

Suvestinė redakcija nuo 2023-01-03 iki 2023-01-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [66-1984](#), i. k. 1001010ISTAI-1881

Nauja redakcija nuo 2012-02-07:

Nr. [XI-1919](#), 2012-01-17, Žin. 2012, Nr. 17-752 (2012-02-07), i. k. 1121010ISTA0XI-1919

LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMAS

2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1881
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje organizavimo teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja elektros energijos vartotojų, elektros energijos rinkos dalyvių, tinklų operatorių ir valstybinį elektros energetikos sektoriaus reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę vykdančių institucijų tarpusavio santykius veiklos, asmens duomenų ir privatumo apsaugos bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo srityse.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

3. Šis įstatymas netaikomas teisiniams santykiams, atsirandantiems naudojantis kontaktiniu geležinkelių tinklu ir reglamentuojamiems Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, išskyrus atvejus, kai šis kodeksas nustato kitaip.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aktyvusis elektros energijos vartotojas** (toliau – aktyvusis vartotojas) – elektros energijos vartotojas arba grupė kartu veikiančių tokių vartotojų, kurie vartoja ir (ar) kaupia elektros energiją, pagamintą jiems nuosavybės teise priklausančiuose elektros įrenginiuose, arba parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja teikiant elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, jeigu tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla.

2. **Atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis** – sutartis, pagal kurią fizinis arba juridinis asmuo sutinka iš elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo tiesiogiai pirkti elektros energiją, o gamintojas – ją parduoti.

3. **Balansavimo elektros energija** (toliau – balansavimo energija) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 11 punkte apibrėžtą sąvoką „balansavimo energija“.

4. **Beveik tikrasis laikas** – laikas, nuo tikrojo laiko paprastai atsiliekantis keliomis sekundėmis arba ne ilgiau, negu trunka Reglamente (ES) 2019/943 apibrėžtas atsiskaitymo už disbalansą laikotarpis Lietuvos Respublikos elektros energijos rinkoje.

5. **Buitinis elektros energijos vartotojas** (toliau – buitinis vartotojas) – elektros energijos vartotojas, kuris yra fizinis asmuo, perkantis elektros energiją asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su ūkine veikla.

6. **Didelio naudingumo kogeneracija** – kogeneracija, kai sutaupoma ne mažiau kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos), palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba kai sutaupoma kuro kogeneracijos įrenginiuose, kurių elektrinės bloko įrengtoji galia mažesnė negu 1 MW.

7. **Didmeninė elektros energijos rinka** – Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 2 straipsnio 6 punkte apibrėžta rinka, kurioje prekiaujama elektros energijos produktais.

8. **Disbalansas elektros energijos rinkoje** (toliau – disbalansas) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2017/2195 2 straipsnio 8 punkte apibrėžtą sąvoką „disbalansas“.

9. **Elektrinė** – nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais asmens valdoma visuma tarpusavyje technologiškai susijusių elektros energijos gamybos įrenginių ir jų technologinių priklausinių, skirtų elektros energijai gaminti ar kogeneracijai.

10. **Elektros energetikos įmonė** – asmuo, kuris vykdo bent vieną iš šių veiklų: elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo, energijos kaupimo, elektros energijos paklausos telkimo, elektros energijos pirkimo siekiant ją perparduoti, ir yra atsakingas už susijusius su šiomis veiklomis komercinius, techninius ir (ar) eksploataavimo įpareigojimus.

11. **Elektros energetikos sektorius** – valstybės energetikos sektoriaus dalis, apimanti elektros energijos gamybą, perdavimą, skirstymą, tiekimą, energijos kaupimą, elektros energijos paklausos telkimą, vartojimą, prekybą elektros energija ir kitą šiame įstatyme nurodytą veiklą, susijusią su elektros energija.

12. **Elektros energetikos sistema** – visuma tarpusavyje suderintu režimu veikiančių energetikos įrenginių ir objektų, skirtų energijai kaupti, elektros energijai gaminti, perduoti ir skirstyti.

13. **Elektros energetikos sistemos adekvatumas** – elektros energetikos sistemos gebėjimas užtikrinti elektros energijos gamybos ir vartojimo balansą ir elektros energijos tiekimo saugumą bet kuriuo momentu, esant normaliai ir avarinei sistemos būklei.

14. **Elektros energetikos sistemos balansavimas** (toliau – balansavimas) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 10 punkte apibrėžtą sąvoką „balansavimas“.

15. **Elektros energetikos sistemos balansavimo pajėgumai** (toliau – balansavimo pajėgumai) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 13 punkte apibrėžtą sąvoką „balansavimo pajėgumas“.

16. **Elektros energetikos sistemos balansavimo paslaugos** (toliau – balansavimo paslaugos) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2017/2195 2 straipsnio 3 punkte apibrėžtą sąvoką „balansavimo paslaugos“.

17. **Elektros energetikos sistemos balansavimo paslaugų teikėjas** (toliau – balansavimo paslaugų teikėjas) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 12 punkte apibrėžtą sąvoką „balansavimo paslaugų teikėjas“.

18. **Elektros energetikos sistemos lankstumas** (toliau – lankstumas) – galimybė elektros energetikos sistemoje koreguoti elektros energijos gamybos ir (ar) vartojimo apimtį reaguojant į numatomus ar nenumatomus išorės veiksnius, tarp jų elektros energijos paklausos ir (ar) pasiūlos pokyčius bei kainų pokyčius elektros energijos rinkoje, siekiant nepertraukiamo ir efektyvaus paslaugų elektros energetikos sistemoje teikimo.

19. **Elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugos** (toliau – lankstumo paslaugos) – elektros energijos rinkos dalyvių teikiamos paslaugos, kurias skirstomųjų tinklų operatorius įsigyja reaguodamas į lankstumo poreikį savo valdomuose elektros tinkluose ir siekdamas užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvų elektros energijos skirstymo paslaugų teikimą.

20. **Elektros energetikos sistemos pajėgumai** (toliau – pajėgumai) – atskirų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginių ir elektros energijos paklausos telkėjų sutelktų įrenginių galima tam tikra galia esant įprastoms sąlygoms, neatsižvelgiant į laiko ribojimus ar trumpalaikius nuokrypius.

21. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų aukcionas** (toliau – pajėgumų aukcionas) – išankstinis, pagrindinis ar papildomas elektros energetikos sistemos pajėgumų aukcionas.

22. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų aukciono dalyvis** (toliau – pajėgumų aukciono dalyvis) – asmuo, kuris nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ir (ar) sutelkia esamus ir (ar) planuoja naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius ir kuris, įvykdęs keliamus reikalavimus, dalyvauja pagrindiniame ar papildomame elektros energetikos sistemos pajėgumų aukcione.

23. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų pateikimo laikotarpis** (toliau – pajėgumų pateikimo laikotarpis) – laikotarpis, per kurį vykdoma elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolė.

24. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo mechanizmas** (toliau – pajėgumų užtikrinimo mechanizmas) – laikina priemonė, kuria užtikrinama, kad atlyginant už pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį bus pasiekiamas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis, išskyrus su papildomomis paslaugomis ar perkrovos valdymu susijusias priemones, apibrėžiamas Reglamente (ES) Nr. 2019/943.

25. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registras** (toliau – Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registras) – elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus valdoma duomenų bazė, kurioje kaupiama ir tvarkoma informacija apie kvalifikacinių atrankų ir pajėgumų aukcionų rezultatus, pajėgumų aukcionų dalyvius ir jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomus ir (ar) sutelktus esamus ir (ar) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, taip pat elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojų sudarytus susitarimus dėl elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimo.

26. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolė** (toliau – pajėgumų užtikrinimo prievolė) – įsipareigojimas palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai pateikti pajėgumų aukcione laimėtus pajėgumus atitinkantį elektros energijos kiekį per kritinį elektros energetikos sistemos laikotarpį.

27. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojas** (toliau – pajėgumų vykdytojas) – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmuo, kuris laimi pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną ir sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį su elektros energijos perdavimo sistemos operatoriumi.

28. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis** (toliau – pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis) – pajėgumų aukciono laimėtojo ir elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus sudaroma sutartis dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo.

29. **Elektros energija** – aktyvioji elektros energija, kuria tarpusavyje prekiauja elektros energijos rinkos dalyviai ir kuri yra skirta galutiniam suvartojimui, patiekiant ją kaip prekę vartotojui.

30. **Elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas** (toliau – gaminantis vartotojas) – elektros energijos vartotojas, gaminantis elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įrenginiuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti ir turintis teisę pagamintą, bet savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvertotą elektros energiją patiekti į elektros tinklus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka.

31. **Elektros energijos apskaitos prietaisas** (toliau – apskaitos prietaisas) – matavimo priemonė suvartotam iš elektros tinklų ir (ar) patiektam į elektros tinklus elektros energijos kiekiui matuoti.

32. **Elektros energijos birža** (toliau – elektros birža) – prekybos elektros energija sistema, organizuojama paskirtojo elektros energijos rinkos operatoriaus.

33. **Elektros energijos biržos dalyvis** (toliau – elektros biržos dalyvis) – paskirtojo elektros energijos rinkos operatoriaus duomenų bazėje įregistruotas elektros energijos rinkos dalyvis, kuris vykdo prekybą elektros energija, teikdamas pasiūlymus pirkti ir (ar) parduoti elektros energiją šios energijos biržoje.

34. **Elektros energijos didmenininkas** (toliau – didmenininkas) – asmuo, kuris perka elektros energiją siekdamas ją perparduoti Lietuvos Respublikoje ir (ar) už jos ribų.

34¹. **Elektros energijos gamybos įrenginys** – įrenginys ar įrenginių visuma elektros energijai gaminti ir jai patiekti į elektros tinklus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

34². **Elektros energijos gamybos modulio didžiausias pajėgumas** – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2016/631 2 straipsnio 16 punkte apibrėžtą sąvoką „didžiausias pajėgumas (P_{max})“. Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

35. **Elektros energijos gamintojas** (toliau – gamintojas) – asmuo, gaminantis elektros energiją ir turintis leidimą arba teisę vykdyti šią veiklą be leidimo.

36. **Elektros energijos garantinis tiekimas** (toliau – garantinis tiekimas) – elektros energijos tiekimas, siekiant ją aprūpinti vartotojus, kurie nustatyta tvarka nepasirinko nepriklausomo tiekėjo arba kurių pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nevykdo savo įsipareigojimų, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį.

37. **Elektros energijos kaupimo paslauga** – paslauga, kurią naudodami energijos kaupimo įrenginius juos valdantys asmenys teikia viename ar keliuose elektros energijos rinkos segmentuose.

38. **Elektros energijos paklausos telkėjas** (toliau – paklausos telkėjas) – nepriklausomas elektros energijos paklausos telkėjas arba nepriklausomas elektros energijos tiekėjas, vykdamas elektros energijos paklausos telkimą ir teikiantis savo vartotojams su elektros energijos paklausos telkimu susijusias paslaugas.

39. **Elektros energijos paklausos telkimas** (toliau – paklausos telkimas) – asmens veikla, apimanti jo paties ir (ar) grupės kitų vartotojų elektros energijos paklausos pokyčių ir (ar) elektros energijos pasiūlos (gamybos) derinimą, siekiant nesuvaldytos arba pagamintos elektros energijos kiekį ir (ar) nesuvaldytą arba patiektą galią parduoti, pirkti arba pateikti aukcionui viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų.

40. **Elektros energijos perdavimas** (toliau – perdavimas) – elektros energijos persiuntimas šios energijos perdavimo tinklais, siekiant ją pristatyti elektros energijos vartotojams arba skirstomųjų tinklų operatoriams, išskyrus elektros energijos telkimą.

41. **Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius** (toliau – perdavimo sistemos operatorius) – asmuo, nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdantis elektros energijos perdavimo tinklus, užtikrinantis šių tinklų eksploatavimą, plėtrą, techninę priežiūrą ir jų ilgalaikį pralaidumą pagrįstiems elektros energijos perdavimo poreikiams tenkinti, taip pat atsakantis už Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimą su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis, atliekantis balansavimą ir elektros energetikos sistemos dispečerinį valdymą ir turintis atitinkamą veiklos licenciją.

42. **Elektros energijos persiuntimo paslauga** (toliau – persiuntimo paslauga) – elektros energijos perdavimas ir (ar) skirstymas iki sutartyje nustatytos elektros tinklų nuosavybės ribos.

43. **Elektros energijos perskirstymas** (toliau – perskirstymas) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 26 punkte apibrėžtą sąvoką „perskirstymas“.

44. **Elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis** – sutartis, kurios pagrindu elektros energijos tiekėjas tiekia elektros energiją šios energijos vartotojui, išskyrus sutartis, susijusias su elektros energijos rinkos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis.

45. **Elektros energijos rinka** – santykių visuma, kuri apima prekybą elektros energija, elektros energijos gamybą, paklausos telkimą, energijos kaupimą ir (ar) kitą veiklą elektros energetikos sektoriuje ir kuri yra susijusi su prekybos pasiūlymų teikimu viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų, tarp jų ir balansavimo paslaugų rinkoje.

46. **Elektros energijos rinkos dalyvis** (toliau – rinkos dalyvis) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 25 punkte apibrėžtą sąvoką „rinkos dalyvis“.

47. **Elektros energijos rinkos išvestinė finansinė priemonė** (toliau – išvestinė finansinė priemonė) – finansinė priemonė, nurodyta Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 15 dalies 5, 6 ar 7 punkte ir susieta su elektros energija.

48. **Elektros energijos rinkos segmentai** – elektros energijos rinką sudarančios smulkesnės prekybos elektros energija ir (ar) paslaugomis elektros energetikos sektoriuje rinkos, įskaitant elektros biržą ir nebiržines rinkas, taip pat kitas rinkas, skirtas prekybai elektros energija,

pajėgumais, papildomomis ir lankstumo paslaugomis visais laikotarpiais, tarp jų išankstinių sandorių, kitos paros ir einamosios paros rinkas.

49. Elektros energijos sąnaudos – visos elektros energijos sąnaudos, kurios patiriamos teikiant persiuntimo paslaugą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais ir kurios apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp visos perdavimo sistemos operatoriaus ar elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriaus gautos elektros energijos ir šios energijos vartotojų suvartotos ar kitiems elektros tinklų operatoriams persiūstos elektros energijos kiekio.

50. Elektros energijos skirstymas (toliau – skirstymas) – elektros energijos persiuntimas skirstomaisiais tinklais, išskyrus elektros energijos tiekimą.

51. Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius (toliau – skirstomųjų tinklų operatorius) – reikiamą veiklos licenciją turintis asmuo, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantis elektros energijos skirstomuosius tinklus, esančius jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, užtikrinantis skirstomųjų tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, atsakingas už tai, kad būtų užtikrintas ilgalaikis šių tinklų sistemos pajėgumas pagrįstiems elektros energijos skirstymo poreikiams tenkinti, ir atsakantis už šios sistemos sujungimą su kitomis sistemomis.

52. Elektros energijos tiekėjas (toliau – tiekėjas) – visuomeninis ar nepriklausomas elektros energijos tiekėjas, turintys atitinkamai veiklos licenciją ar leidimą vykdyti šią veiklą arba teisę vykdyti šią veiklą be leidimo.

53. Elektros energijos tiekimas (toliau – tiekimas) – elektros energijos pardavimas ir (ar) perpardavimas šios energijos vartotojui.

54. Elektros energijos vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, kuris elektros energiją įsigyja ir vartoja savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti ar tai planuoja siekdamas prisijungti prie elektros tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

55. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolai (toliau – ketinimų protokolai) – elektros tinklų operatoriaus ir tinklų naudotojo, kuris ketina statyti ar įrengti elektros energijos gamybos įrenginį ir (arba) energijos kaupimo įrenginį, susitarimas, kuriuo tinklų naudotojas įsipareigoja per nustatytą laikotarpį parengti savo elektros įrenginius prijungti prie elektros tinklų, o elektros tinklų operatorius – per nustatytą laikotarpį prijungti šio asmens elektros įrenginius prie savo valdomų elektros tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

56. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas (toliau – prijungimo taškas) – elektros tinklų sąsajos vieta, kurioje elektros energijos gamybos įrenginys, jungiamoji elektros linija, elektros energijos skirstomieji tinklai, vartotojo objektas ar kitas elektros tinklų naudotojo įrenginys prijungiamas prie elektros energijos perdavimo tinklų, skirstomųjų tinklų ar kitų elektros tinklų sistemos, kaip nustatyta prijungimo prie elektros tinklų sutartyje. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas nustatomas nuosavybės ribų akte ir, jeigu nenurodyta kitaip, sutampa su šiame akte nustatyta elektros tinklų operatoriaus ir jų naudotojo elektros tinklų nuosavybės riba.

57. Elektros tinklai – visuma tarpusavyje suderintu režimu veikiančių elektros įrenginių, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti.

58. Elektros tinklo perkrova (toliau – perkrova) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 4 punkte apibrėžtą sąvoką „perkrova“.

59. Elektros tinklų naudotojas (toliau – tinklų naudotojas) – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie elektros energijos perdavimo ar skirstomųjų tinklų ar kuris ketina juos prijungti prie šių tinklų ir naudojasi ar gali naudotis persiuntimo paslauga.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

60. **Elektros tinklų operatorius** (toliau – tinklų operatorius) – perdavimo sistemos operatorius ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorius.

61. **Elektros tinklų priežiūros darbai** (toliau – tinklų priežiūros darbai) – elektros tinklų įrenginių darbo stabilumą, saugumą, patikimumą ir kokybę užtikrinantys veiksmai.

62. **Energijos kaupimas** – elektros energijos galutinio naudojimo elektros energetikos sistemoje atidėjimas vėlesniam laikui, negu ji buvo pagaminta, arba elektros energijos pavertimas kitos formos energija ir tokios energijos laikymas, taip pat vėlesnis tokios energijos pavertimas elektros energija arba naudojimas kaip kito energijos nešiklio.

63. **Energijos kaupimo įrenginys** – elektros energetikos sistemos įrenginys, kuriame kaupiama energija (įskaitant elektros akumuliatorius, hidroakumuliacines elektrines, kondensatorius, suspausto oro ar vandenilio saugyklas).

64. **Esami elektros energetikos sistemos pajėgumus užtikrinantys įrenginiai** (toliau – esami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai) – nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginiai ir (ar) paklausos telkėjo sutelkti įrenginiai, kurie yra pastatyti ar įrengti, rekonstruojami ar įrengiami iki kvalifikacinės atrankos pradžios ir kurie atitinka šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros įrenginių įrengimą ir eksploatavimą, nustatytus reikalavimus ir naudojami veiklai, turint reikiamą leidimą ir (ar) atestatą.

65. **Garantinis elektros energijos tiekėjas** – skirstomųjų tinklų operatorius, atliekantis garantinį elektros energijos tiekimą vartotojams, kurių įrenginiai prijungti prie jo paties valdomų elektros tinklų, ir daugiau kaip 100 000 vartotojų aptarnaujantis skirstomųjų tinklų operatorius, atliekantis garantinį elektros energijos tiekimą vartotojams, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo sistemos operatoriaus valdomų elektros tinklų.

66. **Horizontaliai integruota elektros energetikos įmonė** (toliau – horizontaliai integruota įmonė) – įmonė ar įmonių grupė, kuri verčiasi bent viena iš šių veiklos rūšių – elektros energijos gamyba, perdavimu, skirstymu arba tiekimu – ir kita su elektros energetika nesusijusia veikla.

67. **Integruota elektros energetikos įmonė** (toliau – integruota įmonė) – vertikaliai ar horizontaliai integruota elektros energetikos įmonė.

68. **Integruotieji elektros tinklo komponentai** – į elektros energijos perdavimo arba skirstymo tinklus integruoti elektros įrenginiai ir (ar) jų technologiniai priklausiniai, įskaitant energijos kaupimo įrenginius, naudojami tik saugiam ir patikimam elektros energijos perdavimo arba skirstymo sistemos veikimui užtikrinti, o ne elektros energetikos sistemai balansuoti ar elektros tinklo perkrovai valdyti.

69. **Išankstinis elektros energetikos sistemos pajėgumų aukcionas** (toliau – išankstinis pajėgumų aukcionas) – perdavimo sistemos operatoriaus dėl kiekvienos valstybės narės jungiamosios elektros linijos (ar linijų), kuria (kuriomis) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema yra sujungta su tos valstybės narės elektros energetikos sistema, organizuojamas pajėgumų aukcionas, kuris vyksta prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.

70. **Išmanioji elektros energijos apskaitos sistema** (toliau – išmanioji apskaitos sistema) – į elektros tinklą perduotos elektros energijos kiekį ir (ar) iš šio tinklo suvartotos elektros energijos kiekį matuojanti išmanioji energijos apskaitos sistema. Išmanusis elektros energijos apskaitos prietaisas yra sudedamoji išmaniosios elektros energijos apskaitos sistemos dalis.

71. **Išmanusis elektros energijos apskaitos prietaisas** (toliau – išmanusis apskaitos prietaisas) – elektros energijos apskaitos prietaisas, kurio veikimas grindžiamas elektroninėmis technologijomis ir kuris elektroniniu ryšiu gali sąveikauti su vartotojo sistemomis beveik tikruoju laiku.

72. **Įmonės kontrolė** – teisės, susitarimai ar kitos priemonės, kurios kiekviena atskirai ar visos kartu, atsižvelgiant į atitinkamas faktines ir (ar) teises aplinkybes, suteikia galimybę daryti lemiamą įtaką įmonei, naudojantis:

1) nuosavybės teise arba teise naudotis visu asmens turtu ar jo dalimi;

2) įstatymų ir (ar) susitarimų pagrindu įgytomis teisėmis, turinčiomis lemiamą įtaką formuojant asmens organus, balsuojant arba priimant sprendimus.

72¹. **Įrengtoji galia** – elektros energijos gamybos įrenginio (generatoriaus, generuojančio šaltinio) ar energijos kaupimo įrenginio aktyvioji vardinė galia (iki keitiklio, kai jis yra įrengtas). Elektrinės įrengtoji galia yra šią elektrinę sudarančių elektros energijos gamybos įrenginių (generatorių, generuojančių šaltinių) aktyviųjų vardinių galių suma.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

73. **Jungiamoji elektros linija** (toliau – jungiamoji linija) – elektros energetikos sistemas jungiančių elektros įrenginių visuma.

74. **Jungtinė sistema** – kelios elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemos, sujungtos viena ar daugiau jungiamųjų elektros linijų.

75. **Kainų reguliavimo periodas** – laikotarpis, kuriam nustatomos elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribos.

76. **Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas** – visuma teisės aktų nustatytų dokumentų, kuriuose pateikiami šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytų kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių ir jų įrengimo sprendiniai.

77. **Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas** – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintis šio įstatymo nustatytą teisę projektuoti kilnojamuosius elektros energetikos objektus ir įrenginius, nurodytus šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje.

78. **Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas** – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintis šio įstatymo nustatytą teisę įrengti kilnojamuosius elektros energetikos objektus ir įrenginius, nurodytus šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje.

79. **Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo užsakovas** (toliau – užsakovas) – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, taip pat trečiosios šalies fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, užsakantys šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytų kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektavimo ir (ar) įrengimo paslaugas.

80. **Kintamosios elektros energijos kainos sutartis** (toliau – kintamosios kainos sutartis) – elektros energijos tiekėjo ir vartotojo sudaroma elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis, kurios kainodara atitinka kainos kitimą elektros energijos rinkoje, įskaitant kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkas, tokiais intervalais, kurie yra ne retesni kaip atsiskaitymai rinkoje.

81. **Kritinis elektros energetikos sistemos laikotarpis** (toliau – kritinis sistemos laikotarpis) – valanda ar kelios iš eilės einančios valandos, kai perdavimo sistemos operatoriaus nustatyta prieinama galia Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje yra mažesnė, negu būtina užtikrinti elektros energijos gamybos ir vartojimo balansą, ir (ar) kai Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema dirba izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo režimu.

82. **Kvalifikacinė atranka** – procedūra, kuria perdavimo sistemos operatorius vertina asmenų, taip pat jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų esamų ir (ar) planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį nustatytiems reikalavimams.

82¹. **Leistina generuoti galia** – didžiausia aktyvioji galia, kuri gali būti patiekama iš tinklų naudotojų elektros įrenginių į perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros tinklus prijungimo taške ir nurodyta perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir tinklų naudotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje, nuosavybės ribų akte ir (ar) kituose su tinklų naudotojo elektros įrenginiais susijusiuose dokumentuose.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

83. Leistina naudoti galia – didžiausia galia, kuri nurodyta perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir tinklų naudotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje, nuosavybės ribų akte ir (ar) kituose su tinklų naudotojo elektros įrenginiais susijusiuose dokumentuose ir kurią tinklų naudotojas gali vartoti iš elektros tinklų bet kuriuo metu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

84. Lokalieji elektros tinklai – gamintojo ar vartotojo teritorijoje ir (ar) pastate esantys bei gamintojo ar vartotojo teisėtai valdomi žemos ir (ar) vidutinės įtampos elektros tinklai, transformatorių pastotės ir (ar) kiti elektros įrenginiai, naudojami persiunčiant elektros energiją prie jų prijungtiems vartotojų ir (ar) kitų asmenų objektams.

85. Nefinansinės korporacijos – sąvoka atitinka 2013 m. rugsėjo 24 d. Europos Centrinio Banko reglamento (EU) Nr. 1072/2013 dėl pinigų finansų įstaigų taikomų palūkanų normų statistikos 1 straipsnio 3 dalyje apibrėžtą sąvoką „ne finansų bendrovės“.

86. Nepriklausomas elektros energijos paklausos telkėjas (toliau – nepriklausomas paklausos telkėjas) – asmuo, kuris, turėdamas reikiamą leidimą, vykdo vartotojų elektros energijos paklausos telkimo veiklą ir nėra susijęs su savo aptarnaujamų vartotojų tiekėju. Laikoma, kad nepriklausomas paklausos telkėjas ir tiekėjas, kaip ūkio subjektai, yra susiję, jeigu vienas iš jų tiesiogiai arba netiesiogiai (per trečiuosius ūkio subjektus) turi daugiau kaip pusę kito ūkio subjekto akcijų, kitokių vertybinių popierių ar turto arba turi teises į daugiau kaip pusę balsų dalyvių susirinkime, arba turi teisę skirti daugiau kaip pusę priežiūros ar valdymo organų narių, arba turi ūkio subjekto valdymo teisę.

87. Nepriklausomas elektros energijos tiekėjas (toliau – nepriklausomas tiekėjas) – asmuo, rinkos sąlygomis tiekiantis elektros energiją ir turintis leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą.

88. Pagrindinis elektros energetikos sistemos pajėgumų aukcionas (toliau – pagrindinis pajėgumų aukcionas) – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne vėliau kaip likus 48 mėnesiams iki šių pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

89. Papildomas elektros energetikos sistemos pajėgumų aukcionas (toliau – papildomas pajėgumų aukcionas) – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne anksčiau kaip 13 mėnesių ir ne vėliau kaip 3 mėnesiai iki šių pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

90. Papildomos paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus iš rinkos dalyvių įsigijamos paslaugos, būtinos elektros tinklams eksploatuoti, įskaitant balansavimo paslaugas ir su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, išskyrus perkrovos valdymo priemones, apibrėžiamas Reglamente (ES) 2019/943.

91. Parodomasis projektas – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 24 punkte apibrėžtą sąvoką „parodomasis projektas“.

92. Paskirstytoji elektros energijos gamyba (toliau – paskirstytoji gamyba) – elektros energijos gamyba prie skirstomųjų tinklų prijungtuose elektros energijos gamybos įrenginiuose.

93. Paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius (toliau – paskirtasis rinkos operatorius) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 8 punkte apibrėžtą sąvoką „paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius“.

94. Pažeidžiamas elektros energijos vartotojas (toliau – pažeidžiamas vartotojas) – buitinis vartotojas, kuris pats ir (ar) su juo bendrai gyvenantys asmenys gauna ir (ar) turi teisę gauti piniginę socialinę paramą pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir kuris šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę naudotis pažeidžiamiems vartotojams nustatytomis papildomomis garantijomis.

95. Piliečių energetikos bendrija – šiame įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantis juridinis asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktas piliečių energetikos bendrijos teisinis statusas.

96. Planuojami elektros energetikos sistemos pajėgumus užtikrinantys įrenginiai (toliau – planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai) – nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais

valdomi elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginiai ir (ar) paklausos telkėjo sutelkti įrenginiai, kuriuos iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios ketina rekonstruoti, naujai įrengti ar pastatyti šių pajėgumų aukciono dalyvis, iki kvalifikacinės atrankos pradžios dar neturintis reikiamų leidimų ir (ar) atestatų.

97. **Pradinė elektros energijos paklausa** – pagal patvirtintą metodiką įvertinamas įprastu elektros energijos vartojimo režimu vartotojo suvartojamas elektros energijos kiekis, kuris naudojamas skaičiuojant vartotojo elektros energijos paklausos pokytį.

98. **Prievolių įvykdymo užtikrinimas** – finansinė garantija ar finansinis laidavimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme.

99. **Reguliuojamasis trečiųjų asmenų dalyvavimas** – procesas, kai tretieji asmenys naudojami elektros energijos perdavimo ar skirstomaisiais tinklais elektros energijai persiųsti teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtomis sąlygomis.

100. **Skirstomi elektros energetikos sistemos pajėgumai** (toliau – skirstomi pajėgumai) – pajėgumų aukcione planuojami paskirstyti pajėgumai.

101. **Su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos** – perdavimo sistemos operatoriaus įsigijamos paslaugos, kuriomis jis naudojami nuostoviosios būsenos įtampai reguliuoti, greitam reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po totalios elektros energetikos sistemos avarijos galimybei ir izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo galimybei užtikrinti.

102. **Tiesioginė elektros linija** (toliau – tiesioginė linija) – elektros linija, jungianti elektros energijos gamybos ir vartojimo vietas, neprijungtas prie elektros energijos perdavimo ar skirstomųjų tinklų, arba elektros linija, jungianti gamintojo ir jo padalinių bei patronuojamųjų įmonių ar vartotojų, kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie gamintojo lokaliųjų elektros tinklų, objektus, arba elektros linija, jungianti gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, ir vartotojo objektus, kai elektros energijos gamybos vieta yra neprijungta prie elektros energijos perdavimo ar skirstomųjų tinklų, o vartojimo vieta – prijungta prie elektros energijos perdavimo ar skirstomųjų tinklų.

103. **Totali elektros energetikos sistemos avarija** – elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir vartojimo proceso nutrūkimas nustojus veikti visai elektros energetikos sistemai.

104. **Tretieji asmenys** – elektros tinklų naudotojai ir rinkos dalyviai, kurie šiame įstatyme nustatyta tvarka įgyja teisę pasinaudoti elektros energijos perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais elektros energijai persiųsti.

105. **Už balansą elektros energijos rinkoje atsakinga šalis** (toliau – už balansą atsakinga šalis) – sąvoka atitinka Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 14 punkte apibrėžtą sąvoką „už balansą atsakinga šalis“.

106. **Vartotojo elektros energijos paklausos pokytis** (toliau – vartotojo paklausos pokytis) – vartotojo įprasto elektros energijos vartojimo režimo pasikeitimas, kai vartotojas suvartoja mažiau ar daugiau negu įprasta elektros energijos ir (ar) galios, reaguodamas į rinkos veiksnius, įskaitant pagal laiką kintančias elektros energijos kainas ar tinklų operatoriaus mokamas sumas, arba priimdamas individualiai ar per paklausos telkėją elektros energijos rinkoje pateiktą pasiūlymą už tam tikrą atlygį sumažinti arba padidinti savo elektros energijos vartojimą. Vartotojo elektros energijos paklausos pokytis išreiškiamas elektros energijos kiekiu ir (ar) galia.

107. **Vartotojo objektas** – vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomas objektas (įrenginys, statinys ar kita), kuriame vartojama elektros energija.

108. **Vertikaliai integruota elektros energetikos įmonė** (toliau – vertikaliai integruota įmonė) – įmonė ar įmonių grupė, kai jos verčiasi bent viena perdavimo ar skirstymo veikla ir tiekimo ar gamybos veikla ir kai tas pats asmuo ar asmenys turi teisę tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti perdavimo ar skirstymo veikla ir bent viena tiekimo ar gamybos veikla besiverčiančias įmones arba būti jų tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas. Įmonės kontrolė čia suprantama taip, kaip apibrėžta šiame įstatyme.

109. **Viešieji interesai elektros energetikos sektoriuje** – veikla ar neveikimas elektros energetikos sektoriuje, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su valstybės energetiniu ir (ar) visuomenės

saugumu, elektros energetikos sistemos darbo saugumu ir patikimumu, elektros energetikos sektoriaus neigiamo poveikio aplinkai mažinimu, energijos išteklių diversifikavimu ir kitais šiame įstatyme numatytais darnios elektros energetikos sektoriaus plėtros tikslais.

110. **Visuomeninis elektros energijos tiekėjas** (toliau – visuomeninis tiekėjas) – asmuo, įpareigotas tiekti elektros energiją jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esantiems šio įstatymo 43 straipsnyje nurodytiems vartotojams.

111. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Reglamente (ES) 2019/943 ir šio reglamento VII skyriuje nurodytų sričių tinklo kodeksuose ir gairėse (toliau – tinklo kodeksai ir gairės).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3 straipsnis. Pagrindiniai šio įstatymo tikslai

Pagrindiniai šio įstatymo tikslai:

- 1) užtikrinti saugų ir patikimą elektros energetikos sistemos veikimą, elektros energijos gamybą, perdavimą, skirstymą ir tiekimą;
- 2) nustatyti elektros energetikos sektoriaus dalyvių teises ir pareigas ir jų tarpusavio santykių teisinius pagrindus;
- 3) sukurti teises sąlygas konkurencija pagrįstai elektros energijos rinkai veikti, sąžiningos konkurencijos tarp rinkos dalyvių principams įtvirtinti;
- 4) užtikrinti elektros energijos perdavimo veiklos ir skirstymo veiklos nepriklausomumą ir jų efektyvų atskyrimą nuo kitų elektros energetikos sektoriaus veiklos rūšių komercinių interesų, sukurti teises sąlygas reorganizuoti vertikaliai integruotas įmones;
- 5) nustatyti aukštą vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos lygį, visų pirma užtikrinant elektros energijos prieinamumą ir pakankamumą, pažeidžiamų vartotojų apsaugą, teisės į informaciją įgyvendinimą ir veiksmingas teisių gynimo priemones;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

- 6) skatinti elektros energijos vidaus rinkos plėtrą, rinkos integraciją, modernizuoti technines rinkos įgyvendinimo priemones, užtikrinti aiškią ir skaidrią kainodarą;

- 7) užtikrinti ir skatinti elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir vartojimo efektyvumą;

- 8) sudaryti tinkamas sąlygas investicijoms į elektros energetikos sektorių;

- 9) nustatyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisinius pagrindus ir objektyviai pagrįstus, aiškius ir skaidrius reikalavimus bei įpareigojimus elektros energetikos sektoriuje;

- 10) nustatyti teisinius pagrindus nacionalinės energetikos sektoriaus reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimui regioniniu ir Europos Sąjungos lygmeniu;

- 11) nustatyti pagrindinius elektros energetikos sektoriaus krizių prevencijos, pasiruošimo šioms krizėms ir jų valdymo teisinius pagrindus.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

ANTRASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIAUS VEIKLOS VALDYMAS

4 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendrieji principai

Elektros energetikos sektoriaus veiklos valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė grindžiami šiais bendraisiais principais:

- 1) elektros energijos tiekimo ir elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo;
- 2) elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo;
- 3) neigiamo elektros energetikos sektoriaus poveikio aplinkai mažinimo ir darnios elektros energetikos sektoriaus plėtros, įgyvendinant valstybės aplinkos apsaugos, ekonominės ir socialinės politikos tikslus;
- 4) konkurencijos tarp rinkos dalyvių;
- 5) elektros energijos prieinamumo ir pakankamumo vartotojams už ekonomiškai pagrįstą kainą bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

- 6) efektyvių išmaniųjų energijos tinklų, išmaniųjų energijos apskaitos sistemų ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

- 7) nediskriminavimo, skaidrumo ir teisinio tikrumo.

5 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijos

1. *Neteko galios nuo 2022-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Elektros energetikos veiklos valdymą, reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę Lietuvos Respublikoje pagal kompetenciją atlieka:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliota institucija;
- 2) Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija);
- 3) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

- 4) *neteko galios 2019-07-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

- 5) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba).

6 straipsnis. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

1. Vyriausybė:

- 1) *Neteko galios nuo 2022-01-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

- 2) bendradarbiauja su užsienio valstybių elektros energetikos institucijomis, pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

- 3) tvirtina Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijavimo taisykles;

- 4) *neteko galios nuo 2017-07-17;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-554](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12057

5) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarką, šių paslaugų teikimo apimčių nustatymo tvarką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7) tvirtina Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašą;

8) nustato energetikos įmonėms įpareigojimus teikti viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančias paslaugas ir kai to reikia nustatytiems įpareigojimams vykdyti skiria finansines kompensacijas ar nustato kitas kompensavimo formas ir išimties teises nediskriminuojant ir skaidriai;

9) nustato pažeidžiamiesiems vartotojams taikomų papildomų garantijų įgyvendinimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

10) tvirtina Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

11) tvirtina Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

12) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

1) tvirtina Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisykles;

2) vadovaudamasi viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarka skiria viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3) Neteko galios nuo 2022-07-08

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4) Tarybos teikimu nustato Reglamento (ES) 2019/943 25 straipsnyje nurodytą patikimumo standartą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

7 straipsnis. Energetikos ministerijos funkcijos elektros energetikos sektoriuje
Energetikos ministerija:

1) formuoja valstybės politiką elektros energetikos sektoriuje ir organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja, kaip ji įgyvendinama;

2) bendradarbiauja su užsienio valstybių elektros energetikos institucijomis, pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

3) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo ir apimčių nustatymo tvarkos aprašą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4) Neteko galios nuo 2022-01-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

5) suderinusi su Tarnyba, nustato naujų buitinių vartotojų elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų standartines sąlygas;

6) suderinusi su Tarnyba, tvirtina Buitinių vartotojų su tinklų operatoriais sudaromų elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

7) suderinusi su Tarnyba, tvirtina Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

8) nustato tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ir (ar) tiesioginės linijos tvarką ir sąlygas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

9) nustato tinklų naudotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo trukmę;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

10) tvirtina Elektros energetikos objektų įrengimo, eksploatavimo, naudojimo ir saugos taisykles, kuriose, be kita ko, nustatomi elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo įrenginių techniniai konstrukcijos, eksploatavimo ir saugos reikalavimai;

11) tvirtina Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisykles;

12) tvirtina Elektros energijos rinkos taisykles;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

13) nustato laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo ir ribojimo sąlygas;

14) nustato asmenų, vykdančių veiklą elektros energetikos sektoriuje, informacijos teikimo tvarką ir sąlygas;

15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

16) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

17) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

18) tvirtina Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

19) vadovaudamasi Reglamento (ES) 2019/943 20 straipsnio nuostatomis, parengia ir tvirtina Lietuvos elektros rinkos plėtros ir įgyvendinimo planą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

19) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

8 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

9 straipsnis. Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

1. Tarybos funkcijas, uždavinius, teises ir pareigas elektros energetikos sektoriuje nustato Energetikos įstatymas, šis ir kiti įstatymai bei Tarybos nuostatai.

2. Taryba pagal kompetenciją Lietuvos Respublikoje atlieka veiklos elektros energetikos sektoriuje valstybinio reguliavimo funkcijas, be kita ko, užtikrindama reguliuojamosios energetikos veiklos vykdymo bei elektros energetikos įmonių ir vartotojų teisių ir pareigų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę.

3. Taryba:

1) šio įstatymo nustatytais atvejais išduoda licencijas ir leidimus verstis veikla elektros energetikos sektoriuje;

2) nustato elektros energetikos įmonių technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką;

3) nustato elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus;

4) tvirtina elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinių ribų, garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams paslaugos kainos ir papildomų paslaugų įsigijimo dedamosios prie perdavimo paslaugos kainos skaičiavimo metodikas, nustato valstybės reguliuojamų paslaugų ir elektros energijos kainų viršutines ribas, garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams paslaugos kainą ir papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5) paslaugų teikėjų teikimu skelbia elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas;

6) tvirtina viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančių paslaugų kainų skaičiavimo metodiką, nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainas;

7) atlieka viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių ir lėšas už viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą gaunančių asmenų priežiūrą ir kontrolę;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

8) nustato elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų diferencijavimo tvarką;

9) tvirtina tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainius, jų nustatymo metodiką, kurioje nustatytos ir įkainių apskaičiavimo sąlygos, vadovaudamasi šiame įstatyme nustatytais bendraisiais įkainių nustatymo reikalavimais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

10) nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmokos skaičiavimo metodiką, nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką. Įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoka Tarybos nustatytais atvejais ir tvarka gali būti taikoma tik asmenims, importuojantiems elektros energiją iš trečiųjų šalių;

11) tvirtina elektros energetikos įmonių reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimus ir (ar) metodą, ir (ar) modelį;

12) nustato perdavimo sistemos operatoriaus dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas;

13) tvirtina Naudojimosi jungiamųjų linijų paslaugomis kainų skaičiavimo metodiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

14) tvirtina Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

15) tvirtina Elektros energijos rinkos tyrimo taisykles;

16) nustato Tarybos priimamų teisės aktų ir sprendimų skelbimo tvarką ir sąlygas;

17) tvirtina Tarybos viešojo konsultavimosi taisykles;

18) tvirtina Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos skaičiavimo metodiką ir nustato naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą;

19) vykdo Energetikos įstatyme numatytų priemonių, taikomų paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją energetikos padėtį, įgyvendinimo elektros energetikos sektoriuje, taip pat aprūpinimo elektros energija nutraukimo ir ribojimo kitais pagrindais stebėseną, pagal kompetenciją bendradarbiauja įgyvendinant šias priemones ir teikia rekomendacijas dėl jų atitikties įstatymų nustatytiems reikalavimams;

20) derina tinklų operatorių apskaičiuotus šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų, prijungimo paslaugos sutarčių, kai jose nurodomos prijungimo sąlygos, parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainius, kurie nustatomi pagal tinklų operatorių parengtą, su Taryba suderintą ir tinklų operatorių patvirtintą šių įkainių apskaičiavimo metodiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

21) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas elektros energijos perdavimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas ir skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtas elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

22) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą Pradinės elektros energijos paklausos nustatymo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

23) rengia ir tvirtina Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodiką, nustato didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdančių asmenų pasiūlymams bei atitinkamiems aukcionams;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

24) tvirtina Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

25) tvirtina Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

26) tvirtina Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

27) tvirtina Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skelbia išvadą dėl skirstomų pajėgumų įtakos atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

28) atlieka pajėgumų aukcionų vertinimą ir skelbia išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal pajėgumų aukciono rezultatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

29) tvirtina Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30) Neteko galios nuo 2022-01-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

31) tvirtina Pajėgumų aukcionų nuostatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

32) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

33) nustato šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytų nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonių patikimumo ženklo suteikimo ir panaikinimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

34) nustato nepriklausomų tiekėjų informacijos apie jų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, pateikimo Tarybai tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

35) suteikia ir panaikina šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytų nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonių patikimumo ženklą ir prižiūri šių palyginimo priemonių veikimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

36) nustato pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos rengimo sąlygas ir tvirtina tinklų operatorių parengtus pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

37) nustato prašymų dėl piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo pateikimo ir šio statuso suteikimo tvarką ir sąlygas, taip pat skirstomųjų tinklų operatoriaus Tarybai teikiamos informacijos apie piliečių energetikos bendrijas ir aktyviuosius vartotojus apimtį ir šios informacijos teikimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

38) tvirtina skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtą Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

39) tvirtina išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

40) nustato šio įstatymo 48³ straipsnio 2 dalyje ir 48⁴ straipsnio 2 dalyje numatytų prašymų teikimo tvarką ir suteikia leidimą perdavimo sistemos operatoriui ir skirstomųjų tinklų operatoriui turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius šio įstatymo 48³ ir 48⁴ straipsniuose nustatyta tvarka;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

41) rengia ir tvirtina tinklų operatoriams privalomas šio įstatymo 48³ straipsnio 3 dalyje ir (ar) 48⁴ straipsnio 3 dalyje numatytų konkursų sąlygų ir tvarkos gaires;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

42) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą,

nustatanti perdavimo tinklams eksploatuoti būtinų su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijas ir reglamentuojanti šių paslaugų įsigijimą ir naudojimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

43) prižiūri, ar tinkamai panaudojamos investicijos pagal perdavimo sistemos operatoriaus 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, ir įvertinusi, ar toks investicijų panaudojimas yra suderinamas su neprivalomu 10 metų visos Sąjungos tinklo plėtros planu, nurodytu Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalies b punkte ir 48 straipsnyje (toliau – Europos Sąjungos tinklo plėtros planas), šio įvertinimo rezultatus skelbia metinėje ataskaitoje Europos Komisijai, teikiamoje pagal Energetikos įstatymo 8 straipsnio 15 dalį;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

44) atlieka elektros energijos rinkos ir atskirų jos segmentų veikimo tyrimus ir nustato įpareigojimus didelę įtaką rinkoje turintiems asmenims;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

45) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas balansavimo paslaugų teikimo sutartis (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutartis (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas, atitinkančias šiame įstatyme ir Reglamente (ES) 2017/2195 nustatytus reikalavimus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

46) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus ir paskirtojo rinkos operatoriaus parengtas Reglamento (ES) 2015/1222 9 straipsnyje nurodytas sąlygas, metodikas ir (ar) kitus teisės aktus (dokumentus);

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

47) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas sąlygas, metodikas ir (ar) kitus teisės aktus (dokumentus), kurių reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2016/631, Reglamentą (ES) 2016/1388, Reglamentą (ES) 2016/1447, Reglamentą (ES) 2016/1719, Reglamentą (ES) 2017/1485, Reglamentą (ES) 2017/2195 ir Reglamentą (ES) 2017/2196;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

48) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą metodiką dėl jungiamųjų linijų su trečiosiomis šalimis pralaidumo skaičiavimo, paskirstymo ir (ar) papildomų paslaugų teikimo, kai šių santykių nereglamentuoja Reglamentas (ES) 2019/943 ir (ar) tinklo kodeksai ir gairės;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

49) skiria ir atšaukia paskirtąjį rinkos operatorių Reglamente (ES) 2015/1222 nustatyta tvarka ir sąlygomis;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

50) tvirtina ir viešai skelbia perdavimo sistemos operatoriaus vadovaujantis Reglamentu (ES) 2019/943 apskaičiuotą bendrą Lietuvos prekybos zonoje taikomą prarastos apkrovos vertę, kurios pagrindu suskaičiuoja ir pateikia Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai šio reglamento 25 straipsnyje nustatytą patikimumo standartą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

51) atlieka elektros energijos rinkos ir (ar) atskirų jos segmentų stebėseną pagal Reglamentą (ES) Nr. 1227/2011;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

51¹) derina tinklų operatoriaus parengtą įkainio už leistinos generuoti galios viršijimą apskaičiavimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

52) šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų bei tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių šio įstatymo reguliavimo dalyką, pagrindu priima teisės aktus, atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu ir ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi pavestas funkcijas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

4. Taryba turi užtikrinti konkurenciją tarp elektros energijos rinkos dalyvių, atskirų rinkos dalyvių ir vartotojų nediskriminavimą bei nustatytos kokybės paslaugų teikimą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba kontroliuoja:

1) kaip laikomasi perdavimo sistemos operatoriaus ir paskirtojo rinkos operatoriaus parengtų ir Tarybos patvirtintų sąlygų, metodikų ir (ar) kitų teisės aktų (dokumentų), kurių reikalaujama pagal šį įstatymą ir (ar) Europos Sąjungos reglamentus. Taryba turi teisę teikti privalomus nurodymus perdavimo sistemos operatoriui ir paskirtajam rinkos operatoriui, veikiantiems pagal kompetenciją, dėl šių sąlygų, metodikų ir (ar) kitų teisės aktų (dokumentų) koregavimo ar keitimo vadovaudamasi taikomų Europos Sąjungos reglamentų reikalavimais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2) kaip laikomasi elektros energijos persiuntimo patikimumo ir tinklo saugumo reikalavimų, kaip šių reikalavimų buvo laikomasi pastaruosius 5 metus ir kaip laikomasi paslaugų kokybės reikalavimų;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3) per kiek laiko tinklų operatoriai atlieka vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo darbus;

4) kad tinklų operatoriai savo interneto svetainėse skelbtų su jų eksploatuojamos sistemos veikla ir naudojimu susijusią informaciją, kurią privaloma viešai skelbti laikantis įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ir (ar) kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5) kad elektros energetikos sektoriuje būtų užtikrintas elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumas nuo gamybos ir tiekimo veiklos interesų taip, kaip nustatyta šiame įstatyme, ir išvengta šių veiklos rūšių arba kitos su elektros energija susijusios ar nesusijusios veiklos kryžminio subsidijavimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6) kad naujų elektros energijos gamintojų prijungimo sąlygos ir tarifai būtų objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai, atsižvelgiant į visas išlaidas ir naudą, kurią teikia atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtra, paskirstytoji gamyba bei šilumos ir elektros energijos gamyba vieno technologinio proceso metu;

7) kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų skaidrumo, nediskriminavimo ir konkurencijos elektros energetikos sektoriuje reikalavimų;

8) kad būtų užtikrintas efektyvus elektros energijos rinkos veikimas ir užkertamas kelias asmenims piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje ar kitokiais veiksmais daryti neigiamą įtaką efektyviai konkurencijai tarp elektros energijos rinkos dalyvių;

9) kaip laikomasi Elektros energijos rinkos taisyklių;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

10) kaip laikomasi licencijuojamos veiklos ar veiklos, kuriai reikalingas leidimas, elektros energetikos sektoriuje sąlygų ir reikalavimų, kaip saugomos ir ginamos vartotojų teisės ir teisėti interesai, įskaitant vartotojams teikiamos informacijos patikimumą;

11) kaip tinklų operatoriai ir kiti rinkos dalyviai vykdo šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2019/943, tinklo kodeksuose ir gairėse, kituose Europos Sąjungos reglamentuose ir (ar) kituose teisės aktuose, taip pat Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros, veikiančios pagal Reglamentą (ES) 2019/942 (toliau – Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra), privalomuose sprendimuose nustatytas pareigas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

12) pagal savo kompetenciją tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimą taikant nacionalines priemones arba, kai to reikia, koordinuotas regionines ir (ar) Europos Sąjungos lygmens priemones;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

13) kaip užtikrinamos aktyviųjų vartotojų ir piliečių energetikos bendrijų teisės ir teisėti interesai, įskaitant nepagrįstų kliūčių ir apribojimų jų veiklai ir veiklos plėtrai šalinimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

14) ne rečiau kaip kartą per metus savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas dėl asmenų, veikiančių elektros energijos rinkoje ar atskiruose jos segmentuose, taikomų parduodamos elektros energijos ir (ar) teikiamų paslaugų nereguliuojamų kainų atitikties šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams ir teikia jas Konkurencijos tarybai;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

15) kitų Tarybos kompetencijai priskirtų valstybinio reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje rūšių tinkamą funkcionavimą.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5. Taryba savo metinėje veiklos ataskaitoje paskelbia pagal šio straipsnio 4 dalies nuostatas vykdomos kontrolės rezultatus.

6. Taryba, atlikdama jai pavestas elektros energetikos sektoriaus valstybinio reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijas, veikia nepriklausomai nuo kitų valstybės institucijų, įstaigų, organizacijų, taip pat komercinių veiklos elektros energetikos sektoriuje interesų.

7. Taryba įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis už valstybės reguliuojamosios energetikos veiklos elektros energetikos sektoriuje pažeidimus elektros energetikos įmonėms skiria veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas. Tarybos skiriamos baudos už pažeidimus vykdančią reguliuojamąją energetikos veiklą ir jų skyrimo tvarka nustatytos Energetikos įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

10 straipsnis. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

Tarnyba:

1) vykdo elektros energijos buitinių vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos valstybinę priežiūrą ir kontrolę;

2) nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl energetikos įmonių taikomų elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių ir naujų buitinių vartotojų įrenginių prijungimo sutarčių nesąžiningų sąlygų;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3) nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl elektros energijos tiekėjų nesąžiningos komercinės veiklos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

11 straipsnis. Viešasis konsultavimasis

1. Taryba, šio įstatymo ar jo įgyvendinamųjų teisės aktų pagrindu priimdama teisės aktus, išskyrus individualius teisės aktus ir teisės aktus, kuriais išsprendžiamas ginčas ar išnagrinėjamas skundas, savo nustatyta tvarka ir sąlygomis savo interneto svetainėje paskelbia šių teisės aktų projektus ir nustato suinteresuotiems asmenims protingumo kriterijų atitinkantį terminą pastaboms pateikti.

2. Taryba savo nustatyta tvarka ir sąlygomis Tarybos interneto svetainėje paskelbia Tarybos sprendimų dėl klausimų, susijusių su visomis elektros energetikos sektoriaus dalyvių teisėmis, projektus ir suteikia elektros energetikos sektoriaus dalyviams protingumo kriterijų atitinkantį terminą pastaboms pateikti.

3. Taryba nustato viešojo konsultavimosi taisykles, apibrėžiančias konsultacijų atvejus, tvarką ir sąlygas. Informacija, susijusi su visomis tuo metu vykstančiomis konsultacijomis, skelbiama Tarybos interneto svetainėje. Taryba skelbia konsultacijų rezultatus, išskyrus informaciją, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė paslaptis.

4. Taryba, atlikdama šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai priskirtas funkcijas, šio straipsnio 3 dalyje nurodytose viešojo konsultavimosi taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis konsultuojasi su tinklų operatoriais, nepažeisdama jų nepriklausomumo ir nedarydama įtakos jų specialiajai kompetencijai, taip pat su kitomis kompetentingomis institucijomis, įstaigomis ir (ar) tinklų naudotojais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

TREČIASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIAUS VEIKLOS ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

12 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus sandara

Elektros energetikos sektorių sudaro rinkos dalyviai, tinklų operatoriai, tinklų naudotojai, vartotojai ir paskirtasis rinkos operatorius, veikiantys šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2019/943, Elektros energijos rinkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, taip pat

jų tarpusavio santykiai ir santykiai su elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

13 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus suderinamumas ir vientisumas

1. Elektros energetikos sektoriaus vientisumui užtikrinti, laikantis objektyvumo ir nediskriminavimo principų, Energetikos ministerijos patvirtintose Elektros energetikos objektų įrengimo, eksploatavimo, naudojimo ir saugos taisyklėse, be kita ko, yra nustatomi elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo įrenginių techniniai konstrukcijos, eksploatavimo ir saugos reikalavimai.

2. Elektros energijos gamybos įrenginiai, perdavimo ir skirstomieji tinklai, jungiamosios ir tiesioginės linijos privalo atitikti techninius konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus, kad būtų užtikrintas perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių valdomos sistemos vientisumas.

14 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijai gaminti

1. Valstybė skatina atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą elektros energijai gaminti ir pagamintos atsinaujinančių išteklių elektros energijos vartojimą.

2. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijai gaminti gali būti skatinamas šiame įstatyme ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (toliau – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas) nustatyta tvarka, sąlygomis ir apimtimi. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo priemonių taikymo tvarką ir sąlygas, vadovaudamasi šio įstatymo ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo reikalavimais, nustato Vyriausybė. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo priemonės turi būti taikomos laikantis nediskriminavimo ir skaidrumo principų, atsižvelgiant į ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniams vartotojams kriterijus.

15 straipsnis. Licencijuojama veikla elektros energetikos sektoriuje, licencijuojamos veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Elektros energetikos sektoriuje licencijuojama ši veikla:

- 1) elektros energijos perdavimo;
- 2) elektros energijos skirstymo;
- 3) elektros energijos visuomeninio tiekimo.

2. Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijavimo taisyklės (toliau – Licencijavimo taisyklės) tvirtina Vyriausybė.

3. Asmenims, siekiantiems verstis elektros energetikos licencijuojama veikla, licencijos išduodamos vadovaujantis veiklos saugumo, patikimumo ir nediskriminavimo principais. Licencijavimas negali būti naudojamas kaip priemonė apriboti rinkos dalyvių skaičių. Licencijos išduodamos neterminuotam laikotarpiui, išskyrus šio straipsnio 9 dalyje nurodytas aplinkybes.

4. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo veiklos licencijose nurodoma teritorija, kurioje asmenys turi išskirtines licencijoje nurodytos veiklos vykdymo teises ir pareigas.

5. Licencijos išduodamos asmenims, turintiems pakankamus technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus, leidžiančius tinkamai vykdyti licencijuojamos veiklos sąlygas. Asmenų technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką nustato Taryba, atsižvelgdama į šiuos minimalius kriterijus:

1) tinklų operatoriai privalo nuosavybės teise, kaip nurodyta šiame įstatyme, ar kitais teisėtais pagrindais valdyti elektros energijos perdavimo ar skirstomuosius tinklus;

2) pareiškėjo licencijai gauti finansinis pajėgumas įvertinamas pagal jo dvejų paskutinių ataskaitinių finansinių metų balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų duomenis, kuriems įvertinti taikomi Tarybos nustatyti finansinio pajėgumo rodikliai;

3) pareiškėjas licencijai gauti privalo turėti darbuotojus licencijuojamai veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai licencijuojamos veiklos apskaitai tvarkyti, vartotojams informuoti ir konsultuoti ir skundams dėl licencijuojamos veiklos sąlygų nagrinėti;

4) pareiškėjas licencijai gauti privalo atitikti kitus šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, keliamus pareiškėjo technologiniams, finansiniams ar vadybiniais pajėgumams ir (ar) licencijuojamai veiklai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo veiklos licencijos išduodamos Lietuvos Respublikoje įsteigtam juridiniam asmeniui arba kitos valstybės narės juridinio asmens ar kitos organizacijos padaliniui, įsteigtam Lietuvos Respublikoje.

7. Asmenys, kurie siekia verstis elektros energijos perdavimo ar skirstymo veikla, privalo turėti teisės aktų nustatyta tvarka išduodamą atestatą ar kitą dokumentą, suteikiantį teisę eksploatuoti elektros įrenginius, arba sudaryti sutartį dėl tokių įrenginių eksploatavimo su kitu asmeniu, turinčiu atitinkamą atestatą ar kitą dokumentą.

8. Elektros energijos perdavimo veiklos licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam perdavimo tinklus Lietuvos Respublikos teritorijoje.

9. Siekiant užtikrinti elektros energijos perdavimo veiklos tęstinumą ir nenutrūkstamumą, iki Tarybos galutinio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 8 dalyje nustatytus reikalavimus, Taryba išduoda terminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui. Kai Taryba paskiria perdavimo sistemos operatorių, jam išduodama neterminuota elektros energijos perdavimo veiklos licencija. Išdavus neterminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją, šioje dalyje numatyta terminuota veiklos licencija laikoma netekusi galios.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

10. Elektros energijos skirstymo veiklos licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam skirstomuosius tinklus, tiesiogiai sujungtus su perdavimo tinklais.

11. Asmenys, kurie verčiasi viena iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų licencijuojamos veiklos rūšių, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis licencijoje nurodyta veikla ir privalo laikytis šių bendrųjų veiklos sąlygų:

1) Licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka teikti kompetentingoms valstybės institucijoms ir įstaigoms informaciją, reikalingą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytoms pareigoms atlikti;

2) teisės aktų nustatyta tvarka teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

3) užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas visiems vartotojams, tinklų naudotojams ir kitiems rinkos dalyviams;

4) informuoti ir konsultuoti vartotojus ir tinklų naudotojus teisės aktų nustatyta tvarka;

5) užtikrinti, kad būtų atliekamos kitos šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytos pareigos ir būtų laikomasi elektros energetikos sektoriuje vykdomai veiklai keliamų reikalavimų.

12. Elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos licencijos turėtojas, be šio straipsnio 11 dalyje nustatytų sąlygų, privalo vykdyti atitinkamai šio įstatymo 31 ir 39 straipsniuose nustatytas licencijuojamos veiklos sąlygas ir:

1) derinti su licenciją išdavusia institucija valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo, taip pat investicijų į valdomą turtą planus;

2) užtikrinti perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo kitų veiklos rūšių elektros energetikos sektoriuje šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis, rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas, užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo

apskaitos sistemos patikra, vadovaujantis Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis, ir kiekvienais metais licencijos turėtojo interneto svetainėje Tarybos nustatyta tvarka skelbti duomenis apie elektros energijos persiuntimo sąnaudas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

13. Elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos licencijos turėtojas, be šio straipsnio 11 dalyje nustatytų sąlygų, privalo vykdyti šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytas licencijuojamos veiklos sąlygas ir:

1) tiekti elektros energiją visuomeninėmis elektros energijos kainomis;

2) tvarkyti atskirą nuo kitų veiklos rūšių elektros energijos visuomeninio tiekimo pajamų ir sąnaudų apskaitą, rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas, užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, vadovaujantis Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis, ir kiekvienais metais licencijos turėtojo interneto svetainėje Tarybos nustatyta tvarka skelbti duomenis apie elektros energijos visuomeninio tiekimo sąnaudas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3) nepirkti elektros energijos importui į Lietuvos Respubliką, prekybai ar tiekimui vartotojams iš asmenų, prekiaujančių elektros energija, pagaminta trečiojoje šalyje, kurioje veikiančią branduolinę elektrinę Lietuvos Respublikos Seimas įstatymu yra pripažinęs nesaugia.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

14. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos veiklos licencijas išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina licencijų galiojimą, keičia, tikslina ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

16 straipsnis. Leidimais reguliuojama veikla elektros energetikos sektoriuje, leidimais reguliuojamos veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Leidimai išduodami šiai veiklai elektros energetikos sektoriuje:

- 1) gaminti elektros energiją;
- 2) plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus;
- 3) tiesti tiesioginę liniją;
- 4) eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės;
- 5) importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės;
- 6) vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą;
- 7) vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

8) modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

9) plėtoti energijos kaupimo pajėgumus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

10) generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė, vadovaudamasi šiame įstatyme, Energetikos įstatyme ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytais reikalavimais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–10 punktuose, išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina leidimų galiojimą, keičia, tikslina ir leidimais reguliuojamą veiklą prižiūri Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

4. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimai išduodami neterminuotam laikui, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, leidimus tiesti tiesioginę liniją, leidimus gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje, ir leidimus modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-614](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12337

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

4¹. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant ar įrengiant saulės šviesos energijos elektrines, kurių leistina generuoti galia yra mažesnė negu 6 MW, ir leidimai tiesti tiesioginę liniją išduodami 36 mėnesių laikotarpiui. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant ar įrengiant saulės šviesos energijos elektrines, kurių leistina generuoti galia yra mažesnė negu 6 MW, išduodami 24 mėnesių laikotarpiui. Leidimai modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį išduodami 36 mėnesių laikotarpiui.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

4². Leidimai gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje, išduodami asmenims, turintiems Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka išduotą ir galiojantį leidimą naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) ir atitinkantiems šio straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus. Leidimai gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje, galioja tol, kol galioja leidimas plėtrai ir eksploatacijai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

5. Kai plėtojamos elektros energijos gamybos technologijos savybės objektyviai lemia ilgesnius statybos ir įrengimo terminus ir kai pareiškėjas pateikia tai pagrindžiančius dokumentus, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka Taryba išduoda leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių, ilgesniam laikotarpiui, negu numatyta šio straipsnio 4¹ dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

6. Išduotų leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimų tiesti tiesioginę liniją, leidimų plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimų modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį galiojimo terminas pratęsiamas tokia tvarka:

1) neribotą kartų skaičių valstybės, kitų asmenų veiksmų ir (ar) neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo laikotarpiui, jeigu asmuo, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia įrodymus, kad atlikti suplanuotus darbus vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ir (ar) neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių;

2) vieną kartą 6 mėnesių laikotarpiui, o pratęsiant leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus statant ar įrengiant vėjo elektrinę, didesnės negu 6 MW leistinos generuoti galios saulės šviesos energijos elektrinę ar hibridinę elektrinę, kurioje elektros energijai gaminti naudojama vėjo energija, – vieną kartą 12 mėnesių laikotarpiui, jeigu asmuo, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus, kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, ir dokumentus, įrodančius, kad atlikta ne mažiau kaip 50 procentų projekto įgyvendinimo darbų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytų reikalavimų taikymo ir įvertinimo tvarka nustatoma Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse. Leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminas pratęsiamas, kai asmuo pateikia šio straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus bei įrodymus ir prievolių įvykdymo užtikrinimą prašomam pratęsti leidimo galiojimo terminui šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

8. Leidimai gaminti elektros energiją, leidimai generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių, leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimai tiesti tiesioginę liniją išduodami fiziniams asmenims, turintiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniais, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9. Leidimai gaminti elektros energiją ir leidimai generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių išduodami šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 dalyje nustatytą reikalavimą ir:

1) kurių pastatytas naujas ar rekonstruotas elektros energetikos objektas yra užbaigtas Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis;

2) kurių elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo įrenginiai yra išbandyti ir tinkami eksploatuoti;

3) kurie yra pajėgūs kaupti ar palaikyti rezervinio kuro atsargas, jeigu technologiniai elektros energijos gamybos pajėgumai viršija elektrinę ir (ar) šiluminę 5 MW galią, išskyrus atvejus, kai elektros energija yra gaminama naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti tokių energijos išteklių;

4) kurių pastatytas energetikos objektas, kuriame kaip kuras energijai gaminti planuojamos naudoti po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, Vyriausybės pripažintas valstybinės reikšmės objektu;

5) pateikusiems rašytinį įsipareigojimą nugriauti ar išmontuoti elektrinę Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, kai įsigalioja Tarybos sprendimas panaikinti leidimo gaminti elektros energiją galiojimą. Įsipareigojime taip pat turi būti nustatyta leidimo turėtojo prievolė nugriauti ar išmontuoti elektrinės prijungimui reikalingus elektros tinklus ir nugriovimą ar išmontavimą vykdyti pagal tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas griovimo ar išmontavimo projektui rengti, o skirstomųjų tinklų nugriovimo ar išmontavimo atveju informuoti skirstomųjų tinklų operatorių apie numatomą nugriovimą ar išmontavimą. Elektrinė gali būti nenugriauta ar neišmontuota, jeigu ją numatoma naudoti kitiems tikslams, atitinkantiems teisės aktų reikalavimus. Šio punkto nuostata taikoma elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams;

6) pateikusiems rašytinį įsipareigojimą nugriauti ar išmontuoti elektrinę, įrengtą Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje, kai leidimas gaminti elektros energiją šioje elektrinėje netenka galios šiame straipsnyje nustatyta tvarka. Elektrinės, įrengtos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje, nugriovimo ar išmontavimo tvarką ir terminus, taip pat elektrinės prijungimui reikalingų elektros tinklų ir kitos infrastruktūros nugriovimo ir išmontavimo tvarką ir atvejus, kai elektrinė ir (ar) jos prijungimui reikalingi elektros tinklai ir kita infrastruktūra gali būti nenugriauti ar neišmontuoti, nustato Vyriausybė;

7) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai;

8) kurie turi leidimą modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį, kai leidimo turėtojas įvykdė šios dalies 1–5 punktuose nurodytus reikalavimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

10. Leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas:

1) gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais;

2) asmenims, numatantiems gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 100 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginiuose, kurių leistina generuoti galia lygi nuliui;

3) asmenims, numatantiems gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 100 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose, kurių leistina generuoti galia didesnė už nulį, išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

11. Taryba, atsižvelgdama į paskirstytosios gamybos ribotą apimtį ir galimą poveikį elektros energetikos sistemos patikimumui, kai elektros energijos gamybos įrenginių, išskyrus elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 10 kW, išduoda leidimą plėtoti ir (ar) gaminti elektros energiją Veiklos elektros energetikos sektoriuje

leidimų išdavimo taisyklėse numatyta supaprastinta tvarka, jeigu asmuo pateikia prašymą, kuriame pateikiama informacija, patvirtinanti šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytus faktus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

12. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduodamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 ir 15 dalyse nustatytus reikalavimus, ir:

1) kai tinklų operatorius patvirtina gamintojo elektros įrenginių prijungimo prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų galimybę arba pareiškėjas pateikia dokumentus, pagrindžiančius planuojamą prisijungimą prie veikiančios tiesioginės linijos, arba kartu pateikia prašymą leidimui tiesti tiesioginę liniją gauti;

2) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantiems žemės sklypą ar jo dalį, kuriame numatoma verstis šiame įstatyme nustatyta leidimais reguliuojama veikla, arba nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantiems statinį ar jo dalį, kai elektros energijos gamybos įrenginius planuojama įrengti ant statinio ar jo konstrukcijos dalies;

3) neteko galios 2019-05-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

4) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

13. Neteko galios 2019-05-01.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

14. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas:

1) gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais;

2) asmenims, numatantiems statyti ar įrengti elektros energijos gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW, o leistina generuoti galia lygi nuliui;

3) asmenims, numatantiems statyti ar įrengti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW, o leistina generuoti galia didesnė už nulį, išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

14¹. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, jeigu asmeniui yra išduotas leidimas plėtrai ir eksploatacijai Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-614](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12337

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

14². Asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 100 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginius, kurių leistina generuoti galia lygi nuliui, taip pat asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 100 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių leistina generuoti galia didesnė už nulį, išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą atvejį, tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimą prie elektros tinklų reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka privalo kreiptis į tinklų operatorių dėl prijungimo sąlygų išdavimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

15. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimas plėtoti energijos kaupimo pajėgumus išduodamas, jeigu Taryba, atsižvelgdama į konkrečiu atveju taikomus energetikos, statybos, aplinkos apsaugos, teritorijų planavimo, sveikatos apsaugos ir krašto apsaugos sričių teisės aktų reikalavimus, įvertina asmens pateiktus dokumentus ir nustato, kad asmuo atitinka šio įstatymo reikalavimus ir jo planuojama vykdyti veikla atitinka visas šias sąlygas:

1) elektros energijos įrenginiai ir su jais susijusi įranga yra saugūs ir patikimi, taip pat neturės neigiamos įtakos elektros tinklams, prie kurių šie įrenginiai prijungti, ar nesudarys prielaidų tokiai neigiamai įtakai atsirasti;

2) neturės neigiamo poveikio žmonių sveikatai, jų turtui ir gyvenamajai aplinkai ar nesudarys prielaidų tokiam neigiamam poveikiui atsirasti;

3) atitiks aplinkos apsaugos reikalavimus;

4) atitiks žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo reikalavimus;

5) atitiks energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus;

6) atitiks asmens technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą;

7) atitiks naudojamo kuro parinkimo reikalavimus;

8) planuojamas statyti ar modernizuoti energetikos objektas, kuriame kaip kuras energijai gaminti planuojamos naudoti po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, Vyriausybės pripažintas valstybinės reikšmės objektu;

9) gautas Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines arba yra apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių keliams trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

15¹. Leidimas modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį išduodamas, kai asmuo, turintis leidimą gaminti elektros energiją, numato modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį. Šis leidimas išduodamas asmeniui, kuris atitinka šio straipsnio 15 dalies 1–3 ir 5–9 punktuose nustatytus reikalavimus. Asmens turimo leidimo gaminti elektros energiją galiojimas panaikinamas nuo prašyme išduoti leidimą modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį nurodytos elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio modernizavimo darbų pradžios.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

15². Leidimas modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį nereikalingas, kai didinamas elektrinės, kurios įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW, o leistina generuoti galia lygi nuliui, naudingumas, taip pat jeigu iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį valdo gaminantis vartotojas ir iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

16. Šio straipsnio 15 ir 15¹ dalyse nurodytų reikalavimų ir sąlygų taikymo ir įvertinimo tvarka, atsižvelgiant į elektros energijos gamybos pajėgumų, kuriems plėtoti ar modernizuoti

prašoma leidimo, rūši, taip pat reikalaujamų pateikti dokumentų sąrašas nustatomi Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

17. Leidimas tiesti tiesioginę liniją išduodamas asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 dalyje nustatytą reikalavimą ir šio įstatymo 70 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

18. Leidimas eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, išduodamas asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla ar turi leidimą gaminti elektros energiją.

19. Leidimas importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, išduodamas asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, arba asmenims, kurie turi teisės aktų nustatyta tvarka išduotą visuomeninio tiekimo veiklos licenciją. Taryba atsisako išduoti leidimą importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, jeigu kitais įstatymais tokia veikla yra pripažinta keliančia grėsmę nacionaliniam saugumui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

19¹. Leidimai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, tikslinami reorganizavus juridinį asmenį. Leidimas gaminti elektros energiją tikslinamas, kai siekiama sumažinti leidime nurodytą elektrinės įrengtąją ar leistiną generuoti galią. Leidimas gaminti elektros energiją taip pat tikslinamas, kai numatoma veikiančiuose elektros energijos gamybos įrenginiuose jų nerekonstruojant elektros energijos gamybai naudoti kitą, negu nurodyta galiojančiame leidime, kurą. Leidimų tikslinimo ir pagrindžiančių dokumentų pateikimo tvarka nustatoma Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

20. Taryba savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie išduotus leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

21. Leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą, nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą išduodamas asmenims, kuriems nėra pradėta bankroto, reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

21¹. Aktyviesiems vartotojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą nereikalingas. Aktyviesiems vartotojams, sudarantiems sutartis, kaip nustatyta 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 1348/2014 dėl duomenų teikimo, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo 8 straipsnio 2 ir 6 dalys (toliau – Reglamentas (ES) 1348/2014), 4 straipsnio 1 dalies b punkte, dėl elektros energijos, kurią pagamino atskiras ne didesnio kaip 10 MW pajėgumo gamybos vienetas arba ne didesnio kaip 10 MW bendro pajėgumo gamybos vienetai, fizinio tiekimo ir norintiems parduoti elektros energiją vartotojams, nepriskirtiems aktyviajam vartotojui, kurį sudaro grupė vartotojų, leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą nereikalingas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

21². Piliečių energetikos bendrijoms, norinčioms parduoti elektros energiją savo dalininkams ar nariams, taip pat piliečių energetikos bendrijoms, elektros energiją gaminančioms iš atsinaujinančių išteklių, leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą nereikalingas. Piliečių energetikos bendrijoms, sudarančioms sutartis, kaip nustatyta Reglamento (ES) 1348/2014 4 straipsnio 1 dalies b punkte, dėl elektros energijos, kurią pagamino atskiras ne didesnio kaip 10 MW pajėgumo gamybos vienetas arba ne didesnio kaip 10 MW bendro pajėgumo gamybos vienetai, fizinio tiekimo ir norinčioms parduoti elektros energiją vartotojams, kurie nėra tos piliečių energetikos bendrijos dalininkai ar nariai, leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą nereikalingas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

22. Neteko galios nuo 2018-01-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

23. Neteko galios nuo 2018-01-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

24. Atsisakymai išduoti leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, ir pratęsti šio straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 8 punktuose nurodytų leidimų galiojimo terminą:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

1) negali būti grindžiami kitaip, negu neatitiktimi šio įstatymo reikalavimams ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20² straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimams, kai dėl leidimų, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, išdavimo kreipiasi atsinaujinančių išteklių energijos bendrija.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

2) pateikiami ir tuo atveju, kai asmuo nepateikia bent vieno iš leidimui išduoti ar pratęsti leidimo galiojimo terminą reikalingų dokumentų arba pateikti duomenys yra neteisingi.

25. Jeigu pateikti ne visi šio straipsnio 1 dalies 1–5 ir 8–10 punktuose nurodytiems leidimams išduoti reikalingi dokumentai arba pateikti duomenys yra neteisingi, taip pat jeigu jų nepakanka nustatyti, ar dokumentai atitinka nustatytus reikalavimus, Taryba ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo registravimo leidimus išduodančioje institucijoje dienos praneša asmeniui, kad būtina pateikti trūkstamus dokumentus ar informaciją. Asmuo trūkstamus dokumentus ar informaciją pateikia ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo dienos. Jeigu asmuo per nustatytą terminą pateikia trūkstamus dokumentus ar informaciją, taip pašalindamas aplinkybes, trukdančias išduoti leidimą, leidimas išduodamas per šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytą terminą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

26. Asmenys, kurie verčiasi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šią teisę pagal sutartį ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) teisės aktų nustatyta tvarka teikti kompetentingoms valstybės institucijoms ir įstaigoms informaciją apie leidimais reguliuojamą veiklą;

2) eksportuoti ar importuoti elektros energiją galima tik pagal sutartis su trečiųjų šalių asmenimis, laikantis Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatyme nustatytų ribojimų elektros energijos patekimui į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką iš trečiųjų šalių, kuriose veikia nesaugios branduolinės elektrinės;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

3) asmenys, importuojantys elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, privalo teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis tinkamai su perdavimo sistemos operatoriumi sureguliuoti santykius, susijusius su įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmokos sumokėjimu ir (ar) kitų reikalavimų, keliamų elektros energijos importo veiklai, įvykdymu;

4) elektros energiją gaminantys asmenys, vartojantys elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams, privalo sudaryti sutartis su tinklų operatoriais dėl elektros energijos persiuntimo;

5) teisės aktų nustatyta tvarka eksploatuoti elektros energetikos įrenginius arba sudaryti sutartį dėl elektros energetikos įrenginių eksploatavimo su asmeniu, turinčiu atestatą, suteikiantį teisę eksploatuoti šiuos įrenginius;

6) efektyviai ir ekonomiškai vykdyti leidimais reguliuojamą veiklą, nediskriminuoti vartotojų ir kitų rinkos dalyvių, laikytis sąžiningos konkurencijos;

7) informuoti ir konsultuoti vartotojus;

8) nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą vykdančioms asmenims draudžiama pirkti elektros energiją importui į Lietuvos Respubliką, prekybai ar tiekimui vartotojams iš asmenų, prekiaujančių elektros energija, pagaminta trečiojoje šalyje, kurioje veikiančią branduolinę elektrinę Lietuvos Respublikos Seimas įstatymu yra pripažinęs nesaugia;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

9) užtikrinti kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų pareigų ir reikalavimų, keliamų vykdomai veiklai elektros energetikos sektoriuje, laikymąsi.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

27. Asmuo gali statyti ar įrengti hibridinę elektrinę ir gaminti elektros energiją tik gavęs leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis, kai tokie leidimai nėra reikalingi. Šie leidimai išduodami, jeigu asmuo atitinka šiame straipsnyje jam nustatytus reikalavimus ir sąlygas, taip pat reikalavimus ir sąlygas dėl leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių, kai asmuo stato ar įrengia hibridinę elektrinę, įskaitant energijos kaupimo įrenginius. Išduodamuose leidimuose Tarybos nustatyta tvarka nurodoma hibridinės elektrinės bendra įrengtoji galia, lygi hibridinę elektrinę sudarančių elektrinių ir (ar) energijos kaupimo įrenginių įrengtųjų galių sumai, kiekvienos elektrinės įrengtoji galia, energijos kaupimo įrenginių įrengtoji galia ir hibridinės elektrinės prijungimo taške leistina generuoti galia

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

28. Esami energijos kaupimo įrenginio pajėgumai gali būti plėtojami ar nauji energijos kaupimo įrenginiai naujoje vietoje įrengiami šio įstatymo nustatyta tvarka gavus leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, išskyrus atvejus, kai toks leidimas nereikalingas

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

29. Leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi, jeigu asmuo numato statyti ar įrengti ne didesnės kaip 100 kW įrengtosios galios energijos kaupimo įrenginį tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, tai yra kai leistina generuoti galia lygi nuliui, taip pat jeigu asmuo generuoja iš energijos kaupimo įrenginio elektros energiją, pagamintą ne didesnės kaip 100 kW elektros energijos įrengtosios galios iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose, kai energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

17 straipsnis. Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijų ir leidimų išdavimas, galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas, galiojimo panaikinimas ir keitimas

1. Asmuo, siekiantis gauti veiklos elektros energetikos sektoriuje licenciją ar leidimą, išskyrus šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 6 ar 7 punkte nurodytą leidimą, Licencijavimo taisyklėse ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikia licencijas ar leidimus išduodančiai institucijai prašymą ir šiose taisyklėse nustatytus dokumentus ir (ar) informaciją. Asmuo, siekiantis įgyti leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą ar leidimą vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikia Tarybai atitikties šio įstatymo 16 straipsnio 21 dalyje nustatytiems reikalavimams deklaraciją (toliau – deklaracija). Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo asmens teisės vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą ar nuo asmens teisės vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą įgijimo dienos Taryba privalo patikrinti deklaracijoje pateiktą informaciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

2. Licencija ar leidimas, išskyrus šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 6 ar 7 punkte nurodytą leidimą, išduodami, tikslinami ir keičiami arba rašytinis motyvuotas atsisakymas išduoti, patikslinti ar pakeisti licenciją ar leidimą pateikiamas pareiškėjui ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo Licencijavimo taisyklėse ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikto prašymo bei visų reikalingų ir tinkamai įformintų dokumentų registravimo licencijas ar leidimus išduodančioje institucijoje dienos. Jeigu į tinkamai pateiktą prašymą išduoti, patikslinti ar pakeisti licenciją ar leidimą neatsakoma per šioje dalyje nurodytą terminą, laikoma, kad yra priimtas teigiamas sprendimas dėl licencijos ar leidimo išdavimo, patikslinimo ar pakeitimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta sąlyga dėl licencijos ar leidimo išdavimo termino netaikoma, kai vyksta teisiniai ginčai su kitais asmenimis dėl licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygų (teritorijos) ir kai yra prašoma išduoti perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veiklos licenciją teritorijoje, kurioje jau yra išduota perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veiklos licencija, ar dėl kitų priežasčių, pateisinamų svarbiais visuomenės interesais, ir pareiškėjas apie tai yra informuotas Licencijavimo taisyklėse ar Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka. Šiuo atveju licencija ar leidimas išduodami arba rašytinis motyvuotas atsisakymas pareiškėjui išduoti licenciją ar leidimą

pateikiamas ne vėliau kaip per 30 dienų, pasibaigus atitinkamo teismo ginčo nagrinėjimui ar nelikus kitų priežasčių, pateisinamų svarbiais visuomenės interesais, dėl kurių buvo atidėtas sprendimo dėl licencijos ar leidimo išdavimo priėmimas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Už licencijuojamos veiklos ir leidimus turinčių asmenų veiklos sąlygų ir reikalavimų pažeidimus asmenys, turintys licencijas ir (ar) leidimus atitinkamai energetikos veiklai, įspėjami apie galimą licencijų ar leidimų galiojimo sustabdymą ar panaikinimą Licencijavimo taisyklėse ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka. Licencijos ar leidimo galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas, licencijos ar leidimo galiojimas panaikinamas Energetikos įstatyme nustatyta tvarka. Leidimų, nurodytų šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1–5 ir 8 punktuose, keitimo, tikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir leidimų galiojimo panaikinimo pagrindų taikymo tvarka nustatoma Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

4¹. Veiklos vykdymo teritorija, nurodyta leidime gaminti elektros energiją, leidime generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių ir leidime tiesti tiesioginę liniją, negali būti keičiama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

4². Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimai gaminti elektros energiją, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, leidimai generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių, leidimai tiesti tiesioginę liniją ir leidimai modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį keičiami pasikeitus teritorijos, kurioje vykdoma leidimu reguliuojama veikla, duomenims šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

4³. Leidimai eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, ir importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, keičiami pasikeitus leidime nurodytai eksporto ar importo valstybei. Leidimai gaminti elektros energiją keičiami, kai numatoma pagamintą elektros energiją naudoti kitai paskirčiai, negu nurodyta leidime.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

5. Licencijuojamą elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo veiklą nutraukti ketinantis asmuo privalo ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius informuoti apie tai licenciją išdavusią instituciją. Tuo atveju, kai pranešime nurodomas asmuo, kuris ketina pasibaigus pranešime nurodytam terminui verstis licencijuojama elektros energijos perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veikla ir atitinka šiai veiklai nustatytus reikalavimus, nustatytus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, ir Tarybai pateikia įvertinti tokį atitikimą pagrindžiančius dokumentus, pranešimo apie veiklos nutraukimą terminas derinamas Tarybos, pranešimą teikiančio asmens ir ketinančio verstis licencijuojama veikla asmens sutarimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5¹. Teritorija, nurodyta išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, gali būti keičiama nekeičiant numatomo elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taško. Asmens, kuris numato pakeisti teritoriją, nurodytą išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, veikla iki pakeitimų atlikimo turi atitikti visas šias sąlygas:

1) neturi neigiamo poveikio žmonių sveikatai, jų turtui ir gyvenamajai aplinkai ar nesudarys prielaidų tokiam neigiamam poveikiui atsirasti;

2) atitinka aplinkos apsaugos reikalavimus;

3) atitinka žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo reikalavimus;

4) gautas Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines arba yra apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių kelių trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5². Kai numatoma pakeisti teritoriją, nurodytą išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, leidimo turėtojas privalo pateikti Tarybai prašymą išduoti pakeistą leidimą ir dokumentus, patvirtinančius atitiktį šio straipsnio 5¹ dalyje nustatytiems reikalavimams. Taryba įvertina pateiktus dokumentus ir per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą išduoda pakeistą leidimą arba pateikia motyvuotą atsisakymą leidimą pakeisti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5³. Leidime gaminti elektros energiją, leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidime naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai yra nurodoma elektrinės įrengtoji galia ir leistina generuoti galia, atitinkančios šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytą sąlygą

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5⁴. Leidimuose plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidime generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių yra nurodoma energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia ir leistina generuoti galia, taip pat leistina naudoti galia

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5⁵. Tinklų naudotojas, siekdamas pakeisti elektrinės, įskaitant hibridinę elektrinę, ir energijos kaupimo įrenginio įrengtąją galią arba leistiną generuoti galią, privalo kreiptis į tinklų operatorių dėl prijungimo sąlygų išdavimo Energetikos ministerijos nustatyta tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir (ar) tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka, o leidimo gaminti elektros energiją, leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir leidimo generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių turėtojas taip pat privalo pateikti Tarybai prašymą išduoti pakeistą leidimą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

6. Jeigu sprendimas dėl licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo turi įtakos saugiam vartotojų aprūpinimui elektros energija, jis gali įsigalioti ne anksčiau kaip po 2 mėnesių nuo sprendimo priėmimo dienos. Apie tai, kad numatoma priimti tokį sprendimą, Taryba privalo informuoti Vyriausybę ir Energetikos ministeriją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

7. Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos darbo saugumą, vartotojų aprūpinimo elektros energija patikimumą ir viešųjų interesų elektros energetikos sektoriuje apsaugą, licencijuojama ar leidimu reguliuojama veikla besiverčiančio asmens veiklos patikrinimai gali būti atliekami ir įstatymų nustatytos poveikio priemonės už licencijuojamos ar leidimu reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus gali būti taikomos jau pirmaisiais atitinkamos veiklos elektros energetikos sektoriuje vykdymo metais. Taryba ir (ar) kitos valstybės ar savivaldybių institucijos pagal kompetenciją užtikrina nuolatinę licencijuojamos ir leidimais reguliuojamos veiklos elektros energetikos sektoriuje priežiūrą ir kontrolę, vadovaudamosi teisingumo, protingumo, sąžiningumo ir rinkos dalyvių nediskriminavimo principais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

18 straipsnis. Ilgalakis planavimas ir sistemos plėtra

1. Perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, pateiktame pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (toliau – Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas), numatytas įgyvendinimo priemonės ir įvertindamas elektros energetikos sistemos adekvatumą, poreikį užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir patikimumą, taip pat elektros energijos tiekimo vartotojams kokybės, vartojimo efektyvumo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, siekdamas gerinti naudojimosi elektros energetikos sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą ir veiksmingas priemones, skirtas elektros energetikos sistemos pajėgumų pakankamumui ir elektros energijos tiekimo vartotojams saugumui užtikrinti, derindamas juos su Vyriausybės įgaliota institucija, Taryba ir skirstomųjų tinklų operatoriais. Ilgalaiškės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai bendradarbiauja tarpusavyje Reglamento (ES) Nr. 2019/943 57 straipsnyje nustatytais tikslais, apimtimi ir tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

1¹. Planuodamas ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, perdavimo sistemos operatorius įvertina pajėgumų poreikį, leidžiantį užtikrinti, vadovaujantis Reglamento (ES) 2019/943 25 straipsnio nuostatomis, Tarybos teikimu Vyriausybės ar jos įgalios institucijos patvirtintą kaip patikimumo standartą apkrovos praradimo trukmę per kiekvienus kalendorinius metus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Priimti sprendimus įrengti ar plėtoti elektros tinklus perdavimo ir skirstymo veiklos licencijose nurodytose teritorijose turi teisę tik atitinkamų licencijų turėtojai.

3. *Neteko galios nuo 2022-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

18¹ straipsnis. Parodomieji projektai elektros energetikos sektoriuje

1. Elektros energetikos sektoriuje įgyvendinamas projektas Tarybos nustatyta tvarka ir sprendimu gali būti pripažintas parodomuoju projektu. Toks projektas laikomas energetikos inovacija. Projekto pripažinimui parodomuoju projektu ir jo kaip energetikos inovacijos vykdymui *mutatis mutandis* taikomi Energetikos įstatyme ir Tarybos nustatyti reikalavimai dėl prašymų leisti veikti bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje pateikimo ir nagrinėjimo bei veiklos bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje vykdymo, laikantis šiame straipsnyje numatytų specialiųjų reikalavimų parodomiesiems projektams elektros energetikos sektoriuje.

2. Dėl projekto pripažinimo parodomuoju projektu į Tarybą kreipiasi projektą įgyvendinantis asmuo ar jo įgaliotas atstovas ir pateikia šią informaciją ir duomenis apie įgyvendinamą projektą:

1) paaiškinimą apie projektu demonstruojamą technologiją, jos naujumą Europos Sąjungos mastu ir pritaikymo galimybes;

2) atliktą projekto galimybių studiją, techninę analizę ar kitokio pobūdžio ekspertinio lygmens vertinimą, kurį atlikus buvo nuspręsta įgyvendinti projektą;

3) projekto tikslus, taikymo apimtį ir numatomą įgyvendinimo trukmę, kuri yra būtina parodomąjo projekto tikslams pasiekti.

3. Sprendimą dėl projekto pripažinimo parodomuoju projektu Taryba priima įvertinusi šio straipsnio 2 dalies pagrindu gautą informaciją, atsižvelgdama į šiuos reikalavimus:

1) parodomuoju projektu turi būti demonstruojama technologija, kuri yra pirma tokios rūšies technologija Europos Sąjungoje ir yra naujovė, gerokai lenkianti naudojamą technologijas;

2) parodomasis projektas turi skatinti naudoti tvarius, patikimus ir mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančius energijos šaltinius, technologijas ar sistemas;

3) parodomasis projektas turi būti plėtojamas ir jo rezultatai naudojami visuomenės naudai.

4. Taryba, prieš priimdama sprendimą dėl projekto pripažinimo parodomuoju projektu, turi teisę konsultuotis su kitomis Lietuvos Respublikos institucijomis, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra, kitų valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir (ar) rinkos dalyviais.

5. Parodomiesiems projektams taikomos šiame įstatyme, kituose energetiką reglamentuojančiuose įstatymuose ir Reglamente (ES) 2019/943 numatytos priemonės. Šios priemonės parodomajam projektui taikomos projekto vykdymo laikotarpiu, kurį Taryba pripažino kaip reikalingą parodomąjo projekto tikslams pasiekti, tačiau ne ilgiau kaip 5 metus.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

19 straipsnis. Patikimumo stebėseną

Taryba stebi ir vertina perdavimo ir skirstomųjų tinklų patikimumą. Patikimumo stebėsenos rezultatai apibendrinami Tarybos interneto svetainėje skelbiamose patikimumo stebėsenos metinėse ataskaitose, kurios ne vėliau kaip liepos 31 dieną teikiamos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai. Šiose ataskaitose pateikiami šie duomenys:

1) elektros energijos poreikio ir tiekimo (faktinio suvartojimo) balansas valstybės elektros energetikos sistemos mastu;

2) numatomo elektros energijos poreikio lygis ateityje ir tiekimo galimybės;

3) elektros energijos gamybos pajėgumų plėtra;

4) priemonės elektros energijos poreikiui piko metu tenkinti ir balansavimo priemonės;

5) elektros energetikos sistemos priežiūros lygis ir kokybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

KETVIRTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBA

20 straipsnis. Gamintojų veiklos bendrieji principai

1. Gamintojai, prijungiant jų įrenginius prie perdavimo ir (ar) skirstomųjų tinklų ir juos eksploatuodami, turi laikytis Europos Sąjungos reglamentų, reglamentuojančių elektros energijos gamybos įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojimąsi elektros tinklais, ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų bei perdavimo ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriaus nustatytų techninių sąlygų. Naujų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai gaminti, projektavimo ir statybos reikalavimus nustato šis įstatymas, Statybos įstatymas, Energetikos įstatymas ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas. Elektros energijos gamybos įrenginio kaip elektros energijos gamybos modulio, apibrėžto Reglamente (ES) 2016/631, tipas, vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/631 nustatytais kriterijais ir reikalavimais, nustatomas prijungimo sąlygose arba tinklų operatoriaus ir elektros energijos gamybos objekto savininko susitarimu pagal elektros energijos gamybos modulio didžiausią pajėgumą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2. Gamintojai, išskyrus gamintojus, elektros energiją gaminančius iš atsinaujinančių išteklių, norintys parduoti elektros energiją tiesiogiai vartotojams, privalo gauti leidimą verstis nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, kaip nurodyta šio įstatymo 16 straipsnio 21 dalyje. Gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, elektros energiją parduodantiems tiesiogiai vartotojui, taikomos nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytos sąlygos ir reikalavimai, išskyrus reikalavimus, nustatytus šio įstatymo 46 straipsnyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

3. Gamintojas, kurio vienetinė elektros energijos gamybos įrenginio galia yra 20 MW ir daugiau, privalo ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių pranešti perdavimo sistemos operatoriui apie planuojamą tokio įrenginio laikiną eksploatavimo sustabdymą arba ne vėliau kaip prieš 36 mėnesius apie planuojamą visišką tokio įrenginio eksploatavimo nutraukimą. Tokio įrenginio laikinas eksploatavimo sustabdymas ar visiškas eksploatavimo nutraukimas anksčiau šioje dalyje nurodytų terminų yra galimas tik gavus perdavimo sistemos operatoriaus rašytinį sutikimą arba, jeigu tokio įrenginio eksploatavimas nebūtų galimas dėl techninių priežasčių, kurių nebuvo galima numatyti iš anksto, arba jos yra susijusios su tokio įrenginio darbo išteklių pasibaigimu, arba dėl priežasčių, susijusių su teisės aktų reikalavimais dėl teršalų išmetimo į aplinką. Prašymas dėl laikino šioje dalyje nurodyto elektros energijos gamybos įrenginio eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo anksčiau šioje dalyje nurodytų terminų perdavimo sistemos operatoriui turi būti pateiktas ne anksčiau kaip prieš 4 mėnesius iki planuojamo tokio įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo arba visiško tokio įrenginio eksploatavimo nutraukimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

4. Perdavimo sistemos operatorius, gavęs gamintojo prašymą laikinai sustabdyti arba visiškai nutraukti elektros energijos gamybos įrenginio eksploatavimą anksčiau šio straipsnio 3 dalyje nustatytų pranešimo terminų, per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos įvertina tokio įrenginio

laikino eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo įtaką elektros energetikos sistemos darbo stabilumui, saugumui, patikimumui ir adekvatumui. Perdavimo sistemos operatorius, nustatęs, kad šis elektros energijos gamybos įrenginys bus reikalingas elektros energetikos sistemos darbo stabilumui, saugumui, patikimumui ir adekvatumui užtikrinti po gamintojo prašyme nurodytos datos, apie tai informuoja prašymą pateikusi gamintoją ir Tarybą. Gamintojas su šiuo elektros energijos gamybos įrenginiu turi teikti perdavimo sistemos operatoriaus nustatytas izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas nuo prašyme nurodytos elektros energijos gamybos įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo arba visiško eksploatavimo nutraukimo datos, bet ne anksčiau negu po 4 mėnesių nuo prašymo pateikimo dienos, iki perdavimo sistemos operatoriaus nustatyto termino, kuris negali būti vėlesnis negu šio straipsnio 3 dalyje nustatyti terminai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

4¹. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių ir norintis parduoti elektros energiją tiesiogiai vartotojui ar vartotojams, vadovaudamasis šio įstatymo 46¹ straipsniu, su vartotoju ar vartotojais privalo sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir per 5 darbo dienas nuo šios sutarties sudarymo dienos informuoti Tarybą apie elektros energijos tiekimo veiklos vykdymą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5. Elektros energijos gamybos įrenginio, kurio vienetinė elektros energijos gamybos galia yra 5 MW ir daugiau, valstybinė kontrolė atliekama ne rečiau kaip kartą per metus šio įstatymo 73 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

20¹ straipsnis. Leistinos generuoti galios apribojimai

1. Tinklų naudotojai, eksploatuodami prie elektros tinklų prijungtus elektros įrenginius, privalo neviršyti leistinos generuoti galios.

2. Elektrinės, įskaitant hibridinę elektrinę, ar energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia gali būti didesnė už leistiną generuoti galią, nustatytą prijungimo taške, tačiau leistina generuoti galia negali viršyti elektrinės, įskaitant hibridinę elektrinę, ar energijos kaupimo įrenginio įrengtosios galios.

3. Tinklų naudotojai, viršiję leistiną generuoti galią ilgiau ir (ar) didesniu galios dydžiu, negu nustatyta tinklų operatoriaus, moka tinklų operatoriui baudą už leistinos generuoti galios viršijimą, apskaičiuotą operatoriaus su Taryba suderinta tvarka.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

21 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

21¹ straipsnis. Gamintojų išipareigojimai

1. Gamintojas, pasirašęs šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą, tinklų operatoriui privalo pateikti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo išipareigojimo įvykdymą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos. Nuo ketinimų protokolo pasirašymo momento tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka rezervuoja elektros tinklų

pralaidumus, reikalingus sutartam elektros energijos gamybos įrenginiuose pagamintam elektros energijos kiekiui persiųsti ir (ar) sutartai elektros energijos galiai pateikti į elektros tinklus, įskaitant atvejus, kai sutariama dėl prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų. Jeigu gamintojas pasirašo ketinimų protokolą, bet per nustatytą laiką nepateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimo, ketinimų protokolą tinklų operatoriaus nutraukiamas, o gamintojas 6 mėnesius praranda teisę teikti naują prašymą dėl ketinimų protokolo pasirašymo. Gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolą. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, išskyrus dydį, skirtą gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnį užtikrinti, apskaičiuojamas dauginant numatytą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, skirtas gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnį užtikrinti, apskaičiuojamas dauginant Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje planuojamos įrengti elektrinės numatomą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 75 eurų už 1 kW. Gamintojas, laimėjęs skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba jo nelaimėjęs, tačiau Vyriausybės nustatyta tvarka ketinantis toliau tęsti veiklą, ir pratęsęs ketinimų protokolo galiojimo terminą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio pratęsimo dienos privalo pateikti pratęstą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuris privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolą. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

1¹. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas gamintojo prievolių užtikrinimo dydis gali būti sumažintas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis, atsižvelgiant į gamintojo patirtas faktines jo įsipareigojimų įvykdymo išlaidas.

2. Jeigu gamintojas užbaigia ketinimų protokole numatytos įrengtosios galios elektrinės statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir gamintojui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją arba jeigu gamintojas, dalyvaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione ar Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytame konkurse, nelaimi šio skatinimo kvotų paskirstymo aukciono ar konkurso arba atsisako juose dalyvauti, tinklų operatorius, gavęs gamintojo prašymą, atsisako savo teisių pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam gamintojui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia.

3. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, arba per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos, įskaitant galimus jo pratęsimus, neįvykdo ketinimų protokole nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos leistinos generuoti galios elektrinę arba jeigu leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 25 dalyje numatytais pagrindais arba gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, skirtą gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnį užtikrinti, arba atsisako leidimo plėtrai ir eksploatacijai, arba ketinimų protokolą tinklų operatoriaus nutraukiamas, kai gamintojas neįvykdo šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytų esminių ketinimų protokolo vykdymo sąlygų, tinklų operatorius pasinaudoja visu šio gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių šis gamintojas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra šio gamintojo kaltės. Tais atvejais, kai yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, gamintojas pateikia tinklų operatoriumi dokumentus, įrodančius, kad yra šioje dalyje

nurodytos aplinkybės, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.

4. Jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka, tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri yra lygi sumai, apskaičiuojamai 0,041 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą arba atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, išreikšto dienomis. Šios nuostatos netaikomos, kai ketinimų protokolą pasirašomas siekiant užtikrinti gamintojo įsipareigojimo įvykdymą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnį.

5. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, arba per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos, įskaitant galimus jo pratęsimus, pastato ar įrengia elektrinę, kurios leistina generuoti galia turi būti sumažinta, kad atitiktų šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nustatytą sąlygą, ir sumažinta leistina generuoti galia yra mažesnė negu nurodyta ketinimų protokole, tokiu atveju tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai leistinos generuoti galios sumažinimo dydžiui.

6. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos, išskyrus atvejus, kai prievolių įvykdymo užtikrinimas pateikiamas siekiant dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytame konkurse, įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutines ribas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

22 straipsnis. Gamintojų elektros energijos gamybos įrenginių prijungimas prie elektros tinklų

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

1. Gamintojų elektros energijos gamybos įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose elektros energijos gamybos įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojimąsi elektros tinklais, ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Tinklų operatoriai, išduodami elektros energijos gamybos įrenginių išankstinės prijungimo sąlygas, prijungimo sąlygas ir (ar) prijungimo paslaugos sutartį, nurodo elektros energijos gamybos modulio didžiausią pajėgumą. Elektros energijos gamybos modulio didžiausias pajėgumas taip pat nurodomas leidime plėtoti elektros energijos pajėgumus ir leidime gaminti elektros energiją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2. Tinklų operatorius parengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia naudojimosi elektros tinklais tvarką. Ši tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su gamintojų elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, ir į konkrečias gamintojų, įsikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, ūkinės veiklos aplinkybes.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti gamintojų elektros energijos gamybos įrenginius prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo. Tinklų operatorius privalo prijungti gamintojo elektros energijos gamybos įrenginius prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į leistiną naudoti galią, leistiną generuoti galią ir elektros energijos gamybos

įrenginių įrengtąją galią, atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių įrenginių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui gamintojo ir tinklų operatoriaus tinklų dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

3¹. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai nedraudžia tinklų operatoriui riboti elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba pasiūlyti prijungimo, kuriam taikomi Tarybos patvirtinti eksploatavimo apribojimai, galimybių, kaip nustatyta šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje arba 39 straipsnio 2 dalyje. Jeigu elektros energijos gamybos įrenginio savininkas padengia išlaidas, susijusias su neriboto prijungimo užtikrinimu, prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai netaikomi.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti gamintojo elektros energijos gamybos įrenginius prie elektros tinklų dėl to, kad atsirastų papildomų išlaidų, susijusių su būtinu elektros tinklų pajėgumo padidinimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5. Tinklų operatorius teisės aktų nustatyta tvarka teikia suinteresuotiems gamintojams visą informaciją, susijusią su gamintojų elektros energijos gamybos įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, tarp jų techninius reikalavimus, prijungimo terminus ir reikalingas investicijas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

6. Gamintojų, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, elektros energijos gamybos įrenginių prijungimą prie elektros tinklų reglamentuoja Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintai elektros energijai persiųsti:

1) parengia ir interneto svetainėje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;

2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti asmens prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informaciją apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti prie tinklo nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

8. Parengti ir pateikti elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą privalo:

1) gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, išskyrus gaminantį vartotoją, gamintoją, planuojantį gaminti elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams ir planuojantį į elektros tinklus patiekti elektros energiją, likusią nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvartotos elektros energijos, kai elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 1 MW ir ne didesnė negu gamintojo objektui suteikta leistina naudoti galia ir kai šis gamintojas neketina dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, gamintoją, kurio elektros energijos gamybos įrenginių leistina generuoti galia lygi nuliui, gamintoją, keičiantį elektros energijos gamybos įrenginių įrengtąją galią, kai leistina generuoti galia nekeičiama, gamintoją, planuojantį pagamintą elektros energiją persiųsti tiesiogine linija prijungtiems vartotojo objektams šio įstatymo 70 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, atsinaujinančių išteklių energijos

bendriją, neketinančią dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, piliečių energetikos bendriją, planuojančią įrengti ar statyti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius elektros energijos gamybos įrenginius, gamintoją, kurio elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW, o leistina generuoti galia didesnė už nulį (netaikoma Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytu atveju), ir gamintoją, ketinantį modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginius;

2) gamintojas, siekiantis dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, arba gamintojas, siekiantis dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytame konkurse.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9. Tinklų operatorius privalo per 25 kalendorines dienas nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su gamintoju pasirašyti ketinimų protokolą, išskyrus šio įstatymo 73² straipsnyje nurodytą atvejį. Kai šio įstatymo 73² straipsnyje nustatytu atveju turi būti įsitikinta, kad ketinimų protokolo pasirašymas ir (ar) ketinimų protokolą siekiantis pasirašyti asmuo nekelia rizikos nacionalinio saugumo interesams ar atitinka nacionalinio saugumo interesus, ketinimų protokolo pasirašymo terminas pratęsiamas tiek, kiek buvo vykdomos patikros procedūros. Ketinimų protokole privalo būti nurodyta:

1) planuojamos statyti elektrinės įrengtoji galia, leistina generuoti galia ir naudojama energijos rūšis;

2) terminas, per kurį gamintojas įsipareigoja pastatyti elektrinę, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Tarybai leidimui gaminti elektros energiją gauti;

3) gamintojo įsipareigojimas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos Tarybai pateikti prašymą išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba pateikti prašymą dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, jeigu asmuo ketina statyti ar įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines ir pasinaudoti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytomis skatinimo priemonėmis;

4) tinklų operatoriaus įsipareigojimas išduoti prijungimo sąlygas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo gamintojo teisės aktų reikalavimus atitinkančio prašymo išduoti šias sąlygas pateikimo dienos;

5) gamintojo įsipareigojimas per 9 mėnesius nuo prijungimo sąlygų išdavimo tinklų operatoriui pateikti techninį projektą, kai toks projektas yra privalomas. Tinklų operatorius visas savo pastabas dėl gamintojo pateikto techninio projekto pateikia per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį. Gamintojas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį įvertina pateiktas pastabas ir pateikia tinklų operatoriui patikslintą techninį projektą. Patikslintą techninį projektą tinklų operatorius turi suderinti per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį;

6) gamintojo įsipareigojimas turėti statybą leidžiantį dokumentą, jeigu toks dokumentas yra reikalingas, ne vėliau kaip likus 12 mėnesių iki leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo pabaigos, įskaitant atvejus, kai leidimo galiojimas yra pratęstas;

7) tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį nuo tinklų operatoriaus patvirtinimo apie su tinklų operatoriumi suderintą techninį projektą pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, parengti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

8) gamintojo įsipareigojimas per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kai tinklų operatorius pateikia elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, pasirašyti prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį;

9) gamintojo įsipareigojimas elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka apmokėti elektrinės prijungimo išlaidas per 10 kalendorinių dienų nuo prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties pasirašymo;

10) tinklų operatoriaus įsipareigojimas prijungti gamintojų, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, elektrinę prie elektros tinklų ir užtikrinti patikimą joje pagamintos elektros energijos perdavimą ir paskirstymą per terminą, kuris negali būti ilgesnis už Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus;

11) gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos ir tvarka;

12) teritorija, kurioje gamintojas ketina plėtoti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių elektrinę. Gamintojas privalo pateikti operatoriui dokumentus, pagrindžiančius, kad žemės sklypo plotas pakankamas siekiamos įrengtosios galios ir (ar) kitų techninių parametrų ir technologijos elektrinei plėtoti. Teritorijos vertinimo kriterijai nustatomi tinklų operatoriaus Pasinaudojimo tinklais tvarkos apraše;

13) savivaldybės, kurioje numatoma statyti ar įrengti elektrinę, administracijos patvirtinimas, kad planuojamos plėtoti elektrinės įrengimas ar statyba yra galimi. Savivaldybės administracija patvirtinimą gamintojui ir tinklų operatoriui privalo pateikti per 10 darbo dienų nuo gamintojo prašymo gavimo dienos. Jeigu per 10 darbo dienų savivaldybės administracija nepateikia patvirtinimo ar argumentuoto prieštaravimo, laikoma, kad planuojamos plėtoti elektrinės įrengimas ar statyba yra galimi;

14) Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines arba yra apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių keliams trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9¹. Kėtinimų protokolą pasirašomas tik su tuo asmeniu, kuriam išduotos išankstinės prijungimo sąlygos. Išankstinės prijungimo sąlygos ir kėtinimų protokolą nėra perleidžiami kitam asmeniui

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9². Šio straipsnio 9 dalies 3, 5 ir 6 punktuose nustatytos sąlygos yra esminės kėtinimų protokolo vykdyimo sąlygos. Jeigu gamintojas neįvykdo šių esminių kėtinimų protokolo vykdyimo sąlygų, tinklų operatorius nutraukia kėtinimų protokolą, apie tai informuoja Tarybą, kuri panaikina gamintojui išduoto leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimą

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9³. Gamintojas, kurio gamybos įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 6 MW, tinklų operatoriui pateiktame prašyme pasirašyti kėtinimų protokolą kartu privalo pateikti informaciją apie su juridiniu asmeniu, kai gamintojas yra juridinis asmuo, susijusius asmenis, tai yra fizinius ir juridinius asmenis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai (per juridinį asmenį, kuriame valdo ne mažiau kaip 25 procentus akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti juridinio asmens dalyvių susirinkime) valdo daugiau kaip 25 procentus juridinio asmens akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti šio juridinio asmens dalyvių susirinkime. Jeigu kėtinimų protokolo galiojimo laikotarpiu keičiasi su juridiniu asmeniu susiję asmenys, gamintojas privalo pateikti tinklų operatoriui informaciją apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9⁴. Gamintojas, gavęs leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, ne rečiau kaip kas ketvirtį tinklų operatoriui teikia informaciją, įrodančią, kad gamintojas vykdo šiame leidime nurodytą veiklą ir ji nebuvo nutrūkusi ilgiau kaip 12 mėnesių. Tinklų operatoriui kilus įtarimų, kad gamintojo leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nurodyta veikla buvo nutrūkusi ilgiau kaip 12 mėnesių, informuoja Tarybą. Taryba, įvertinusi tinklų operatoriaus pateiktą informaciją, priima sprendimą dėl išduoto leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus panaikinimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

10. Šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytas terminas pratęsiamas dėl šioje dalyje nurodytų priežasčių, tačiau laikotarpis, kuriam pratęsiamas nurodytas terminas, neturi viršyti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo termino:

1) dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ir (ar) neveikimo ar esant nenugalimos jėgos aplinkybėms šio straipsnio 8 dalyje nurodyto asmens prašymu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2) šio straipsnio 8 dalyje nurodyto asmens prašymu;

3) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje ir kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

11. Ketinimų protokolo pavyzdinė forma ir šio straipsnio 9 dalies 13 punkte numatyto savivaldybės administracijos patvirtinimo forma nustatomos tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai

1. Vartotojai turi teisę veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai tiesiogiai arba per paklausos telkėjus.

2. Aktyvieji vartotojai turi teisę:

1) parduoti pačių pasigamintą elektros energiją;

2) dalyvauti teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;

3) perleisti jų veiklai reikalingų elektros įrenginių valdymą, įskaitant įrengimą, eksploatavimą, duomenų tvarkymą ir techninę priežiūrą, kitam asmeniui, kuris nėra laikomas aktyviuoju vartotoju.

3. Vartotojas ar vartotojų grupė, siekiantys veikti kaip aktyvusis vartotojas ir vykdyti šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklas, privalo laikytis Energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų ir šio įstatymo 16 straipsnio nuostatų dėl atitinkamos veiklos vykdymo sąlygų.

4. Pradėdamas veiklą kaip rinkos dalyvis aktyvusis vartotojas elektroninių ryšių priemonėmis informuoja skirstomųjų tinklų operatorių apie savo veiklą ir atsakomybės už disbalansą įgyvendinimą. Tarybos nustatyta tvarka skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai aktyviųjų vartotojų duomenis, reikalingus Tarybos funkcijoms atlikti.

5. Aktyvieji vartotojai yra finansiškai atsakingi už disbalansą, kurį jų veikla sukelia elektros energetikos rinkoje, tiek, kiek jie yra už balansą atsakingos šalys, arba perduoda savo atsakomybę už balansą pagal Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnį ir turi sudarytą atsiskaitymo už disbalansą sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi arba sutartį dėl savo atsakomybės už balansą perdavimo

su kita už balansą atsakinga šalimi. Perdavimo sistemos operatorius teikia informaciją apie tokios sutarties nutraukimą skirstomųjų tinklų operatoriui, prie kurio tinklų yra prijungti aktyviojo vartotojo elektros įrenginiai.

6. Šio straipsnio nuostatos netaikomos gaminantiems vartotojams. Aktyvusis vartotojas, siekdamas pakeisti savo teisinį statusą ir nutraukti aktyviojo vartotojo veiklą, elektroninių ryšių priemonėmis informuoja skirstomųjų tinklų operatorių apie savo veiklos nutraukimą.

7. Tarybos vykdomai aktyviųjų vartotojų priežiūrai *mutatis mutandis* taikomos Energetikos įstatymo 24¹, 25 ir 36 straipsnių nuostatos.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

22² straipsnis. Piliečių energetikos bendrijos

1. Piliečių energetikos bendrija yra Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo, Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo pagrindu įsteigtas juridinis asmuo ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, kuris pagal tą teisinę formą reglamentuojančius įstatymus yra pelno nesiekiantis asmuo, kuris pagal steigimo sutartį ir (ar) įstatus ar kitus juridinio asmens steigimo dokumentus, gali vartoti elektros energiją (dalytis elektros energija) ir vykdyti elektros energijos gamybos, įskaitant gamybą iš atsinaujinančių išteklių, tiekimo, paklausos telkimo, energijos kaupimo veiklą, teikti energijos vartojimo efektyvumo paslaugas ir (ar) elektromobilių įkrovimo paslaugas arba savo dalininkams, nariams ar dalyviams teikti kitas su veikla elektros energetikos sektoriuje susijusias paslaugas, išskyrus skirstymą, ir kuris, tenkindamas šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka yra įgijęs piliečių energetikos bendrijos teisinį statusą.

2. Piliečių energetikos bendrijos veikla yra pagrįsta savanorišku ir atviru dalininkų, narių ar dalyvių, atitinkančių šio straipsnio 5 dalyje nurodytus reikalavimus, dalyvavimu.

3. Piliečių energetikos bendrijos steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytas pagrindinis tikslas – teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalininkams, nariams ar dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.

4. Viešųjų įstaigų įstatymas, Asociacijų įstatymas, Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymas, Sodininkų bendrijų įstatymas ar kitas konkrečios teisinės formos juridinį asmenį reglamentuojantis įstatymas piliečių energetikos bendrijai taikomi tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

5. Piliečių energetikos bendrijos dalininkais, nariais ar dalyviais gali būti fiziniai asmenys, taip pat labai mažos ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, savivaldybės ir (ar) savivaldybių įstaigos, kai dalininkais ar nariais nedraudžia būti šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įstatymai. Šie subjektai, būdami piliečių energetikos bendrijos dalininkai, nariai ar dalyviai, nepraranda savo, kaip buitinių vartotojų, gaminančių vartotojų arba aktyviųjų vartotojų, turimų teisių ir pareigų, išskyrus vartotojo teisę rinktis energijos tiekėją, kuri gali būti apribota teise rinktis piliečių energetikos bendrijos energijos tiekėją balsuojant dėl piliečių energetikos bendrijos energijos tiekėjo piliečių energetinės bendrijos įstatuose nustatyta tvarka.

6. Viešoji įstaiga, asociacija, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrija, sodininkų bendrija ar kitos teisinės formos juridiniai asmenys, kurie pagal tą teisinę formą reglamentuojančius įstatymus yra pelno nesiekiantys asmenys, įgyja piliečių energetikos bendrijos teisinį statusą Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikę prašymą dėl piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo.

7. Piliečių energetikos bendrijos steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose ar kituose juridinio asmens steigimo dokumentuose, be Viešųjų įstaigų įstatyme, Asociacijų įstatyme, Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme, Sodininkų bendrijų įstatyme ar kitame konkrečios teisinės formos juridinį asmenį reglamentuojančiame įstatyme nustatytų reikalavimų, taip pat nurodoma tvarka:

1) kuria priimami sprendimai dėl pagamintos elektros energijos realizavimo;

- 2) dėl elektros energijos gamybos įrenginių administravimo ir priežiūros;
- 3) dėl pajamų, gautų vykdant elektros energijos gamybos veiklą, paskirstymo.

8. Piliečių energetikos bendrija, siekdama vykdyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklas, privalo laikytis Energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų ir šio įstatymo 16 straipsnio nuostatų dėl atitinkamos veiklos vykdymo sąlygų.

9. Skirstomųjų tinklų operatorius, taikydamas Tarybos nustatytas nediskriminacines jo teikiamų paslaugų kainas ir (ar) tarifus, bendradarbiauja su piliečių energetikos bendrijomis, siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos persiuntimui piliečių energetikos bendrijose.

10. Piliečių energetikos bendrijos yra finansiškai atsakingos už disbalansą, kurį jų veikla sukelia elektros energetikos rinkoje. Pagal Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnį jos yra už balansą atsakingos šalys ir turi sudarytą atsiskaitymo už disbalansą sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi arba pagal atsakomybės už balansą perdavimo sutartį savo atsakomybę už balansą perduoda kitai už balansą atsakingai šaliai. Perdavimo sistemos operatorius teikia Tarybai informaciją apie tokios sutarties sudarymą ir nutraukimą.

11. Piliečių energetikos bendrijos tiesiogiai arba per paklausos telkėjus turi teisę dalyvauti kituose elektros energijos rinkos segmentuose.

12. Piliečių energetikos bendrijos turi teisę parduoti nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą energiją savo dalininkams, nariams ar dalyviams šiomis sąlygomis:

- 1) piliečių energetikos bendrijos su savo dalininkais, nariais ar dalyviais turi sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, arba atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį;

- 2) piliečių energetikos bendrijos savo dalininkams, nariams ar dalyviams parduoda pagamintą energiją sutartyse nustatyta kaina, kuri gali būti lygi nuliui;

- 3) jeigu su piliečių energetikos bendrijos dalininkais, nariais ar dalyviais buvo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, už parduodamos elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas tinklų operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaito piliečių energetikos bendrijos dalininkai ar nariai šio įstatymo 34 straipsnio pirmajame sakinyje, 40 straipsnio 1 dalyje ir 61 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka;

- 4) jeigu su piliečių energetikos bendrijos dalininkais, nariais ar dalyviais buvo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis, už parduodamos elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas tinklų operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaito piliečių energetikos bendrijos šio įstatymo 34 straipsnio antrajame sakinyje, 40 straipsnio 2 dalyje ir 61 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka;

- 5) jeigu su piliečių energetikos bendrijos dalininkais, nariais ar dalyviais buvo sudaryta atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, už parduodamos elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas tinklų operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaitoma šio įstatymo 46¹ straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatyta tvarka.

13. Piliečių energetikos bendrijos turi teisę parduoti nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją vartotojams, kurie nėra jos dalininkai, nariai ar dalyviai, šiomis sąlygomis:

- 1) piliečių energetikos bendrija su vartotojais turi sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, arba atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį;

- 2) piliečių energetikos bendrija turi atitikti nepriklausomam tiekėjui nustatytas sąlygas ir reikalavimus ir gauti šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą leidimą;

- 3) jeigu su vartotojais buvo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, už parduodamos elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas tinklų operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaito vartotojai šio įstatymo 34 straipsnio pirmajame sakinyje, 40 straipsnio 1 dalyje ir 61 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka;

4) jeigu su vartotojais buvo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis, už parduodamos elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas tinklų operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaito piliečių energetikos bendrijos šio įstatymo 34 straipsnio 1 dalies antrajame sakinyje, 40 straipsnio 2 dalyje ir 61 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka;

5) jeigu su vartotojais buvo sudaryta atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, už parduodamos elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas tinklų operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaitoma šio įstatymo 46¹ straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatyta tvarka.

14. Taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, ar piliečių energetikos bendrijos atitinka šiame įstatyme nustatytus reikalavimus ir steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytus veiklos tikslus. Tarybos vykdomai piliečių energetikos bendrijų priežiūrai *mutatis mutandis* taikomos Energetikos įstatymo 24¹, 25 ir 36 straipsnių nuostatos.

15. Jeigu piliečių energetikos bendrija per 12 mėnesių nuo Tarybos sprendimo, kuriuo konstatuota, kad piliečių energetikos bendrija pažeidė šiame įstatyme nustatytus reikalavimus ir steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytus veiklos tikslus, priėmimo dienos pakartotinai pažeidžia šiame įstatyme nustatytus reikalavimus ir steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytus veiklos tikslus, Taryba sprendžia dėl piliečių energetikos bendrijos statuso panaikinimo Tarybos nustatyta tvarka.

16. Piliečių energetikos bendrija tuo pačiu metu negali būti atsinaujinančių išteklių energijos bendrija.

17. Tarybos nustatyta tvarka skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai duomenis apie piliečių energetikos bendrijų veiklą. Taryba pateiktus duomenis naudoja teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

PENKTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS PERDAVIMAS

23 straipsnis. Perdavimo veiklos principai

1. Perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už elektros energetikos sistemos darbo saugumą, stabilumą ir patikimumą, balansavimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, jungiamųjų linijų su kitų šalių elektros energetikos sistemomis eksploatavimą, priežiūrą, valdymą ir plėtrą, mažindamas pralaidumo perdavimo tinkluose apribojimus ir atsizvelgdamas į elektros energetikos sistemos bei elektros tinklų naudotojų poreikius, ir numato tinkamas priemones, kurių reikia jo pareigoms vykdyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad skirstomųjų tinklų operatorių ir tinklų naudotojų elektros energijos įrenginių prijungimo prie perdavimo tinklų sąlygos atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir nebūtų diskriminacinės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

3. Elektros energijos vartotojų įrenginiai prijungiami prie perdavimo tinklų šiais atvejais:

1) kai skirstomųjų tinklų operatorius dėl nustatytų techninių arba eksploatacijos reikalavimų atsisako prijungti prie skirstomųjų tinklų gamintojo ar vartotojo įrenginius, esančius skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodytoje veiklos teritorijoje;

2) kai vartotojas pateikia prašymą prijungti prie perdavimo tinklų elektros įrenginius, kurių leistina naudoti galia yra ne mažesnė kaip 10 MW, ir sudaro su perdavimo sistemos operatoriumi elektros įrenginių prijungimo sutartį ir elektros energijos perdavimo paslaugos sutartį, kuriomis

įsipareigoja 10 metų nuo elektros energijos perdavimo paslaugos sutarties įsigaliojimo momento nemažinti leistinos naudoti galios ir už ją mokėti šio įstatymo 69 straipsnio 7 dalyje nurodytą galios dedamąją.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

4. Perdavimo sistemos operatorius abipusės naudos principu suteikia bet kurios kitos valstybės perdavimo sistemos operatoriui reikiamą informaciją, užtikrinančią saugų ir efektyvų darbą, koordinuotą plėtrą, jungtinės sistemos vientisumą ir suderinamumą.

5. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad tinklų naudotojams ir rinkos dalyviams būtų sudarytos objektyvios ir nediskriminacinės naudojimosi perdavimo tinklais sąlygos. Taryba derina elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas, kurių projektą parengia ir Tarybai teikia perdavimo sistemos operatorius. Suderintas elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas perdavimo sistemos operatorius skelbia savo interneto svetainėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6. Perdavimo sistemos operatorius privalo teikti elektros tinklų naudotojams informaciją, reikalingą efektyviai prieigai prie perdavimo tinklų. Energetikos ministerija nustato tokios informacijos teikimo tvarką ir sąlygas.

24 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumas

1. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų jam pavestas funkcijas, veikia nepriklausomai nuo elektros energijos gamybos, skirstymo ir tiekimo veiklos bei jų komercinių interesų.

2. Perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumas užtikrinamas įgyvendinant perdavimo veiklos atskyrimo nuo kitų elektros energetikos sektoriaus veiklos rūšių sąlygas ir reikalavimus, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnyje.

25 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimas

1. Asmuo gali vykdyti perdavimo veiklą tik gavęs elektros energijos perdavimo veiklos licenciją, kaip nurodyta šio įstatymo 15 ir 17 straipsniuose.

2. Iki perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis gali būti išduodama terminuota elektros energijos perdavimo veiklos licencija, kaip nurodyta šio įstatymo 15 straipsnio 9 dalyje.

3. Perdavimo sistemos operatorius, įvykdęs šio įstatymo 53 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus, raštu informuoja Tarybą ir pateikia visus šių reikalavimų įvykdymą pagrindžiančius dokumentus, duomenis ir informaciją. Perdavimo sistemos operatoriaus dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas nustato Taryba.

4. Taryba ne vėliau kaip per 4 mėnesių laikotarpį nuo visų reikalingų ir tinkamai parengtų dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo dienos įvertina įgyvendintų perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų tinkamumą bei priima sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo. Pasibaigus šioje dalyje nustatytam terminui ir Tarybai nepriėmus sprendimo, laikoma, kad yra priimtas teigiamas sprendimas dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

5. Taryba šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais informuoja perdavimo sistemos operatorių ir Europos Komisiją apie priimtą sprendimą, kartu pateikdama sprendimą pagrindžiančius dokumentus, duomenis ir informaciją.

6. Taryba, Reglamento (ES) 2019/943 51 straipsnyje nustatytais terminais gavusi teigiamą Europos Komisijos išvadą arba negavusi neigiamos išvados, priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

7. Taryba, šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka gavusi Europos Komisijos prieštaravimų dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, nurodo perdavimo sistemos operatoriui pašalinti Europos Komisijos nustatytus neatitikimus ir ne vėliau kaip per 2 mėnesių laikotarpį priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

8. Galutinis sprendimas dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo išsiunčiamas perdavimo sistemos operatoriui ir Europos Komisijai, kartu nurodant, kaip buvo atsižvelgta į gautą Europos Komisijos išvadą, ir skelbiamas Tarybos interneto svetainėje ir Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Kartu su Tarybos sprendimu skelbiama gauta Europos Komisijos išvada. Kai Tarybos sprendimas skiriasi nuo Europos Komisijos išvados, kartu pateikiamas ir paskelbiamas priimto sprendimo pagrindimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

26 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų įgyvendinimo priežiūra

1. Taryba nuolat prižiūri ir kontroliuoja, kaip paskirtasis perdavimo sistemos operatorius, vykdydamas savo veiklą, užtikrina šiame įstatyme nustatytus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus. Taryba pradeda perdavimo sistemos operatoriaus veiklos patikrinimą bent vienu iš šių atvejų:

1) gavusi perdavimo sistemos operatoriaus pranešimą apie numatomus sandorius, kuriuos reikia iš naujo įvertinti, ar jie atitinka perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus;

2) savo iniciatyva, jeigu yra gauta pagrįstos informacijos, kad dėl tam tikrų perdavimo sistemos operatoriaus veiklos aplinkybių pasikeitimo yra ar gali būti pažeisti perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimai;

3) gavusi pagrįstą Europos Komisijos prašymą.

2. Taryba priima sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus atitikties nustatytoms nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo sąlygoms ir reikalavimams ne vėliau kaip per 4 mėnesių laikotarpį nuo atitinkamo perdavimo sistemos operatoriaus pranešimo ar Europos Komisijos prašymo gavimo dienos arba nuo perdavimo sistemos operatoriaus veiklos patikrinimo savo iniciatyva pradžios, kuria laikoma pirmo Tarybos pranešimo apie atliekamą patikrinimą perdavimo sistemos operatoriui diena.

3. Tuo atveju, kai Taryba nustato perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir (ar) veiklos atskyrimo reikalavimų pažeidimus, perdavimo sistemos operatorius privalo per Tarybos nustatytą laikotarpį pašalinti nustatytus pažeidimus ir pateikti Tarybai tai pagrindžiančius dokumentus, duomenis ir informaciją. Laikotarpiu iki galutinio Tarybos sprendimo paskelbimo dėl nustatytų pažeidimų pašalinimo perdavimo sistemos operatorius laikomas paskirtu laikinai vykdyti elektros energijos perdavimo veiklą.

4. Tarybos sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus atitikties nustatytiems nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimams derinimui su Europos Komisija ir viešam paskelbimui *mutatis mutandis* taikomas šio įstatymo 25 straipsnis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

27 straipsnis. Trečiųjų šalių kontroliuojamo perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimas

1. Kai asmuo, kurį tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja trečiosios šalies ar trečiųjų šalių asmenys, kreipiasi dėl elektros energijos perdavimo veiklos licencijos išdavimo ir (ar) paskyrimo vykdyti perdavimo veiklą arba toks asmuo įgyja tiesioginę ar netiesioginę perdavimo sistemos operatoriaus kontrolę, Taryba nedelsdama informuoja Europos Komisiją, kartu pateikdama visą susijusią informaciją.

2. Siekdamas tinkamo šio straipsnio 1 dalyje numatytos Tarybos pareigos informuoti Europos Komisiją įgyvendinimo, asmuo, prašantis išduoti elektros energijos perdavimo veiklos licenciją ir (ar) paskirti vykdyti perdavimo veiklą, taip pat veiklą vykdančią perdavimo sistemos operatorius privalo nedelsdami savarankiškai arba Tarybos reikalavimu Tarybai pateikti visus duomenis ir informaciją, susijusią su įmonės tiesiogine ar netiesiogine kontrole ar jos pokyčiais. Dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas nustato Taryba.

3. Siekdama užtikrinti perdavimo veiklos tęstinumą ir nenutrūkstumą, kaip nurodyta šio įstatymo 15 straipsnio 9 dalyje, iki Tarybos galutinio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo šiame straipsnyje nustatyta tvarka Taryba išduoda nustatytus reikalavimus atitinkančiam asmeniui terminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją šio įstatymo 15 ir 17 straipsniuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Taryba priima sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo per 4 mėnesius nuo šio straipsnio 2 dalyje numatyto pranešimo dienos. Taryba atsisako paskirti perdavimo sistemos operatorių, jeigu asmuo neįrodo, kad:

1) jis yra tinkamai įvykdęs šio įstatymo 24 ir 53 straipsniuose nustatytus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus;

2) jo veikla nekelia grėsmės elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui, viešiesiems interesams elektros energetikos sektoriuje, vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugai, visuomenės saugumui ar nacionalinio saugumo interesams. Atitikties nacionalinio saugumo interesams įvertinimas atliekamas Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.

5. Taryba, prieš priimdama sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, atsižvelgia į šio straipsnio 4 dalies 2 punkte numatyta tvarka priimtą sprendimą dėl to, ar asmens veikla nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui, taip pat įvertina, ar asmens veikla nekelia grėsmės elektros energijos tiekimo Europos Sąjungai ar atskiroms valstybėms narėms saugumui ir patikimumui, atsižvelgiant į:

1) Europos Sąjungos teises ir pareigas atitinkamos trečiosios šalies atžvilgiu, kurios numatytos pagal tarptautinę teisę, įskaitant bet kokią susitarimą, sudarytą su viena ar daugiau trečiųjų šalių, kurio šalis yra Europos Sąjunga ir kuriame nagrinėjami energijos tiekimo saugumo klausimai;

2) Lietuvos Respublikos teises ir pareigas atitinkamos trečiosios šalies atžvilgiu, kurios numatytos pagal su ja sudarytus susitarimus, jeigu jie atitinka Europos Sąjungos teisę;

3) kitus svarbius veiksnius ir aplinkybes.

6. Taryba, vertindama šio straipsnio 5 dalyje numatytas aplinkybes, kreipiasi į Energetikos ministeriją ir (ar) kitas kompetentingas institucijas dėl nuomonės pateikimo, į kurią turi atsižvelgti priimdama galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

7. Taryba nedelsdama praneša Europos Komisijai apie priimtą sprendimą ir kartu pateikia visą svarbią su šiuo sprendimu susijusią informaciją.

8. Prieš priimdama galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, Taryba privalo kreiptis į Europos Komisiją su prašymu pateikti nuomonę dėl:

1) asmens atitikties šio įstatymo 24 ir 53 straipsniuose nustatytiems nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimams;

2) asmens veiklos poveikio elektros energijos tiekimo Europos Sąjungai saugumui ir patikimumui.

9. Taryba, gavusi teigiamą Europos Komisijos išvadą arba negavusi neigiamos išvados, ne vėliau kaip per 2 mėnesių laikotarpį nuo Europos Komisijos išvados gavimo dienos arba suėjus terminui Europos Komisijos išvada pateikti priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo. Teigiama Europos Komisijos išvada neįpareigoja Tarybos paskirti asmenį

perdavimo sistemos operatoriumi, jeigu asmuo neatitinka šio straipsnio 4 dalies 2 punkte ar kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

10. Taryba, gavusi Europos Komisijos prieštaravimų dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, nurodo asmeniui pašalinti Europos Komisijos nustatytus neatitikimus ir ne vėliau kaip per 2 mėnesių laikotarpį priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo. Europos Komisijos nustatytų prieštaravimų pašalinimas neįpareigoja Tarybos paskirti asmenį perdavimo sistemos operatoriumi, jeigu asmuo neatitinka šio straipsnio 4 dalies 2 punkte ar kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Jeigu asmuo nepašalina Europos Komisijos nustatytų prieštaravimų, Taryba negali asmens paskirti perdavimo sistemos operatoriumi.

11. Galutinis sprendimas dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo išsiunčiamas perdavimo sistemos operatoriui ir Europos Komisijai, kartu nurodant, kaip buvo atsižvelgta į gautą Europos Komisijos išvadą, ir skelbiamas Tarybos interneto svetainėje ir Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Kartu su Tarybos sprendimu skelbiama gauta Europos Komisijos išvada. Kai Tarybos sprendimas skiriasi nuo Europos Komisijos išvados, kartu pateikiamas ir paskelbiamas priimto sprendimo pagrindimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

28 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Perdavimo sistemos operatorius, asmuo, ketinantis verstis elektros energijos perdavimo veikla, ir (ar) vertikalčiai integruota įmonė ar bet kuri jos grupės įmonė privalo pateikti Tarybai visus pagrindai Tarybos ar Europos Komisijos reikalaujamus dokumentus, duomenis ir informaciją, reikalingus šio įstatymo 25, 26 ir 27 straipsniuose nustatytiems veiksams atlikti.

2. Dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, duomenų ar informacijos pateikimo Taryba ar Europos Komisija gali kreiptis bet kuriuo metu iki galutinio Tarybos sprendimo pateikimo. Dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas nustato Taryba.

3. Perdavimo sistemos operatorius privalo pateikti Tarybai informaciją apie visus numatomus sandorius, taip pat visus kitus aktualius duomenis ir informaciją ar jų pasikeitimus, kuriuos reikia naujai įvertinti, ar jie atitinka perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus.

4. Taryba užtikrina perdavimo sistemos operatoriaus ar kitų asmenų pateiktos informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

29 straipsnis. Bendrasis perdavimo sistemos operatorius

1. Asmuo, nuosavybės teise valdantis Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius perdavimo tinklus, kartu su kitomis valstybių narių įmonėmis, nuosavybės teise valdančiomis perdavimo tinklus, gali įsteigti bendrą įmonę, vykdančią elektros energijos perdavimo veiklą Lietuvos Respublikoje ir (ar) kitose valstybėse narėse – bendrąjį perdavimo sistemos operatorių.

2. Bendrajam perdavimo sistemos operatoriui taikomi tie patys šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyti nepriklausomumo, veiklos atskyrimo, licencijavimo ir paskyrimo reikalavimai, atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas.

3. Bendrojo perdavimo sistemos operatoriaus įmonės ar įmonių grupės dalimi negali būti joks kitas asmuo, išskyrus atitinkamos valstybės narės teisės aktais patvirtintą nepriklausomą perdavimo sistemos operatorių, atitinantį Europos Sąjungos ir atitinkamos valstybės narės teisės aktų nustatytus reikalavimus, keliamus perdavimo veiklos nepriklausomumui ir atskyrimui.

30 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus teisės

Perdavimo sistemos operatorius turi teisę:

1) gauti iš perdavimo tinklų naudotojų rodmenis ir kitą informaciją, reikalingą ilgalaikiai plėtrai planuoti, balansavimui ir kitoms pareigoms, nurodytoms šiame įstatyme, atlikti;

2) gauti iš perdavimo tinklų naudotojų informaciją, reikalingą tretiesiems asmenims naudotis perdavimo tinklais;

3) vadovaudamasis techniniais norminiais elektros tinklų eksploatavimo dokumentais, nustatyti skirstomųjų tinklų, gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių, prijungtų prie perdavimo tinklų, veikimo sąlygas, kurios užtikrintų elektros energetikos sistemos darbo saugumą, stabilumą ir patikimumą;

4) organizuoti prekybą balansavimo paslaugomis su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis, taip pat organizuoti prekybą balansavimo paslaugomis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis;

5) siekdamas užtikrinti avarijų prevencijos priemonių ir avarijų prevencijos planų vykdymą, kuriais siekiama užkirsti kelią avarijų elektros energetikos sistemoje kilimui, plitimui ir sunkėjimui, taip pat siekdamas užtikrinti elektros energetikos sistemos darbo saugumą, stabilumą ir patikimumą, reikalauti, kad visi rinkos dalyviai įgyvendintų būtinas avarijų prevencijos ir likvidavimo priemones;

6) gavęs susijusio perdavimo tinklų naudotojo sutikimą, patekti į jo teritorijas ir (ar) patalpas tam, kad galėtų įrengti, prižiūrėti ar keisti apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis;

7) reikalauti iš už balansą atsakingų šalių pateikti perdavimo sistemos operatoriui pakankamą ir proporcingą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuriuo, laikantis su perdavimo sistemos operatoriumi sudaromų atsiskaitymo už disbalansą sutarčių standartinių nuostatų ir sąlygų, būtų užtikrintos būsimos ir (ar) esamos už balansą atsakingų šalių prievolės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus pareigos

1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

1) teikti perdavimo tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais paslaugą, sudarydamas vienodas ir nediskriminacines sąlygas visiems tinklų naudotojams, raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems tinklų naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

2) efektyviai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo, patikimumo ir avarijų elektros tinkluose prevencijos reikalavimus, 10 metų perdavimo tinklų plėtros ir 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planus, Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, taip pat ekonomines sąlygas ir aplinkos apsaugos reikalavimus;

3) prognozuoti ilgalaikį elektros energetikos sistemos galios balansą, užtikrinti ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius ir teikti rinkos dalyviams informaciją apie prognozuojamą generuojamos ar perdavimo galios trūkumą arba ribojimus;

4) organizuoti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos apskaitos prietaisus, užtikrindamas išmaniųjų apskaitos sistemų įrengimą;

5) matuoti elektros energijos parametrus ir nediskriminacinėmis sąlygomis apskaitos prietaisų rodmenis perduoti rinkos dalyviams;

6) prijungti vartotojų, skirstomųjų tinklų operatorių, gamintojų ir kitų esamų ir potencialių tinklų naudotojų elektros įrenginius prie perdavimo tinklų pagal teisės aktų, reglamentuojančių elektros energijos įrenginių prijungimą prie elektros tinklų, ir atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus;

7) atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių gamybos pajėgumų, elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą, atsižvelgdamas į elektros energijos mainus, elektros energijos srautų ribojimus, suderintus su kitomis elektros energetikos sistemomis;

8) atlikti balansavimą ir užtikrinti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai reikiamą balansavimo ir kitų papildomų paslaugų pirkimą teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis, sudarydamas vienodas, nediskriminacines ir konkurencines sąlygas visiems esamiems ir naujiems balansavimo paslaugų teikėjams;

9) kompensuoti perdavimo tinkluose susidarančias elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminacines ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

10) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

11) vykdydamas balansavimą bei tuo tikslu įsigydamas balansavimo paslaugas ir valdydamas balansavimo pajėgumus, laikytis sąlygų, nustatytų Reglamente (ES) 2019/943, kituose Europos Sąjungos reglamentuose, Elektros energijos rinkos taisyklėse ir sutartyse su balansavimo paslaugų teikėjais;

12) užtikrinti jungiamųjų linijų su valstybėmis narėmis pralaidumo paskirstymą ir perkrovos valdymą, perkrovos pajamų paskirstymą ir dalyvavimą perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizme, laikydamasis Reglamento (ES) 2019/943, kitų Europos Sąjungos reglamentų ir juos įgyvendinant Tarybos patvirtintų sąlygų, metodikų ir (ar) kitų teisės aktų (dokumentų) reikalavimų;

13) užtikrinti jungiamųjų linijų su trečiosiomis šalimis pralaidumo paskirstymą ir perkrovos valdymą, laikydamasis Tarybos patvirtintos metodikos reikalavimų;

14) rengti ir teikti Energetikos ministerijai derinti skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas;

15) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką;

16) pagal Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas apskaičiuoti skirstomus pajėgumus;

17) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

18) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

19) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;

20) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų aukcionų nuostatus;

21) vadovaudamasis Pajėgumų aukcionų nuostatais, atlikti kvalifikacinę atranką ir organizuoti pajėgumų aukcionus;

22) Tarybai paskelbus savo išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal aukciono rezultatus, paskelbti įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus;

23) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;

24) rengti ir teikti Tarybai derinti pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;

25) pateikti kitos sistemos, su kuria sujungta Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, perdavimo sistemos operatoriui pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinamas saugus ir efektyvus jungtinės sistemos eksploatavimas, koordinuojama jos plėtra ir sąveika;

26) savo interneto svetainėje skelbti informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotosioms šalims, atsižvelgdamas į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;

27) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas, atitinkančias šiame įstatyme ir Reglamente (ES) 2017/2195 nustatytus reikalavimus;

28) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti sąlygas, metodikas ir (ar) kitus teisės aktus (dokumentus), kurių reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2015/1222, Reglamentą (ES) 2016/631, Reglamentą (ES) 2016/1388, Reglamentą (ES) 2016/1447, Reglamentą (ES) 2016/1719, Reglamentą (ES)

2017/1485, Reglamentą (ES) 2017/2195 ir Reglamentą (ES) 2017/2196. Rengdamas metodiką dėl bendrųjų techninių reikalavimų pagal Reglamento (ES) 2016/631 7 straipsnio 7 dalį, jame įtvirtinti atvejus, kada elektros energijos gamybos modulis laikytinas esamu, o kada nauju elektros energijos gamybos moduliu;

29) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti metodiką dėl jungiamųjų linijų su trečiosiomis šalimis pralaidumo skaičiavimo, paskirstymo ir (ar) papildomų paslaugų teikimo, kai šių santykių nereglamentuoja Reglamentas (ES) 2019/943 ir (ar) tinklo kodeksai ir gairės;

30) vadovaudamasis Tarybos patvirtintu Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašu, įsigyti perdavimo tinklams eksploatuoti būtinų su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų, jomis naudotis ir užtikrinti patikimą, saugų ir efektyvų perdavimo tinklų darbą;

31) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą;

32) dalyvauti bendrojoje paskirstymo platformoje, nurodytoje Reglamente (ES) 2016/1719;

33) dalyvauti Europos balansavimo energijos mainų ir disbalanso pasiskirstymo nustatymo platformose, nurodytose Reglamente (ES) 2017/2195, atsižvelgdamas į Reglamente (ES) 2017/1485 nustatytas išimtis, taikomas iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu;

34) vadovaudamasis Reglamentu (ES) 2019/943, bendradarbiaudamas dėl reikiamų duomenų su skirstomųjų tinklų operatoriumi, apskaičiuoti bendrą Lietuvos prekybos zonoje taikomą prarastos apkrovos vertę, teikti ją Tarybai tvirtinti ir atnaujinti ne rečiau kaip kas 5 metus arba dažniau, jeigu nustatomas reikšmingas prarastos apkrovos vertės pokytis;

35) vykdyti kitas šiame įstatyme, kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose, Reglamente (ES) 2019/943 ir tinklo kodeksuose ir gairėse, kituose Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose elektros energetikos sektorių, ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytas perdavimo sistemos operatoriaus pareigas.

2. Perdavimo sistemos operatorius užtikrina trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdo ir pateikia paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama. Tuo tikslu perdavimo sistemos operatorius Tarybos nustatytais sąlygomis parengia ir teikia Tarybai tvirtinti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, taip pat jį paskelbia savo interneto svetainėje.

2¹. Tarybos nustatytais principais ir kriterijais Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatoma elektros tinklų pralaidumų rezervavimo tvarka. Prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų nustatymo principai ir (ar) kriterijai turi užtikrinti efektyvaus tinklo panaudojimo principų laikymąsi. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše turi būti užtikrinamos sąlygos įgyvendinti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus tikslus ir uždavinius, taip pat Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones. Prie perdavimo elektros tinklų pralaidumai rezervuojami prioriteto tvarka:

1) teisės aktuose ir (ar) programavimo lygmens planavimo dokumentuose (atitinkamų metų nacionalinėje energetikos plėtros programoje, Vyriausybės programoje ir (ar) Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane) nustatytiems atsinaujinančius išteklius naudojantiems objektams Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje, įskaitant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nurodytus objektus, prijungti numatytu laiku, taip pat šiuose dokumentuose nurodytiems energetikos objektams, prisidedantiems prie elektros energetikos sistemos darbo stabilumo, patikimumo ir (ar) saugumo, prijungti numatytu laiku;

2) asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, ir asmenų ant pastatų stogų planuojamiems įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojantiems elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti;

3) elektros energijos kaupimo įrenginiams ar hibridinėms elektrinėms, kai tame pačiame elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taške į sistemą sujungiamos kelios skirtingas

atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančios elektrinės ir energijos kaupimo įrenginys ar įrenginiai, prijungti;

4) juridinių asmenų, kurie yra gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti;

5) hibridinėms elektrinėms, kai tame pačiame elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taške į sistemą sujungiamos kelios skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančios elektrinės, prijungti;

6) vėjo elektrinėms, saulės šviesos energijos elektrinėms, išskyrus šios dalies 1–5 punktuose numatytus atvejus, kitiems elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti.

2². Pralaidumų rezervavimo tvarka, atsižvelgiant į Tarybos nustatytus pagrįstus principus ir (ar) kriterijus, gali būti diferencijuojama pagal asmenų ir (ar) įrenginių grupes, elektrinių, elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginių įrengtosios galios ar prijungimo taške suteikiamos leistinos generuoti galios dydį, taip pat pagal esamų laisvų elektros tinklų pralaidumų dalį, kai, įvertinus prie tinklo prijungtų elektrinių, elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginių patiekiamos į elektros tinklą galios nevienalaikiškumą, gali būti nustatyti šio įstatymo 22 straipsnio 3¹ dalyje ir 48² straipsnio 3 dalyje numatyti prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai. Taryba užtikrina, kad Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatomi prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis, taip pat kad būtų užtikrintas tinklų naudotojų naujai prijungiamų įrenginių (elektrinių ir kaupimo įrenginių) ekonominis efektyvumas ir kad nebūtų sukurta nepagrįstų kliūčių patekti į elektros energijos rinką. Vadovaudamasis Reglamento (ES) 2019/943 12 ir 13 straipsnių ir šio įstatymo nuostatomis, perdavimo sistemos operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustato elektros energijos priėmimo, persiuntimo ir persikirstymo tvarką. Be to, perdavimo sistemos operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustato elektros energijos persiuntimo nutraukimo sąlygas, kai tinklų naudotojo elektros įrenginių patiekiamas į elektros tinklus aktyvioji galia viršija leistiną generuoti galią.

2³. Vyriausybės sprendimu Tarybos nustatytais sąlygomis Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše gali būti nustatyta pralaidumų rezervavimo aukcionų organizavimo tvarka įrenginiams prijungti. Vyriausybė nustato pralaidumų paskirstymo proporcijas šio straipsnio 2¹ dalies 1–5 punktuose nustatytiems prioritetams ir pralaidumų dalį, skirtą aukciono būdu šio straipsnio 2¹ dalies 6 punkte nurodytiems įrenginiams paskirstyti. Aukciono metu tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant perdavimo paslaugų kainų viršutinės ribas. Šios lėšos turi būti skirtos elektros tinklų plėtrai, kuri užtikrintų didesnes galimybes prijungti prie elektros tinklų atsinaujinančios energijos išteklius naudojančius elektros energijos gamybos įrenginius.

2⁴. Perdavimo sistemos operatorius, siekdamas užtikrinti informacijos apie galimybes pasinaudoti elektros tinklais, kai siekiama plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, prieinamumą ir skaidrumą, savo interneto svetainėje skelbia ir per pagrįstą laiką pasikeitus skelbiamiems duomenims atnaujina prijungimo prie elektros tinklų galimybių žemėlapi ir duomenis, nuroydamas perdavimo elektros tinklų elementų (transformatorinių, tinklų linijų) esamą laisvą elektros tinklų pralaidumą pagal elektros tinklo vietas, įskaitant apriboto prijungimo sąlygas, jeigu jos taikomos konkrečioje vietoje, taip pat galimą elektros tinklų pralaidumų pokytį įgyvendinus planuojamą elektros tinklų plėtrą ir (ar) rekonstrukciją pagal perdavimo sistemos operatoriaus 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, informaciją apie prijungtus elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginius, taip pat planuojamus prijungti tokius įrenginius: pagal ketinimų protokolus šiems įrenginiams rezervuotus pralaidumus ir ketinimų protokolų galiojimo terminą, laisvus pralaidumus, numatytus įrenginiams, kai yra išduotos tų įrenginių išankstinės prisijungimo sąlygos, nurodant asmenis, kuriems išduoti ketinimų protokolai ir (ar) išankstinės prisijungimo sąlygos.

2⁵. Perdavimo sistemos operatorius stebi, ar gamintojas ir energijos kaupimo įrenginių savininkas vykdo leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus leistą vykdyti veiklą (toliau šiame straipsnyje – leidime nurodyta veikla),

atsako už ketinimų protokole numatytų įsipareigojimų įgyvendinimo laiku priežiūrą ir kontrolę. Vykdydamas šias pareigas, perdavimo sistemos operatorius numato ir vykdo veiksmus, kad įsitikintų, kad ketinimų protokolą pasirašęs asmuo leidime nurodytą veiklą vykdo nuolat. Asmuo, pasirašęs ketinimų protokolą, privalo teikti perdavimo sistemos operatoriaus nurodytais terminais nustatytą informaciją ir (ar) dokumentus, kuriais pagrįstai įrodoma, kad leidime nurodyta veikla yra vykdoma.

3. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo ir jungiamųjų linijų pralaidumo paskirstymo reikalavimus, remdamasis turima faktine informacija apie gamintojų eksploatuojamus elektros energijos gamybos įrenginius ir nediskriminuodamas atskirų gamintojų, pirmumo teise toliau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais iš:

1) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kuriems taikoma Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta skatinimo priemonė;

2) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

3) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar nedidelio naudingumo kogeneracijos būdu, įgijusių teisę į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų;

4) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar nedidelio naudingumo kogeneracijos būdu;

5) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

6) gamintojų, elektros energiją gaminančių įgyvendinant šio įstatymo 18¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis Tarybos pripažintą parodomąjį projektą.

4. Perdavimo sistemos operatorius užtikrina šio straipsnio 3 dalies 1–5 punktuose nurodytų gamintojų eksploatuojamose elektrinėse, kurių įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW, pagamintos elektros energijos priėmimą ir persiuntimą pirmumo teise.

5. Perdavimo sistemos operatorius užtikrina šio straipsnio 3 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytų gamintojų, kuriems leidimas gaminti elektros energiją išduotas po Reglamento (ES) 2019/943 12 straipsnio 5 dalyje nurodytos datos, eksploatuojamose elektrinėse, kurių įrengtoji galia yra mažesnė kaip 200 kW, pagamintos elektros energijos priėmimą ir persiuntimą pirmumo teise.

6. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytos sąlygos įrengtajai galiai netaikomos šio straipsnio 3 dalies 1–5 punktuose nurodytų gamintojų, kurių eksploatuojamose elektrinėse pagamintos elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise yra užtikrintas pagal sutartis su perdavimo sistemos operatoriumi, sudarytas iki Reglamento (ES) 2019/943 12 straipsnio 6 dalyje nurodytos datos, pagamintos elektros energijos priėmimui ir persiuntimui pirmumo teise. Tokių gamintojų eksploatuojamose elektrinėse pagamintos elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise nebetaikomas nuo tos dienos, kurią elektrinėje padaroma didelių pakeitimų, dėl kurių būtina sudaryti naują prijungimo sutartį vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/631 nustatytais kriterijais ir reikalavimais, arba padidinamas elektros energijos gamybos pajėgumas.

7. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise iš šio straipsnio 3 dalies 6 punkte nurodytų gamintojų užtikrinamas parodomojo projekto įgyvendinimo laikotarpiu, kurį Taryba pripažino kaip reikalingą parodomojo projekto tikslams pasiekti, tačiau ne ilgiau kaip 5 metus.

8. Kitais atvejais, nenurodytais šio straipsnio 3–7 dalyse, elektros energija, įskaitant dėl neigiamo vartotojo paklausos pokyčio susidariusį elektros energijos kiekį, perdavimo tinkluose skirstoma remiantis nediskriminavimo, skaidrumo ir rinkos veikimo principais.

9. Elektros energijos, įskaitant dėl neigiamo vartotojo paklausos pokyčio susidariusį elektros energijos kiekį, persikirstymą perdavimo tinkluose atlieka perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

10. Perdavimo sistemos operatorius, siekdamas skatinti paklausos telkimo plėtrą, konsultuojasi su rinkos dalyviais ir, atsižvelgdamas į paklausos telkimo galimybes (paklausos telkimo potencialą ir galimybes jį panaudoti elektros energetikos sistemoje), remdamasis elektros energetikos sistemos techniniais reikalavimais ir poreikiais, nustato ir savo interneto svetainėje paskelbia paklausos telkėjų dalyvavimo elektros energijos rinkoje nediskriminacines technines sąlygas, kuriomis įgyvendinama paklausos telkėjų teisė teikti prekybos pasiūlymus viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų, tarp jų ir balansavimo paslaugų rinkoje, ir (ar) siūlyti paslaugas elektros energijos rinkoje. Perdavimo sistemos operatorius taip pat rengia Pradinės elektros energijos paklausos nustatymo metodiką, kurią suderina su Taryba ir paskelbia savo interneto svetainėje.

11. Perdavimo sistemos operatorius įsigyja perdavimo tinklams eksploatuoti būtinų su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudojasi, vadovaudamasis Tarybos patvirtintu Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašu. Perdavimo sistemos operatorius perka su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas iš tokias paslaugas teikiančių rinkos dalyvių, prioriteto tvarka rinkdamasis energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones, kai tokios paslaugos ekonomiškai veiksmingai sumažina poreikį atnaujinti ar pakeisti perdavimo tinklų elementus ir padeda užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų šių tinklų darbą. Perdavimo sistemos operatoriaus teisė įsigyti ir naudoti su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas gali būti ribojama tik Tarybos sprendimu, kuris priimamas Tarybos iniciatyva arba perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstu prašymu patvirtinti Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą ir (ar) riboti jo teisę įsigyti ir naudoti su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, jeigu tokių paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus.

12. Perdavimo sistemos operatorius, įsigydamas su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudodamasis, taiko Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos apraše nustatytas su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų specifikacijas.

13. Rengdamas ir įgyvendindamas Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašo nuostatas, perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad su dažnio reguliavimu nesusijusioms papildomoms paslaugoms įsigyti būtų taikoma skaidri, dalyvavimu ir rinkos veikimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinę visų susijusių rinkos dalyvių, įskaitant rinkos dalyvius, siūlančių atsinaujinančių išteklių energiją, užsiimančių elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymu, teikiančių elektros energijos kaupimo paslaugas ir vykdančių paklausos telkimą, dalyvavimą. Perdavimo sistemos operatorius, įvertinęs su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų poreikį ir pagrįstai numatęs jų įsigijimo mastą ir tvarką, teikia Tarybai tvirtinti Perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą, prieš tai savo nustatyta tvarka, skelbiama jo interneto svetainėje, atlikęs viešąją konsultaciją su rinkos dalyviais ir kitais suinteresuotais asmenimis ir suderinęs šį aprašą su skirstomųjų tinklų operatoriumi.

14. Perdavimo sistemos operatorius, įsigydamas su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų ir jomis naudodamasis, keičiasi visa būtina informacija ir koordinuoja veiksmus su skirstomųjų tinklų operatoriumi, siekdamas užtikrinti optimalų išteklių naudojimą, taip pat saugų, patikimą ir efektyvų elektros energetikos sistemos darbą ir sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos rinkai plėtoti. Perdavimo sistemos operatoriaus patirtos sąnaudos dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų įsigijimo, įskaitant būtiną informacinių ir ryšių technologijų ir infrastruktūros sąnaudas, Tarybos nustatyta tvarka įvertinamos nustatant ar koreguojant perdavimo paslaugų kainų viršutinę ribą.

15. Perdavimo sistemos operatorius išsaugo vykdant veiklą gautos informacijos ir komercinę ar kitokią paslaptį sudarančios informacijos konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir užtikrina, kad informacija apie jo paties veiklą, kurią atskleidus gali būti suteiktas komercinis pranašumas, būtų skelbiama nediskriminuojant elektros energetikos sektoriuje veikiančių asmenų. Perdavimo sistemos operatorius neatskleidžia jokios komercinės ar kitokią paslaptį sudarančios informacijos susijusiems ūkio subjektams, kaip jie suprantami pagal Konkurencijos įstatymą, nebent toks atskleidimas būtinas verslo sandoriui atlikti ir atliktas laikantis nediskriminavimo principų. Perdavimo sistemos operatorių kontroliuojantis asmuo ir kiti susiję ūkio subjektai, kaip jie suprantami pagal Konkurencijos įstatymą, negali naudotis bendru prekių tiekimu, darbų vykdymu ir (ar) paslaugų teikimu, išskyrus atliekant išimtinai administracinės priežiūros ir (ar) aptarnavimo ar su informacinėmis technologijomis susijusias funkcijas. Susijusiems ūkio subjektams, kaip jie suprantami pagal Konkurencijos įstatymą, parduodant ar perkant elektros energiją, perdavimo sistemos operatorius tik pagal paskirtį gali naudoti komercinę ar kitokią paslaptį sudarančią informaciją, kuri buvo gauta iš trečiųjų asmenų suteikiant jiems prieigą prie perdavimo tinklų ar derantis dėl tokios prieigos. Informaciją, būtiną veiksmingai konkurencijai ir veiksmingam rinkos veikimui užtikrinti, perdavimo sistemos operatorius turi viešai skelbti savo interneto svetainėje, išskyrus informaciją, kuri sudaro komercinę ar kitokią paslaptį.

16. Perdavimo sistemos operatorius atsako už duomenų, gautų vykdant savo veiklą, tvarkymą ir apsaugą, įskaitant kibernetinį saugumą, šiame įstatyme, jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Perdavimo sistemos operatorius palaiko ir plėtoja savo vidines duomenų tvarkymo sistemas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1247](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14914

32 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus disponuojami ištekliai

1. Perdavimo sistemos operatorius privalo turėti visus žmogiškuosius, techninius, materialinius ir finansinius išteklius, kurių reikia jo įsipareigojimams pagal šį įstatymą ir kitus teisės aktus įgyvendinti bei elektros energijos perdavimo veiklai vykdyti, visų pirma:

1) turėti elektros energijos perdavimo veiklai vykdyti būtiną turtą, įskaitant perdavimo sistemą, kuri valdo nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais;

2) turėti elektros energijos perdavimo veiklai vykdyti, įskaitant visų įmonės užduočių atlikimą, būtiną personalą;

3) teisės aktų nustatyta tvarka savarankiškai disponuoti įmonės materialiniais ir finansiniais ištekliais, reikalingais elektros energijos perdavimo ar su ja tiesiogiai susijusiai veiklai vykdyti, įskaitant investicijas į perdavimo sistemos eksploatavimą, palaikymą, aptarnavimą ir plėtrą.

2. Perdavimo sistemos operatorius nesidalija informacinių technologijų sistemomis ar įranga, fizinėmis patalpomis ir prieigos apsaugos sistemomis su jokiai vertikalčiai integruotos įmonės padaliniu.

3. Perdavimo sistemos operatorius gali naudotis bendromis paslaugomis administracinio aptarnavimo, informacinių technologijų ar kitoje su perdavimo veikla tiesiogiai nesusijusioje srityje kartu su vertikalčiai integruota įmone, jos grupės įmonėmis ir padaliniais tik tokiu mastu, kiek tokių paslaugų teikimas nesuteikia vertikalčiai integruotai įmonei, jos grupės įmonėms ir (ar) padaliniams nepagrįsto pranašumo prieš kitus tinklų naudotojus, neriboja konkurencijos tarp rinkos dalyvių, neiškreipia jos arba neužkerta jai kelio. Bendrosios paslaugos teikiamos rinkos sąlygomis, kurių pagrįstumą įvertina Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

33 straipsnis. Perdavimo tinklų plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

1. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytais reikalavimais, parengia ir ne vėliau kaip kas 2 metus iki liepos 1 dienos Tarybai pateikia 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados, ir jį paskelbia savo interneto svetainėje. Prieš teikdamas šį tinklų plėtros planą Tarybai, perdavimo sistemos operatorius su suinteresuotomis elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis ir kitais suinteresuotais asmenimis vykdo viešąsias konsultacijas, kurių metu pristatomos ir tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane visų pirma nurodoma:

1) perdavimo sistemos infrastruktūra, kurią reikia įrengti ar atnaujinti per planuojamą 10 metų laikotarpį;

2) visos investicijos, dėl kurių jau priimtas sprendimas, ir naujos investicijos, kurios bus reikalingos per planuojamą 10 metų laikotarpį;

3) visų investicinių projektų planuojami įgyvendinimo terminai;

4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones perdavimo tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.

3. Rengdamas 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, perdavimo sistemos operatorius daro ir šiame plane nurodo pagrįstas prielaidas apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsisteminių elektros energijos srautų tendencijas, atsižvelgdamas į regioniniams ir visos Europos Sąjungos tinklams skirtų investicijų planus.

4. Taryba dėl perdavimo sistemos operatoriaus pateikto 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su visais suinteresuotais tinklų naudotojais. Taryba savo interneto svetainėje skelbia konsultacijų rezultatus, visų pirma galimą investicijų į tinklų plėtrą poreikį.

5. Taryba įvertina, ar perdavimo sistemos operatoriaus pateiktame 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane atsižvelgta į visus investicijų poreikius, kurie buvo nustatyti konsultacijų metu, ir ar planas neprieštarauja Europos Sąjungos tinklo plėtros planui ir Nacionaliniam energetikos ir klimato srities veiksmų planui. Taryba 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą derina pagal jos nustatytus šio plano vertinimo principus ir kriterijus Tarybos nustatyta tvarka. Taryba turi teisę konsultuotis su Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra dėl šio plano suderinamumo su Europos Sąjungos tinklo plėtros planu.

6. Taryba vykdo 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano įgyvendinimo stebėseną ir atlieka jo vertinimą. Taryba, nustačiusi 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano neatitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams, teikia perdavimo sistemos operatoriumi rekomendacijas dėl šio tinklų plėtros plano koregavimo ar keitimo ir nurodo protingą terminą šiems veiksams atlikti. Perdavimo sistemos operatorius, nepateikęs 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais arba pateikęs jį nesilaikydamas šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir nepašalinęs nustatytų pažeidimų per Tarybos nurodytą terminą, laikomas pažeidusiu reguliuojamosios energetikos veiklos sąlygas.

7. Tuo atveju, kai perdavimo sistemos operatorius neatlieka investicijų, kurios pagal 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą turėjo būti padarytos per ateinančius 3 metus, Taryba imasi bent vienos iš šių priemonių tam, kad atitinkamos investicijos būtų atliktos, jeigu jos yra reikalingos atsižvelgiant į naujausią 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą:

1) įpareigoja perdavimo sistemos operatorių atlikti atitinkamas investicijas;

2) įpareigoja perdavimo sistemos operatorių organizuoti konkursą, kuriame galėtų dalyvauti visi suinteresuoti investuotojai, įvertinus šiame įstatyme nustatytus perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo reikalavimus;

3) įpareigoja perdavimo sistemos operatorių padidinti bendrovės įstatinį kapitalą, siekdama finansuoti reikiamas investicijas ir sudaryti sąlygas nepriklausomiems investuotojams dalyvauti kapitale, įvertinusi šiame įstatyme nustatytus perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo reikalavimus.

8. Tuo atveju, kai Taryba pasinaudoja šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytais įgaliojimais, ji gali reikalauti iš perdavimo sistemos operatoriaus įgyvendinti vieną ar daugiau iš šių reikalavimų, kad:

- 1) konkursą laimėjęs investuotojas teiktų finansavimą;
- 2) konkursą laimėjęs investuotojas vykdytų 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane numatytus perdavimo sistemos infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbus;
- 3) perdavimo sistemos operatorius vykdytų 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane numatytus perdavimo sistemos infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbus;
- 4) perdavimo sistemos operatorius eksploatuotų atitinkamą perdavimo sistemos turtą.

9. Perdavimo sistemos operatorius suteikia investuotojams visą investicijoms atlikti reikalingą informaciją, prijungia naują perdavimo sistemos turtą prie perdavimo tinklų ir deda visas protingas pastangas sudaryti palankias sąlygas investiciniams projektams įgyvendinti. Finansavimo priemonės tvirtina Taryba.

10. Tuo atveju, kai Taryba pasinaudoja šio straipsnio 7 dalyje nurodytais įgaliojimais, elektros energijos perdavimo paslaugos ir susijusių paslaugų kainodaros tikslais įvertinamos atitinkamų investicijų sąnaudos.

11. Perdavimo sistemos operatorius Tarybos suderintą 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą paskelbia savo interneto svetainėje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

34 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais garantijos

Skirstomųjų tinklų operatoriai ir vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais ir už kitas operatoriaus teikiamas paslaugas, susijusias su elektros energijos persiuntimu, išskyrus už elektros energijos, skirtos energijos kaupimo įrenginiams įkrauti, persiuntimą, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas, skirstomųjų tinklų operatorius ar vartotojas, pažeidęs su perdavimo sistemos operatoriumi sudarytą sutartį, privalo perdavimo sistemos operatoriaus reikalavimu užtikrinti visų savo prievolių įvykdymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS SKIRSTYMAS

35 straipsnis. Skirstymo veiklos principai

1. Skirstomųjų tinklų operatorius yra atsakingas už jam priklausančius skirstomuosius tinklus nuo perdavimo tinklų įrenginių prijungimo taško iki vartotojų, gamintojų ar energijos kaupimo įrenginių prijungimo taško ir už jų saugumą, patikimumą, eksploatavimą, priežiūrą, valdymą bei plėtojimą pagal skirstomųjų tinklų naudotojų ilgalaikius poreikius, taip pat už elektros energijos

persiuntimą vartotojams skirstomaisiais tinklais, persiunčiamos elektros energijos kokybę bei persiunčiamos elektros energijos apskaitą ir apskaitos prietaisų diegimą.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir paklausos telkėjams nediskriminacines naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgdamas į technines paklausos telkimo galimybes ir sąlygas.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo teikti elektros tinklų naudotojams informaciją, reikalingą efektyviai prieigai prie skirstomųjų tinklų. Energetikos ministerija nustato tokios informacijos teikimo tvarką ir sąlygas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

36 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumas

1. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų jam pavestas funkcijas, elektros energijos skirstymo veiklą vykdo nepriklausomai nuo elektros energijos gamybos, perdavimo ir tiekimo veiklos bei jų komercinių interesų.

2. Skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumas užtikrinamas įgyvendinant skirstymo veiklos atskyrimo nuo kitų elektros energetikos sektoriaus veiklos rūšių sąlygas ir reikalavimus, kaip nurodyta šio įstatymo 54 straipsnyje.

3. Šiame įstatyme nurodyti skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumo reikalavimai neturi trukdyti jungtiniam perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriui, vykdančiam elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklą, vykdyti šią veiklą, jeigu jis laikosi šio įstatymo 53 straipsnyje numatytų perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų.

37 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus paskyrimas

Asmuo gali verstis skirstymo veikla tik gavęs elektros energijos skirstymo veiklos licenciją, kaip nurodyta šio įstatymo 15 ir 17 straipsniuose. Licenciją gavęs asmuo laikomas paskirtu vykdyti elektros energijos skirstymo veiklą.

38 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisės

Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę:

1) iš tinklų naudotojų, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, tiekėjo ir perdavimo sistemos operatoriaus gauti apskaitos prietaisų rodmenis ar kitą informaciją, reikalingą jų pareigoms ir funkcijoms, nustatytoms šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, atlikti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2) gavęs susijusio tinklų naudotojo sutikimą, patekti į jo teritoriją ir (ar) patalpas tam, kad galėtų įrengti, prižiūrėti, keisti, tikrinti ar kitaip eksploatuoti apskaitos prietaisus, esančius tinklų naudotojo teritorijoje ir (ar) patalpose;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3) reikalauti iš esamų ir potencialių vartotojų informacijos, kuri reikalinga tretiesiems asmenims naudotis skirstomaisiais tinklais;

4) vadovaudamasis Tarybos patvirtintu Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašu, įsigyti lankstumo paslaugų ir jomis naudotis;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5) Tarybos leidimu vykdyti kitokią veiklą, negu elektros energetikos sektorių reglamentuojančiuose teisės aktuose ir Reglamente (ES) 2019/943 numatyta skirstomųjų tinklų operatoriaus veikla elektros energetikos sektoriuje, jeigu Taryba nusprendžia, kad tokia veikla yra

būtina tinkamam skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigų, numatytų elektros energetikos sektoriuje, vykdymui. Šia nuostata skirstomųjų tinklų operatoriui nedraudžiama nuosavybės teise turėti, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti tinklus, kurie nėra elektros tinklai.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

39 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigos

1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

1) teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą, raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

2) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, atsižvelgdamas į Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemonės, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos ir energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų;

3) organizuoti ir diegti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti apskaitos prietaisus, užtikrindamas išmaniosios apskaitos sistemų įrengimą;

4) atlikti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos matavimus, perduoti apskaitos prietaisų rodmenis perdavimo sistemos operatoriui ir rinkos dalyviams teisės aktų nustatyta tvarka;

5) Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas bei vartotojo ir gamintojo pageidavimu pateikti detalią informaciją apie skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudas;

6) kompensuoti skirstomuosiuose tinkluose susidarantį elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminacines ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

7) sudaryti skirstomųjų tinklų avarijų prevencijos ir likvidavimo planus ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami;

8) užtikrinti informacijos, gautos vykdant veiklą ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir užtikrinti, kad informacija apie jo paties veiklą, kurią atskleidus gali būti suteiktas komercinis pranašumas, būtų skelbiama nediskriminuojant elektros energetikos sektoriuje veikiančių asmenų;

9) leisti perdavimo sistemos operatoriui pateikti į skirstomųjų tinklų teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti perdavimo sistemos operatoriui priklausančius apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis;

10) užtikrinti garantinį tiekimą šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis;

11) parengti ir pateikti Tarybai derinti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas. Suderintas elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas privalo skelbti savo interneto svetainėje;

12) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina trečiųjų asmenų prieigą prie skirstomųjų tinklų, ją valdo ir pateikia paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama. Tuo tikslu skirstomųjų tinklų operatorius Tarybos nustatytomis sąlygomis parengia ir teikia Tarybai tvirtinti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, taip pat jį skelbia savo interneto svetainėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

2¹. Tarybos nustatytais principais ir kriterijais Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatoma elektros tinklų pralaidumų rezervavimo tvarka. Prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų nustatymo principai ir (ar) kriterijai turi užtikrinti efektyvaus tinklo išnaudojimo principų laikymąsi. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše turi būti užtikrinamos sąlygos įgyvendinti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus tikslus ir uždavinius, taip pat Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones. Prie skirstomųjų elektros tinklų pralaidumai rezervuojami prioriteto tvarka:

1) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ar piliečių energetikos bendrijų, kai jų narių, dalininkų ar dalyvių susirinkime savivaldybėms, savivaldybių įmonėms ir (ar) savivaldybių įstaigoms priklauso daugiau negu 51 procento balsų dauguma, o šių bendrijų pagrindinė paskirtis – mažinti energijos nepriteklių ir (ar) teikti naudą pažeidžiamiesiems vartotojams, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti;

2) fizinių asmenų, kurie yra gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, ir fizinių ar juridinių asmenų ant pastatų stogų planuojamiems įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti;

3) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ar piliečių energetikos bendrių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti;

4) elektros energijos kaupimo įrenginiams ar hibridinėms elektrinėms, kai tame pačiame prijungimo taške į sistemą sujungiamos kelios skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančios elektrinės ir energijos kaupimo įrenginys ar įrenginiai, prijungti;

5) juridinių asmenų, kurie yra gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti;

6) hibridinėms elektrinėms, kai tame pačiame prijungimo taške į sistemą sujungiamos kelios skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančios elektrinės, vėjo elektrinės, saulės šviesos energijos elektrinės prijungti, išskyrus šios dalies 1–5 punktuose numatytus atvejus, ir kitiems elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2². Pralaidumų rezervavimo tvarka, atsižvelgiant į Tarybos nustatytus pagrįstus principus ir (ar) kriterijus, gali būti diferencijuojama pagal asmenų ir (ar) įrenginių grupes, elektrinių, elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginių įrengtosios galios ar prijungimo taške suteikiamos leistinos generuoti galios dydį, taip pat pagal esamų laisvų elektros tinklų pralaidumų dalį, kai, įvertinus prie tinklo prijungtų elektrinių, elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginių patiekiamos į elektros tinklą galios nevienalaikiškumą, gali būti nustatyti šio įstatymo 22 straipsnio 3¹ dalyje ir 48² straipsnio 3 dalyje numatyti prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai. Taryba užtikrina, kad Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatomi prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis, taip pat kad būtų užtikrintas tinklų naudotojų naujai prijungiamų įrenginių (elektrinių ir kaupimo įrenginių) ekonominis efektyvumas ir kad nebūtų sukurta nepagrįstų kliūčių patekti į elektros energijos rinką. Vadovaudamasis Reglamento (ES) 2019/943 12 ir 13 straipsnių ir šio įstatymo nuostatomis, skirstomųjų tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustato elektros energijos priėmimo, persiuntimo ir perskirstymo tvarką. Be to, skirstomųjų tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustato elektros energijos persiuntimo nutraukimo sąlygas, kai tinklų naudotojo elektros įrenginių patiekiamą į elektros tinklus aktyvioji galia viršija leistiną generuoti galią

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2³. Vyriausybės sprendimu Tarybos nustatytomis sąlygomis skirstomųjų tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše gali būti nustatyta pralaidumų rezervavimo aukcionų organizavimo tvarka įrenginiams prijungti. Vyriausybė nustato pralaidumų paskirstymo proporcijas šio straipsnio 2¹ dalies 1–5 punktuose nustatytiems prioritetams ir pralaidumų dalį, skirtą paskirstyti aukciono būdu šio straipsnio 2¹ dalies 6 punkte nurodytiems įrenginiams. Aukciono metu tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas. Šios lėšos turi būti skirtos elektros tinklų plėtrai, kuri užtikrintų didesnes galimybes prijungti prie elektros tinklų atsinaujinančios energijos išteklius naudojančius elektros energijos gamybos įrenginius

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2⁴. Skirstomųjų tinklų operatorius, siekdamas užtikrinti informacijos apie galimybes pasinaudoti elektros tinklais, kai siekiama plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, prieinamumą ir skaidrumą, savo interneto svetainėje skelbia ir per pagrįstą laiką pasikeitus skelbiamiems duomenims atnauja prijungimo prie elektros tinklų galimybių žemėlapi ir duomenis, nurodydamas skirstomųjų elektros tinklų elementų (transformatorių, tinklų linijų) esamą laisvą elektros tinklų pralaidumą pagal elektros tinklo vietas, įskaitant apriboto prijungimo sąlygas, jeigu jos taikomos konkrečioje vietoje, taip pat galimą elektros tinklų pralaidumų pokytį įgyvendinus planuojamą elektros tinklų plėtrą ir (ar) rekonstrukciją pagal 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, informaciją apie prijungtus elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginius, taip pat planuojamus prijungti tokius įrenginius: pagal ketinimų protokolus šiems įrenginiams rezervuotus pralaidumus ir ketinimų protokolų galiojimo terminą, laisvus pralaidumus numatytus įrenginiams, kai yra išduotos tų įrenginių išankstinės prisijungimo sąlygos, nurodant asmenis, kuriems išduoti ketinimų protokolai ir (ar) išankstinės prisijungimo sąlygos

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2⁵. Skirstomųjų tinklų operatorius stebi, ar gamintojas ir energijos kaupimo įrenginių savininkas vykdo leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus leistą vykdyti veiklą (toliau šiame straipsnyje – leidime nurodyta veikla), atsako už ketinimų protokole numatytų išpareigojimų įgyvendinimo laikų priežiūrą ir kontrolę. Vykdydamas šias pareigas, skirstomųjų tinklų operatorius numato ir vykdo veiksmus, kad įsitikintų, kad ketinimų protokolą pasirašęs asmuo leidime nurodytą veiklą vykdo nuolat. Asmuo, pasirašęs ketinimų protokolą, privalo teikti skirstomųjų tinklų operatoriaus nurodytais terminais nustatytą informaciją ir (ar) dokumentus, kuriais pagrįstai įrodoma, kad leidime nurodyta veikla yra vykdoma.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

3. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų skirstomuosiuose tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, remdamasis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, pirmumo teise užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais bei elektros energijos, įskaitant dėl neigiamo vartotojo paklausos pokyčio susidariusį elektros energijos kiekį, perskirstymą skirstomuosiuose tinkluose *mutatis mutandis*, vadovaudamasis šio įstatymo 31 straipsnio 3–9 dalyse nustatytais reikalavimais.

4. Vykdydamas savo veiklą ir atlikdamas jam pavestas funkcijas, skirstomųjų tinklų operatorius tvarko elektros energijos suvartojimo, gamybos ir kitus išmaniosiose apskaitos sistemose fiksuojamus asmens duomenis, vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB

(Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kituose asmens duomenų apsaugos sritį reguliuojančiuose Europos Sąjungos ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais. Nuostatos dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo užtikrinimo įtvirtinamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų plėtra ir jai skirtos investicijos grindžiamos tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kas 2 metus rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojų skaičiumi, įskaitant elektromobilių įkrovimo prieigas) bei perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstomis prielaidomis apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsisteminių elektros energijos srautų tendencijas, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi, taip pat Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytais energetikos politikos strateginiais tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytais įgyvendinimo priemonėmis, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, grindžiamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimu, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, reikiamomis vidutinės trukmės ir (ar) ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodyta teritorija planavimo tikslais skirstoma į atskiras planavimo teritorijas pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus analitiškai įvertinamą skirstomojo tinklo savybių vienanarūšiškumą, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatytas erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinis prioritetus.

2. Rengdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su perdavimo sistemos operatoriumi, taip pat su kitais suinteresuotais asmenimis. 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planas ir konsultacijų proceso rezultatai ne vėliau kaip iki šio plano rengimo metų gruodžio 1 dienos pateikiami Tarybai derinti ir paskelbiami skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje.

3. Taryba 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą derina pagal jos nustatytus plano vertinimo principus ir kriterijus Tarybos nustatyta tvarka ir gali prašyti pakeisti pateiktą planą.

4. Tuo atveju, kai skirstomųjų tinklų operatorius neatlieka 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plano investicijų, kurios taip pat yra numatytos Vyriausybės nutarimuose, Taryba gali įpareigoti skirstomųjų tinklų operatorių pateikti derinti atitinkamas investicijas ir suderinusi investicijų projektą įpareigoti šias investicijas atlikti. Tuo atveju, kai Taryba pasinaudoja šioje dalyje nurodytais įgaliojimais, atitinkamų suderintų investicijų sąnaudos įvertinamos nustatant skirstomųjų tinklų operatoriaus paslaugos ir susijusių paslaugų kainas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

40 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą skirstomaisiais tinklais garantijos

1. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį,

privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, įskaitant už papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiustą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti pateiktas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra gražinamas į operatorių elektros tinklus.

2. Tiekėjas privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, įskaitant už papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kuriomis pasinaudojo vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie su tiekėju yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Tiekėjo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus sudaromoje elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartyje taip pat nustatoma keitimosi informacija tarp šalių tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

40¹ straipsnis. Naudojimasis lankstumo paslaugomis skirstomuosiuose tinkluose

1. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę įsigyti lankstumo paslaugas ir jomis naudotis skirstomuosiuose tinkluose, vadovaudamasis Tarybos patvirtintu Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašu. Lankstumo paslaugos apima su elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymu, vartotojo paklausos pokyčio valdymu, paklausos telkimu, energijos kaupimu ir perkrovos valdymu susijusias paslaugas, taip pat skirstomųjų tinklų operatoriaus veikloje reikalingas kitas paslaugas, kurios būtinos nepertraukiamam ir efektyviam elektros energijos skirstymo paslaugų teikimui užtikrinti, įskaitant efektyviai vykdomą tinklų plėtrą.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius, įsigydamas lankstumo paslaugas ir jomis naudodamasis, taiko Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nustatytas lankstumo paslaugų specifikacijas. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nustatant lankstumo paslaugų specifikacijas ir (ar) standartizuotus lankstumo paslaugų produktus, turi būti užtikrintos visų rinkos dalyvių galimybės dalyvauti teikiant šias paslaugas nediskriminacinėmis sąlygomis. Rengdamas Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą ir jį vykdydamas, skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti, kad lankstumo paslaugoms įsigyti būtų taikoma skaidri, dalyvavimu ir rinkos veikimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinį visų susijusių rinkos dalyvių, įskaitant rinkos dalyvių, vykdančių elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių išteklių, elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymą, paklausos telkimą ir energijos kaupimą, dalyvavimą.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius, rengdamas Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą, savo nustatyta tvarka, skelbiama jo interneto svetainėje, vykdo viešąsias konsultacijas su rinkos dalyviais, derina šį aprašą su perdavimo sistemos operatoriumi, įvertina lankstumo paslaugų poreikį ir pagrįstai numato jų įsigijimo mastą ir tvarką. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai tvirtinti.

4. Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisė įsigyti lankstumo paslaugas Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nurodytu būdu ir jas naudoti gali būti ribojama tik Tarybos sprendimu, kuris priimamas Tarybos iniciatyva arba skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstu prašymu patvirtinti Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą ir (ar) riboti jo teisę įsigyti ir naudoti lankstumo paslaugas, jeigu tokių paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai veiksmingas arba dėl tokio pirkimo atsirastų didelių rinkos iškraipymų arba didesnė perkrova.

5. Taryba, priimdama šio straipsnio 4 dalyje nurodytą sprendimą, taip pat vykdydama šio įstatymo 39¹ straipsnio 3 dalyje ir 69 straipsnio 4 dalyje nustatytas pareigas, užtikrina, kad skirstomųjų tinklų operatoriumi įsigyjant lankstumo paslaugas būtų pagerintas skirstomųjų tinklų

eksploatavimo ir plėtros efektyvumas, kartu užtikrinant nepertraukiamą ir efektyvų elektros energijos skirstymo paslaugų teikimą. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę pirkti lankstumo paslaugas iš tokias paslaugas teikiančių rinkos dalyvių, prioriteto tvarka rinkdamasis energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones, kai tokios paslaugos ekonomiškai veiksmingai sumažina poreikį atnaujinti ar pakeisti skirstomųjų tinklų elementus ir padeda užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų šių tinklų darbą.

6. Skirstomųjų tinklų operatorius, įsigydamas lankstumo paslaugas ir jomis naudodamasis, keičiasi visa būtina informacija ir koordinuoja veiksmus su perdavimo sistemos operatoriumi, siekdamas užtikrinti optimalų išteklių naudojimą, taip pat saugų, patikimą ir efektyvų elektros energetikos sistemos darbą ir sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos rinkai plėtoti.

7. Skirstomųjų tinklų operatoriaus patirtos sąnaudos dėl lankstumo paslaugų įsigijimo, įskaitant būtinų informacinių ir ryšių technologijų ir infrastruktūros sąnaudas, Tarybos nustatyta tvarka įvertinamos nustatant ar koreguojant skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas.

8. Skirstomųjų tinklų operatoriai, bendradarbiaudami su jų veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje veiklą vykdančiu šilumos tiekėju, kas 4 metus privalo įvertinti galimybę panaudoti centralizuoto šilumos ir (ar) vėsumos energijos tiekimo sistemą teikiant lankstumo paslaugas, kai tam panaudojamas paklausos valdymas, perteklinės elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių energijos kaupimas, taip pat įvertinti, ar naudotis nustatytais galimybėmis būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau negu alternatyviais sprendimais. Šilumos tiekėjai bendradarbiauja teikdami informaciją skirstomųjų tinklų operatoriams. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, vertinimo rezultatus pateikia ir (ar) panaudoja rengdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą ir (ar) rengdamas (atnaujinamas) Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

SEPTINTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS

41 straipsnis. Tiekimo veiklos principai

1. Vartotojai perka elektros energiją iš tiekėjų, gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių išteklių, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų, aktyviųjų vartotojų, piliečių energetikos bendrijų ir asmenų, nurodytų šio įstatymo 44 straipsnyje, šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Vartotojams, išskyrus vartotojus, sudariusius atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energija tiekama su nepriklausomu tiekėju, aktyviuoju vartotoju ar piliečių energetikos bendrija sutarta kaina šio įstatymo 46 straipsnyje nustatyta tvarka arba visuomenine elektros energijos kaina šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis arba užtikrinamas garantinis elektros energijos tiekimas šio įstatymo 44 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka. Vartotojams, sudariusiems atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energija tiekama šioje sutartyje nustatyta elektros energijos kaina.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2. Tiekėjai Lietuvos Respublikos vidaus elektros energijos rinkoje prekiauja elektros energija biržoje ir (ar) pagal dvišales sutartis su gamintojais ar tarpusavyje Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka. Importuojama ir eksportuojama elektros energija prekiaujama tik biržoje. Vartotojams elektros energija tiekama šiame įstatyme ir Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

3. Tiekėjams draudžiama diskriminuoti vartotojus ar vartotojų grupes.

4. Nepriklausomi tiekėjai turi teisę teikti vartotojams su vartotojo paklausos pokyčio valdymu ir, kaip nurodyta šio straipsnio 5 ir 6 dalyse, paklausos telkimu susijusias paslaugas.

5. Nepriklausomas tiekėjas turi teisę teikti su paklausos telkimu susijusias paslaugas neturėdamas leidimo vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą tik jo aptarnaujamiems tiekimo paslaugos vartotojams, jeigu yra tenkinamos visos šios sąlygos:

1) nepriklausomas tiekėjas su telkimu susijusias paslaugas teikia pagal atskirą sutartį, sudarytą su vartotoju šio įstatymo 61¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis;

2) šios dalies 1 punkte nurodyta sutartis negali riboti vartotojo teisės pasirinkti kitą paklausos telkėją, tai yra vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti tokią sutartį šio įstatymo 47 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka ir sąlygomis;

3) šios dalies 1 punkte nurodyta sutartis savaime netenka galios pasibaigus nepriklausomo tiekėjo ir vartotojo sudarytai elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčiai ar elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčiai ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčiai ar tokias sutartis nutraukus iki jų galiojimo termino pabaigos;

4) nepriklausomas tiekėjas atskirai tvarko su tiekimo ir paklausos telkimo veiklomis susijusią energijos apskaitą.

6. Nepriklausomas tiekėjas turi teisę teikti su paklausos telkimu susijusias paslaugas kitų nepriklausomų tiekėjų aptarnaujamiems tiekimo paslaugos vartotojams tik gavęs leidimą vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą, jeigu yra tenkinamos visos šios sąlygos:

1) nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą nepriklausomas tiekėjas vykdo atskirdamas nuo tiekimo veiklos, tai yra tiekimas ar bet kokios su tiekimu susijusios paslaugos negali būti sąlyga vartotojui gauti su paklausos telkimu susijusias paslaugas ar jų atsisakyti;

2) nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą nepriklausomas tiekėjas vykdo laikydamasis šio straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų reikalavimų;

3) nepriklausomas tiekėjas atskirai tvarko su tiekimo, šio straipsnio 5 dalyje numatyto paklausos telkimo ir nepriklausomo paklausos telkėjo veiklomis susijusią energijos apskaitą;

4) nepriklausomas tiekėjas arba jo už balansą atsakinga šalis atskirai tvarko apskaitą už disbalansą, sukeltą nepriklausomam tiekėjui vykdant tiekimo veiklą, taip pat teikiant šio straipsnio 5 dalyje numatytas su paklausos telkimu susijusias paslaugas ir vykdant nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą.

7. Šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatyti reikalavimai *mutatis mutandis* taikomi nepriklausomo tiekėjo patronuojamosioms įmonėms, taip pat nepriklausomo tiekėjo patronuojančiajai įmonei ir jos patronuojamosioms įmonėms.

8. Šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi nepriklausomiems paklausos telkėjams, kurie nevykdo tiekimo veiklos ir nėra susiję su nepriklausomu tiekėju.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

41¹ straipsnis. Elektromobilių įkrovimo prieigos

1. Skirstomųjų tinklų operatoriui neleidžiama turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti elektromobilių įkrovimo prieigų, išskyrus atvejus, kai skirstomųjų tinklų operatorius nuosavybės teise turi elektromobilių įkrovimo prieigas tik savo reikmėms.

2. Elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos paskirstomos šio įstatymo 67 straipsnio 7 dalies 6 punkte nustatyta tvarka.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius nediskriminuodamas bendradarbiauja dėl elektromobilių prieigų prijungimo su visais elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriais ar kitais asmenimis, kurie turi nuosavybės teise, plėtoja, eksploatuoja arba valdo elektromobilių įkrovimo prieigas.

4. Elektromobilių įkrovimo prieigos ir elektromobilių įkrovimo stotelės gali būti prijungiamos prie bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektuose esančio lokaliojo elektros tinklo arba elektros tinklų vieno iš bendraturčių iniciatyva be kitų bendraturčių sutikimo, jeigu dėl elektromobilių įkrovimo prieigos ir (ar) elektromobilių įkrovimo stotelės prijungimo kiti bendraturčiai nepatirs išlaidų, dėl kurių jie nėra davę sutikimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

42 straipsnis. Visuomeninis tiekėjas

1. Iki 2026 m. sausio 1 d. skirstomųjų tinklų operatorius, kai jo turimoje elektros energijos skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje kitam asmeniui neišduota visuomeninio tiekimo veiklos licencija, privalo vykdyti ir elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklą, užtikrindamas saugų ir patikimą galutinių vartotojų aprūpinimą elektros energija šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, siekiant apsaugoti tokių vartotojų teises ir teisėtus interesus, susijusius su elektros energijos vartojimu kasdieniams poreikiams patenkinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1441](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20972

2. Tuo atveju, kai skirstomųjų tinklų operatorius nėra sudaręs su vartotoju atskiros sutarties dėl elektros energijos persiuntimo paslaugų teikimo, skirstomųjų tinklų operatoriaus ir vartotojo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis laikoma ir elektros energijos persiuntimo paslaugų teikimo konkrečiam vartotojui sutartimi.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius, vykdantis visuomeninio tiekimo veiklą, užtikrina elektros energijos skirstymo veiklos atskyrimą šio įstatymo 54 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Tuo atveju, jeigu visuomeninis tiekėjas, kuris kartu yra ir skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis mažiau kaip 100 000 vartotojų toje pačioje teritorijoje, pateikia prašymą panaikinti visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos galiojimą, visuomeninio elektros energijos tiekimo teritoriją privalo perimti ir iki 2026 m. sausio 1 d. aprūpinimą elektros energija privalo užtikrinti visuomeninis tiekėjas, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, jeigu visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos pakeitimo metu jo technologinis, finansinis ir vadybinis pajėgumas yra pakankamas vykdyti licencijuojamą veiklą šioje naujoje teritorijoje. Jeigu visuomeninio tiekėjo, aptarnaujančio daugiau kaip 100 000 vartotojų, technologinis, finansinis ir vadybinis pajėgumas nėra pakankamas vykdyti visuomeninio tiekimo licencijuojamą veiklą naujoje teritorijoje, dėl kurios visuomeninis tiekėjas, kuris kartu yra ir skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis mažiau kaip 100 000 vartotojų toje pačioje teritorijoje, yra pateikęs prašymą panaikinti visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licenciją, tokio visuomeninio elektros energijos tiekėjo prašymas dėl visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos panaikinimo nėra tenkinamas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1441](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20972

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

43 straipsnis. Visuomeninis elektros energijos tiekimas

1. Visuomeninis tiekėjas privalo sudaryti sutartis ir šioje dalyje nurodytais terminais tiekti elektros energiją visuomenine elektros energijos kaina visiems jam išduotoje licencijoje nustatytoje teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, taip pat pažeidžiamiems vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo tiekėjo. Visuomeninis tiekėjas nutraukia elektros energijos tiekimą šiems vartotojams toliau nurodytais terminais:

1) 2021 m. sausio 1 d. – visiems buitiniams vartotojams, kurių faktinis elektros energijos suvartojimas objekte laikotarpiu nuo 2019 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gegužės 31 d. yra ne mažesnis kaip 5 000 kWh, taip pat buitiniams vartotojams, kurių objektai prijungti prie vidutinės įtampos elektros tinklų, išskyrus vartotojus, nurodytus šio įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse, ir pažeidžiamus vartotojus, kurie laikotarpiu nuo 2019 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. bent kartą buvo įgiję pažeidžiamo vartotojo statusą;

2) 2022 m. liepos 1 d. – visiems buitiniams vartotojams, kurių faktinis elektros energijos suvartojimas objekte laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. yra ne

mažesnis kaip 1 000 kWh, išskyrus vartotojus, nurodytus šio įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse, ir pažeidžiamus vartotojus, kurie laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2022 m. birželio 30 d. bent kartą buvo įgiję pažeidžiamo vartotojo statusą;

3) 2026 m. sausio 1 d. – visiems likusiems vartotojams, kuriems elektros energija tiekama visuomenine elektros energijos kaina, įskaitant vartotojus, nurodytus šio įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse, ir pažeidžiamus vartotojus.

2. Visuomeninis tiekėjas:

1) ne vėliau kaip iki 2021 m. rugpjūčio 1 d. raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą, jų pareigą pasirinkti nepriklausomą tiekėją iki šio straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte nurodytos datos, numatomą elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimą vartotojams per nustatytą terminą nepasirinkus nepriklausomo tiekėjo, įskaitant informaciją apie garantinį elektros energijos tiekėją, garantinio tiekimo pradžią ir garantinio tiekimo sąlygas, numatytas šio straipsnio 14 dalyje ir šio įstatymo 44 straipsnyje, naujų sutarčių sudarymą ir ankstesnių sutarčių pasibaigimą, taip pat apie tai, kad skirstomųjų tinklų operatorius perduos jų asmens duomenis nepriklausomiems tiekėjams pasiūlymų dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikimo tikslu, nurodant, kokiais terminais ir kokie asmens duomenys bus perduoti to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams, ir apie tai, kad šie vartotojai turi teisę pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui apie savo nesutikimą dėl jų asmens duomenų perdavimo nepriklausomiems tiekėjams;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

2) elektroninių ryšių priemonėmis pateikdamas vartotojų objektų numerius ne vėliau kaip iki 2021 m. rugpjūčio 1 d. informuoja skirstomųjų tinklų operatorių apie šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus ir ne vėliau kaip iki 2022 m. gegužės 1 d. – šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytus vartotojus, kuriems numatomas elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimas (išskyrus atvejus, kai skirstomųjų tinklų operatorius toje pačioje licencijuojamos veiklos teritorijoje kartu vykdo ir elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklą);

3) ne vėliau kaip iki 2022 m. gegužės 1 d. raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytiems vartotojams pateikia šios dalies 1 punkte nurodytą informaciją;

4) ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 1 d. raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytus vartotojus apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą, jų pareigą pasirinkti nepriklausomą tiekėją iki šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos datos, numatomą elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimą vartotojams per nustatytą terminą nepasirinkus nepriklausomo tiekėjo, įskaitant informaciją apie garantinį elektros energijos tiekėją, garantinio tiekimo pradžią ir garantinio tiekimo sąlygas, numatytas šio straipsnio 14 dalyje ir šio įstatymo 44 straipsnyje, naujų sutarčių sudarymą ir ankstesnių sutarčių pasibaigimą, taip pat apie tai, kad skirstomųjų tinklų operatorius perduos jų asmens duomenis nepriklausomiems tiekėjams pasiūlymų dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikimo tikslu, nurodant, kokiais terminais ir kokie asmens duomenys bus perduoti to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams, ir apie tai, kad šie vartotojai turi teisę pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui apie savo nesutikimą dėl jų asmens duomenų perdavimo nepriklausomiems tiekėjams;

5) elektroninių ryšių priemonėmis pateikdamas vartotojų objektų numerius ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 1 d. informuoja skirstomųjų tinklų operatorių apie šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytus vartotojus, kuriems numatomas elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimas (išskyrus atvejus, kai skirstomųjų tinklų operatorius toje pačioje licencijuojamos veiklos teritorijoje kartu vykdo ir elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklą).

3. Skirstomųjų tinklų operatorius:

1) iš visuomeninio tiekėjo gavęs informaciją apie numatomą elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimą konkrečioms šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytiems vartotojams, duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka perduoda visiems to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams šių vartotojų duomenis: objekto numerį, objekto adresą, kontaktinę informaciją: telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą, jeigu tokius duomenis skirstomųjų tinklų operatorius turi, vartotojo pasirinktą tarifą ar tarifo planą, įskaitant laiko zonų skaičių, per kalendorinį mėnesį objekte suvartotos elektros energijos kiekį per 12 kalendorinių mėnesių nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. (kai nepriklausomiems tiekėjams perduodami šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų vartotojų duomenys) ir nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. (kai nepriklausomiems tiekėjams perduodami šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų vartotojų duomenys) laikotarpį;

2) nepriklausomiems tiekėjams perduoda vartotojų, kurių elektros įrenginiai pirmą kartą prie skirstomųjų tinklų prijungiami po 2022 m. gegužės 1 d., duomenis, nurodytus šios dalies 1 punkte;

3) iš visuomeninio tiekėjo ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 1 d. gavęs informaciją apie numatomą elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimą konkrečioms šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytiems vartotojams, duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka perduoda visiems to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams šių vartotojų duomenis: objekto numerį, objekto adresą, kontaktinę informaciją: telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą, jeigu tokius duomenis skirstomųjų tinklų operatorius turi, vartotojo pasirinktą tarifą ar tarifo planą, įskaitant laiko zonų skaičių, per kalendorinį mėnesį objekte suvartotos elektros energijos kiekį per 12 kalendorinių mėnesių nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. laikotarpį;

4) nepriklausomiems tiekėjams perduoda vartotojų, kurių elektros įrenginiai pirmą kartą prie skirstomųjų tinklų prijungiami po 2025 m. kovo 1 d., duomenis, nurodytus šios dalies 3 punkte.

4. Skirstomųjų tinklų operatorius neteikia vartotojų duomenų nepriklausomam tiekėjui, jeigu vartotojas nesutinka, kad jo duomenys būtų perduoti, ir apie tai jis ne vėliau kaip iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. praneša skirstomųjų tinklų operatoriui, jeigu apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, arba vartotojas apie tai ne vėliau kaip iki 2022 m. gegužės 31 d. praneša skirstomųjų tinklų operatoriui, jeigu apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka, arba ne vėliau kaip iki vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų dienos šio straipsnio 3 dalies 2 punkte numatytais atvejais.

5. Skirstomųjų tinklų operatorius neteikia vartotojų duomenų nepriklausomam tiekėjui, jeigu vartotojas nesutinka, kad jo duomenys būtų perduoti, ir apie tai jis ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 31 d. praneša skirstomųjų tinklų operatoriui, jeigu apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta tvarka, arba ne vėliau kaip iki vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų dienos šio straipsnio 3 dalies 4 punkte numatytais atvejais.

6. Šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus duomenis skirstomųjų tinklų operatorius perduoda nepriklausomiems tiekėjams ne anksčiau kaip 2021 m. rugsėjo 1 d., kai apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, arba ne anksčiau kaip 2022 m. birželio 1 d., kai apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka, arba ne anksčiau kaip vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų dieną šio straipsnio 3 dalies 2 punkte numatytais atvejais.

7. Šio straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytus duomenis skirstomųjų tinklų operatorius perduoda nepriklausomiems tiekėjams ne anksčiau kaip 2025 m. balandžio 1 d., kai apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta tvarka, arba ne anksčiau kaip vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų dieną šio straipsnio 3 dalies 4 punkte numatytais atvejais.

8. Kai vartotojo duomenys šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatyta tvarka yra perduoti nepriklausomam tiekėjui, apie savo nesutikimą tvarkyti vartotojo duomenis vartotojas informuoja konkretų nepriklausomą tiekėją. Kai vartotojas nesutinka, kad nepriklausomiems tiekėjams perduoti

duomenys būtų tvarkomi visų nepriklausomų tiekėjų, apie nesutikimą jis informuoja skirstomųjų tinklų operatorių, kuris, nepagrįstai nedelsdamas, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo vartotojo nesutikimo gavimo dienos duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka apie tai informuoja nepriklausomus tiekėjus.

9. Nepriklausomi tiekėjai šiame straipsnyje nustatyta tvarka gautus vartotojų duomenis turi teisę tvarkyti (įskaitant teisę ir pareigą juos saugoti) tiek, kiek to reikia pasiūlymams dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikti, tačiau ne ilgiau kaip 6 mėnesius po šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytos elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimo datos.

10. Nepriklausomi tiekėjai, pasibaigus šio straipsnio 9 dalyje nurodytam terminui, vartotojų, kurie per šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytą terminą nepasirinko nepriklausomo tiekėjo ir kuriems dėl to užtikrinamas garantinis tiekimas, kas mėnesį skirstomųjų tinklų operatoriaus atnaujinamus duomenis tvarko tiek, kiek to reikia pasiūlymams dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikti, tačiau ne ilgiau kaip iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

10¹. Buitinių vartotojų, kuriems garantinis tiekimas užtikrinamas dėl to, kad jų pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su buitinais vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, duomenys nepriklausomiems tiekėjams teikiami šio įstatymo 44 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

11. Nepriklausomi tiekėjai turi naudotis tik aktualiais skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomiems tiekėjams perduotais vartotojų duomenimis.

12. Kol šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatyta tvarka ir terminais skirstomųjų tinklų operatorius vartotojų duomenų neperdavė nepriklausomiems tiekėjams, visuomeniniam tiekėjui draudžiama vartotojų, kurių duomenys bus perduoti nepriklausomiems tiekėjams, atžvilgiu atlikti bet kokius tiesioginės rinkodaros veiksmus, susijusius su vartotojų skatinimu pasirinkti su visuomeniniu tiekėju susijusį nepriklausomą tiekėją.

13. Jeigu vienas asmuo vykdo visuomeninio tiekimo veiklą ir nepriklausomo tiekimo veiklą, šis asmuo negali naudotis jo valdomais visuomeninio tiekimo veiklos vartotojų duomenimis nepriklausomo tiekimo veiklai.

14. Buitiniams vartotojams, nepasirinkusiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar kai jų pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su buitinais vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, elektros energijos tiekimą šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrina garantinis elektros energijos tiekėjas, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus, kai atitinkamam vartotojui elektros energija tiekama visuomenine elektros energijos kaina. Buitiniams vartotojams garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

15. Tinklų operatorius ne vėliau kaip prijungimo prie elektros tinklų dieną informuoja buitinį vartotoją, nepasirinkusį nepriklausomo tiekėjo, apie visuomeninį tiekėją, užtikrinsiantį elektros energijos tiekimą, ir nurodo jo kontaktinius duomenis, o visuomeninį tiekėją – apie elektros energijos tiekimo užtikrinimo buitiniam vartotojui pradžią ir pagrindą ir nurodo buitinio vartotojo duomenis, reikalingus elektros energijos tiekimui užtikrinti. Kai elektros energijos tiekimas buitiniam vartotojui turi būti užtikrinamas dėl to, kad jo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir

persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, visuomeninis tiekėjas (jeigu jis privalo užtikrinti elektros energijos tiekimą šio straipsnio 1 dalyje numatyta tvarka) ar garantinis elektros energijos tiekėjas šio įstatymo 44 straipsnyje numatyta tvarka elektros energijos tiekimą pradeda vykdyti šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte ar 3 dalyje nustatytais terminais. Jeigu buitinis vartotojas nesudaro elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su visuomeniniu tiekėju, buitinio vartotojo ir visuomeninio tiekėjo tarpusavio santykiams taikomos energetikos ministro patvirtintame Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše nustatytos standartinės sutarties sąlygos.

16. Visuomeninis tiekėjas neprivalo vykdyti šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų, jeigu tai padaryti trukdo nuo visuomeninio tiekėjo nepriklausančios aplinkybės, tarp jų valstybės, kitų asmenų veiksmai ir (ar) neveikimas ar nenugalimos jėgos aplinkybės, taip pat kitos aplinkybės, kurių visuomeninis tiekėjas negalėjo kontroliuoti ar kitaip valdyti. Esant tokioms aplinkybėms, visuomeninis tiekėjas, vartotojai ir (ar) tinklų operatoriai visapusiškai bendradarbiauja, siekdami pašalinti visuomeniniam elektros energijos tiekimui užtikrinti trukdančias aplinkybes. Vartotojams teikiamų visuomeninio elektros energijos tiekimo paslaugų patikimumo ir jų sąlygų priežiūrą bei kontrolę atlieka Taryba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Nr. [XIV-1441](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20972

44 straipsnis. Elektros energijos garantinis tiekimas

1. Vartotojams, nepasirinkusiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar kai jų pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, užtikrinamas garantinis tiekimas šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

2. Garantinis elektros energijos tiekėjas garantinį tiekimą atlieka laikydamasis šių sąlygų:

1) garantinis tiekimas vartotojui užtikrinamas, kai vartotojas, ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nepriklausomo tiekėjo nutraukiamos veiklos arba su vartotoju sudarytos elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties, arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimo gavęs nepriklausomo tiekėjo rašytinį ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktą įspėjimą, per 2 savaites nuo šio pranešimo gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar paaiškėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės, – tokiais atvejais vartotojų su nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis laikoma nutraukta. Garantinis tiekimas vartotojams, išskyrus buitinius vartotojus, užtikrinamas persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su skirstomųjų tinklų operatoriumi pagrindu. Buitiniams vartotojams garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Vartotojui, kuriam užtikrinamas garantinis tiekimas, nusprendusiam sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, garantinis tiekimas nutraukiamas ne vėliau kaip per 3 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo garantiniam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Garantinio tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, garantinis elektros energijos tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo nutraukimą garantinis elektros energijos tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki elektros energijos tiekimo nutraukimo dienos;

2) jeigu vartotojas, kuriam buvo suteiktas garantinis tiekimas, garantinio tiekimo laikotarpiu pasirenka nepriklausomą tiekėją, vartotojas privalo sumokėti garantiniam elektros energijos tiekėjui už suvartotą elektros energiją pagal garantinio elektros energijos tiekėjo pateiktą mokėjimo dokumentą;

3) buitiniams vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinę praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje kitos paros rinkoje, padauginus iš koeficiento 1,15. Vartotojams, išskyrus buitinius vartotojus, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinę praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje kitos paros rinkoje, padauginus iš koeficiento 1,25. Šią kainą apskaičiuoja garantinis elektros energijos tiekėjas ir paskelbia savo interneto svetainėje. Skirtumas tarp faktinių ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ar pajamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą metodiką.

TAR pastaba. 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą 1,15 koeficientą, naudojamą elektros energijos garantinio tiekimo kainai buitiniams elektros energijos vartotojams apskaičiuoti, garantinis elektros energijos tiekėjas taiko buitiniams elektros energijos vartotojams, apskaičiuodamas elektros energijos garantinio tiekimo kainą už buitinių elektros energijos vartotojų 2022 m. gruodžio mėnesį ir vėlesniais mėnesiais suvartotą elektros energiją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

3. Šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas 3 savaičių nepriklausomo tiekėjo pranešimo terminas netaikomas ir garantinis tiekimas užtikrinamas nedelsiant, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bet kurios iš šių aplinkybių atsiradimo:

1) vartotojo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas pažeidžia reguliuojamos veiklos sąlygas ir Taryba sustabdo ar panaikina elektros energijos tiekimo veiklos leidimo galiojimą;

2) už balansą atsakinga šalis nutraukia sutartį su nepriklausomu tiekėju, pagal kurią už balansą atsakinga šalis prisiima atsakomybę už nepriklausomo tiekėjo disbalansą, arba perdavimo sistemos operatorius nutraukia atsiskaitymo už disbalansą sutartį su nepriklausomu tiekėju ar su jo už balansą atsakinga šalimi ir nepriklausomas tiekėjas nėra sudaręs naujos sutarties su kita už balansą atsakinga šalimi;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3) nepriklausomam tiekėjui yra iškelta bankroto byla arba kreditorių susirinkime priimtas nutarimas vykdyti bankroto procedūras ne teismo tvarka;

4) kitais tiesiogiai nuo nepriklausomo tiekėjo veiksmų nepriklausančiais atvejais, dėl kurių nepriklausomas tiekėjas nebegali vykdyti priimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją vartotojams (*force majeure*).

4. Nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo šio straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių atsiradimo, savo vartotojams ir atitinkamam tinklų operatoriui pranešti apie garantinio tiekimo pradžią ir pagrindą, o vartotojams – ir apie asmenį, vykdysiantį garantinio tiekimo funkciją, ir jo kontaktinius duomenis. Vartotojai, kurių suvartotos elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenys nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, nedelsdami, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo garantinio tiekimo pradžios, jeigu apie tai jie buvo tinkamai informuoti, privalo užfiksuoti faktinius apskaitos prietaiso rodmenis ir juos pranešti tinklų operatoriui. Jeigu nepriklausomi tiekėjai ar vartotojai neįvykdo ar tinkamai neįvykdo šioje dalyje nustatytų pareigų, garantinio tiekimo metu tiekiamos elektros energijos kiekis nustatomas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5. Vartotojai, kuriems šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas garantinis tiekimas, atsiskaito su asmeniu, atliekančiu garantinio tiekimo funkciją, už garantinį tiekimą, taip pat su tinklų operatoriais, kaip nurodyta šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje ir 46 straipsnio 5 dalyje, už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, įskaitant už papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, ir (ar) skirstomaisiais tinklais, taip pat už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6. Garantinis elektros energijos tiekėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo garantinio tiekimo pradžios raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja vartotojus, išskyrus buitinius vartotojus, nurodytus šio įstatymo 43 straipsnio 10 dalyje, apie tai, kad garantinis elektros energijos tiekėjas nuo garantinio tiekimo pradžios suteikė prieigą nepriklausomiems tiekėjams prie šių vartotojų duomenų: objekto numerio, objekto adreso, kontaktinės informacijos (telefono ryšio numerio ir elektroninio pašto adreso), jeigu tokius duomenis garantinis elektros energijos tiekėjas turi, vartotojo pasirinkto tarifo ar tarifo plano, įskaitant laiko zonų skaičių.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

7. Tais atvejais, kai šio straipsnio 6 dalyje nurodyti vartotojai yra fiziniai asmenys, perkantys elektros energiją ūkinei komercinei ar profesinei veiklai, arba buitiniai vartotojai, nurodyti šio įstatymo 43 straipsnio 10¹ dalyje, prieiga prie šių vartotojų duomenų nesuteikiama, jeigu vartotojas per 30 kalendorinių dienų nuo garantinio tiekimo pradžios informavo garantinį elektros energijos tiekėją apie tai, kad nesutinka, jog jo duomenys būtų prieinami nepriklausomiems tiekėjams. Garantinis elektros energijos tiekėjas, per nurodytą terminą negavęs vartotojo nesutikimo dėl jo duomenų perdavimo nepriklausomiems tiekėjams, nuo kito kalendorinio mėnesio visiems to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka suteikia prieigą prie vartotojo duomenų ir juos kas mėnesį atnauja.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

8. Prieiga prie šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytų vartotojo duomenų nepriklausomiems tiekėjams užtikrinama tol, kol vartotojui užtikrinamas garantinis tiekimas. Tais atvejais, kai vartotojas nesutinka dėl konkrečioms nepriklausomiems tiekėjams suteiktos prieigos prie jo duomenų, apie savo nesutikimą tvarkyti duomenis vartotojas informuoja konkretų nepriklausomą tiekėją. Tais atvejais, kai vartotojas nesutinka dėl visiems nepriklausomiems tiekėjams suteiktos prieigos prie jo duomenų, apie savo nesutikimą vartotojas informuoja garantinį elektros energijos tiekėją, kuris, nepagrįstai nedelsdamas, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo vartotojo nesutikimo gavimo dienos duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka apie tai informuoja nepriklausomus tiekėjus. Nepriklausomi tiekėjai gautus vartotojų duomenis naudoja pasiūlymams dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikti tiek, kiek jų naudojimas nepažeidžia Elektroninių ryšių įstatymo reikalavimų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

9. Nepriklausomi tiekėjai turi naudotis tik aktualiais skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomiems tiekėjams perduotais vartotojų duomenimis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

45 straipsnis. Atsiskaitymo garantijos visuomeniniam tiekėjui

1. Vartotojas, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis perkantis elektros energiją iš visuomeninio tiekėjo, privalo laiku atsiskaityti su visuomeniniu tiekėju už suvartotą elektros energiją. Vartotojas, pažeidęs su visuomeniniu tiekėju sudarytą sutartį, privalo visuomeninio tiekėjo reikalavimu pateikti visų savo prievolių tinkamo įvykdymo užtikrinimą.

2. Vartotojas turi teisę vienašališkai neatlygintinai nutraukti sutartį su visuomeniniu tiekėju. Vartotojas privalo apie sutarties nutraukimą raštu įspėti visuomeninį tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki sutarties nutraukimo dienos ir atsiskaityti su visuomeniniu tiekėju už iki sutarties nutraukimo dienos suvartotą elektros energiją ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po ataskaitinio laikotarpio, paskutinės kalendorinės dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

46 straipsnis. Nepriklausomas elektros energijos tiekimas

1. Jeigu yra rašytinis ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktas vartotojo sutikimas, nepriklausomas tiekėjas turi teisę iš skirstomųjų tinklų operatoriaus gauti vartotojo elektros energijos suvartojimo duomenis, kurie naudojami pasiūlymui dėl elektros energijos tiekimo parengti ir pateikti vartotojui. Vartotojo elektros energijos suvartojimo duomenų pateikimo nepriklausomam tiekėjui tvarka nustatoma Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse. Nepriklausomas tiekėjas jį pasirinkusiems vartotojams elektros energiją tiekia pagal sutartis. Vartotojo prašymu nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos privalo parengti ir pateikti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties projektą. Šios sutartys sudaromos raštu ar, jeigu yra techninės galimybės, elektroninių ryšių priemonėmis (pasirašomos saugiu elektroniniu parašu, per elektroninės bankininkystės sistemą ar naudojant kitas technologijas), jeigu jomis galima tinkamai identifikuoti sutartį sudarantį asmenį. Šioje dalyje nurodytas sutartis gali būti siūloma sudaryti ir nuotoliniu būdu telefonu. Nuotolinių sutarčių telefonu sudarymo tvarka ir kiti reikalavimai tokioms sutartims nustatyti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰ ir 6.228¹¹ straipsniuose.

2. Nepriklausomų tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami šio įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sutartimis. Buitinis vartotojas paprastos rašytinės formos įgaliojimu gali įgalioti kitą fizinį asmenį jo vardu su nepriklausomu tiekėju sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Su buitiniiais vartotojais sudaromos elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartys privalo atitikti energetikos ministro patvirtintame Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše nustatytas sąlygas. Nepriklausomas tiekėjas neprivalo sudaryti su vartotoju sutarties ar tiekti elektros energiją vartotojui ar jo objektams, jeigu vartotojas nesutinka su tiekėjo nurodytomis nepriklausomo elektros energijos tiekimo sąlygomis. Nepriklausomo tiekėjo atsisakymas sudaryti sutartį gali būti skundžiamas šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Nepriklausomas tiekėjas, sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su vartotoju arba prieš nutraukdamas elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su vartotoju, privalo prieš 2 savaites iki su vartotoju sudarytoje sutartyje numatytos sutarties įsigaliojimo datos arba iki sutartyje nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios datos, jeigu jos nesutampa, arba iki sutarties nutraukimo apie tai

raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, ir šioje dalyje nustatytais terminais ir būdais informuoti vartotoją apie sutarties įsigaliojimo datą arba elektros energijos tiekimo pradžios datą, jeigu jos nesutampa, arba apie sutarties nutraukimą. Jeigu vartotojui keičiant tiekėją sutartis su ankstesniu tiekėju nebuvo nutraukta sutartyje numatytomis sąlygomis, sutartis su ankstesniu tiekėju dėl atitinkamo vartotojo objekto laikoma nutrūkusia nuo sutartyje su nauju tiekėju nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios datos, jeigu sutartyje nebuvo susitarta kitaip. Tinklų operatorius, gavęs tiekėjo pranešimą apie elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymą, ne vėliau kaip per 3 dienas nuo tokio pranešimo gavimo informuoja apie tai ankstesnį tiekėją, vartotoją ir naują tiekėją.

4. Tais atvejais, kai elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su vartotoju sudaroma arba nutraukiama keičiantis vartotojo objekto savininkui, apie sutarties nutraukimą ar naujos sutarties sudarymą nepriklausomas tiekėjas šio straipsnio 3 dalyje nustatytais būdais privalo pranešti tinklų operatoriui ne vėliau kaip iki su vartotoju sudarytoje sutartyje numatytos sutarties įsigaliojimo datos arba iki sutartyje nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios datos, jeigu jos nesutampa.

5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, įskaitant už papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, taip pat už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energiją, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir nepriklausomo tiekėjo sutikimą ir būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti nepriklausomam tiekėjui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

46¹ straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį

1. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, vartotojams elektros energiją tiekia pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis. Vartotojo prašymu gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos parengia ir pateikia atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties projektą arba informuoja vartotoją, kad tokios sutarties sudaryti negali.

2. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas tarpusavio sutarimu suderina gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ir vartotojas. Su buitinais vartotojais sudaromos sutartys privalo atitikti Energetikos ministerijos patvirtintas elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių standartines sąlygas. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, neprivalo sudaryti su vartotoju sutarties ar tiekti elektros energiją vartotojui ar jo objektams, jeigu vartotojas nesutinka su gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, nurodytomis elektros energijos tiekimo sąlygomis.

3. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, prieš sudarydamas arba nutraukdamas atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su vartotoju, privalo prieš 2 savaites apie tai raštu pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

4. Vartotojas, prieš sudarydamas arba nutraukdamas atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su gamintoju, elektros energiją gaminančiu iš atsinaujinančių išteklių, privalo prieš 2 savaites apie tai raštu pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, taip pat visuomeniniam tiekėjui, kurio licencijoje nurodytoje teritorijoje yra buitinio vartotojo įrenginiai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pirkdami elektros energiją iš gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, privalo skirstomųjų tinklų operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, įskaitant už papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiustą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs skirstomųjų tinklų operatoriaus ir gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, sutikimą ir būdamas atsakingas skirstomųjų tinklų operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti gamintojui, elektros energiją gaminančiam iš atsinaujinančių išteklių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, įskaitant už papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, taip pat už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiustą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, sutikimą ir būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti gamintojui, elektros energiją gaminančiam iš atsinaujinančių išteklių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

46² straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal kintamosios kainos sutartį

1. Nepriklausomi tiekėjai gali siūlyti sudaryti kintamosios elektros energijos kainos sutartis vartotojams tik tuo atveju, kai vartotojų objektuose yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai.

2. Nepriklausomi tiekėjai, turintys daugiau kaip 200 000 vartotojų, vartotojo, kurio objekte yra įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas, prašymu privalo sudaryti su tokiu vartotoju kintamosios kainos sutartį. Tokiu atveju nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos privalo parengti ir pateikti kintamosios kainos sutarties projektą. Elektros energijos tiekimui pagal kintamosios kainos sutartis taikomos šio įstatymo 46 ir 51 straipsnių nuostatos tiek, kiek jos neprieštaruja šio straipsnio nuostatoms.

3. Tiekėjai privalo Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka informuoti vartotojus, su kuriais ketinama sudaryti kintamosios kainos sutartį, apie kintamosios kainos sutarčių teikiamas galimybes, veiksniai, kurie turi įtakos kintamosios kainos sandarai ir

kainos kitimui, su tokiomis sutartimis susijusias išlaidas ir jų keliamą riziką, taip pat apie poreikį įrengti išmaniąsias apskaitos sistemas.

4. Taryba jos nustatyta tvarka iki 2032 m. gruodžio 31 d. vykdo kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymus rinkoje, poveikį vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygį, stebėseną ir teikia viešai informaciją apie tokios stebėsenos rezultatus.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

47 straipsnis. Atsiskaitymo garantijos nepriklausomam tiekėjui

1. Vartotojas, perkantis elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo laiku atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2. Vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį su nepriklausomu tiekėju sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus. Vartotojas privalo ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio įstatymo 51 straipsnio 7 dalyje nurodytos galutinės (uždarymo) sąskaitos gavimo dienos visiškai atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.

3. Buitiniai vartotojai, labai mažos įmonės ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, turi teisę vienašališkai neatlygintinai nutraukti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju ir turi teisę neatlygintinai pakeisti nepriklausomą tiekėją. Buitiniai vartotojai, labai mažos įmonės ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, privalo apie elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimą raštu įspėti nepriklausomą tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio įstatymo 51 straipsnio 7 dalyje nurodytos galutinės (uždarymo) sąskaitos gavimo dienos visiškai atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

48 straipsnis. Elektros energijos apskaitos organizavimas ir išmaniųjų apskaitos sistemų diegimas

1. Tinklų operatoriai yra atsakingi už jų valdomais elektros tinklais persiūstos elektros energijos matavimo ir apskaitos organizavimą. Elektros energijos apskaita tvarkoma apskaitos prietaisais ar išmaniosiomis apskaitos sistemomis. Vartotojui patiektos elektros energijos ir suteiktos elektros energijos persiuntimo paslaugos apskaita tvarkoma pagal įrengtų apskaitos prietaisų rodmenis ir (ar) kitais Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatytais būdais. Tinklų naudotojai privalo sudaryti sąlygas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui įrengti, prižiūrėti ar keisti apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

2. Tinklų operatorių pagal apskaitos prietaisų rodmenis nustatytas vartotojų, prijungtų prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir perkančių elektros energiją iš visuomeninių ar nepriklausomų tiekėjų, suvartotos elektros energijos kiekis perdavimo sistemos operatoriaus pripažįstamas faktiniu suvartotos elektros energijos kiekiu, kurį privalo nusipirkti visuomeninis ir nepriklausomas tiekėjas. Ši nuostata netaikoma gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, ar kitiems nepriklausomiems tiekėjams, kurie turi ir leidimą gaminti elektros energiją. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ar nepriklausomas tiekėjas, kuris turi ir leidimą gaminti elektros energiją, privalo nusipirkti tokį elektros energijos kiekį, kuris nepadengia perdavimo sistemos operatoriaus pripažinto vartotojo faktinio suvartoto elektros energijos kiekio.

3. Tinklų operatoriai privalo užtikrinti, kad vartotojai galėtų lengvai matyti savo apskaitos prietaisų rodmenis – tiesiogiai ar netiesiogiai per interneto sąsają arba kitą tinkamą sąsają.

4. Siekdamas įgyvendinti strateginius valstybės tikslus elektros energetikos sektoriuje ir sudaryti sąlygas vartotojams aktyviai dalyvauti elektros energijos rinkoje, skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, atlieka išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominį vertinimą ir organizuoja išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą šio operatoriaus veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje įsikūrusiems vartotojams.

5. Išmaniosios apskaitos sistemos pradedamos diegti Tarybai patvirtinus teigiamus išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus. Išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo ir eksploatavimo sąnaudos yra pripažįstamos pagrįstomis sąnaudomis nustatant reguliuojamas kainas ar jų dalį. Šių sąnaudų kontrolę, taip pat išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo naudos vartotojams stebėseną atlieka Taryba.

6. Vartotojui įdiegta išmanioji apskaitos sistema turi atitikti Elektros įrenginių įrengimo bendrosiose taisyklėse nustatytus minimalius techninius, funkcijų ir sąveikumo reikalavimus.

7. Išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vadovaujantis skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtu planu dviem etapais. Pirmuoju etapu per išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominiame vertinime numatytą laikotarpį išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vartotojų grupėms, atitinkančioms šiame vertinime nurodytus kriterijus, įskaitant kriterijus, susijusius su atitinkamu elektros energijos suvartojimu. Antruoju etapu likusiai vartotojų grupei išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos, kai nustoja galioti vartotojo apskaitos prietaiso, kuris nėra išmanusis apskaitos prietaisas (toliau – įprastas apskaitos prietaisas), teisinis metrologinis patvirtinimas, jeigu išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominiame vertinime nenumatyta kitaip. Skirstomųjų tinklų operatorius savo interneto svetainėje nurodo tvarką, pagal kurią vartotojai gali susipažinti su išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo planu, ir skelbia informaciją apie išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo etapų pradžią ir pabaigą.

8. Pirmuoju etapu išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos be atskiro vartotojo sutikimo ar prašymo. Skirstomųjų tinklų operatoriumi pabaigus išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo pirmąjį etapą, vartotojas įgyja teisę prašyti įdiegti išmaniąją apskaitos sistemą anksčiau, negu nustoja galioti vartotojo įprasto apskaitos prietaiso teisinis metrologinis patvirtinimas. Išmanioji apskaitos sistema diegiama vartotojo prašymu, tokiam vartotojui padengus Tarybos nustatytą išlaidų, susijusių su išmaniosios apskaitos sistemos diegimu, dalį, kuri negali būti mažesnė kaip 50 procentų, arba nemokamai, kai tokį prašymą pateikia pažeidžiamas vartotojas ar vartotojas, kuris yra neįgalusis, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme. Skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina, kad išmanioji apskaitos sistema būtų įdiegiama per protingą terminą, ne ilgesnį kaip 4 mėnesiai nuo vartotojo prašymo gavimo dienos.

9. Siekiant įgyvendinti valstybės socialinės politikos tikslus ir nenukrypstant nuo šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytos išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo tvarkos, išmaniosios apskaitos sistemos papildomai pirmuoju etapu nemokamai gali būti diegiamos ir vartotojams, kurie yra neįgalieji, kaip jie apibrėžti Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, pagal jų prašymus Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

10. Išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą organizuojantis skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina išmaniosiomis apskaitos sistemomis surenkamų ir perduodamų duomenų saugumą ir asmens duomenų apsaugą pagal tokiems duomenims tvarkyti taikomus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kitų Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nustatytus reikalavimus ir jo parengtas asmens duomenų tvarkymo ir saugumo užtikrinimo taisykles, atsako už šių duomenų tvarkymą ir jį organizuoja taip, kad užtikrintų veiksmingą ir saugią prieigą prie duomenų ir (ar) jų mainus su asmenimis, turinčiais teisę tvarkyti atitinkamų vartotojų

duomenis. Šioje dalyje nurodyti duomenys apima matavimo ir suvartojimo duomenis, taip pat duomenis, reikalingus vartotojui keičiant tiekėją, paklausos telkėją, taip pat siekiant naudotis vartojimo valdymo ir kitomis paslaugomis. Asmenys, pagal šio įstatymo nuostatas turintys teisę gauti prašomus vartotojų duomenis, juos turi gauti nediskriminacinėmis sąlygomis ir tuo pačiu metu, o atitinkamos prieigos prie tų duomenų procedūros turi būti skelbiamos viešai. Asmens duomenų tvarkymo ir saugumo užtikrinimo, duomenų saugumo pažeidimų valdymo, taip pat prieigos prie duomenų taisyklės skelbiamos skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje.

11. Vartotojų prašymu per standartizuotą elektroninių ryšių sąsają arba nuotoliniu būdu jiems arba jų įgaliotiems asmenims išmaniųjų apskaitos prietaisų užfiksuoti jų į elektros tinklą persiųstos elektros energijos ir jų suvartotos elektros energijos duomenys, laikantis šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, teikiami lengvai suprantama forma ir neatlygintinai, kad būtų galima palyginti nepriklausomų tiekėjų pasiūlymus naudojant vienodus kriterijus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

SEPTINTASIS¹ SKIRSNIS ENERGIJOS KAUPIMAS

48¹ straipsnis. Energijos kaupimo veiklos principai ir energijos kaupimo įrenginių savininkų teisės

1. Energijos kaupimo veikla vykdoma ir elektros energijos kaupimo paslaugos elektros energijos rinkoje teikiamos rinkos sąlygomis. Elektros energijos kaupimo paslaugų kainos nereguliuojamos, išskyrus izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugos (toliau – izoliuoto darbo rezervo paslauga), teikiamos perdavimo sistemos operatoriui Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis, kainą ir kitus šio įstatymo 67 ir (ar) 68 straipsniuose nustatytus atvejus.

2. Elektros energijos kaupimo paslaugos teikiamos sutarties tarp asmens, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančio energijos kaupimo įrenginį (toliau – energijos kaupimo įrenginio savininkas), ir elektros energijos rinkos dalyvio, kuris naudojasi tokiomis paslaugomis, pagrindu. Energijos kaupimo įrenginio savininkui draudžiama diskriminuoti elektros energijos rinkos dalyvius ar jų grupes.

3. Energijos kaupimo įrenginio savininkas turi teisę teikti visas elektros energijos kaupimo paslaugas, turinčias paklausą elektros energijos rinkoje ir kurioms teikti gali būti panaudoti jo valdomi energijos kaupimo įrenginiai, išskyrus perdavimo sistemos operatoriui teikiamą izoliuoto darbo rezervo paslaugą.

4. Energijos kaupimo įrenginio savininkas turi teisę vykdyti ir kitą energetikos veiklą, išskyrus atvejus, kai tokia veikla yra nesuderinama su šiame įstatyme ir (ar) Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme nustatytais nepriklausomumo ir (ar) veiklos atskyrimo reikalavimais vykdant elektros energijos ar gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo veiklą.

5. Energijos kaupimo įrenginio savininkui, perdavimo sistemos operatoriui teikiančiam izoliuoto darbo rezervo paslaugą, šio straipsnio nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo nuostatomis.

48² straipsnis. Energijos kaupimo įrenginių prijungimas prie elektros tinklų

1. Energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose energijos kaupimo įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojamą elektros tinklais, ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti naujo energijos kaupimo įrenginio prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo. Tinklų operatorius privalo

prijungti naują energijos kaupimo įrenginį prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių įrenginių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui tinklų naudotojo elektros tinklo ir tinklų operatoriaus tinklų dalyje.

3. Šio straipsnio 2 dalis nedraudžia tinklų operatoriui riboti energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba pasiūlyti prijungimo, kuriam taikomi eksploatavimo apribojimai, galimybių, kaip nustatyta šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje arba 39 straipsnio 2 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3¹. Tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 mėnesius nuo statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojančio asmens ir tinklų operatoriaus energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties pasirašymo dienos arba per šioje sutartyje nurodytą laikotarpį, per kurį energijos kaupimo įrenginio savininkas planuoja statyti ar įsipareigoja įrengti energijos kaupimo įrenginį, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22 mėnesiai, prijungti šį įrenginį prijungimo taške, nurodytame energijos kaupimo įrenginio prijungimo sąlygose. Tinklų operatorius energijos kaupimo įrenginius prijungia, vadovaudamasis energijos kaupimo įrenginių prijungimą reguliuojančiais Europos Sąjungos reglamentais ir (ar) pagal Tarybos nustatytas sąlygas jo parengtomis ir Tarybos patvirtintomis Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo nuostatomis, reguliuojančiomis energijos kaupimo įrenginių prijungimą, ir (ar) Energetikos ministerijos nustatyta tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka, įvertinęs specialiuosius reikalavimus ir energijos kaupimo įrenginį prijungti planuojančiam asmeniui sutikus su nustatytomis pasinaudojimo elektros tinklais sąlygomis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

4. Neteko galios nuo 2022-01-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5. Jeigu energijos kaupimo įrenginio savininkas padengia išlaidas, susijusias su neriboto prijungimo užtikrinimu, įskaitant tinklų operatoriaus nurodytos būtinos elektros tinklų plėtros išlaidas, prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai netaikomi.

6. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų nauja jungtimi dėl to, kad atsirastų papildomų išlaidų, susijusių su būtinu elektros tinklų pajėgumo padidinimu.

7. Tinklų operatorius teisės aktų nustatyta tvarka teikia suinteresuotiems asmenims visą informaciją, susijusią su energijos kaupimo įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, įskaitant techninius reikalavimus, prijungimo terminus ir reikalingas investicijas.

8. Energijos kaupimo įrenginio prijungimo tašką parenka ir išankstinėse prijungimo sąlygose nustato tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiamas energijos kaupimo įrenginys, pagal statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį pageidaujančio asmens pateiktą prašymą, įvertinęs technologinius ir ekonominius prijungimo taško parinkimo kriterijus pagal Tarybos patvirtintą tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

9. Išduodamose energijos kaupimo įrenginio išankstinėse prijungimo prie elektros tinklų sąlygose, prijungimo sąlygose ir (ar) energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nurodoma įrengtoji galia, leistina naudoti galia ir leistina generuoti galia

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

10. Statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo, gavęs išankstines energijos kaupimo įrenginio prijungimo sąlygas, parengia ir teikia tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą. Nuo ketinimų protokolo pasirašymo momento tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka rezervuoja elektros tinklų pralaidumus, reikalingus sutartam į elektros tinklą generuojamos elektros energijos kiekiui persiųsti ir (ar) sutartai elektros energijos galiai pateikti, įskaitant atvejus, kai sutariama dėl prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų. Ketinimų protokolą pasirašęs statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų tinklų operatoriui pateikia šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuris privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolas ir kurio dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į energijos kaupimo įrenginio leistiną generuoti galios dydį (kW) dauginant iš 50 eurų už 1 kW. Jeigu statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo pasirašo ketinimų protokolą, bet per nustatytą laiką nepateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimo, tinklų operatorius nutraukia ketinimų protokolą ir šis asmuo 6 mėnesius praranda teisę teikti naują prašymą dėl ketinimų protokolo pasirašymo. Norint pratęsti leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti energijos kaupimo įrenginių leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

11. Tinklų operatorius ne vėliau kaip per 25 kalendorines dienas nuo šio straipsnio 10 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su energijos kaupimo įrenginį planuojančiu statyti ar įrengti asmeniu pasirašo ketinimų protokolą, išskyrus šio įstatymo 73² straipsnyje nurodytus atvejus. Kai šio įstatymo 73² straipsnyje nustatytu atveju turi būti įsitikinta, kad ketinimų protokolo pasirašymas ir (ar) ketinimų protokolą siekiantis pasirašyti asmuo nekelia rizikos nacionalinio saugumo interesams ar atitinka nacionalinio saugumo interesus, ketinimų protokolo pasirašymo terminas pratęsiamas tiek, kiek buvo vykdomos patikros procedūros. Ketinimų protokole privalo būti nurodyta:

1) planuojamos statyti kaupimo įrenginio įrengtoji galia, prijungimo taške leistina generuoti galia ir leistina naudoti galia;

2) terminas, per kurį asmuo įsipareigoja pastatyti kaupimo įrenginį, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Tarybai leidimui generuoti elektros energiją iš kaupimo įrenginių gauti;

3) asmens įsipareigojimas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos Tarybai pateikti prašymą išduoti leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus;

4) tinklų operatoriaus įsipareigojimas išduoti prijungimo sąlygas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo asmens teisės aktų reikalavimus atitinkančio prašymo išduoti šias sąlygas pateikimo dienos;

5) asmens įsipareigojimas per 9 mėnesius nuo prijungimo sąlygų išdavimo tinklų operatoriui pateikti techninį projektą, kai toks projektas yra privalomas. Tinklų operatorius visas savo pastabas dėl asmens pateikto techninio projekto pateikia per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį. Asmuo per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį įvertina pateiktas pastabas ir pateikia tinklų operatoriui patikslintą techninį projektą. Patikslintą techninį projektą tinklų operatorius turi suderinti per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį;

6) asmens įsipareigojimas turėti statybą leidžiantį dokumentą, jeigu toks dokumentas yra reikalingas, ne vėliau kaip likus 12 mėnesių iki leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo pabaigos, įskaitant atvejus, kai leidimo galiojimas yra pratęstas;

7) tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį nuo tinklų operatoriaus patvirtinimo apie su tinklų operatoriumi suderintą techninį projektą pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip 15 kalendorinių dienų laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamam statyti energijos kaupimo įrenginiui yra

neprivalomas, parengti kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

8) asmens įsipareigojimas per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kai tinklų operatorius pateikia energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamam statyti energijos kaupimo įrenginiui yra neprivalomas, pasirašyti energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį;

9) asmens įsipareigojimas energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka apmokėti energijos kaupimo įrenginio prijungimo išlaidas per 10 kalendorinių dienų nuo prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties pasirašymo;

10) prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos ir tvarka;

11) ketinimų protokolo galiojimo laikotarpis ir (ar) sąlygos

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

12. Ketinimų protokolą pasirašomas tik su tuo asmeniu, kuriam išduotos išankstinės prijungimo sąlygos. Išankstinės prijungimo sąlygos ir ketinimų protokolą nėra perleidžiami kitam asmeniui

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

13. Šio straipsnio 11 dalies 3, 5 ir 6 punktuose nustatytos sąlygos yra esminės ketinimų protokolo vykdymo sąlygos. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo neįvykdo šių esminių ketinimų protokolo vykdymo sąlygų, tinklų operatorius nutraukia ketinimų protokolą ir apie tai informuoja Tarybą, kuri panaikina šiam asmeniui išduoto leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus galiojimą

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

14. Tinklų operatorius, kai statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo pasirašo ketinimų protokolą ir jame nustatyta tvarka pateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, jeigu toks yra privalomas, ir suderintą techninį projektą, pasirašo energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

15. Ketinimų protokolo dėl energijos kaupimo įrenginio prijungimo pavyzdinė forma nustatoma tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

16. Jeigu statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo užbaigia ketinimų protokole numatytos leistinos generuoti galios iš kaupimo įrenginių energijos kaupimo įrenginio statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir tokiam asmeniui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas generuoti elektros energiją iš kaupimo įrenginių, tinklų operatorius, gavęs kaupimo įrenginį pastačiusio ar įrengusio asmens prašymą, atsisako savo teisių pagal prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam asmeniui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

17. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri

apskaičiuojama 0,041 euro už 1 kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai asmuo nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

18. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo per leidimo plėtoti elektros energijos kaupimo pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, pastato ar įrengia mažesnės generuojančios galios kaupimo įrenginį, negu buvo įsipareigojęs pagal ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neišvykdytiems įsipareigojimams. Faktinė leistina generuoti galia nustatoma pagal leidime generuoti elektros energiją iš kaupimo įrenginių nurodytą leistiną generuoti galią, kuri turi atitikti šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytą sąlygą

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

19. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribas

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

20. Energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo, kurio energijos kaupimo įrenginio ar įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 6 MW, tinklų operatoriui pateiktame prašyme pasirašyti ketinimų protokolą privalo pateikti informaciją apie su juridiniu asmeniu, kai energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo yra juridinis asmuo, susijusius asmenis, tai yra fizinius ir juridinius asmenis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai (per juridinį asmenį, kuriame valdo ne mažiau kaip 25 procentų akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti juridinio asmens dalyvių susirinkime) valdo daugiau kaip 25 procentus juridinio asmens akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti šio juridinio asmens dalyvių susirinkime. Jeigu ketinimų protokolo galiojimo laikotarpiu keičiasi su juridiniu asmeniu susiję asmenys, energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo privalo pateikti tinklų operatoriui informaciją apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

21. Energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo, gavęs leidimą plėtoti energijos kaupimo pajėgumus, ne rečiau kaip kas ketvirtį tinklų operatoriui teikia informaciją, įrodančią, kad šis asmuo vykdo šiame leidime nurodytą veiklą ir ji nebuvo nutrūkusi ilgiau kaip 12 mėnesių. Tinklų operatoriui kilus įtarimų, kad šio asmens leidime plėtoti energijos kaupimo pajėgumus nurodyta veikla buvo nutrūkusi ilgiau kaip 12 mėnesių, informuoja apie tai Tarybą. Taryba, įvertinusi tinklų operatoriaus pateiktą informaciją, priima sprendimą dėl išduoto leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus panaikinimo

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

22. Šio straipsnio 3¹, 8–21 dalys netaikomos, kai, vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnio 29 dalimi, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi. Kai, vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnio 29 dalimi, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi ir energijos kaupimo įrenginys įrengiamas nekeičiant objektui, kurio vidaus tinkle įrengiamas energijos kaupimo įrenginys, suteiktos leistinos naudoti ir leistinos generuoti galios, energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų supaprastinta tvarka – pateikiant tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatytos formos deklaraciją apie įrengtą energijos kaupimo įrenginį. Kitais atvejais, kai, vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnio 29 dalimi, leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos

kaupimo įrenginių nereikalingi, energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų Energetikos ministerijos nustatyta tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir (ar) šių tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tinklų naudotojų energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir sąlygomis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

48³ straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus teisės į energijos kaupimo įrenginius

1. Perdavimo sistemos operatorius negali turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginių, išskyrus šiame straipsnyje nustatytus atvejus.

2. Pagal perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstą Tarybos nustatyta tvarka teikiamą prašymą Taryba leidžia perdavimo sistemos operatoriui turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius, jeigu Taryba patvirtina, kad tie energijos kaupimo įrenginiai yra integruotieji elektros tinklo komponentai. Be to, Taryba leidžia perdavimo sistemos operatoriui turėti nuosavybės teise energijos kaupimo įrenginių, juos plėtoti, valdyti arba eksploatuoti, jeigu Taryba nustato, kad yra įvykdytos visos šios sąlygos:

1) po perdavimo sistemos operatoriaus įvykdyto atviro, skaidraus ir nediskriminacinio konkurso, kurio sąlygas derina ir rezultatus tvirtina Taryba, kitiems asmenims nebuvo suteikta teisė turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti tokių energijos kaupimo įrenginių arba jie negalėjo tų paslaugų suteikti pagrįstomis kainomis ir laiku;

2) energijos kaupimo įrenginiai arba su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos yra būtini, kad perdavimo sistemos operatorius galėtų įvykdyti savo pareigas, siekdamas veiksmingo, patikimo ir saugaus perdavimo sistemos eksploatavimo, ir kad jie nebūtų naudojami elektros energijai pirkti arba parduoti elektros energijos rinkoje.

2¹. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma ir perdavimo tinklų operatorius neprivalo Tarybai teikti prašymo leisti turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti šio įstatymo 2 straipsnio 63 dalyje nurodytus įrenginius, kai šie įrenginiai yra kondensatoriai ir yra naudojami tik elektros tinklų įtampos parametrams gerinti, reaktyvios ir aktyvios galios balansui tinkle užtikrinti, įtampos kokybės ar kitoms tinklo stabilumą užtikrinančioms funkcijoms atlikti, o ne energijai kaupti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

3. Taryba rengia ir tvirtina privalomas gaires, kurios padėtų perdavimo sistemos operatoriui užtikrinti sąžiningą konkursą.

4. Taryba, gavusi perdavimo sistemos operatoriaus prašymą leisti perdavimo sistemos operatoriui turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius, informuoja Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą ir Europos Komisiją apie perdavimo sistemos operatoriaus prašyme nurodytas priežastis ir priimtą sprendimą dėl leidimo suteikimo.

5. Taryba kas 5 metus rengia viešąją konsultaciją dėl esamų energijos kaupimo įrenginių, siekdama įvertinti, ar yra potenciali galimybė ir kitų asmenų suinteresuotumas investuoti į tokius įrenginius. Jeigu po viešosios konsultacijos, atlikus vertinimą, paaiškėja, kad tokius energijos kaupimo įrenginius kiti asmenys gebėtų ekonomiškai efektyviai turėti nuosavybės teise, plėtoti, eksploatuoti arba valdyti, Taryba įpareigoja perdavimo sistemos operatorių nuosekliai per 18 mėnesių panaikinti veiklą šioje srityje. Energijos kaupimo įrenginių pardavimo konkurso privalomose gairėse Taryba numato galimybę perdavimo sistemos operatoriui gauti pagrįstą kompensaciją, visų pirma, susigrąžinti savo investicijų į energijos kaupimo įrenginius likutinę vertę.

6. Šio straipsnio 5 dalies nuostatos netaikomos integruotiesiems elektros tinklo komponentams ir (ar) naujiems energijos kaupimo įrenginiams (elektros akumuliatoriams), dėl kurių galutinis investavimo sprendimas priimtas iki Direktyvos (ES) 2019/944 54 straipsnio 5 dalyje nurodytos datos, įprastu nusidėvėjimo laikotarpiu tuo atveju, jeigu tokie energijos kaupimo įrenginiai (elektros akumuliatoriai) atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra prijungiami prie elektros perdavimo tinklų vėliausiai po 2 metų po to, kai dėl jų buvo priimtas galutinis investavimo sprendimas;
- 2) yra integruoti į perdavimo sistemą;
- 3) naudojami tik reaktyviajam momentiniam elektros perdavimo tinklų saugumui atkurti įvykus nenumatytam atvejui elektros tinkluose, jeigu tokia atkūrimo priemonė pradeda veikti nedelsiant ir nustoja veikti, kai problemą galima išspręsti taikant įprastinį perskirstymą;
- 4) nenaudojami elektros energijai pirkti arba parduoti elektros energijos rinkoje, įskaitant balansavimą.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

48⁴ straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisės į energijos kaupimo įrenginius

1. Skirstomųjų tinklų operatorius negali turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginių, išskyrus šiame straipsnyje nustatytus atvejus.

2. Pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstą Tarybos nustatyta tvarka teikiamą prašymą Taryba leidžia skirstomųjų tinklų operatoriui turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius, jeigu Taryba patvirtina, kad tie energijos kaupimo įrenginiai yra integruotieji elektros tinklo komponentai. Be to, Taryba leidžia skirstomųjų tinklų operatoriui turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius, jeigu Taryba nustato, kad yra įvykdytos visos šios sąlygos:

1) po skirstomųjų tinklų operatoriaus įvykdyto atviro, skaidraus ir nediskriminacinio konkurso, kurio sąlygas derina ir rezultatus tvirtina Taryba, kitiems asmenims nebuvo suteikta teisė turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti energijos kaupimo įrenginių arba jie negalėjo tų paslaugų suteikti pagrįstomis kainomis ir laiku;

2) energijos kaupimo įrenginiai būtini, kad skirstomųjų tinklų operatorius galėtų įvykdyti savo teisės aktuose nustatytas pareigas, siekdamas veiksmingo, patikimo ir saugaus skirstymo sistemos eksploatavimo, o įrenginiai nėra naudojami elektros energijai pirkti arba parduoti elektros energijos rinkoje.

2¹. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma ir skirstomųjų tinklų operatorius neprivalo Tarybai teikti prašymo leisti turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti šio įstatymo 2 straipsnio 63 dalyje nurodytus įrenginius, kai šie įrenginiai yra kondensatoriai ir bus naudojami tik elektros tinklų įtampos parametrams gerinti, reaktyvios ir aktyvios galios balansui tinkle užtikrinti, įtampos kokybės ar kitoms tinklo stabilumą užtikrinančioms funkcijoms vykdyti, o ne energijai kaupti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

3. Taryba rengia ir tvirtina privalomas gaires, kurios padėtų skirstomųjų tinklų operatoriui užtikrinti sąžiningą konkursą.

4. Taryba kas 5 metus rengia viešąją konsultaciją dėl esamų energijos kaupimo įrenginių, siekdama įvertinti, ar yra galimybė ir kitų asmenų suinteresuotumas investuoti į tokius įrenginius. Jeigu po viešosios konsultacijos, atlikus vertinimą, paaiškėja, kad tokius įrenginius kiti asmenys gebėtų ekonomiškai efektyviai turėti nuosavybės teise, plėtoti, eksploatuoti arba valdyti, Taryba įpareigoja skirstomųjų tinklų operatorių nuosekliai per 18 mėnesių panaikinti veiklą šioje srityje. Energijos kaupimo įrenginių pardavimo konkurso privalomose gairėse Taryba numato galimybę skirstomųjų tinklų operatoriui gauti pagrįstą kompensaciją, visų pirma, susigrąžinti savo investicijų į energijos kaupimo įrenginius likutinę vertę.

5. Šio straipsnio 4 dalis netaikoma integruotiesiems elektros tinklo komponentams ir (ar) naujiems energijos kaupimo įrenginiams (elektros akumulatoriams), dėl kurių galutinis investavimo sprendimas priimtas iki Direktyvos (ES) 2019/944 36 straipsnio 4 dalyje nurodytos datos, įprastu nusidėvėjimo laikotarpiu tuo atveju, jeigu tokie energijos kaupimo įrenginiai (elektros akumulatoriai) atitinka visas šias sąlygas:

1) prijungiami prie elektros skirstomųjų tinklų vėliausiai po 2 metų po to, kai dėl jų buvo priimtas galutinis investavimo sprendimas;

- 2) integruoti į skirstomuosius tinklus;
- 3) naudojami tik reaktyviajam momentiniam elektros skirstomųjų tinklų saugumui atkurti įvykus nenumatytam atvejui tinkluose, jeigu tokia atkūrimo priemonė pradeda veikti nedelsiant ir nustoja veikti, kai problemą galima išspręsti taikant perskirstymą;
- 4) nenaudojami elektros energijai pirkti arba parduoti elektros energijos rinkoje, įskaitant balansavimą.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Papildyta skirsniu:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

AŠTUNTASIS SKIRSNIS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGA

49 straipsnis. Vartotojų teisių apsaugos priemonės

1. Valstybė užtikrina vartotojų teisę į elektros energijos prieinamumą ir pakankamumą ir įstatymų nustatyta tvarka gina vartotojų teises ir teisėtus interesus santykiuose su elektros energijos gamintojais, tinklų operatoriais ir tiekėjais bei užtikrina, kad vartotojai nebūtų diskriminuojami sąnaudų, pastangų ir laiko požiūriu.

2. Siekiant apsaugoti vartotojų teises ir teisėtus interesus, nustatoma, kad:

1) vartotojai turi teisę laisvai pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją, taip pat sudaryti sutartis su keliais tiekėjais, kad būtų užtikrinti jų elektros energijos poreikiai;

2) vartotojai turi teisę pakeisti tiekėją, atsižvelgdami į šiam įstatyme ir (ar) sutartyje su tiekėju nustatytus įspėjimo terminus ir kitas sąlygas. Kai vartotojas pageidauja pakeisti tiekėją laikydamasis šiam įstatyme ir (ar) sutartyje nurodytų įspėjimo terminų ir kitų sąlygų, naujas tiekėjas apie tai praneša tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai. Atitinkamas tinklų operatorius imasi priemonių, kad būtų sudarytos sąlygos pakeitimui atlikti per ne ilgesnį kaip 2 savaitių laikotarpį;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

3) vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar kurių pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, nevykdo prisiimtų įsipareigojimų, jeigu tokiems vartotojams elektros energija nėra tiekama visuomenine elektros energijos kaina, šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas garantinis tiekimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

4) elektros energijos persiuntimo ir visuomeninio bei garantinio tiekimo paslaugos vartotojams teikiamos už pagrįstas, lengvai ir aiškiai palyginamas kainas, taikant skaidrias ir nediskriminuojančias sąlygas ir užtikrinant vartotojų teisę gauti nustatytos kokybės elektros energiją;

5) Vyriausybė ar jos įgaliota institucija imasi priemonių elektros energijos trūkumo klausimams spręsti, rengia su tuo susijusius nacionalinius energetikos veiksmų planus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) neteko galios nuo 2017-11-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7) vartotojai turi teisę būti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalininkais ir elektros energiją gaminančiais vartotojais;

7 punkto redakcija, įsigaliojanti praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 8 d. 7 punkto redakcija įsigalioja kitą darbo dieną po Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pranešimo Teisės aktų registro tvarkytojui apie gautą Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas:

7) vartotojai turi teisę būti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviais ir elektros energiją gaminančiais vartotojais;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

8) vartotojai turi teisę būti aktyviaisiais vartotojais, taip pat piliečių energetikos bendrijos dalininkais ar nariais.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3. Vartotojų sudaromų sutarčių sąlygos turi būti skaidrios, sąžiningos ir nediskriminuojančios. Šalių teisės, pareigos ir atsakomybė sutartyse privalo būti išdėstytos aiškiai ir suprantamai, nenustatant perteklinių administracinių ir (ar) procedūrinių reikalavimų, kurių pagrindu būtų ribojama vartotojų galimybė pasinaudoti šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytais teisėmis. Nesąžiningi ar klaidinantys elektros energetikos sektoriaus paslaugų teikimo ar prekybos elektros energija metodai draudžiami.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

4. Elektros energijos vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos valstybinę priežiūrą ir kontrolę pagal kompetenciją vykdo Taryba ir Tarnyba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

50 straipsnis. Elektros energijos persiuntimo patikimumas ir paslaugų kokybės reikalavimų užtikrinimas

1. Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai privalo užtikrinti saugų, patikimą ir nepertraukiamą elektros energijos persiuntimą iki vartotojo objekto nuosavybės ribos. Aprūpinimo elektros energija nutraukimas ar ribojimas galimas tik šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai privalo laikytis nustatytų elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų.

3. Taryba prižiūri ir kontroliuoja tinklų operatorių veiklos atitiktį elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimams, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje. Asmenys, nesilaikantys elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

51 straipsnis. Vartotojų informavimas

1. Vartotojai turi teisę:

1) gauti iš Tarybos, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių, visuomeninių ir nepriklausomų tiekėjų aiškią ir suprantamą informaciją apie savo teises, susijusias su elektros energijos vartojimu ir gaunamomis paslaugomis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2) susipažinti su elektros energijos suvartojimo duomenimis, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį, taip pat, raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis davęs sutikimą, nemokamai leisti bet kuriam tiekėjui naudotis savo elektros energijos suvartojimo duomenimis, kuriuos nemokamai turi teisę gauti pats vartotojas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

3) gauti skaidrią informaciją apie taikomas kainas, tarifus ir apie visas sąlygas, susijusias su elektros energijos paslaugomis.

2. Elektros energijos pirkimo–pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo sutarčių, teisės aktų nustatyta tvarka sudaromų su elektros energijos vartotojais, sąlygos turi būti sąžiningos ir iš anksto žinomos. Tokiose sutartyse, atsižvelgiant į atskirų sutarčių dalyko ypatumus, be kita ko, turi būti nurodoma:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

1) sutarties šalies pavadinimas, juridinio asmens, kitos organizacijos ar kitos valstybės narės juridinio asmens padalinio, įregistruoto Lietuvos Respublikoje, kodas, registruotos buveinės adresas ir adresas korespondencijai, sutarties šalies fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas, adresas, telefono numeris ir elektroninio pašto adresas (jeigu tokie yra);

2) sutarties šalių įsipareigojimai, jų pobūdis ir mastas, siūlomas paslaugų kokybės lygis, pradinio prijungimo terminas ir atitinkamos sutarties įsigaliojimo terminas bei atitinkamų paslaugų teikimo pradžios terminas;

3) siūlomų techninės priežiūros paslaugų rūšys;

4) priemonės, kuriomis galima gauti naujausią informaciją apie visas taikomas kainas, tarifus ir mokesčius;

5) kontaktiniai elektros energetikos įmonės duomenys, kontaktiniai asmenys ar informacijos centrai ir jų darbo laikas, kurio metu vartotojas galėtų gauti jį dominančią informaciją apie sutarties vykdymą;

6) sutarties galiojimo laikotarpis, sutarties vykdymo atnaujinimo ir nutraukimo, sutarties pratęsimo ir nutraukimo sąlygos bei informacija, ar numatyta teisė nutraukti sutartį neatlygintinai;

7) nuostolių kompensavimas tuo atveju, kai paslaugų kokybė neatitinka sutartyje nurodyto lygio ir (ar) elektros energetikos įmonė nevykdo priimtų įsipareigojimų ar juos vykdo netinkamai, įskaitant netikslas ir vėluojančias sąskaitas;

8) ginčų, kylančių iš sutartinių santykių, sprendimo tvarka;

9) informacija apie vartotojų teises.

3. Vartotojai turi būti raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuojami apie elektros energetikos įmonės ketinimą pakeisti sutarties sąlygas. Teikiant informaciją apie šį ketinimą, turi būti pranešama apie vartotojų teisę nepritariti sutarties sąlygų pakeitimui ir (ar) nutraukti sutartį.

4. Tiekėjai ir elektros tinklų operatoriai sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusias paslaugas. Tinkamomis ir pakankamomis priemonėmis laikoma elektroninės ar popierinės sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. Jeigu vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas, tiekėjai ir tinklų operatoriai neturi teisės vartotojui taikyti tokios sąskaitos pateikimo mokesčio. Tiekėjai ir (ar) elektros tinklų operatoriai be papildomo mokesčio vartotojams

pateikdami elektroninę ar popierinę sąskaitą ar suteikdami elektroninę prieigą prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją:

1) nurodo esamas faktines elektros energijos ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusių paslaugų kainas, tarifus ir faktinį energijos suvartojimą už sąskaitoje ar per elektroninę prieigą pasiekiamuose vartotojo mokėjimo duomenyse nurodytą ataskaitinį laikotarpį;

2) pateikia vartotojo einamuoju metu suvartojamo elektros energijos kiekio ir elektros energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį, palyginimą;

3) pateikia, kai tai įmanoma, vartotojo elektros energijos suvartojimo palyginimą su vidutinio tos pačios grupės vartotojo elektros energijos suvartojimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

5. Tinklų operatoriai elektros energijos apskaitomo periodiškumo suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį pagal Elektros energijos tiekimu ir naudojimo taisyklėse nustatytus reikalavimus pateikia tinklų operatoriaus savitarnos interneto svetainėje vartotojams ir elektroninių ryšių priemonėmis tiekėjams, sudariusiems su šiais vartotojais elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis tinklų operatoriaus valdomais vartotojo duomenimis ir kitu sutartu būdu.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6. Neteko galios nuo 2020-06-01.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7. Tiekėjai sąskaitose privalo skelbti ir vartotojams pateikti:

1) suprantamą informaciją apie tai, kokią tiekėjo patiektos elektros energijos gamybai sunaudoto kuro išteklių, tarp jų ir atsinaujinančių energijos išteklių, dalį praėjusiais metais sudarė kiekvienas energijos šaltinis;

2) nuorodas į informacijos šaltinius, kuriuose pateikiama suprantama informacija apie poveikį aplinkai, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir radioaktyviųjų atliekų kiekius, susidariusius dėl elektros energijos gamybos per praėjusius metus;

3) vartotojų organizacijų, asociacijų, agentūrų ar panašių įstaigų kontaktinę informaciją, įskaitant interneto svetainių adresus, kuriais galima rasti informacijos apie galimas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamuosius galutinių vartotojų apibūdinimus ir (ar) objektyvias energiją naudojančios įrangos technines specifikacijas;

4) nuorodas į šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytas nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemones.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

8. Kai vartotojai aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant šio straipsnio 7 dalyje numatytą informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

9. Vartotojui pakeitus elektros energijos tiekėją, ankstesnis tiekėjas ne vėliau kaip per 6 savaites, jeigu sutartyje nenustatytas trumpesnis laikotarpis, privalo pateikti vartotojui galutinę (uždarymo) sąskaitą už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

10. Taryba imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų šiame straipsnyje nurodytos vartotojams teikiamos informacijos patikimumą ir kad tokia informacija būtų pateikiama nacionaliniu lygmeniu lengvai palyginamu būdu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

11. Taryba parengia ir savo interneto svetainėje skelbia bei periodiškai atnaujinama aiškų ir glaustą elektros energijos vartotojams skirtą klausimų ir atsakymų sąrašą, kuriame būtų teikiama praktinė informacija apie vartotojų teises. Rengdama informaciją buitinių vartotojų teisių klausimais, Taryba bendradarbiauja su Tarnyba. Be to, Taryba savo interneto svetainėje skelbia Europos Komisijos parengtą vartotojams skirtą klausimų ir atsakymų sąrašą ir užtikrina, kad tiekėjai ar skirstomųjų tinklų operatoriai, bendradarbiaudami su Taryba, imtųsi reikiamų veiksmų, kad atitinkamas klausimų ir atsakymų sąrašas būtų skelbiamas tiekėjų ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorių interneto svetainėse, apie tai informuojant vartotojus elektroninių ryšių priemonėmis, o kai tokios galimybės nėra, – vartotojui būtų išsiųsta klausimų ir atsakymų sąrašo kopija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

12. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis įsteigiamas bendrasis informacijos centras, skirtas teikti elektros energijos vartotojams visą reikiamą informaciją apie jų teises, galiojančius teisės aktus ir jiems prieinamus ginčų sprendimo būdus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

52 straipsnis. Buitinių vartotojų teisių apsaugos priemonės

1. Be šiame skirsnyje nurodytų vartotojų teisių apsaugos priemonių, buitinis vartotojas taip pat turi teisę:

1) vienašališkai neatlygintinai nutraukti elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis informavęs tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki numatomos sutarties nutraukimo dienos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

2) sudaryti neterminuotas elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su visuomeniniu tiekėju tais atvejais, kai buitinis vartotojas nepasirenka nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar jo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų ir buitinis vartotojas ketina pirkti elektros energiją iš visuomeninio tiekėjo, ir neterminuotą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2. Papildomos pažeidžiamų vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės:

1) pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų išskolinimas garantiniam elektros energijos tiekėjui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus;

2) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai vidutinė paros oro temperatūra yra žemesnė negu -15 °C ar aukštesnė negu +30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną pasibaigus šiame punkte nustatytoms aplinkybėms, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir kituose šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka;

3) pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) tiekama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su garantiniu elektros energijos tiekėju ar tiekėju;

4) pažeidžiamiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytą darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;

5) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3. Sutartyse, sudaromose su buitiniais vartotojais, privalomai nurodoma informacija apie buitinių vartotojų teises, susijusias su ginčų sprendimo būdais, kaip numatyta šio įstatymo 78 straipsnyje.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4. Tiekėjas privalo nemokamai pranešti vartotojui apie suteiktas paslaugas, taikomus tarifus ir kainą, jeigu vartotojas to pageidauja.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

52¹ straipsnis. Nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės

1. Taryba sudaro galimybę buitiniams vartotojams, labai mažoms įmonėms ir mažoms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, kurių kalendorinių metų vidutinis elektros energijos suvartojimas mažesnis kaip 100 000 kWh, naudotis nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemone (toliau šiame straipsnyje – palyginimo priemonė), kuri atitinka šio straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus.

2. Asmuo savo lėšomis šiame straipsnyje nustatyta tvarka sukuria palyginimo priemonę, kuriai suteikiamas patikimumo ženklas.

3. Taryba iš Tarybai skirtų asignavimų užtikrina šio straipsnio 1 dalyje numatytos palyginimo priemonės sukūrimą ir veikimą, jeigu nėra bent vienos patikimumo ženklą turinčios asmens sukurtos palyginimo priemonės.

4. Taryba palyginimo priemonę valdančio asmens prašymu ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos suteikia šio asmens valdomai palyginimo priemonei patikimumo ženklą, jeigu ši priemonė atitinka šio straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus. Asmuo, siekiantis, kad jo valdomai palyginimo priemonei būtų suteiktas palyginimo priemonės patikimumo ženklas, pateikia Tarybai nustatytos formos prašymą, nurodydamas šiuos duomenis: juridinio asmens pavadinimą, kodą, jeigu prašymą teikia juridinis asmuo, fizinio asmens vardą, pavardę, gimimo datą, jeigu prašymą teikia fizinis asmuo, palyginimo priemonės interneto svetainės adresą, juridinio ar fizinio asmens kontaktinius duomenis (telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą) ir informaciją bei Tarybos nurodytus dokumentus, patvirtinančius palyginimo priemonės atitikti šio straipsnio 7 dalyje nustatytiems reikalavimams.

5. Jeigu palyginimo priemonę valdantis asmuo, jos administravimą atliekantis asmuo arba palyginimo priemonė neatitinka bent vieno iš šio straipsnio 7 dalyje nurodytų reikalavimų, palyginimo priemonei suteiktas patikimumo ženklas panaikinamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tokių aplinkybių paaiškėjimo.

6. Taryba tvirtina palyginimo priemonės patikimumo ženklo suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašą, kuriame nustatoma informacijos Tarybai teikimo tvarka, palyginimo priemonės atitikties šio straipsnio 7 dalies reikalavimams vertinimo, sprendimo dėl palyginimo priemonės patikimumo ženklo suteikimo ar panaikinimo priėmimo tvarka, palyginimo priemonės priežiūros, asmens duomenų, reikalingų šioms funkcijoms atlikti, tvarkymo tvarka.

7. Palyginimo priemonė turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo turi būti nesusiję su rinkos dalyviais. Laikoma, kad toks palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo ir rinkos dalyvis yra susiję, jeigu palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo tiesiogiai arba netiesiogiai (per trečiuosius asmenis) turi daugiau kaip pusę rinkos dalyvio akcijų, kitokių vertybinių popierių ar turto arba turi teises į daugiau kaip pusę balsų, arba turi teisę skirti daugiau kaip pusę priežiūros ar valdymo organų narių, arba turi rinkos dalyvio valdymo teisę. Palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo ir rinkos dalyvis yra susiję ir jeigu rinkos dalyvis palyginimo priemonę valdančiame asmenyje, taip pat jos administravimą atliekančiame asmenyje turi šiame punkte nurodytas teises;

2) palyginimo priemone turi būti užtikrinama, kad dėl paieškos rezultatų visoms elektros energetikos įmonėms būtų taikomas vienodas režimas;

3) palyginimo priemonės interneto svetainėje turi būti aiškiai nurodomas palyginimo priemonę valdantis asmuo ir jos administravimą atliekantis asmuo (juridinio asmens pavadinimas, kodas, fizinio asmens vardas, pavardė), šių asmenų kontaktiniai duomenys (telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas) ir informacija apie palyginimo priemonės finansavimo šaltinius (tuo atveju, jeigu finansavimas gaunamas iš fizinio asmens, šio asmens duomenys viešai neskelbiami);

4) palyginimo priemonėje turi būti nustatyti aiškūs ir objektyvūs kriterijai, kuriais turi būti grindžiamas nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymų,

įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, palyginimas, ir jie turi būti atskleisti;

5) palyginimo priemonėje teikiama informacija turi būti aiški ir nedviprasmiška;

6) palyginimo priemonėje turi būti teikiama tiksli ir aktuali informacija ir turi būti nurodyta, kada buvo atliktas paskutinis atnaujinimas;

7) palyginimo priemonė turi būti prieinama neįgaliesiems – pastebima, paprastai naudojama, suprantama ir patvari;

8) palyginimo priemonėje turi būti numatyta veiksminga pranešimo apie neteisingą informaciją apie paskelbtus pasiūlymus procedūra;

9) vartotojams užtikrinama galimybė palyginimo priemonėje atlikti nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymų, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, palyginimą nenaudojant jokių vartotojų asmens duomenų;

10) palyginimo priemonėje turi būti sudaryta galimybė palyginti visų nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, skirtus šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims;

11) palyginimo priemone šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys turi naudotis neatlygintinai.

8. Taryba savo interneto svetainėje skelbia nuorodas į Tarybos valdomą palyginimo priemonę ir palyginimo priemones, kurioms suteiktas patikimumo ženklas. Palyginimo priemones, kurioms suteiktas patikimumo ženklas, valdantys asmenys palyginimo priemonės svetainėje turi nurodyti, kad ši palyginimo priemonė turi Tarybos suteiktą palyginimo priemonės patikimumo ženklą.

9. Nepriklausomi tiekėjai Tarybos nustatyta tvarka, terminais ir (ar) periodiškumu privalo pateikti Tarybai, kai ji yra palyginimo priemonę valdantis asmuo, informaciją apie nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, teikiamus šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, ir (ar) viešai skelbti nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims.

10. Palyginimo priemones, kurioms suteiktas patikimumo ženklas, valdantiems asmenims *mutatis mutandis* taikomas Energetikos įstatymo 36 straipsnis.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

DEVINTASIS SKIRSNIS

APSKAITOS IR VEIKLOS ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE SKAIDRUMAS

53 straipsnis. Perdavimo veiklos atskyrimas

1. Kai perdavimo sistemos operatorius šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, jis savo teisine forma, organizacine struktūra ir priimdamas sprendimus turi būti nepriklausomas nuo kitų vertikaliai integruotos įmonės veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimu. Siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą, turi būti laikomasi šių reikalavimų:

1) sprendimus, susijusius su perdavimo veiklai vykdyti ir perdavimo sistemai eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti reikalingo turto panaudojimu, perdavimo sistemos operatorius priima nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės;

2) perdavimo sistemos operatoriaus valdymo organų nariai ir įmonės padalinių vadovai nedalyvauja vertikaliai integruotos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už kasdienę elektros energijos gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, priežiūros ir valdymo organuose;

3) turi būti imamasi tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į perdavimo sistemos operatoriaus valdymo organų narių ir įmonės padalinių vadovų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;

4) vertikaliai integruota įmonė, atsižvelgdama į Tarybos nustatytas perdavimo paslaugų kainų viršutines ribas, patvirtina tik perdavimo sistemos operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kurį lygiavertį dokumentą, metinę turto grąžos normą ir maksimalų skolinių įsipareigojimų dydį ir

perdavimo sistemos operatoriui neduoda nurodymų dėl perdavimo sistemos valdymo, taip pat dėl sprendimų, susijusių su perdavimo linijų statyba ar atnaujinimu, jeigu tie sprendimai neviršija patvirtinto metinio finansinio plano ar bet kurio lygiaverčio dokumento;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5) perdavimo sistemos operatorius patvirtina atitikties programą, nustatančią darbuotojams įpareigojimus ir priemones, kuriais siekiama užkirsti kelią tinklų naudotojų ir rinkos dalyvių diskriminavimui, ir užtikrina tinkamą nustatytų priemonių ir įpareigojimų laikymosi priežiūrą, kiekvienais metais parengia, paskelbia savo interneto svetainėje ir Tarybai pateikia priemonių, kurių buvo imtasi vykdant šią programą, ataskaitą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6) perdavimo sistemos operatorius paskiria už atitikties programos priežiūrą atsakingą darbuotoją (atitikties pareigūną) ir imasi tinkamų priemonių, kad jis būtų visiškai nepriklausomas nuo vertikaliai integruotos įmonės ir savo funkcijoms atlikti galėtų naudotis visa reikiama perdavimo sistemos operatoriaus ir visų susijusių įmonių informacija;

7) perdavimo sistemos operatorius privalo imtis priemonių, kad būtų sudarytos sąlygos tinkamai valdyti jo funkcijoms atlikti reikiamus išteklius, įskaitant žmogiškuosius, techninius, materialinius ir finansinius išteklius, ir jais disponuoti nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės.

2. Ne vėliau kaip nuo 2012 m. kovo 3 d. vertikaliai integruota įmonė ir perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti visišką perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimą nuo vertikaliai integruotos įmonės, tarp jų, bet neapsiribojant, perdavimo sistemos operatoriaus kontrolės ir elektros energijos perdavimo veiklos atskyrimą, įskaitant elektros energijos perdavimo veiklai naudojamo turto nuosavybės teisės perleidimą perdavimo sistemos operatoriui.

3. Nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytos datos, siekiant užtikrinti visišką perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą nuo kitų elektros energetikos veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimu, nustatomi šie perdavimo sistemos operatoriui privalomi reikalavimai:

1) perdavimo sistemos operatorius nuosavybės teise turi valdyti perdavimo tinklus, jų technologinius priklausinius ir kitą turtą, reikalingą elektros energijos perdavimo veiklai tinkamai vykdyti;

2) tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti asmenį, vykdančią gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, ir tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatorių arba turėti kokių nors teisių perdavimo sistemos operatoriaus atžvilgiu;

3) tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatorių ir tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti asmenį, vykdančią gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, arba turėti kokių nors teisių tokio asmens atžvilgiu;

4) tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės skirti perdavimo sistemos operatoriaus priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos narių ir tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti asmenį, vykdančią gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, arba turėti kokių nors teisių tokio asmens atžvilgiu;

5) tas pats asmuo neturi teisės kartu būti asmens, vykdančio gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, ir perdavimo sistemos operatoriaus priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos narys.

4. Šio straipsnio 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytos teisės visų pirma apima:

1) įgaliojimus naudotis balsavimo teisėmis;

2) įgaliojimus skirti priežiūros organų, valdymo organų ir administracijos narius;

3) akcijų paketo, suteikiančio daugiau kaip 1/3 akcijų ir balsų įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime, valdymą ir disponavimą juo.

5. Priimant sprendimus, kuriais įgyvendinami šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti reikalavimai, vadovaujama šio įstatymo nuostatomis. Kitų teisės aktų nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštaruja šiam įstatymui.

6. Tuo atveju, kai šio straipsnio 3 dalyje nurodytas asmuo yra valstybės institucija, įstaiga,

organizacija ar kitas viešasis asmuo, laikoma, kad perdavimo veiklos atskyrimas yra tinkamai įgyvendintas, jeigu perdavimo sistemos operatorių ir asmenis, vykdančius elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja atskiros valstybės institucijos, įstaigos, organizacijos ar kiti viešieji asmenys. Valstybės institucijos, įstaigos, organizacijos ar kiti viešieji asmenys nėra atskiri, jeigu jie yra tiesiogiai pavaldūs tam pačiam viešajam asmeniui, pažeidžiant šio straipsnio 3 dalyje nurodytus perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo reikalavimus.

7. Priimant sprendimus, kuriais vykdomos šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktų ir 4 dalies nuostatos ir įgyvendinamas elektros energijos perdavimo veiklos atskyrimas, įmone, vykdančia gamybos, perdavimo ir tiekimo veiklą, taip pat laikoma atitinkamą veiklą dujų sektoriuje vykdanči įmonė, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

8. Valstybių narių asmenys, vykdančys elektros energijos gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, negali tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriaus, įgyvendinusio šio straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimus, ar turėti kokių nors teisių jo atžvilgiu.

54 straipsnis. Skirstymo veiklos atskyrimas

1. Kai skirstomųjų tinklų operatorius šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, skirstomųjų tinklų operatorius savo teisine forma, organizacine struktūra ir priimdamas sprendimus turi būti nepriklausomas nuo kitų elektros energetikos veiklos rūšių, nesusijusių su skirstymu. Siekiant užtikrinti skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumą, turi būti laikomasi šių reikalavimų:

1) sprendimus, susijusius su skirstymo veiklai vykdyti ir skirstymo sistemai eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti reikalingo turto panaudojimu, skirstomųjų tinklų operatorius priima nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės;

2) skirstomųjų tinklų operatoriaus valdymo organų nariai ir įmonės padalinių vadovai nedalyvauja vertikaliai integruotos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už kasdienę elektros energijos gamybos, perdavimo ir (ar) tiekimo veiklą, priežiūros ir valdymo organuose;

3) būtina imtis tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į skirstomųjų tinklų operatorių valdymo organų narių ir įmonės padalinių vadovų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;

4) vertikaliai integruota įmonė patvirtina, atsižvelgdama į Tarybos nustatytas skirstymo paslaugų kainų viršutinės ribas, skirstomųjų tinklų operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kurį lygiavertį dokumentą, metinę turto grąžos normą ir maksimalų skolinių įsipareigojimų dydį ir skirstomųjų tinklų operatoriumi neduoda nurodymų dėl skirstomųjų tinklų valdymo, taip pat dėl sprendimų, susijusių su skirstomųjų linijų statyba ar atnaujinimu, jeigu tie sprendimai neviršija patvirtinto metinio finansinio plano ar bet kurio lygiavertio dokumento. Vertikaliai integruota įmonė, įgyvendindama skirstomųjų tinklų operatoriaus akcininko teises ir pareigas, turi teisę taikyti ir kitus skirstomųjų tinklų operatoriaus veiklos koordinavimo mechanizmus, kiek tai neprieštarauja šiame įstatyme nustatytiems nepriklausomumo ir skirstymo veiklos atskyrimo reikalavimams;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5) skirstomųjų tinklų operatorius patvirtina atitikties programą, nustatančią darbuotojams įpareigojimus ir priemones, kuriais siekiama užkirsti kelią diskriminuojančiam elgesiui, ir užtikrina tinkamą nustatytų priemonių ir įpareigojimų laikymosi priežiūrą, kiekvienais metais parengia, paskelbia savo interneto svetainėje ir Tarybai pateikia priemonių, kurių buvo imtasi vykdančią šią programą, ataskaitą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6) skirstomųjų tinklų operatorius paskiria už atitikties programos priežiūrą atsakingą darbuotoją (atitikties pareigūną) ir imasi tinkamų priemonių, kad jis būtų visiškai nepriklausomas nuo vertikaliai integruotos įmonės ir savo funkcijoms atlikti galėtų naudotis visa reikiama

skirstomųjų tinklų operatoriaus ir visų susijusių įmonių informacija;

7) būtina imtis tinkamų priemonių, kad skirstomųjų tinklų operatorius valdytų jo funkcijoms tinkamai atlikti reikiamus išteklius, įskaitant žmogiškuosius, techninius, materialinius ir finansinius išteklius, ir jais disponuotų nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai nenustato įpareigojimo atskirti skirstomųjų tinklų operatoriaus turto nuosavybę nuo vertikaliai integruotos įmonės.

3. Įgyvendinant elektros energijos skirstymo veiklos teisinės formos, organizacinės struktūros ir sprendimų priėmimo nepriklausomumą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, vertikaliai integruota įmonė ir skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina, kad skirstomųjų tinklų operatorius nevykdys elektros energijos gamybos ir (ar) nepriklausomo tiekimo veiklos ir veiks nepriklausomai nuo šių veiklos rūšių komercinių interesų. Šis reikalavimas neriboja skirstomųjų tinklų operatoriaus teisių ir pareigų užtikrinant elektros energijos visuomeninį tiekimą šio įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais, jeigu skirstomųjų tinklų operatorius yra įgyvendinęs šio straipsnio 1 dalyje ir šio įstatymo 56 straipsnyje nustatytus veiklos rūšių ir apskaitos atskyrimo reikalavimus.

4. Kai skirstomųjų tinklų operatorius yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, Taryba vykdo skirstomųjų tinklų operatoriaus veiklos priežiūrą, užtikrindama, kad skirstomųjų tinklų operatorius negalėtų pasinaudoti vertikalios integracijos pranašumu konkurencijai iškraipyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5. Skirstomųjų tinklų operatorius, kuris yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, teikdamas informaciją ir kurdamas savo prekių ar paslaugų ženklą, neturi sudaryti sąlygų panašumui su asmens, vykdančio elektros energijos gamybos, perdavimo ir (ar) nepriklausomo tiekimo veiklą, kuris yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, tapatybę.

6. Šio straipsnio nuostatos netaikomos vertikaliai integruotoms įmonėms, aptarnaujančioms mažiau kaip 100 000 vartotojų.

55 straipsnis. Veiklos atskyrimo reikalavimų nesilaikymo pasekmės

Už elektros energijos perdavimo ar skirstymo veiklos nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų nevykdymą ar jų netinkamą vykdymą šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis vertikaliai integruotai įmonei ir (ar) tinklų operatoriui skiriama piniginė bauda – iki 10 procentų įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais metais. Baudos skiriamos Energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-554](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12057

56 straipsnis. Apskaitos atskyrimas

1. Perdavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatorius, visuomeninis tiekėjas ir perdavimo sistemos operatoriui izoliuoto darbo rezervo paslaugą teikiantis energijos kaupimo įrenginio savininkas privalo atskirai tvarkyti su elektros energijos perdavimo, skirstymo, visuomeninio tiekimo, kaupimo veikla, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo veikla ir kita, su elektros energetika nesusijusia, veikla susijusią apskaitą.

2. Gamintojai ir nepriklausomi tiekėjai, taip pat energijos kaupimo įrenginių savininkai, kurių teikiamų paslaugų kainos yra reguliuojamos, privalo atskirai tvarkyti su elektros energetikos sektoriaus veikla nesusijusią apskaitą.

3. Elektros energetikos įmonės (išskyrus gamintojus, gaminančius elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių), kurios, vadovaudamosi Energetikos įstatymo 16 straipsnio 8 dalimi, nėra įpareigosotos skelbti metinių finansinių ataskaitų interneto svetainėse, pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams per 4 mėnesius praėjusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadą, kai jos privalomos pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimus, skelbia savo interneto svetainėse. Jeigu šios elektros energetikos įmonės dėl techninių priežasčių negali paskelbti praėjusių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų savo interneto svetainėse ar jų neturi, tada jos apie tai raštu

informuoja Tarybą ir praėjusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadas, kai jos privalomos pagal teisės aktų reikalavimus, teikia Tarybai, kuri paskelbia jas savo interneto svetainėje. Elektros energetikos įmonės, kurios šioje dalyje nėra įpareigosotos skelbti savo metinių finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų, metinių finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų kopijas laiko savo buveinėje, kurioje su jomis gali susipažinti visuomenė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

57 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, kuriai Strateginio valdymo įstatymu pavesta dalyvauti rengiant Nacionalinį pažangos planą dėl energetikos politikos strateginių tikslų ir (ar) pažangos uždavinių nustatymo ir Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, rengti energetikos politikos pažangos uždavinius įgyvendinančias nacionalines plėtros programas, turi teisę iš elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstomųjų tinklų ir tiekimo įmonių gauti šiems dokumentams rengti reikiamą informaciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Taryba turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įskaitant ir jų turimą Europos Sąjungos institucijų bei kitų valstybių narių disponuojamą informaciją, ir iš savivaldybių institucijų bei įstaigų, elektros energetikos įmonių, paskirtojo rinkos operatoriaus, kitų rinkos dalyvių ir kitų asmenų informaciją, kuri reikalinga Tarybai pavestoms elektros energetikos sektoriaus reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijoms tinkamai atlikti, įskaitant, bet tuo neapsiribojant, išsamius paaiškinimus dėl ribojamo trečiųjų asmenų dalyvavimo (prieigos) persiunčiant elektros energiją ar atsisakymo suteikti šią prieigą bei informaciją apie priemones, reikalingas elektros tinklams stiprinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3. Elektros energetikos įmonės, paskirtasis rinkos operatorius, kiti rinkos dalyviai ir kiti asmenys šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją privalo teikti teisės aktų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Taryba ar kitos institucijos užtikrina informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą ir gautą konfidencialią informaciją gali naudoti tik tiems tikslams, dėl kurių informacijos buvo prašoma. Konfidenciali informacija gali būti atskleidžiama tik tokiais atvejais, kai tai yra būtina kompetentingoms institucijoms pagal įstatymus tinkamai atlikti savo funkcijas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo informuoja Europos Komisiją apie visas priemones, taikomas siekiant užtikrinti persiuntimo paslaugos visuotinį teikimą, apsaugoti vartotojus ir aplinką, įgyvendinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo reikalavimus elektros energetikos sektoriuje, taip pat galimą taikomų priemonių poveikį konkurencijai. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija kas 2 metai nuo pirmojo informavimo praneša Europos Komisijai apie visus šių priemonių pakeitimus.

6. Taryba kas 2 metai iki liepos 31 dienos turi Europos Komisijai pateikti elektros energijos rinkos ataskaitą. Ataskaitoje turi būti pateikiama:

1) dominavimo ir konkurencijai kenkiančios elgsenos analizė;

- 2) elektros energetikos sektoriaus įmonių nuosavybės struktūros apžvalga;
- 3) praktinių priemonių, skirtų šalies mastu pakankamai rinkos dalyvių įvairovei užtikrinti, konkurencijai ir valstybių elektros energetikos jungtims stiprinti, taikymo apžvalga.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

DEŠIMTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS RINKA

58 straipsnis. Prekybos elektros energija organizavimo principai

1. Elektros energija prekiaujama pagal Elektros energijos rinkos taisykles, kuriose nustatyti reikalavimai atitinka šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Vartotojo objektas, esantis vienoje geografinėje vietoje ir savarankiškai prijungtas prie skirstomųjų ar perdavimo tinklų, gali gauti elektros energiją iš kelių vartotojo laisvai pasirinktų tiekėjų Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Didmenininkas turi teisę sudaryti sutartis su keliais nepriklausomais tiekėjais, taip pat su pasirinktu gamintoju.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3. Visi elektros energijos rinkos dalyviai turi reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo teisę persiūsti elektros energiją. Ši teisė įgyvendinama pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas elektros tinklų naudojimo taisykles sudarant elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartis.

4. Visas persiunčiamas elektros energijos kiekis turi būti suderintas su perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriais ir, jeigu trūksta perdavimo ir (ar) skirstymo galingumo, koreguojamas pagal elektros tinklų naudojimo taisykles.

5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybą vykdo skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri reglamentuoja tokios įmonės pakeitimo procedūrą, paskirta įmonė. Nupirkta elektros energija gali būti tiekiamą ir šiame straipsnyje nurodyto skirstomųjų tinklų operatoriaus, ir paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtąją įmonę skiriama įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdyt ūkinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdyt ūkinės veiklos;

2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į elektros tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

3) įmonė privalo užtikrinti nupirkto elektros energijos pardavimą Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros energijos pardavimą savo vartotojams;

4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

5) įmonė įsipareigoja sudaryti centralizuotai superkamos elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir atsiskaitymo už gamintojų, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklo, suplanuoto ir faktiškai per apskaitos laikotarpį pagaminto elektros energijos kiekio skirtumo pirkimo–pardavimo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamybos prognozavimą, planavimą ir disbalansą;

6) įmonė įsipareigoja atlikti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamasi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Ankstesnioji paskirtoji įmonė atlieka funkcijas tol, kol bus paskirta nauja įmonė.

TAR pastaba. 58 straipsnio 5 dalies redakcija, galiojanti iki 5 dalies naujos redakcijos įsigaliojimo, praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 8 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirktą elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybą vykdo skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) Energetikos ministerijos teikimu Vyriausybės paskirta įmonė. Informacija apie paskirtosios įmonės atranką skelbiama viešai ir paskirtąją įmonę atranka energetikos ministro įsakymu sudaryta komisija. Nupirktą elektros energiją gali būti tiekama ir šiame straipsnyje nurodyto skirstomųjų tinklų operatoriaus vartotojams, ir paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtąją įmonę gali būti skiriamas juridinis asmuo, atitinkantis šiuos reikalavimus:

1) yra valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojamas energetikos srities juridinis asmuo; juridinis asmuo, kurį valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl paskirtosios įmonės valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

2) privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdydė ūkinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės veiklos;

3) privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į elektros tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

4) privalo užtikrinti nupirkto elektros energijos pardavimą Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros energijos pardavimą savo vartotojams;

5) privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

6) įsipareigoja sudaryti centralizuotai superkamos elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir atsiskaitymo už gamintojų, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklo, suplanuoto ir faktiškai per apskaitos laikotarpį pagaminto elektros energijos kiekio skirtumo pirkimo–pardavimo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamybos prognozavimą, planavimą ir disbalansą;

7) turi darbuotojų veiklai vykdyti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos rinkos dalyviams informuoti ir konsultuoti, skundams nagrinėti;

8) juridinio asmens vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Juridinio asmens vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų;

9) įsipareigoja atlikti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamosi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtos ir skatinimo tvarkos apraše, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Ankstesnioji paskirtoji įmonė atlieka funkcijas tol, kol bus paskirta nauja įmonė.

TAR pastaba. 58 straipsnio 5 dalies redakcija, įsigaliojanti praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 8 d. 7 punkto redakcija įsigalioja kitą darbo dieną po Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pranešimo Teisės aktų registro tvarkytojui apie gautą Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.

6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, Elektros energijos rinkos taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

7. Dėl elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybos patirtos pagrįstos sąnaudos Vyriausybės nustatyta tvarka kompensuojamos iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų.

TAR pastaba. 58 straipsnio papildymas 7 dalimi įsigalioja praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 8 d. 7 dalies redakcija įsigalioja kitą darbo dieną po Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pranešimo Teisės aktų registro tvarkytojui apie gautą Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

8. Taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja paskirtosios įmonės patirtų sąnaudų pagrįstumą.

TAR pastaba. 58 straipsnio papildymas 8 dalimi įsigalioja praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies

nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 8 d. 8 dalies redakcija įsigalioja kitą darbo dieną po Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pranešimo Teisės aktų registro tvarkytojui apie gautą Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

59 straipsnis. Elektros energijos rinkos modelis

1. Elektros energijos rinka organizuojama šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose elektros energijos vidaus rinkos veikimą, ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais būdais, taikant reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo principą elektros energijai persiūsti, ir yra paremta teisėtumo ir lygiateisiškumo principais.

2. Perdavimo sistemos operatorius ar skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę riboti trečiųjų asmenų dalyvavimą (prieigą) persiunčiant elektros energiją, jeigu trūksta reikiamų pajėgumų. Toks ribojimas privalo būti pagrįstas objektyviais ir techniškai bei ekonomiškai pagrįstais kriterijais.

3. Kiekvieno rinkos dalyvio atsakomybę už savo paties sukeltą disbalansą ir su tuo susijusias pareigas, už balansą atsakingos šalies atsakomybę nustato Reglamento (ES) Nr. 2019/943 5 straipsnio 1 dalies nuostatos. Prisiimdamas Reglamento (ES) Nr. 2019/943 5 straipsnio 1 dalyje nustatytą finansinę atsakomybę, rinkos dalyvis arba asmuo, su kuriuo rinkos dalyvis sudarė atsakomybės už disbalansą perdavimo sutartį, kaip už balansą atsakinga šalis, sudaro su perdavimo sistemos operatoriumi atsiskaitymo už disbalansą sutartį, parengtą pagal perdavimo sistemos operatoriaus nustatytas atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartines sąlygas. Atsiskaitymo už disbalansą sutartyje turi būti aiškiai apibrėžti visi disbalanso skaičiavimui reikalingi Reglamente (ES) 2017/2195 įvardyti dėmenys, aiškiai nustatyti jų nustatymo ir (ar) skaičiavimo principai, taip pat nustatyta disbalanso skaičiavimo ir atsiskaitymo už jį tvarka.

4. Reglamento (ES) 2019/943 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta rinkos dalyvio atsakomybė už disbalansą gali būti netaikoma tik šiame įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytais atvejais. Už rinkos dalyvio, kuriam taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas ir kuris įstatymų yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, sukeltą disbalansą finansiškai atsako tinklų operatorius, prie kurio tinklų yra prijungti rinkos dalyvio įrenginiai, jeigu rinkos dalyvio pagamintą elektros energiją centralizuotai superka paskirtoji įmonė ar skirstomųjų tinklų operatorius. Su tokia finansine atsakomybe susijusios tinklų operatorių patirtos sąnaudos kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis. Perdavimo sistemos operatorius atsiskaitymus su paskirtąja įmone už rinkos dalyvio, kurio įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklo ir kuris įstatymų atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, suplanuotos ir faktiškai pagamintos elektros energijos kiekio skirtumo pirkimą ir pardavimą vykdo šio įstatymo 58 straipsnio 5 dalies 6 punkte nurodytoje sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Kai rinkos dalyvio, kuris įstatymų yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, pagaminta elektros energija nėra centralizuotai superkama, rinkos dalyvis vykdo veiksmus, kad būtų užtikrintas jo pagamintos elektros energijos balansas elektros energijos rinkoje, o su jais susijusios rinkos dalyvio pagrįstos išlaidos yra kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

5. Balansavimo energija prekiaujama ir atsiskaitymai už disbalansą vykdomi balansavimo paslaugų rinkoje sutarčių tarp rinkos dalyvių pagrindu šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Perdavimo sistemos operatorius rengia balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir

sąlygų) standartines sąlygas, teikia jas tvirtinti Tarybai ir, Tarybai patvirtinus, paskelbia savo interneto svetainėje.

6. Paklauskos tiekėjas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Elektros energijos rinkos taisyklėmis ir (ar) perdavimo sistemos operatoriaus nustatytomis sąlygomis. Paklauskos tiekėjas arba jo už balansą atsakinga šalis atsako už paklauskos tiekėjo veikloje sukeltą disbalansą.

7. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas balansavimą, sudaro nacionalinį balansą, atitinkantį nupirkto ir parduoto elektros energijos kiekį, pagal už balansą atsakingų šalių pateiktus duomenis ir patikrina pateiktų duomenų tikslumą pagal prekybos elektros energija elektros biržoje ir prekybos pagal dvišales sutartis duomenis, taip pat sutrikimų ir avarijų atveju koordinuoja tinklų naudotojų veiksmus, perka elektros energiją, reikalingą elektros energijos sąnaudoms perdavimo tinkle kompensuoti, teikia viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje.

8. Perdavimo sistemos operatorius negali riboti gamintojų, gaminančių elektros energiją ir šilumą didelio naudingumo kogeneracijos būdu, galimybių teikti balansavimo ir papildomas paslaugas, jeigu užtikrinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas.

9. Perdavimo sistemos operatorius ir paskirtasis rinkos operatorius bendrai organizuoja kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkų valdymą, vadovaudamiesi šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2019/943, Reglamente (ES) 2015/1222 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytais reikalavimais. Prekyba kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkose vykdoma elektros biržoje.

10. Išankstinių sandorių rinka elektros energetikos sektoriuje, įskaitant perdavimo sistemos operatoriaus suteikiamas ilgalaikes elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais teises ir (ar) taikomas kitas lygiavertes priemones, ir (ar) finansinių priemonių rinkose siūlomus produktus, tarp jų išvestines finansines priemones, organizuojama Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis Reglamente (ES) 2016/1719 nustatytais reikalavimais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

60 straipsnis. Elektros energijos rinkos liberalizavimas

1. Visi elektros energijos vartotojai, esantys Lietuvos Respublikoje, gali nevaržomai pasirinkti nepriklausomą tiekėją šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Vartotojų perėjimas nuo reguliuojamo elektros energijos tiekimo prie sutartiniais santykiais su nepriklausomais tiekėjais pagrįsto aprūpinimo elektros energija įgyvendinamas šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Už centralizuotą vartotojų informavimą visuomenės ir (ar) individualiomis informavimo priemonėmis, naudojant vartotojų kontaktinius duomenis, apie elektros energijos rinkos liberalizavimą ir jo procesą yra atsakingas skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

3. Visuomeninio tiekėjo pagrįstos sąnaudos, patirtos dėl šio įstatymo 43 straipsnio 2 dalyje nustatytos pareigos įgyvendinimo, įvertinamos nustatant visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinę ribą.

4. Skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patirtos dėl šio įstatymo 43 straipsnio 3, 4, 6 ir 7 dalyse ir šio straipsnio 2 dalyje nustatytų pareigų įgyvendinimo, įvertinamos nustatant skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Nr. [XIV-1441](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20972

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

61 straipsnis. Vartotojų, tiekėjų ir gamintojų teisė sudaryti sutartis

1. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, turi teisę sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su tiekėjais ir gamintojais, šiame įstatyme nustatyta tvarka turinčiais teisę vykdyti elektros energijos tiekimo veiklą ir veikiančiais Lietuvos Respublikos teritorijoje arba kitose valstybėse narėse. Buitinių vartotojų ir tiekėjų tarpusavio santykiai grindžiami elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartimis.

2. Tiekėjui sutikus, vartotojai turi teisę sudaryti su juo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį nepriklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje tiekėjas įregistruotas, jeigu tiekėjas laikosi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų prekybos elektros energija reikalavimų. Kreipiantis dėl leidimo verstis nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, dėl registracijos rinkos dalyviu, sudarant sutartis su vartotojais ir kitais atvejais nepriklausomas tiekėjas negali būti diskriminuojamas dėl jo įsisteigimo kitoje valstybėje narėje negu Lietuvos Respublika.

3. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, su nepriklausomais tiekėjais sudarydami elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, sudaro sutartis dėl elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo su perdavimo sistemos arba skirstomųjų tinklų operatoriais, atsižvelgiant į tai, prie kurio operatoriaus tinklų yra prijungti šio vartotojo įrenginiai.

4. Vartotojui su nepriklausomu tiekėju sudarius elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, atskira elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma.

5. Visuomeninis tiekėjas, buitiniam vartotojui pageidaujant, privalo sudaryti su buitiniu vartotoju tiesioginę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, jeigu šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis visuomeninis tiekėjas yra įpareigotas tiekti elektros energiją buitiniams vartotojams. Buitiniam vartotojui sudarius elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su visuomeniniu tiekėju, atskira elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

61¹ straipsnis. Vartotojo ir paklausos telkėjo sutartis

1. Vartotojas, nusprendęs dalyvauti telkiant elektros energijos paklausą, turintis tam tinkamą elektros apskaitos prietaisą, sudaro sutartį su paklausos telkėju dėl paklausos telkimo paslaugų. Vartotojas turi teisę sudaryti tokią sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju arba su tiekėju, kuris vartotojui tiekia elektros energiją, kaip nurodyta šio įstatymo 41 straipsnio 4 dalyje. Sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju vartotojas gali sudaryti be tiekėjo, kuris vartotojui tiekia elektros energiją, sutikimo.

2. Vartotojo ir paklausos telkėjo sutartis yra konfidenciali ir gali būti atskleista tik perdavimo sistemos operatoriui ir tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, ir priežiūros institucijoms. Vartotojas turi teisę kitiems asmenims atskleisti informaciją apie sutarties su paklausos telkėju sudarymo faktą, tačiau negali atskleisti šios sutarties nuostatų ir sąlygų turinio, negavęs paklausos telkėjo rašytinio sutikimo.

3. Paklausos telkėjas, prieš sudarydamas sutartį su vartotoju, privalo išsamiai informuoti vartotoją apie jam siūlomas pasirašyti sutarties nuostatas ir sąlygas.

4. Paklausos telkėjas, prieš sudarydamas arba nutraukdamas sutartį su vartotoju, prieš 2 savaites apie tai raštu privalo pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai.

5. Vartotojo ir paklausos telkėjo sutartyje turi būti numatyta, kad vartotojo prašymu paklausos telkėjas neatlygintinai pateikia vartotojui informaciją apie sutelktą vartotojo paklausos pokytį ir, kai taikoma, informaciją apie į elektros tinklus patiektą ir parduotą elektros energiją. Vartotojas dėl tokios informacijos pateikimo turi teisę kreiptis į paklausos telkėją pasibaigus kiekvienam vartotojo ir paklausos telkėjo sutartyje numatytam atsiskaitymo laikotarpiui.

6. Šiame straipsnyje nurodytos teisės vartotojams suteikiamos jų nediskriminuojant išlaidų, pastangų ir (ar) laiko požiūriu. Tiekėjai neturi teisės taikyti vartotojams diskriminacinių techninių ir (ar) administracinių reikalavimų, procedūrų ir (ar) įkainių, nepaisant to, ar vartotojai yra sudarę sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju, ar nėra sudarę.

7. Vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį su paklausos telkėju, įskaitant telkėjo pakeitimą šio įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje ir 49 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

62 straipsnis. Naujų elektros energijos gamintojų dalyvavimas rinkoje

Elektros energijos gamintoju gali tapti kiekvienas asmuo, šio įstatymo 16 ir 17 straipsniuose nustatyta tvarka ir sąlygomis gavęs leidimą gaminti elektros energiją.

63 straipsnis. Elektros birža

1. Elektros energija prekiaujama elektros biržoje šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose elektros energijos vidaus rinkos veikimą, ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Prekybą elektros biržoje organizuoja, prekybos elektros energija vietos techninę priežiūrą ir palaikymą užtikrina ir elektros biržą administruoja paskirtasis rinkos operatorius.

3. Paskirtojo rinkos operatoriaus veiklą turi teisę vykdyti Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje ūkinę veiklą vykdančias asmuo, atitinkantis Reglamente (ES) 2015/1222 nustatytus paskirtojo rinkos operatoriaus skyrimo kriterijus ir paskirtas Tarybos šiame reglamente nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Paskirtasis rinkos operatorius savo veiklą pradeda sudaręs su perdavimo sistemos operatoriumi susitarimą, nustatantį paskirtojo rinkos operatoriaus ir perdavimo sistemos operatoriaus tarpusavio santykius. Susitarimo su paskirtuoju rinkos operatoriumi standartines sąlygas rengia ir tvirtina perdavimo sistemos operatorius.

5. Paskirtasis rinkos operatorius savo veiklą vykdo Reglamente (ES) 2015/1222 ir kituose Europos Sąjungos reglamentuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, laikydamasis šiame įstatyme ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatytų privalomų reikalavimų.

6. Taryba užtikrina paskirtojo rinkos operatoriaus veiklos priežiūrą ir stebėseną. Reglamente (ES) 2015/1222 nustatyta tvarka ir sąlygomis Taryba gali laikinai sustabdyti paskirtojo rinkos operatoriaus veiklą ar atšaukti paskirtąjį rinkos operatorių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

64 straipsnis. Elektros energijos rinkos priežiūra

1. Taryba atlieka elektros energijos rinkos priežiūrą ir stebėseną ir skelbia elektros energijos rinkos stebėsenos ataskaitas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

2. Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą tvirtina Taryba.

3. Perdavimo sistemos operatorius ir paskirtasis rinkos operatorius pagal savo kompetenciją informuoja Tarybą apie licencijų ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų veiklos sąlygų galimus pažeidimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Jeigu Taryba nustato, kad taikant elektros energetikos sektoriaus politiką ir (ar) jos įgyvendinimo priemonę galėtų būti siekiama varžyti rinkos veikimo principais grindžiamą kainų formavimąsi didmeninėje elektros energijos rinkoje, įskaitant pasiūlymų pirkti, susijusių su balansavimo energijos aktyvinimu, apribojimus, pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, perdavimo sistemos operatoriaus taikomas priemones, taip pat priemones, kuriomis ketinama paveikti prekybos rinkoje rezultatus ar kitaip pažeisti veiklos elektros energijos rinkoje ir (ar) atskiruose jos

segmentuose sąlygas, ji imasi visų, jos vertinimu, tinkamų veiksmų, kad nebūtų taikoma ta politika ir (ar) jos įgyvendinimo priemonė arba, jeigu tai neįmanoma, siekia kuo labiau sumažinti jos poveikį teikiamiems pasiūlymams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

65 straipsnis. Konkurencijos elektros energetikos sektoriuje priežiūra

1. Taryba siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai konkurencijai elektros energetikos sektoriuje ir jos plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią asmenims piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. Siekdama šio tikslo, Taryba šio įstatymo nustatyta tvarka atlieka elektros energijos gamybos ir nepriklausomo tiekimo rinkos tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti veiksmingą konkurenciją elektros energetikos sektoriuje ir didelę įtaką elektros energijos rinkoje turintiems asmenims užkirsti kelią piktnaudžiauti šia įtaka.

2. Taryba atlieka rinkos tyrimą:

- 1) valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;
- 2) suinteresuotų asmenų prašymu;
- 3) savo iniciatyva.

3. Rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

- 1) rinkos apibrėžimas (paslaugos apibrėžimas ir geografinė teritorija);
- 2) konkurencijos rinkoje veiksmingumo tyrimas;
- 3) asmenų, turinčių didelę įtaką rinkoje, nustatymas;

4) šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas didelę įtaką elektros energijos rinkoje turintiems asmenims.

4. Rinkos tyrimas atliekamas Tarybos patvirtintose Elektros energijos rinkos tyrimo taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Rinkos tyrimą atlieka Taryba. Rinkos tyrimas pradedamas Tarybos sprendimu.

5. Taryba, tirdama rinką, vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Europos Sąjungos teisės aktais ir atsižvelgia į kompetentingų Europos Sąjungos ir (ar) Lietuvos Respublikos institucijų rekomendacijas.

6. Taryba rinkos tyrimo procedūrą atlieka per 4 mėnesius nuo sprendimo pradėti rinkos tyrimą pradžios, neįskaitant konsultacijų dėl rinkos tyrimo, numatytų šio įstatymo 11 straipsnyje, trukmės. Motyvuotu Tarybos sprendimu šis terminas gali būti pratęstas, tačiau ne daugiau kaip 3 kartus, kiekvieną kartą jį pratęsiant ne ilgiau kaip 3 mėnesiams. Taryba siekia, kad rinkos tyrimas būtų atliktas per kuo trumpiausią laiką. Rinkos tyrimas baigiamas Tarybos sprendimu dėl rinkos tyrimo rezultatų. Sprendime išdėstomi visų atliktų rinkos tyrimo etapų rezultatai.

7. Prieš priimdama sprendimą, kuriuo būtų apibrėžta atitinkama produktų ar paslaugų rinka, ar nustatyti arba nenustatyti asmenys, turintys didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ar nustatyti, nenustatyti ar panaikinti atitinkami šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodyti įpareigojimai, Taryba privalo atlikti viešąsias konsultacijas pagal šio įstatymo 11 straipsnį.

8. Taryba, priimdama sprendimą, įvertina viešųjų konsultacijų metu gautas pastabas ir nuomones ir savo interneto svetainėje paskelbia jų suvestinę. Priimtą galutinį sprendimą Taryba pateikia Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai.

9. Atitinkamų rinkų, kuriose nustatyti didelę įtaką turintys asmenys, sąrašą ir didelę įtaką šiose rinkose turinčių asmenų sąrašą bei jiems nustatytus įpareigojimus, taip pat bet kuriuos šios informacijos pasikeitimus Taryba skelbia savo interneto svetainėje.

10. Atlikdama rinkos tyrimą, taip pat ir sprenddama, ar asmuo turi didelę įtaką rinkoje, ir nustatydamas įpareigojimus didelę įtaką rinkoje turintiems asmenims, Taryba atsižvelgia į atitinkamas tarptautinių sutarčių ir (ar) susitarimų nuostatas ir pagal kompetenciją užtikrina šių sutarčių ir (ar) susitarimų laikymąsi bei įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.

11. Konkurencijos priežiūrą elektros energetikos sektoriuje pagal Konkurencijos įstatymą atlieka Konkurencijos taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

66 straipsnis. Didelė įtaka elektros energijos rinkoje

1. Asmuo laikomas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje, jeigu jis vienas ar kartu su kitais asmenimis užima padėtį, prilygintina dominuojančiai, tai yra tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir vartotojų.

2. Kai asmuo turi didelę įtaką vienoje rinkoje, jis gali būti laikomas turinčiu didelę įtaką artimai susijusioje rinkoje, jeigu sąsajos tarp šių dviejų rinkų leidžia vienoje rinkoje turimą įtaką panaudoti kitoje rinkoje ir taip sustiprinti asmens įtaką rinkoje.

3. Asmuo laikomas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje, kai, atlikus rinkos tyrimą, tai yra nustatyta Tarybos sprendimu, ir laikomas tokiu tol, kol kito rinkos tyrimo metu Tarybos sprendimu nenustatoma, kad šis asmuo didelės įtakos elektros energijos rinkoje neturi.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

67 straipsnis. Kainų reguliavimas

1. Asmenų, veikiančių elektros energijos rinkoje ar atskiruose jos segmentuose, parduodamos elektros energijos ir (ar) teikiamų paslaugų kainos, kai elektros energija ir (ar) paslaugomis prekiaujama regioninėje (dviejų ar daugiau valstybių narių) rinkoje, nereguliuojamos. Apie regioninės (dviejų ar daugiau valstybių narių) rinkos veiklos pradžią, suderinęs su Taryba, paskelbia perdavimo sistemos operatorius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

1¹. Asmenų, veikiančių elektros energijos rinkoje ar atskiruose jos segmentuose, parduodamos elektros energijos ir (ar) teikiamų papildomų paslaugų kainos, kai elektros energija ir (ar) paslaugomis prekiaujama nacionalinėje rinkoje, nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai Taryba, vadovaudamasi Elektros energijos rinkos tyrimo taisyklėmis, ištyrusi nacionalinę rinką, nustato, kad toks asmuo turi didelę įtaką rinkoje ar atskirame jos segmente ir dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo gali taikyti pernelyg dideles kainas arba naudoti kainų spaudimą, tuo darydamas žalą kitiems asmenims, veikiantiems elektros energijos rinkoje ar atskiruose jos segmentuose. Taryba, atlikdama elektros energijos rinkos ir (ar) atskirų jos segmentų tyrimus, konsultuojasi su Konkurencijos taryba. Asmenims, turintiems didelę įtaką rinkoje, Taryba turi teisę nustatyti šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodytus įpareigojimus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

1². Asmenų, kurie teikia šias papildomas paslaugas – izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo – kainos nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai perdavimo sistemos operatorius gauna pasiūlymą teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas tik iš vieno asmens ar kelių asmenų, kurie yra susiję asmenys, arba kai elektros energetikos sistemos veikimui užtikrinti yra reikalingi visų asmenų, galinčių teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas, pajėgumai, ir atvejį, nurodytą šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje, kai perdavimo sistemos operatorius informuoja asmenį ir Tarybą, kad asmuo su perdavimo sistemos operatoriaus nurodytu elektros energetikos įrenginiu turi teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar

likvidavimo paslaugas. Kai šioje dalyje nurodytais atvejais izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kaina yra reguliuojama, izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kaina nustatoma vieniems metams. Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kaina Tarybos nustatyta tvarka gali būti koreguojama ne dažniau kaip vieną kartą per metus, kai yra su elektros energetikos sistemos atsparumu, darbo saugumo ir (ar) patikimumo užtikrinimu susijusių vieno ar kelių objektyvių veiksnių pokyčių, kurie didina izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugos teikimo sąnaudas. Nepanaudotas izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugai užtikrinti įsigytas kuro atsargas izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugą teikiantys asmenys gali realizuoti rinkoje ekonomiškai efektyviausiu būdu iš karto, kai jos nebereikalingos perdavimo sistemos operatoriaus užsakymui vykdyti. Šioje dalyje nurodytų reguliuojamų papildomų paslaugų kainos įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1096](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-16, i. k. 2022-10295

1³. Energijos kaupimo įrenginio savininkui, perdavimo sistemos operatoriui teikiančiam izoliuoto darbo rezervo paslaugą, Tarybos nustatyta tvarka *mutatis mutandis* taikomi šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodyti įpareigojimai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų ir visuomeninės elektros energijos kainos reguliuojamos Tarybai nustatant viršutines kainų ribas. Konkrečias perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų ir visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus nustato ir keičia paslaugos teikėjas.

3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas kainų viršutines ribas ir įvertinus kiekvienos energijos vartojimo efektyvumą didinančios priemonės sąnaudas ir naudą, turi būti numatytos būtinos ir pagrįstos tinklų operatorių reguliuojamos veiklos investicijos į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, įskaitant išmaniųjų elektros tinklų plėtrą ir išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą, kurios skatintų tinklų operatorius efektyviau vykdyti reguliuojamą veiklą ir teikti tinklų naudotojams tokias paslaugas, kurios sudaro sąlygas toliau diegiant išmaniuosius elektros tinklus įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones. Tokios tinklų operatorių teikiamos paslaugos negali turėti neigiamos įtakos sistemos saugumui ir patikimumui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Garantinio elektros energijos tiekimo kaina apskaičiuojama šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka ir sąlygomis. Garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams paslaugos kainą vienų metų laikotarpiui nustato ir ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 1 dienos skelbia Taryba. Tarybos nustatyta garantinio tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams paslaugos kaina įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jos paskelbimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

4¹. Pereinamuoju laikotarpiu, tai yra iki perdavimo sistemos operatoriaus prisijungimo prie Europos balansavimo energijos mainų ir disbalanso paskirstymo nustatymo platformų pagal Reglamentą (ES) 2017/2195, balansavimo energijos techninė kainos pasiūlymo riba nustatoma balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) standartinėse sąlygose. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, apie kurio pabaigą savo

interneto svetainėje paskelbia perdavimo sistemos operatorius, suderinęs su Taryba, balansavimo energijos techninė kainos pasiūlymo riba balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) standartinėse sąlygose iš anksto nenustatoma, o balansavimo energijos kaina nustatoma pirkimo procedūros, kurią perdavimo sistemos operatorius vykdo Reglamente (ES) 2017/2195 ir Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis, metu. Disbalanso kainos nustatymo principai ir (ar) jų pagrindas, atitinkantys Reglamento (ES) 2017/2195 reikalavimus, aiškiai nurodomi atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartinėse sąlygose.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5. Taryba, tvirtindama tinklų naudotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką, nustatydama įkainius ir juos diferencijuodama, taip pat derindama tinklų operatorių parengtą šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų, prijungimo paslaugos sutarčių, kai jose nurodomos prijungimo sąlygos, parengimo, energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką bei šių paslaugų įkainius, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:

1) tinklų naudotojų, jų eksploatuojamų elektros įrenginių ir (ar) naudojamų technologijų nediskriminavimo;

2) protingumo, teisingumo, sąžiningumo, objektyvumo, skaidrumo ir sąnaudų pagrįstumo;

3) elektros energijos vartojimo efektyvumo;

4) elektros energetikos sistemos efektyvumo ilguoju laikotarpiu;

5) tinklų naudotojų ūkinės veiklos aplinkybių įvertinimo;

6) tinklų naudotojų įrenginių prijungimo poreikio įvertinimo;

7) atokių ir menkai apgyvendintų regionų elektrifikavimo;

8) elektros tinklų plėtros sąnaudų įvertinimo, finansinio ir ekonominio atsipirkimo;

9) elektros tinklų saugumo ir lankstumo poreikio įvertinimo;

10) išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros;

11) galimybės panaudoti elektros energetikos įmonių objektus kitų tinklų naudotojų įrenginiams prijungti įvertinimo;

12) teisės aktų nustatytų lengvatų ir (ar) skatinimo priemonių, taikomų elektros įrenginių prijungimui, įvertinimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6. Kai vartotojo ar gamintojo elektros įrenginiai, taip pat energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie perdavimo tinklų, atitinkamai vartotojas, gamintojas ar energijos kaupimo įrenginio savininkas apmoka visas sąnaudas, susijusias su jo valdomų įrenginių prijungimu prie elektros perdavimo tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

7. Kai vartotojo ar gamintojo elektros įrenginiai ar energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie skirstomųjų tinklų, sąnaudos paskirstomos tokia tvarka:

1) pažeidžiami vartotojai apmoka 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą Tarybos patvirtintą įkainį;

2) vartotojai, kurių pirmą kartą prie skirstomųjų tinklų prijungiamų elektros įrenginių leistina naudoti galia yra ne mažesnė kaip 1 MW ar kurie didina leistiną naudoti galią ne mažiau kaip 1 MW ir kurie skirstomųjų tinklų operatoriumi įsipareigoja 10 metų nuo vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų nemažinti leistinos naudoti galios, apmoka 10 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą

įkainį. Šis punktas netaikomas prijungiant gyvenamosios paskirties pastatų elektros įrenginius prie skirstomųjų tinklų;

3) vartotojai, kurių prijungiamų elektros įrenginių leistina naudoti galia ar didinama elektros įrenginių leistina naudoti galia yra didesnė kaip 250 kW, energijos kaupimo įrenginių savininkai ir gamintojai, kurių elektros įrenginiams prijungti prie elektros tinklų reikia įrengti transformatorių pastotes, transformatorines, skirstomuosius punktus, taip pat statytojai (užsakovai), siekiantys įrengti skirstomuosius tinklus nenumačius vartotojų (parengiant teritorijos infrastruktūrą būsimai plėtrai), kurie pageidauja Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su skirstomųjų tinklų operatoriumi, įrengti šiuos elektros tinklus ir organizuoti jų įrengimo darbus, apmoka 100 procentų šių skirstomųjų tinklų įrengimo sąnaudų. Atlikti skirstomųjų tinklų įrengimo darbai laikomi prijungimo prie skirstomųjų tinklų paslaugos dalimi ir vadovaujantis šia nuostata įrengti skirstomieji tinklai yra skirstomųjų tinklų operatoriaus nuosavybė. Prie šių skirstomųjų tinklų prijungiant kitų tinklų naudotojų įrenginius, už jų įrengimą ir (ar) naudojimą šių skirstomųjų tinklų įrengimą atlikusiems asmenims neatlyginama;

4) kiti vartotojai, išskyrus šios dalies 1, 2, 3, 6 ir 7 punktuose nurodytus vartotojus, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip;

5) gamintojai, prijungiantys elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos įrenginius prijungimo taške, sutampančiame su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, kai prijungiamų elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia neviršija vartojimo objektui suteiktos leistinos naudoti galios ir nėra didesnė kaip didžiausia gaminantiems vartotojams leidžiamos įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės įrengtoji galia, taip pat gamintojai, didinantys leistiną naudoti galią, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, o kiti gamintojai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

6) vartotojai, siekiantys prijungti elektros įrenginius terminuotam laikotarpiui, taip pat siekiantys prijungti elektros įrenginius kilnojamosiuose daiktuose ar laikinuosiuose statiniuose, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį. Jeigu elektros įrenginys yra elektromobilio įkrovimo prieiga, jos prijungimui prie elektros tinklų nebuvo suteikta parama iš valstybės biudžeto ar Europos Sąjungos lėšų ir ji įregistruojama Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje, skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuoja elektromobilių įkrovimo prieigos prijungimą organizavusiam asmeniui 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus įrengimo sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuoto ir Tarybos patvirtinto įkainio;

7) vartotojai, siekiantys pirmą kartą prijungti elektros įrenginius statiniuose, kuriems elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo momentu leidimas statyti naują statinį nėra privalomas, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį. Jeigu vartotojas per 3 metus nuo prijungimo paslaugos užbaigimo pateikia skirstomųjų tinklų operatoriui statinio ar nebaigto statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registre išrašą, skirstomųjų tinklų operatorius šiam vartotojui Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuoja 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuoto ir Tarybos patvirtinto įkainio; tuo atveju, kai prijungiami pažeidžiamo vartotojo elektros įrenginiai, – 80 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuoto ir Tarybos patvirtinto įkainio. Vartotojai, kurie kreipdamiesi dėl prijungimo paslaugos suteikimo pateikia skirstomųjų tinklų operatoriui statinio ar nebaigto statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registre išrašą, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį,

pažeidžiami vartotojai – 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį;

8) energijos kaupimo įrenginių savininkai, išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytus energijos kaupimo įrenginių savininkus, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, jeigu elektros energija ar jos dalis, persiunčiama energijos kaupimo įrenginiams įkrauti, vėliau bus grąžinama į skirstomųjų tinklų operatorių elektros tinklus. Energijos kaupimo įrenginių savininkai, išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytus energijos kaupimo įrenginių savininkus, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, jeigu elektros energija bus persiunčiama tik energijos kaupimo įrenginiams įkrauti ir bus naudojama tik vartojimo tikslams;

9) likusios sąnaudos, kurių neapmoka vartotojas, gamintojas ar kitas šioje straipsnio dalyje nurodytas asmuo, yra pripažįstamos skirstomųjų tinklų operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų apskaita tvarkoma ir kontrolė vykdoma šio įstatymo 68 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

7¹. Tinklų operatorių sąnaudos, susijusios su gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos tarp gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, ir tinklų operatoriaus. Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

7². Tais atvejais, kai statytojo (užsakovo) prašymu skirstomieji tinklai įrengiami nenumačius vartotojų (parengiant teritorijos infrastruktūrą būsimai plėtrai), statytojas (užsakovas) apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo sąnaudų. Jeigu per vienerius metus prie šių skirstomųjų tinklų prijungiami elektros įrenginiai, kurių galia atitinka įrengtų skirstomųjų tinklų galią, skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuoja 50 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo sąnaudų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

7³. Tais atvejais, kai šio straipsnio 7 dalies 1, 2, 4 punktuose nurodytų vartotojų elektros įrenginiams prijungti prie elektros tinklų reikia įrengti skirstomuosius tinklus pagal kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą ir prijungimo paslaugos kaina nėra apskaičiuojama vadovaujantis Tarybos patvirtintais įkainiais ir kai skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudos yra ne mažiau kaip 10 procentų mažesnės, negu apskaičiuotos skirstomųjų tinklų operatoriaus, šie vartotojai turi teisę Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su skirstomųjų tinklų operatoriumi, įrengti šiuos skirstomuosius elektros tinklus ir (ar) organizuoti jų įrengimo darbus. Skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka padengia:

1) šio straipsnio 7 dalies 1 punkte nurodytu atveju – 80 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų;

2) šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytu atveju – 90 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų;

3) šio straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodytu atveju – 50 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

7⁴. Vadovaujantis šio straipsnio 7³ dalimi atlikti skirstomųjų tinklų įrengimo darbai laikomi vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų paslaugos dalimi ir šie vartotojų

lėšomis įrengti skirstomieji tinklai yra skirstomųjų tinklų operatoriaus nuosavybė. Prie šių skirstomųjų tinklų prijungiant kitų vartotojų įrenginius, už jų įrengimą ir (ar) naudojimą šių skirstomųjų tinklų įrengimą atlikusiems vartotojams neatlyginama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

8. Vartotojai, kurių prijungiamų elektros įrenginių leistina naudoti galia ar didinama elektros įrenginių leistina naudoti galia yra ne mažesnė kaip 10 MW, ar energijos kaupimo įrenginių savininkai, kurių elektros įrenginiams prijungti prie elektros tinklų reikia pastatyti naujus elektros perdavimo tinklus ir kurie pageidauja Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su perdavimo sistemos operatoriumi, pastatyti šiuos elektros tinklus ir organizuoti jų statybos darbus, apmoka 100 procentų perdavimo tinklų statybos sąnaudų. Atlikti perdavimo tinklų statybos darbai laikomi vartotojo ar energijos kaupimo įrenginių savininko elektros įrenginių prijungimo prie perdavimo tinklo paslaugos dalimi ir šie vartotojų ar energijos kaupimo įrenginių savininkų lėšomis pastatyti perdavimo tinklai yra perdavimo sistemos operatoriaus nuosavybė. Prie šių perdavimo tinklų prijungiant kitų tinklų naudotojų įrenginius, už jų statybą ir (ar) naudojimą šiuos perdavimo tinklus pastačiusiems vartotojams ar energijos kaupimo įrenginių savininkams neatlyginama.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

9. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos, nurodytos šio straipsnio 7 dalyje, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su atitinkamo tinklų naudotojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų, o nurodytos šio straipsnio 7² dalyje, – perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su skirstomųjų tinklų įrengimu statytojo (užsakovo) prašymu nenumačius vartotojų (parengiant teritorijos infrastruktūrą būsimai plėtrai). Šio straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas tinklų naudotojas, taikydamas šio straipsnio 7 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui jo sąnaudų, patirtų prijungiant tinklų naudotojų elektros įrenginius, dalį, lygią šio straipsnio 7 dalies 1, 2, 4–8 punktuose nurodytai tinklų naudotojo skirstomųjų tinklų operatoriui apmokamai sąnaudų procentinei daliai. Šio straipsnio 7² dalyje nurodytu atveju skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

10. Neteko galios nuo 2021-02-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

11. Tuo atveju, kai vartotojas, kurio elektros įrenginiai buvo prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų taikant šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytą sąnaudų paskirstymo tvarką, sumažina leistiną naudoti galią nepraėjus 10 metų nuo vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų, vartotojas privalo apmokėti visas patirtas skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudas, susijusias su vartotojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų, proporcingai sumažintai leistinai naudoti galiai. Jeigu skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus patirtas sąnaudas, proporcingai sumažintai leistinai naudoti galiai, vartotojas apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia

perdavimo sistemos operatoriaus patirtas sąnaudas proporcingai vartotojo sumažintai leistinai naudoti galiai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

12. Taryba, vadovaudamasi jos patvirtinta metodika, nustato naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą, kuri nustatoma ir pradeda taikyti atsižvelgus į motyvuotą Energetikos ministerijos pranešimą. Nustatant naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą, nėra vertinamos sąnaudos, kompensuojamos vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 838/2010 nuostatomis. Naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainos įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo. Tinklų naudotojai ir (ar) rinkos dalyviai, atsižvelgdami į tai, kas sukelia papildomas sąnaudas, už naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugas atskirai moka tik tuo atveju, kai šių paslaugų sąnaudos teisės aktuose nustatyta tvarka nėra įtrauktos į elektros energijos perdavimo paslaugos kainą ar į Tarybos nustatomą įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

13. Taryba, vadovaudamasi Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio nuostatomis, tvirtina Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos skaičiavimo metodiką ir nustato gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą.

14. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal šiame įstatyme nustatytą galutinį viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą nustato Taryba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

68 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė

1. Taryba asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje ar atskiruose jos segmentuose, ir asmenims, kurie teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas ir kurių kainos yra reguliuojamos, taip pat elektros energijos perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjams ir (ar) visuomeniniam tiekėjui:

1) nustato įpareigojimus teikti paslaugas sąnaudomis pagrįstomis kainomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą;

2) nustato įpareigojimus, susijusius su sąnaudų apskaitos sistemomis, skirtomis konkrečių rūšių paslaugoms teikti;

3) įpareigoja pakeisti taikomas paslaugų kainas arba nustato viršutinę reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Taryba, nustatydamą įpareigojimus, tinkamai atsižvelgia į asmens, turinčio didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjo ir (ar) visuomeninio tiekėjo teisę gauti protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą. Tarybos nustatomi įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti vienodas galimybes teikti paslaugas vartotojams.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

3. Taryba, apskaičiuodama šio straipsnio 2 dalyje nurodytą protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą, atsižvelgia į Lietuvos banko nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų metinę palūkanų normą, Vyriausybės vertybinių popierių aukcionų metinę palūkanų normą, valstybės kreditingumo riziką, asmens, kurio atžvilgiu apskaičiuojama protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža ar pelno marža, kapitalo struktūrą ir kitus ekonominius veiksnius, darančius tiesioginę įtaką protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos ar pelno maržos apskaičiavimui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

4. Asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, kuriam yra nustatytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytas įpareigojimas, šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir vadovaudamasis gera verslo praktika užtikrina vykdomos veiklos elektros energetikos sektoriuje efektyvumą ir sąnaudų pagrįstumą. Tuo atveju, kai, nepažeidžiant reikalavimų, keliamų veiklos elektros energetikos sektoriuje saugumui ir patikimumui, pagerinami veiklos efektyvumo rodikliai, palyginti su šiame įstatyme numatyta tvarka Tarybos nustatytais įpareigojimais, tokią veiklą vykdančias asmuo turi teisę į didesnę investicijų grąžą per atitinkamą kainų reguliavimo periodą. Elektros energetikos įmonės pelno paskirstymo teisinius pagrindus nustato atitinkamą asmens teisinę formą reglamentuojantis įstatymas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5. Nustatydama šio straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytą įpareigojimą, Taryba turi teisę nustatyti sąnaudų padengimo mechanizmą ir (ar) kainų nustatymo metodiką, skatinančią, efektyvumą ir, kiek įmanoma, ilgalaikę konkurenciją elektros energijos gamybos ir nepriklausomo tiekimo rinkose, strateginių valstybės elektros energetikos sektoriaus projektų, didinančių valstybės energetinę nepriklausomybę ir elektros energijos tiekimo saugumą bei patikimumą, įgyvendinimą, taip pat padidinančią naudą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba turi teisę atsižvelgti į atitinkamų paslaugų teikėjų sąnaudas ir kainas, siūlomas palyginamose rinkose.

6. Taryba reikalauja, kad asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjas ir (ar) visuomeninis tiekėjas įrodytų nustatytų kainų pagrįstumą sąnaudomis. Taryba turi teisę nustatyti privalomą protingumo kriterijų atitinkantį terminą įrodymams pateikti. Jeigu asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjas ir (ar) visuomeninis tiekėjas per šį terminą kainų pagrįstumo sąnaudomis neįrodo, laikoma, kad asmens nustatytos kainos yra nepagrįstos sąnaudomis.

7. Kol asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, įrodys kainų pagrįstumą sąnaudomis, Taryba turi teisę nustatyti laikinas viršutines kainų ribas, atsižvelgdama į netiesioginiais sąnaudų vertinimo metodais gautus duomenis apie atitinkamas sąnaudas. Nustatydama laikinas viršutines kainų ribas, Taryba lygina atitinkamų paslaugų kainas, atsižvelgdama į valstybių narių praktiką, panašaus išsivystymo valstybių praktiką, Lietuvos Respublikos praktiką, taip pat vertindama atitinkamų didmeninių ir mažmeninių kainų santykį.

8. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų viršutinės kainų ribos nustatomos šio įstatymo 69 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Taryba turi teisę nustatyti laikinas perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų viršutines kainų ribas, kaip nurodyta šio įstatymo 69 straipsnio 8 dalyje, atsižvelgdama į šio straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus.

9. Nustatydama šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą įpareigojimą, Taryba turi teisę nustatyti sąnaudų apskaitos taisykles ir su sąnaudų apskaita susijusius reikalavimus, siekdama, kad būtų skaičiuojamos efektyvaus paslaugų teikimo sąnaudos.

10. Jeigu Taryba, siekdama užtikrinti kainų kontrolę, asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjui ir (ar) visuomeniniam tiekėjui nustato šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą įpareigojimą, toks asmuo privalo Tarybos nustatytomis sąlygomis, tvarka ir terminais parengti sąnaudų apskaitos sistemą, jos aprašymą

pateikti Tarybai ir laikytis šios sąnaudų apskaitos sistemos reikalavimų. Sąnaudų apskaitos sistema ir jos skelbimo būdas turi atitikti Tarybos nustatytas sąnaudų apskaitos taisykles.

11. Taryba turi teisę nustatyti sąnaudų apskaitos sistemą, metodą ir (ar) modelį, privalomą asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjui ir (ar) visuomeniniam tiekėjui. Tokią apskaitos sistemą, metodą ir (ar) modelį Taryba privalo paskelbti savo interneto svetainėje.

12. Elektros energetikos įmonės, kurių teikiamų paslaugų kainos yra valstybės reguliuojamos ir (ar) kurioms šio įstatymo 67 straipsnio 1 dalies pagrindu nustatyti Tarybos įpareigojimai, susiję su reguliavimo apskaitos sistema, privalo rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas, užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra vadovaujantis Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis.

13. Nustatydama šio straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą įpareigojimą, Taryba turi teisę nustatyti viršutinių reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribos nustatymo metodiką, atsižvelgdama į šio straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus.

14. Viršutinių reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribos reguliavimas taikomas laikotarpiui, kuriam asmuo pripažintas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje. Konkrečią viršutinių reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribą Taryba nustato kiekvienais kalendoriniais metais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas

1. Viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribas nustato Taryba, vadovaudamasi Energetikos įstatymu, šiuo įstatymu ir viršutinių kainų ribų nustatymo metodikomis. Taryba, nustatydama perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribas, atsižvelgia į šių paslaugų teikimo sąnaudas. Be to, Taryba pagal Tarybos patvirtintą metodiką nustato papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos arba papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugų kainos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

2. Viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos nustatomos 5 metų reguliavimo laikotarpiui. Šis laikotarpis gali būti keičiamas motyvuotu Tarybos sprendimu. Apie tokį sprendimą Taryba privalo informuoti Vyriausybę ar jos įgaliotą instituciją. Atitinkamas Tarybos sprendimas dėl reguliavimo laikotarpio pakeitimo pradedamas taikyti ne anksčiau, kaip pasibaigus ankstesniajam reguliavimo laikotarpiui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos, papildomų paslaugų įsigijimo dedamoji prie perdavimo paslaugos kainos ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, kai yra esminių vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos viršutinės kainų ribos ar viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos, pokyčių, įskaitant esminį paslaugų masto, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių (nuo rinkos dalyvio nepriklausančių) veiksnių pokytį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Nustatydama viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas,

trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, taip pat plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą, papildomų ir lankstumo paslaugų panaudojimą, skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su elektros energijos paklausos valdymu, įskaitant paklausos telkimą, elektros energijos pajėgumų plėtrą, plėtojimo, įskaitant:

1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimą iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;

2) elektros energijos sutaupymą dėl elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą;

3) elektros energijos paklausos sumažinimą, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;

4) elektrinių prijungimą prie atitinkamos įtampos tinklų;

5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimą;

6) elektros energijos kaupimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

6. Viršutinė perdavimo paslaugos kainos riba turi būti nustatyta ar perskaičiuota ne vėliau kaip likus 90 kalendorinių dienų, viršutinės skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos – ne vėliau kaip likus 75 kalendorinėms dienoms iki kainų reguliavimo periodo arba atitinkamų kainų reguliavimo periodo metų pradžios. Papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos nustato Taryba ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 20 dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

7. Tarybai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant

sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

7¹. Taryba priima sprendimą dėl skirtumo, susidariusio tarp Tarybos nustatytų ir faktinių elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų, taip pat Tarybos nustatytų ir prognozuojamų elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų už likusį laikotarpį, kuriam galioja nustatytos perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugos kainos ir tarifai, bei pagrįstų sąnaudų, įvertinimo nustatant atskirą, nei nurodyta šio straipsnio 8 dalyje, papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos. Tarybos apskaičiuotas lėšų perviršis, susidaręs tarp prognozuojamų ir faktinių elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų bei pagrįstų sąnaudų, įvertinamas kito laikotarpio perdavimo ar skirstymo paslaugų kainose ir (ar) tarifuose.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

8. Visuomeninę elektros energijos kainą ir tarifus nustato visuomeninis tiekėjas 6 kalendoriniams mėnesiams. Visuomeninė elektros energijos kaina nustatoma kaip elektros energijos įsigijimo kainos, perdavimo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų, skirstymo, visuomeninio tiekimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos bei ankstesnio laikotarpio prognozuotos elektros energijos kainos skirtumo suma, sumažinus ją Energetikos įstatymo 19² straipsnyje nurodytais suvartotos elektros energijos kainos dalies kompensavimo buitiniams vartotojams dydžiais, jeigu tokie dydžiai nustatomi. Visuomeninio tiekėjo nustatytas visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus tikrina Taryba šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu visuomeninė elektros energijos kaina buitiniams vartotojams kiltų daugiau kaip 40 procentų, visuomeninis tiekėjas gali pasiūlyti Tarybai priimti sprendimą, nustatant visuomeninę elektros energijos kainą, nevertinti elektros energijos įsigijimo kainos dalies, o dėl neįvertintos kainos dalies susidariusį sąnaudų skirtumą tarp Tarybos nustatytų ir faktinių kainų išdėstyti ilgesniam kaip vienų metų laikotarpiui. Taryba priima sprendimą dėl skirtumo, susidariusio tarp Tarybos nustatytų ir faktinių kainų, taip pat Tarybos nustatytų ir prognozuojamų kainų už likusį laikotarpį, kuriam galioja nustatyti visuomeniniai elektros energijos tarifai, bei pagrįstų sąnaudų, ir Tarybos sprendimais numatytų sąnaudų skirtumų, patirtų iki 2025 m. gruodžio 31 d., įskaitant ir tokių sąnaudų skirtumo pinigų kainą (skolinimosi sąnaudas, kurios įvertinamos Tarybos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinių ribų metodikoje nustatyta tvarka), taip pat šio įstatymo 60 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąnaudų Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertinimo nustatant papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos. Tarybos apskaičiuotas lėšų perviršis grąžinamas buitiniams vartotojams sumažinant papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos, kai visuomeninio tiekimo veiklą iki 2026 m. sausio 1 d. vykdęs asmuo perveda perrinktas lėšas skirstomųjų tinklų operatoriui, o nesurinktos lėšos surenkamos taikant papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos, ir visuomeninio tiekimo veiklą iki 2026 m. sausio 1 d. vykdžiusiam asmeniui išmokamos dalimis kas kalendorinį mėnesį skirstomųjų tinklų operatoriaus, kurio turimoje elektros energijos skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje veikė toks visuomeninis tiekėjas, tačiau ne vėliau kaip iki 2030 m. gruodžio 31 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-604](#), 2021-11-04, paskelbta TAR 2021-11-12, i. k. 2021-23526

Nr. [XIV-1096](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-16, i. k. 2022-10295

Nr. [XIV-1441](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20972

8¹. Neteko galios nuo 2022-12-22.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1096](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-16, i. k. 2022-10295

Straipsnio dalies pakeitimai:

9. Paslaugos teikėjo nustatytas kainas ir tarifus per 15 kalendorinių dienų nuo paslaugos teikėjo prašymo gavimo dienos skelbia Taryba, prieš tai patikrinusi, ar nustatant kainas ir tarifus nebuvo pažeisti kainų ir tarifų nustatymo reikalavimai, ar nediskriminuojami vartotojai. Taryba, nustačiusi, kad paslaugos teikėjo pateiktos paslaugų kainos ir tarifai nustatyti nesilaikant kainų ir tarifų nustatymo reikalavimų arba kad yra diskriminuojami vartotojai, nurodo paslaugų teikėjui klaidas, kurias paslaugų teikėjas turi ištaisyti, ir kad ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo Tarybos pastabų gavimo Tarybai turi būti pateiktos pataisytos paslaugų kainos ir tarifai. Taryba ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo pataisytų paslaugų kainų ir tarifų pateikimo juos paskelbia arba, jeigu paslaugų teikėjas per nustatytą terminą neištaiso nurodytų klaidų, paslaugų kainas ir tarifus nustato vienašališkai ir juos paskelbia.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

10. Perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo paslaugos kainos ir tarifai, įskaitant papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo. Asmenų, kurių parduodamos elektros energijos ir papildomų paslaugų kainos yra reguliuojamos, elektros energijos pardavimo ir papildomų paslaugų kainos ir (ar) nustatyta pajamų riba, skirstomųjų tinklų operatoriaus skirstymo paslaugos kainos ir tarifai įsigalioja praėjus ne mažiau kaip 45 dienoms nuo jų paskelbimo, o visuomeninės elektros energijos kainos ir tarifai įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo. Asmenų, kurių teikiamų izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugų kainos yra reguliuojamos, taip pat energijos kaupimo įrenginių savininkų, kurių teikiamų paslaugų kainos yra reguliuojamos, nustatytos kainos ir (ar) nustatyta pajamų riba įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

10¹. Kai Vyriausybė, siekdama sumažinti energijos išlaidas elektros energijos vartotojams, Energetikos įstatyme nustatyta tvarka priima sprendimą kompensuoti šiame straipsnyje nurodytų valstybės reguliuojamų kainų dalį, Taryba viršutines paslaugų kainų ribas ir (ar) paslaugų teikėjų nustatytas paslaugų kainas ir tarifus nustato ir (ar) skelbia bei keičia nesilaikydama šio straipsnio 6 ir 10 dalyse nurodytų kainų ir tarifų nustatymo ir (ar) skelbimo ir taikymo terminų, o nustatytos ir (ar) paskelbtos bei pakeistos kainos ir tarifai taikomi nuo kito mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį buvo priimtas Tarybos sprendimas, pirmos dienos, jeigu Tarybos sprendime nenumatyta vėlesnė data.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105

11. Pasibaigus kiekvieniems reguliavimo periodo metams, Taryba kontroliuoja, ar paslaugos teikėjas užtikrina Tarybos nustatytos viršutinės kainų ribos įgyvendinimą. Nustačiusi skirtumą tarp Tarybos nustatytos viršutinės kainų ribos ir paslaugos teikėjo faktiškai taikyto kainų ir tarifų svertinio vidurkio, Taryba įpareigoja paslaugos teikėją atitinkamai koreguoti kitų reguliavimo periodo metų kainas ir tarifus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

12. Ūkininkų ūkių registre įregistruotiems ūkininkų ūkiams, kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus yra lygus 14 ekonominio dydžio vienetų arba mažesnis, taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai kaip buitiniams vartotojams.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1297](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15626

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

13. Žemės ūkio veiklos subjektams, kurių žemės ūkio valdos įregistruotos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus yra didesnis negu 14 ekonominio dydžio vienetų, ir pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams), gaunančioms (gaunantiems) elektros energiją iš žemos įtampos elektros tinklų, atitinkamo tarifo galios dedamoji taikoma tik rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėnesiais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1297](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15626

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

14. Sodininkų, individualių automobilių garažų savininkų bendrijoms, perkančioms elektros energiją bendrijų narių bendroms reikmėms, taip pat daugiabučių gyvenamųjų namų arba bendrabučio tipo daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijoms arba minėtų namų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotiems atstovams, arba minėtų namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrojo naudojimo objektų administratoriams, perkantiems elektros energiją daugiabučių gyvenamųjų namų bendroms reikmėms ir (ar) liftams, bendrabučio tipo daugiabučiams gyvenamiesiems namams (butams, kambariams, bendroms reikmėms ir (ar) liftams), taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai, kaip buitiniams vartotojams.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

15. Bendruomeninėms organizacijoms ir asociacijoms, perkančioms elektros energiją iš žemos įtampos elektros tinklų savo dalyvių fizinių asmenų poreikiams, nesusijusiems su verslu ar profesija, tenkinti ir kurių steigimo dokumentuose nurodyta veikla nėra susijusi su verslu ar profesija, jų prašymu taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai kaip ir buitiniams vartotojams. Bendruomeninės organizacijos ir asociacijos kartu su prašymu taikyti elektros energijos kainas ir tarifus kaip ir buitiniams vartotojams turi pateikti visuomeniniam tiekėjui ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriui bendruomeninės organizacijos ir asociacijos steigimo dokumentų kopijas ir dokumentus, patvirtinančius objekto, kuriame vartojama elektros energija, valdymą nuosavybės ar kita teise.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

16. Neteko galios nuo 2022-01-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

70 straipsnis. Elektros energijos persiuntimas tiesiogine linija

1. Elektros energija gali būti persiunčiama vartotojo objektams tiesiogine linija, jungiančia gamintojo ir vartotojo objektus, šiais atvejais:

1) kai tiesioginė linija jungia elektros energijos gamybos ir vartojimo vietas, neprijungtas prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų;

2) kai tiesioginė linija jungia gamintojo ir jo padalinių bei patronuojamųjų įmonių objektus;

3) kai tiesioginė linija jungia gamintojo ir vartotojo, kurio elektros įrenginiai yra prijungti prie gamintojo lokaliųjų elektros tinklų, objektus;

4) kai tiesioginė linija jungia gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių vietą, neprijungtą prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų, ir vartojimo vietą, prijungtą prie skirstomųjų tinklų.

2. Asmenys, gaunantys elektros energiją tiesiogine linija, turi apmokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Šie asmenys privalo užtikrinti duomenų, pagal kuriuos nustatoma mokėtina suma, surinkimą ir pateikimą tinklų operatoriui, prie kurio tinklų yra prijungti jų įrenginiai. Asmenų, gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, mokamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą nustato Taryba.

3. Leidimų tiesti tiesioginę liniją išdavimo kriterijai turi būti objektyvūs ir nediskriminaciniai. Leidimų tiesti tiesioginę liniją išdavimo kriterijai, vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais, nustatomi Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse.

4. Leidimas tiesti tiesioginę liniją išduodamas tik tuo atveju, kai tinklų operatoriai atsisako leisti naudotis perdavimo ar skirstomaisiais tinklais, išskyrus atvejį, nurodytą šio straipsnio 1 dalies 4 punkte, arba šiame įstatyme nustatyta tvarka pradedama ginčo sprendimo procedūra pagal gamintojo ar vartotojo skundą dėl tinklų operatoriaus nustatytų prijungimo sąlygų ir (ar) dėl tinklų operatoriaus veiksmų ar neveikimo priimančią sprendimą dėl prieigos prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų.

5. Leidimas tiesti tiesioginę liniją išduodamas tik suderinus su tinklų operatoriumi, prie kurio valdomų elektros tinklų prijungti gamintojo ir (ar) vartotojo elektros įrenginiai, tiesioginės linijos techninės konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus, siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos suderinamumą ir vientisumą. Tinklų operatoriaus keliami reikalavimai tiesioginės linijos techninei konstrukcijai ir eksploatavimui turi būti technologiškai pagrįsti ir nediskriminaciniai.

6. Tiesiant tiesioginę liniją šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, laikoma, kad gamybos įrenginį siekiama prijungti prie vartotojo elektros įrenginių, o gamybos įrenginiui prijungti *mutatis mutandis* taikoma šiame įstatyme ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta gamintojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka ir sąlygos. Tiesiant šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą tiesioginę liniją, visi teisės aktuose nurodyti gamintojo įsipareigojimai yra taikomi vartotojui, prie kurio elektros įrenginių yra siekiama prijungti gamybos įrenginį.

7. Taryba gali atsisakyti išduoti leidimą tiesti tiesioginę liniją, jeigu ji išdavus būtų pažeidžiami šio įstatymo 4 straipsnyje nustatyti elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendrieji principai. Taryba privalo pateikti tinkamai pagrįstas tokio atsisakymo priežastis.

8. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta galimybė persiųsti elektros energiją naudojant tiesioginę liniją nedraudžia vartotojui sudaryti elektros energijos tiekimo sutarčių su nepriklausomu tiekėju, kaip nurodyta šio įstatymo 46 straipsnyje.

9. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, kad elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos vieta nebūtų prijungta prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų, nedraudžiama vartotojui gamintojo pagamintos ir tiesiogine linija vartotojui persiūtos, tačiau nesuvartotos elektros energijos patiekti į elektros tinklus, prie kurių yra prijungtas vartotojas. Tokiu atveju

leidimas gaminti vartotojui nėra reikalingas. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju, jeigu elektros energija yra pateikiama į elektros tinklą, vartotojas, kuris tiesiogine linija jungiasi prie gamybos vietos, yra laikomas rinkos dalyviu ir jam taikomi šio įstatymo 59 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai.

10. Šio straipsnio nuostatos netaikomos gaminantiems vartotojams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

DEŠIMTASIS¹ SKIRSNIS

PAJĖGUMŲ UŽTIKRINIMO MECHANIZMAS IR JO ĮGYVENDINIMAS

70¹ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos

1. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmu siekiama užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmas yra įgyvendinamas šio įstatymo, Reglamento (ES) 2019/943 ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka organizuojant pajėgumų aukcionus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Pajėgumų aukcionai vykdomi technologinio neutralumo principu ir sudaro sąlygas konkurencija tarp rinkos dalyvių elektros energetikos sektoriuje grindžiamos elektros energetikos sistemos plėtrai.

3. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo sąlygos ir pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo trukmė, atsižvelgiant į investicijų į pajėgumus užtikrinančius įrenginius dydį, nustatomos Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše, kurį Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo aukcionų organizavimo tvarka, techniniai reikalavimai esamiems ir planuojamiems pajėgumus užtikrinantiems įrenginiams, taip pat pajėgumų aukciono rezultatų tvirtinimo ir skelbimo tvarka nustatomi Pajėgumų aukcionų nuostatuose, kuriuos tvirtina Taryba.

4. Perdavimo sistemos operatorius rengia ir teikia derinti Tarybai pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį (toliau – tvarkaraštis), kuriame nurodomos kvalifikacinės atrankos, pajėgumų aukcionų vykdymo ir pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios datos. Tvarkaraštį Taryba suderina arba motyvuotai atsisako derinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tvarkaraščio gavimo. Pasibaigus šiam terminui ir Tarybai nepriėmus sprendimo dėl tvarkaraščio suderinimo arba motyvuoto atsisakymo jį derinti, laikoma, kad tvarkaraštis yra suderintas.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus organizuojamų pajėgumų aukcionų stebėseną vykdo Taryba, kuri turi teisę gauti visą reikalingą informaciją iš perdavimo sistemos operatoriaus, pajėgumų aukcionų dalyvių ir kitų asmenų, kai tokia informacija, Tarybos vertinimu, gali būti reikšminga stebėsenai vykdyti ir (ar) ginčams nagrinėti šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos rengiantis pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimui ir įgyvendinant pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, iki pirmojo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios įtraukiamos į elektros energijos perdavimo paslaugų kainą. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos nuo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, įgyvendinant pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, ir lėšos, skirtos mokėjimams už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą atlikti, surenkamos iš tinklų naudotojų taikant atskirą elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, kurią nustato Taryba. Tinklų naudotojams elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos diferencijuoja perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į tinklų naudotojų elektros energijos vartojimą piko metu.

7. Asmenys gali dalyvauti valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose, vykdyti prekybą elektros energija, teikti papildomas paslaugas ir (ar) vykdyti veiklą kituose elektros energijos rinkos segmentuose. Asmenys, dalyvaujantys valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos

Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose, apie tai informuoja Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorių ir privalo su Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriumi sudaryti susitarimą dėl dalyvavimo kitų valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

8. Pajėgumų vykdytojų dalyvavimas kitų valstybių narių pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose neatleidžia pajėgumų vykdytojų nuo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolių vykdymo.

70² straipsnis. Išankstinio pajėgumų aukciono organizavimas

1. Išankstinį pajėgumų aukcioną perdavimo sistemos operatorius organizuoja prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Išankstiniame pajėgumų aukcione turi teisę dalyvauti tos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, asmenys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius toje valstybėje narėje ir pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimą šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka apskaičiuoja pajėgumus, kurie turi būti skirstomi išankstiniame pajėgumų aukcione.

4. Perdavimo sistemos operatorius taip pat įvertina ir kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktą informaciją apie tos valstybės narės asmenų, ketinančių dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione, pajėgumus užtikrinančius įrenginius ir jų galimybę teikti pajėgumus.

5. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujančių asmenų teikiami pajėgumų ir kainos pasiūlymai turi būti ne mažesni kaip 1 MW ribinio pajėgumo.

6. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujantys asmenys tarpusavyje varžosi teikdami ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujančių asmenų pateikti ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujantys asmenys, kurių ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlyme nurodyti ribiniai pajėgumai bendrai neviršija atitinkama jungiamąja linija (ar linijomis) patenkančių pajėgumų, perdavimo sistemos operatoriaus apskaičiuotų pagal Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką, yra laikomi išankstinio pajėgumų aukciono laimėtojais ir įgyja teisę dalyvauti pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje.

7. Pajėgumų aukciono dalyviams pateikus ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus, kurių nurodyta pajėgumų kaina yra vienoda, pirmenybė teikiama ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymams, kurie:

1) pateikti asmenų, valdančių lankstesnius pajėgumus užtikrinančius įrenginius. Lankstesniais pajėgumus užtikrinančiais įrenginiais laikomi tie įrenginiai, kurie, įvertinus jų paleidimo ir galios keitimo greičio charakteristikas per šio įstatymo 18 straipsnio 1¹ dalyje nurodytą apkrovos praradimo trukmę (laikas nuo paskelbimo iki kritinio sistemos laikotarpio pradžios), gali į tinklą pateikti didesnę elektros energijos galią absoliučiu dydžiu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2) pateikti asmenų, valdančių mažesnės santykinės taršos (anglies dioksido emisijos) pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

3) pateikti asmenų, valdančių pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kuriuose įgyvendinamos energetikos inovacijos.

8. Išankstinio pajėgumų aukciono laimėtojai, perėję kvalifikacinę atranką, įgyja teisę Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše ir Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, o jų pajėgumų ir kainos pasiūlymai kainos didėjimo tvarka yra perkeliama į pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.

70³ straipsnis. Kvalifikacinė atranka

1. Kvalifikacinę atranką vykdo perdavimo sistemos operatorius. Kvalifikacinėje atrankoje yra vertinama asmenų, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ir (ar) sutelkia esamus ar planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, atitiktis šio straipsnio 6 dalyje nustatytiems reikalavimams ir šių asmenų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktis Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams bei nustatomi pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribiniai pajėgumai.

2. Pareigą kvalifikacinės atrankos metu teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys, valdantys esamus elektros energijos gamybos pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW. Teikdami nurodytą informaciją ir (ar) dokumentus, asmenys, pageidaujantys dalyvauti pajėgumų aukcione, perdavimo sistemos operatoriui išreiškia savo ketinimą dalyvauti atitinkamame pajėgumų aukcione.

3. Teisę dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje ir jos metu teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių, elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginių ar elektros energijos paklausos telkėjo sutelktų įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys:

1) valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių galia yra mažesnė kaip 1 MW;

2) planuojantys įrengti naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

3) laimėję išankstinį pajėgumų aukcioną.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Asmenys, kurie pagal šio straipsnio 2 dalį turi pareigą teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo pateikti informaciją apie per pajėgumų pateikimo laikotarpį planuojamų įrengti pajėgumus užtikrinančių įrenginių galią.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus susitarimu su skirstomųjų tinklų operatoriumi, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais skirstomųjų tinklų operatorius įvertina asmenų, kurių elektros įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pateiktos informacijos ir (ar) dokumentų apie esamus ar planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius tikslumą ir pateikia vertinimą dėl jų atitikties Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams.

6. Asmenys, pateikę informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, taip pat turi pateikti informaciją ir dokumentus, patvirtinančius, kad:

1) asmeniui nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

3) dėl asmens nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

4) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu;

5) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;

6) dėl asmenų vadovo ar valdymo organų nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

7) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą;

8) asmenys nėra gavę paramos, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra grąžinę bei atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos grąžinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

9) asmuo neturi nesumokėtų ar pradelstų sumokėti baudų už praeityje sudarytos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties įsipareigojimų nevykdymą;

10) asmenims pajėgumų pateikimo laikotarpiu bus pasibaigęs fiksuoto tarifo ir (ar) kainos priedo už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją gavimo laikotarpis ir (ar) asmenys pajėgumų pateikimo laikotarpiu negaus valstybės paramos pajėgumus užtikrinantiems įrenginiams;

11) pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžioje bus praėję 12 metų nuo valstybės paramos investicijoms į pajėgumų užtikrinimo įrenginius suteikimo.

7. Jeigu asmuo, kuris dalyvauja kvalifikacinėje atrankoje ir ketina dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, pateikia ne visus šio straipsnio 6 dalyje nustatytas kvalifikacinės atrankos sąlygas patvirtinančius dokumentus ir ne visą informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu jis privalo pateikti trūkstamus dokumentus ir (ar) informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

8. Asmenys, neatitinkantys bent vienos iš šio straipsnio 6 dalyje nurodytų sąlygų, ir (ar) jeigu šių asmenų esami ar planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai neatitinka Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytų techninių reikalavimų, netenka teisės dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione. Perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais šiuos asmenis informuoja apie jų neatitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir pajėgumų pateikimo laikotarpiui įrašo juos į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis, neatitinkančius reikalavimų. Tokie asmenys gali dalyvauti kitoje atitinkamo pajėgumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje, jeigu iki kvalifikacinės atrankos pradžios yra pašalintos neatitikties kvalifikacinės atrankos reikalavimams priežastys.

9. Užbaigęs kvalifikacinę atranką, perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais informuoja kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų atitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir įrašo juos į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis, atitinkančius kvalifikacinės atrankos reikalavimus.

10. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytų pareigų vykdymas laikomas elektros energetikos įmonių reguliuojamosios veiklos sąlyga. Už šios reguliuojamosios veiklos sąlygos nesilaikymą Energetikos įstatymo nustatyta tvarka gali būti panaikinamas energetikos veiklos licencijos, leidimo ir atestato galiojimas, jeigu tam asmeniui yra išduotas leidimas ar atestatas veiklai, kuriai leidimai ar atestatai yra išduodami.

11. Perdavimo sistemos operatorius yra Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registro valdytojas. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registre informacija kaupiama ir tvarkoma siekiant užtikrinti skaidrų ir patikimą pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimą. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą ir jam įgyvendinti skirtas priemones bei Pajėgumų užtikrinimo registro informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose bei Reglamente (ES) 2019/943 nustatyta tvarka ir terminais tvarko ir organizuoja perdavimo sistemos operatorius. Perdavimo sistemos operatorius asmens duomenis tvarko vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą elektros energetikos srityje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

70⁴ straipsnis. Pajėgumų aukciono organizavimas

1. Pagrindinį ir (ar) papildomą pajėgumų aukcionus perdavimo sistemos operatorius organizuoja vadovaudamasis tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Pagrindiniame ir (ar) papildomame pajėgumų aukcionuose turi teisę dalyvauti asmenys, kurie atitinka šias sąlygas:

- 1) atitinka šio įstatymo 70³ straipsnyje nurodytus kvalifikacinės atrankos reikalavimus;
- 2) yra pateikę šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą.

3. Perdavimo sistemos operatorius pagal Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas apskaičiuoja kiekviename pajėgumų aukcione skirstomus pajėgumus ir nustato skirstomus pajėgumus, kuriuos paskirsčius pajėgumų aukcionas laikomas įvykęs.

4. Taryba ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki pajėgumų aukciono paskelbimo dienos, vadovaudamasi Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodika, nustato ir savo interneto svetainėje skelbia atitinkamame pajėgumų aukcione taikomas didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims. Tarybos atitinkamam pajėgumų aukcionui nustatoma pajėgumų aukciono didžiausia kainų riba negali būti didesnė, negu taikoma naujai įrengiamus (statomus) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlyme nurodytos kainos dydis negali viršyti Tarybos nustatytos didžiausios kainų ribos esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims, atsižvelgiant į numatomas investicijas į įrenginius po kvalifikacinės atrankos pradžios.

5. Pajėgumų aukciono dalyviai tarpusavyje varžosi teikdami ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame pasiūlyme nurodytas ribinis pajėgumas negali viršyti ribinių pajėgumų, apskaičiuotų pagal Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų apskaičiavimo metodiką.

6. Dalyvių pateikti ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Pagrindinio ir papildomo pajėgumų aukcionų ribinę kainą nustato priimtas ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymas, kuriame nurodyta didžiausia ribinių pajėgumų kaina ir kuriame visas nurodytas ribinių pajėgumų kiekis kartu su bendru visuose mažesnės kainos pasiūlymuose nurodytu ribinių pajėgumų kiekiu sudaro pajėgumų aukcione įsigyjamų ribinių pajėgumų kiekį. Išankstinio pajėgumų aukciono ribinę kainą nustato priimtas ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymas, kuriame nurodyta didžiausia ribinių pajėgumų kaina ir kurio visas ribinių pajėgumų kiekis kartu su bendru prieš tai einančių mažesnės kainos pasiūlymų ribinių pajėgumų kiekiu sudaro jungiamąją liniją (jungiamosiomis linijomis) patenkančių ribinių pajėgumų dydį.

7. Pajėgumų aukciono dalyviai, pateikę pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione pasiūlymą, kuriame nurodyta pajėgumų kaina yra ne didesnė negu atitinkamo pajėgumų aukciono ribinė kaina, yra laikomi atitinkamo pajėgumų aukciono laimėtojai; jiems nustatoma mokama kaina ir mokėjimai vykdomi vadovaujantis Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašo nuostatomis.

8. Pajėgumų aukciono dalyviams pateikus ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus, kurių nurodyta pajėgumų kaina yra vienoda, pirmenybė suteikiama ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymams, kurie:

1) pateikti asmenų, valdančių lankstesnius pajėgumus užtikrinančius įrenginius. Lankstesniais pajėgumus užtikrinančiais įrenginiais laikomi tie įrenginiai, kurie, įvertinus jų paleidimo ir galios keitimo greičio charakteristikas per šio įstatymo 18 straipsnio 1¹ dalyje nurodytą apkrovos praradimo trukmę (laikas nuo paskelbimo iki kritinio sistemos laikotarpio pradžios), gali į tinklą pateikti didesnę elektros energijos galią absoliučiu dydžiu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2) pateikti asmenų, valdančių mažesnės santykinės taršos (anglies dioksido emisijos) pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

3) pateikti asmenų, valdančių pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kuriuose įgyvendinamos energetikos inovacijos.

9. Papildomas pajėgumų aukcionas yra organizuojamas tuo atveju, jeigu pagrindinio pajėgumų aukciono metu skirstomi pajėgumai nebuvo paskirstyti ir, perdavimo sistemos operatoriaus vertinimu, reikia paskirstyti papildomus (trūkstančius) pajėgumus siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą.

10. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytais terminais ir tvarka, Tarybai pateikia informaciją apie įvykusį pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną ir, atsižvelgdamas į Tarybos sprendimu paskelbtą išvadą apie įvykusio atitinkamo pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, patvirtina įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus bei, siekdamas užtikrinti pajėgumų aukcionų skaidrumą, paskelbia informaciją apie pagrindinio ir (ar) papildomo pajėgumų aukcionų laimėtoją (laimėtojus) (juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, fizinio asmens vardas ir pavardė, pajėgumus užtikrinančio įrenginio buvimo vieta ir techniniai duomenys, pajėgumų pateikimo laikotarpis) savo interneto svetainėje. Ši informacija turi būti viešai skelbiama iki pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties galiojimo pabaigos. Skelbiant informaciją apie pajėgumų aukciono laimėtoją, turi būti užtikrinti asmens duomenų apsaugos ir komercinės (gamybinės) paslapties apsaugos reikalavimai. Taryba išvadą apie įvykusio pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos savo interneto svetainėje paskelbia per 10 darbo dienų nuo perdavimo sistemos operatoriaus informacijos pateikimo dienos.

11. Taryba turi teisę pasitelkti specialistus ir ekspertus pajėgumų aukciono procedūrų stebėsenai vykdyti. Tarybai nustatius, kad pajėgumų aukcionas buvo vykdomas pažeidžiant šio įstatymo nuostatas bei Pajėgumų aukcionų nuostatus ir (ar) pajėgumų aukciono dalyvio veiksmai, neatitinkantys teisės aktų reikalavimų, padarė įtaką pajėgumų aukciono rezultatams, vykdomas pajėgumų aukcionas nutraukiamas arba jau įvykusio pajėgumų aukciono rezultatai panaikinami motyvuotu Tarybos sprendimu. Tarybai savo interneto svetainėje paskelbus šį sprendimą, perdavimo sistemos operatorius per 10 darbo dienų nuo Tarybos sprendimo paskelbimo dienos skelbia naują pajėgumų aukciono vykdymo datą.

12. Perdavimo sistemos operatorius kiekvienais metais atlieka tikimybinį elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimą ir iki liepos 1 dienos pateikia Energetikos ministerijai šio vertinimo išvadą. Jeigu perdavimo sistemos operatorius, atlikęs tikimybinį elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimą, atsižvelgdamas į šio įstatymo 18 straipsnio 1¹ dalyje nurodytą apkrovos

praradimo trukmę, identifikuoja pajėgumų trūkumą Lietuvos elektros energetikos sistemos adekvatumui užtikrinti, kartu su šio vertinimo išvadamis pateikia Energetikos ministerijai ir pasiūlymus dėl skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidų derinimo ir (ar) tolesnių pajėgumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo tikslingumo. Energetikos ministerija įvertina perdavimo sistemos operatoriaus pateiktus pasiūlymus ir priima sprendimą dėl skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidų keitimo ir (ar) dėl kitų pajėgumų aukcionų organizavimo tikslingumo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

70⁵ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis ir jos sudarymas

1. Įvykus pagrindiniam ar papildomam pajėgumų aukcionui, aukciono laimėtojas su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį.

2. Pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono laimėtojai, kurie su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašė pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, privalo palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį ir kritiniu sistemos laikotarpiu perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu pateikti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos elektros energijos gamybos ir vartojimo balansui užtikrinti reikiamą pajėgumų aukcione laimėtą pajėgumų kiekį Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius parengia pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas ir, Tarybai jas patvirtinus, skelbia jas savo interneto svetainėje iki pirmojo išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Esminės pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sąlygos yra šios:

1) pajėgumų vykdytojo įsipareigojimas pajėgumų pateikimo laikotarpiu užtikrinti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą;

2) perdavimo sistemos operatoriaus įsipareigojimas pajėgumų vykdytojui už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą atlikti mokėjimą, kuris apskaičiuojamas pagal pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono metu nustatytą atitinkamo pajėgumų aukciono laimėtojui taikomą kainą;

3) pajėgumų vykdytojo įsipareigojimas įrengti (pastatyti), rekonstruoti ir pradėti eksploatuoti planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, jeigu pajėgumų vykdytojas pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo metu nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nevaldo esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių. Šiuo atveju pajėgumų vykdytojas taip pat įsipareigoja ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriumi dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų šių įrenginių įrengimo (statybos) ar rekonstravimo pabaigą ir, kai to reikalauja teisės aktai, išduotą leidimą ar atestatą. Pajėgumų vykdytojas įsipareigoja ne rečiau kaip kas 6 mėnesius perdavimo sistemos operatoriumi teikti tarpinius dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių įrengimo (statybos) ar rekonstravimo eigą ir prognozuojamą pabaigą;

4) pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties nutraukimo pagrindai;

5) šalių atsakomybės sąlygos, įskaitant baudų dydžius ir taikymo tvarką.

4. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatoma, kad pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pagrindu pajėgumų vykdytojas pajėgumų pateikimo laikotarpiu atsisako teisės į fiksuotą tarifą ir (ar) kainos priedą už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje taip pat nustatoma, kad asmenys, kurie po pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pasirašymo gauna kitą valstybės paramą, apie tai informuoja perdavimo sistemos operatorių. Informaciją apie asmenų faktiškai gautas paramos lėšas teikia Europos Sąjungos finansinę paramą administruojanti institucija (toliau šiame straipsnyje – įgyvendinančioji institucija). Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu, kurį perdavimo sistemos operatorius teikia ne rečiau kaip kartą per metus, tokia informacija turi būti suteikta ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Perdavimo sistemos operatorius pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties tikslais vadovaujasi

įgyvendinančiosios institucijos suteikta informacija. Už pateiktos informacijos teisingumą atsako įgyvendinančioji institucija.

5. Jeigu pajėgumų vykdytojas, sudaręs pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, nevykdo įpareigojimo pateikti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajėgumus, perdavimo sistemos operatorius nutraukia mokėjimus ar mokėjimų dalį, proporcingą nepateiktiems pajėgumams. Pajėgumų vykdytojas, nevykdantis įpareigojimo pateikti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajėgumus, perdavimo sistemos operatoriui turi sumokėti nepateiktiems pajėgumams proporcingą baudą. Neįvykdytos prievolės proporcingumas nustatomas Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

6. Metinė baudų už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą vertė, įvertinus nutraukiamų mokėjimų dydį, pajėgumų vykdytojui negali daugiau negu 120 procentų viršyti pajėgumų vykdytojo metinės pajėgumų užtikrinimo prievolės vertės, numatytos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje.

7. Baudų už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą vertė pajėgumų vykdytojui per mėnesį negali viršyti penktadalio didžiausios per 12 pajėgumų pateikimo mėnesių leistinos baudų vertės, apskaičiuotos atsižvelgiant į šio straipsnio 6 dalį.

8. Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu skirstomųjų tinklų operatorius surenka ir pateikia informaciją:

1) apie asmenų esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, prijungtus prie skirstomųjų tinklų, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW, ir šių asmenų per pajėgumų pateikimo laikotarpį planuojamus naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

2) dėl pajėgumų vykdytojų, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo.

70⁶ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimas

1. Lietuvos Respublikos pajėgumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę tik kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui.

2. Lietuvos Respublikos pajėgumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę tik kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui.

3. Kitos valstybės narės pajėgumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui, ar kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius tos valstybės narės asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui.

4. Perdavimo sistemos operatorius gali nepritarti pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimui, jeigu:

1) pajėgumų vykdytojas, valdantis planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius bei ketinantis perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę, kartu su asmeniu, ketinančiu perimti pajėgumų užtikrinimo prievolę, neįrodo, kad yra pajėgūs įvykdyti perleidžiamą pajėgumų užtikrinimo prievolę iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios;

2) pajėgumų vykdytojas yra nesumokėjęs baudos už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą.

5. Pajėgumų vykdytojai pajėgumų užtikrinimo prievolę perleisti gali iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios arba pajėgumų pateikimo laikotarpio metu, jeigu yra užtikrinamas nenutrūkstamas pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymas ir nedaroma neigiama įtaka Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai.

6. Pajėgumų vykdytojai Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka teikia perdavimo sistemos operatoriui informaciją apie pajėgumų vykdytojų sudaromus dvišalius susitarimus dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimo.

70⁷ straipsnis. Pajėgumų aukcionų dalyvių prievolių įvykdymo užtikrinimas

1. Asmenys, ketinantys dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki išankstinio pajėgumų aukciono dienos. Asmenys, ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono dienos, išskyrus asmenis, kurie prievolių įvykdymo užtikrinimą pateikė iki išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Prievolių įvykdymo užtikrinimas garantuoja perdavimo sistemos operatoriui asmens, ketinančio dalyvauti pajėgumų aukcione, įsipareigojimą laimėjus pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną sudaryti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį ir iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios pasirengti įgyvendinti pajėgumų užtikrinimo prievolę.

2. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų teikti ribinių pajėgumų dydį (MW) iš 1 MW prievolių įvykdymo užtikrinimo garantijos dydžio, nustatyto Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

3. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu, kai pajėgumų aukciono dalyvis laimi pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną, bet nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties, išskyrus atvejus, kai pajėgumų aukciono dalyvis nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties dėl aplinkybių, kurioms negalėjo užkirsti kelio, taip pat dėl kitų Civiliniame kodekse nustatytų aplinkybių, kai nėra šio pajėgumų aukciono dalyvio kaltės.

4. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu ar jo dalimi Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis, jeigu pajėgumų vykdytojas sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, bet iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios nevykdo ar neįvykdo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytų įpareigojimų, išskyrus atvejus, kai pajėgumų vykdytojas įrodo, kad šių įpareigojimų negalėjo įvykdyti dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitų Civiliniame kodekse nustatytų aplinkybių, už kurias šis pajėgumų vykdytojas neatsako. Jeigu nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitos Civiliniame kodekse nustatytos aplinkybės, už kurias pajėgumų vykdytojas neatsako, tęsiasi ne visą laiką nuo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo momento iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis. Prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo tvarka ir sąlygos nustatomos Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

5. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių ir grąžina visą prievolių įvykdymo užtikrinimą asmeniui, dalyvavusiam pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, ir (ar) asmeniui, dalyvavusiam išankstiniame pajėgumų aukcione, jeigu asmuo nelaimi atitinkamo

pajėgumų aukciono. Prievolių įvykdymo užtikrinimas grąžinamas ne vėliau kaip po 10 dienų po pajėgumų aukciono rezultatų paskelbimo.

6. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių ir grąžina dalį ar visą prievolių įvykdymo užtikrinimą pajėgumų vykdytojui ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

7. Pagal šiame straipsnyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimą perdavimo sistemos operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik šio įstatymo 70¹ straipsnio 6 dalyje nurodytoms perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudoms padengti.

70⁸ straipsnis. Kitų valstybių narių asmenų dalyvavimas pajėgumų aukcione

1. Kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), kurios (kurių) elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmenims dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione leidžiama tik tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs susitarimą su kitos valstybės narės elektros perdavimo sistemos operatoriumi.

2. Kitos valstybės narės asmuo pajėgumų aukcione dalyvauja vadovaudamasis šiame įstatyme, Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytais reikalavimais ir perdavimo sistemos operatoriaus sudarytu susitarimu su kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriumi.

Papildyta skirsniu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

APRŪPINIMO ELEKTROS ENERGIJA NUTRAUKIMAS IR RIBOJIMAS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI IR ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

71 straipsnis. Laikino elektros energijos persiuntimo iš elektros energijos tinklų nutraukimo ir ribojimo sąlygos tinklų naudotojams nesant tinklų naudotojų kaltės

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

1. Elektros energijos persiuntimas tinklų naudotojams gali būti laikinai nutrauktas nesant tinklų naudotojų kaltės tik siekiant apsaugoti visuomenės interesus, tarp jų Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, arba įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, arba atliekant naujų vartotojų ar gamintojų prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus. Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir su tuo tiesiogiai susijusių pagrįstų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato energetikos ministras.

2. Elektros energijos persiuntimą nutraukti ar apriboti tinklų naudotojams be išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją, gedimus ar sutrikimus, tarp jų esant šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms. Šiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis tinklų naudotojui turi būti nedelsiant pranešama apie elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą.

3. Atlikdami naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus, elektros tinklų operatoriai gali iš dalies arba visiškai atjungti tinklų naudotojo įrenginius reikiamam laikotarpiui tik pagal iš anksto nustatytą grafiką ir ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas pranešę tinklų naudotojams.

4. Sprendžiant dėl nuostolių, susijusių su laikinu elektros energijos persiuntimo nutraukimu, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, atlyginimo ir apskaičiavimo vadovaujamasi šiomis

nuostatomis:

1) tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai elektros energijos persiuntimas nutraukiamas arba apribojamas Tarybai nustačius tokius tinklų naudotojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui, taip pat tais atvejais, kai tai būtina siekiant išvengti ekstremaliosios padėties ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ne dėl tinklų operatoriaus kaltės ekstremaliajai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui, taip pat susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui ir tada, kai elektros energijos persiuntimo nutraukimas arba apribojimas yra būtinas atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, taip pat vykdant naujų elektros energijos vartotojų ir (ar) gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus; taip pat tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymo, jeigu jie atsiranda dėl aplinkybių, kurių prieš pradedant izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymą nebuvo ir kurios negalėjo būti numatytos, taip pat jų nebuvo galima išvengti, kontroliuoti ir pašalinti;

2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikas, nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomi pagal tinklų operatoriaus bei tinklų naudotojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis. Nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekis, sugadintos įrangos vertė nustatomi pagal tinklų operatoriaus arba tinklų naudotojo pateiktus įrodančius dokumentus. Jeigu nuostolių dydžių pagal turimą informaciją tiksliai nustatyti negalima, jų dydis nustatomas šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių dydį nustato teismas;

3) prašymą dėl nuostolių atlyginimo tinklų naudotojas turi teisę pateikti tinklų operatoriui ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nuostolių atsiradimo dienos. Tinklų operatorius privalo tinklų naudotojo prašymą išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos;

4) tinklų operatoriai, nustatę, kad tinklų naudotojo prašymas dėl nuostolių atlyginimo yra pagrįstas, tinklų naudotojams nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo tinklų naudotojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu tinklų naudotojas ir tinklų operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai tinklų naudotojų prašymus nagrinėja vadovaudamiesi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

71¹ straipsnis. Laikino pagamintos elektros energijos persiuntimo į elektros energijos tinklus nutraukimo ir ribojimo sąlygos nesant gamintojo kaltės

1. Pagamintos elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas, jeigu nėra gamintojo kaltės, tik dėl šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių.

2. Tinklų operatorius gali iš dalies arba visiškai atjungti gamintojo įrenginius šio straipsnio 3 dalyje nustatytam laikotarpiui atlikdamas naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendindamas ypatingos valstybinės svarbos projektus ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas apie tai pranešęs gamintojui. Iš dalies arba visiškai atjungti gamintojo įrenginius be išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją, gedimus ar sutrikimus. Šiais atvejais Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis gamintojui turi būti nedelsiant pranešama apie pagamintos elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą.

3. Atliekant naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, pagamintos elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas ne ilgesniam kaip 336 valandų per 2 kalendorinius metus laikotarpiui.

4. Tinklų operatorius ir gamintojas gali susitarti dėl objektyviai pagrįsto ir reikalingo ilgesnio negu šio straipsnio 3 dalyje nurodyto laikino pagamintos elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpio.

5. Už nepersiųstą (nepatietą) pagamintą elektros energijos kiekį, esant ilgesniam negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytam laikotarpiui arba ilgesniam negu pagal šio straipsnio 4 dalį sutartą laikotarpį, su tuo tiesiogiai susiję pagrįsti nuostoliai apskaičiuojami ir atlyginami gamintojui energetikos ministro nustatyta tvarka įvertinant:

- 1) gamintojo prarastas pajamas ir sutaupytas išlaidas;
- 2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laiką;
- 3) nepersiųstos (nepatietos) elektros energijos kiekį ir priežastis (nustatoma pagal operatoriaus bei gamintojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis).

6. Tinklų operatorius gamintojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai pagamintos elektros energijos persiuntimas nutraukiamas ar apribojamas:

1) operatoriui nustačius tokius gamintojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui;

2) kai neužtikrinami elektros kokybės standarto bei operatorių išduotų techninių sąlygų ir kitų atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimai;

3) kai tai būtina siekiant išvengti ekstremaliosios padėties ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ne dėl tinklų operatoriaus kaltės ekstremaliajai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui;

4) susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui ir tada, kai dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymo nuostoliai atsiranda dėl aplinkybių, kurių prieš pradedant izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymą nebuvo ir kurios negalėjo būti numatytos, taip pat jų nebuvo galima išvengti, kontroliuoti ir pašalinti;

5) gamintojui viršijus leistiną generuoti galią.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

7. Gamintojas, nustatęs, kad pagamintos elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 4 dalį sutartą laikotarpį, per 5 darbo dienas nuo šių aplinkybių nustatymo kreipiasi į tinklų operatorių, o tinklų operatorius gamintojo pateiktą prašymą išnagrinėja šio įstatymo 71 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatyta tvarka.

8. Tinklų operatorius, nustatęs, kad gamintojo prašymas dėl nuostolių atlyginimo yra pagrįstas, gamintojui nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu gamintojas ir operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai gamintojų prašymus nagrinėja vadovaudamiesi energetikos ministro nustatyta tvarka.

9. Taryba, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų ribas, įvertina tinklų operatoriaus sąnaudas, patirtas gamintojui atlyginant pagrįstus nuostolius, atsiradusius dėl naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo atliekant elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, jeigu šie nuostoliai atsirado ne dėl operatoriaus kaltės.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

72 straipsnis. Elektros energijos persiuntimo nutraukimas dėl tinklų naudotojų kaltės

1. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą, įskaitant persiuntimo paslaugos teikimą, tiems tinklų naudotojams, kurie savo veika sukelia trikdžius ir neigiamai veikia elektros energijos kokybę, taip pat tinklų naudotojams viršijus leistiną generuoti galią ilgiau ir (ar) didesniu galios dydžiu, negu nustatyta tinklų operatoriaus Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše, jeigu šie tinklų naudotojai, gavę rašytinį įspėjimą, per 5 dienas nenutraukia šios veikos, arba nedelsdamas ir be išankstinio įspėjimo, jeigu dėl tinklų

naudotojų veiksmų kyla perdavimo ar skirstomųjų tinklų avarijos grėsmė arba kenkiama elektros energetikos sistemos saugumui ir patikimumui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

2. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą ir tiems tinklų naudotojams, kurie gavę rašytinį įspėjimą neapmokėjo sąskaitų už suvartotą elektros energiją arba jos persiuntimą ir už su tuo susijusias paslaugas bei už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas: buitiniai vartotojai – per 15 dienų, kiti tinklų naudotojai – per 10 dienų.

3. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius, iš anksto įspėjęs, šio straipsnio 2 dalyje nustatytais terminais gali nutraukti elektros energijos persiuntimą tiems tinklų naudotojams, kurie nesutinka įleisti perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriaus įgaliotų atstovų į savo teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti apskaitos prietaisų arba nuskaityti jų rodmenų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Elektros energijos persiuntimą nutraukus dėl leistinos generuoti galios viršijimo, tinklų naudotojo elektros įrenginiams elektros energijos persiuntimas atnaujinamas vadovaujantis teisės aktų, reglamentuojančių tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimą prie elektros tinklų, nustatyta tvarka, atlyginus perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriaus patirtas išlaidas. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius nekompensuoja tinklų naudotojo patirtų išlaidų dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo tinklų naudotojui viršijus leistiną generuoti galią.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

73 straipsnis. Elektros energijos įrenginių efektyvumo, patikimumo ir saugos techniniai reikalavimai

1. Elektros įrenginių įrengimo, eksploatavimo ir saugos reikalavimus elektros energetikos sektoriuje nustato Energetikos ministerijos patvirtintos Elektros įrenginių įrengimo taisyklės, Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklės ir Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės.

2. Elektros įrenginių, gaminančių, perduodančių, skirstančių ir vartojančių elektros energiją, avarijos ir sutrikimai tiriami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintuose Energetikos įrenginių avarijų ir sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatuose nustatyta tvarka.

3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių valstybinę kontrolę atlieka Taryba Energetikos įstatymo nustatyta tvarka. Valstybinė energetikos kontrolė, be kita ko, apima energetikos įmonių ir energijos vartotojų elektros energetikos objektų, vidaus tinklų ir įrenginių valstybinę kontrolę, taip pat elektros įrenginių patikimumo, efektyvumo ir saugos reikalavimų laikymosi kontrolę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4. Taryba kontroliuoja, kaip elektros energetikos sektoriuje laikomasi elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

73¹ straipsnis. Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimas

1. Už elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimą pagal savo kompetenciją atsako Vyriausybė, Energetikos ministerija, Taryba, viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – Agentūra), elektros energetikos įmonės ir tinklų naudotojai, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Vyriausybė tvirtina Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašą, kuriame nustato elektros energijos tiekimo saugumą užtikrinančių priemonių, kurios yra būtinos krizių elektros energetikos sektoriuje prevencijai, pasiruošimui šioms krizėms bei jų valdymui ir kurių įgyvendinimas šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms institucijoms ir asmenims yra privalomas, taikymo ir įgyvendinimo tvarką. Šios priemonės apima nacionalinių elektros energetikos krizės scenarijų identifikavimo ir Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje plano rengimo procesus, išankstinio perspėjimo apie gresiančias elektros energetikos sektoriaus krizes ir krizės elektros energetikos sektoriuje paskelbimo sistemą bei kitas elektros energijos tiekimo saugumą užtikrinančias priemones.

3. Kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamente (ES) 2019/941 numatytų užduočių, susijusių su elektros energetikos sektoriaus krizių prevencija, pasirengimu šioms krizėms ir jų valdymu, vykdymą, yra Energetikos ministerija.

4. Nacionalinius elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijus identifikuoja ir Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą rengia ir kompetentingai institucijai tvirtinti teikia Agentūra.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos institucijos ir asmenys, siekdami užtikrinti energijos tiekimo saugumą, tarpusavyje bendradarbiauja identifikuojant nacionalinius elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijus, rengiant Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą ir įgyvendinant kitas elektros energijos tiekimo saugumą užtikrinančias priemones, vadovaudamiesi Vyriausybės tvirtinamo Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo nuostatomis.

6. Energetikos ministerija, vykdydama užduotis, susijusias su elektros energijos tiekimo saugumo įgyvendinimu, tvirtina ir savo interneto svetainėje skelbia Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą, teikia informaciją apie elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemones Europos Komisijai ir valstybėms narėms, skelbia apie gresiančią, prasidėjusią elektros energetikos sektoriaus krizę, informuoja apie tai regioninių (tiesiogiai sujungtų) valstybių narių kompetentingas institucijas ir Europos Komisiją.

7. Nacionaliniai elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijai ir Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planas atnaujinami kas ketverius metus, nebent dėl svarbių priežasčių, inicijavus Energetikos ministerijai, Tarybai ar perdavimo sistemos operatoriui, juos reikėtų atnaujinti dažniau.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

73² straipsnis. Elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo pajėgumų plėtotojų patikra

Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos stabilumą ir saugumą, kai šioje sistemoje planuojami plėtoti elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo pajėgumai, galintys daryti reikšmingą įtaką jos veikimui, tai yra, kai gamintojas ar energijos kaupimo įrenginio savininkas pateikia tinklų operatoriui prašymą sudaryti ketinimų protokolą dėl elektros energijos gamybos įrenginių ir (ar) energijos kaupimo įrenginių prijungimo, kai prijungimo taške numatoma leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 50 MW, turi būti įsitikinta, kad ketinimų protokolo pasirašymas ir (ar) ketinimų protokolą siekiantis pasirašyti asmuo nekelia rizikos nacionalinio saugumo interesams ar atitinka nacionalinio saugumo interesus. Kai atlikus Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatytus veiksmus priimamas sprendimas, patvirtinantis, kad šis asmuo ir (ar) ketinimų protokolo pasirašymas kelia

riziką ar neatitinka nacionalinio saugumo interesų, prašymas pasirašyti ketinimų protokolą netenkinamas ir ketinimų protokolą nepasirašomas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

VIEŠIEJI INTERESAI ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE. ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ IR ĮRENGINIŲ PROJEKTAVIMAS IR ĮRENGIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

74 straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos elektros energetikos sektoriuje

1. Vyriausybė, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir užtikrindama konkurencingą viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių asmenų atrankos procedūrą, vadovaudamasi Vyriausybės nustatyta atrankos procedūrų vykdymo tvarka, gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, nediskriminuodama šių rinkos dalyvių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu. Kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, gali būti taikomos tik tiek, kiek jos neprieštarauja šio įstatymo nuostatoms.

2. Siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Vyriausybė gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti šias viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje:

1) elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius vykdoma ir atsakomybė už gamintojų, kurių eksploatuojamos elektrinės įrengtoji galia neviršija Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodytos galios, pagamintos elektros energijos disbalansą užtikrinama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2) elektros energijos gamyba elektrinėse, kuriose elektros energija gaminama didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kaip tai apibrėžta šiame įstatyme;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

3) elektros energijos gamyba nustatytoje elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti;

4) elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti;

5) elektros energijos gamybos pajėgumų, strategiškai svarbių elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui ar valstybės energetinei nepriklausomybei užtikrinti, plėtra;

6) strateginių elektros energetikos sektoriaus projektų, susijusių su energetinio saugumo didinimu, įrengiant jungiamąsias linijas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis ir (ar) sujungiant Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis, įgyvendinimas;

7) energetikos objektų darbo saugumo užtikrinimo, Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir joje panaudoto branduolinio kuro tvarkymo veikla;

8) elektros tinklų operatoriaus atliekamas elektros tinklų optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstravimas, užtikrinantys elektros gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius plėtrą.

3. Tvirtindama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtis ateinantiems kalendoriniams metams ir nustatydamą įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, Vyriausybė vadovaujasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir užtikrina konkurencingą viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių asmenų atrankos procedūrą.

Energetikos ministerija ne rečiau kaip kartą per 5 metus turi atlikti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų analizę, kuri, be kita ko, apimtų kiekvienos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos turinio, aplinkybių, kuriomis energetikos veikla priskiriama šioms paslaugoms, vertinimą, taip pat paslaugų, kurios yra būtinos viešiesiems poreikiams užtikrinti, galimų finansavimo šaltinių vertinimą ir optimalios paslaugų apimties nustatymą, siekiant mažiausios finansinės naštos vartotojams.

4. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka renkamos iš asmenų, kurie:

1) naudoja elektros energiją ūkiniams poreikiams tenkinti ir kurių elektros energijos gamybos ir (ar) vartojimo įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų;

2) naudoja savo pasigaminatą elektros energiją savo ūkiniams poreikiams tenkinti ir kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, – už visą savo ir asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją;

3) savo ūkiniams poreikiams tenkinti naudoja termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigaminatą elektros energiją ir kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, – už jų termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigaminatą ir savo bei asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją.

5. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už:

1) gamintojų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pasigaminatą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį;

2) elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, taip pat už elektros energiją skirtą energijos kaupimo įrenginių, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė nei 1 MW, įkrovimui, kada energijos kaupimo įrenginių įkrovimui patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse – už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

3) elektros energiją, būtiną elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos technologiniam procesui užtikrinti. Šios energijos metinis kiekis negali būti didesnis už tiems kalendoriniams metams Tarybos konkrečiam skirstomųjų tinklų operatoriumi apskaičiuojant elektros energijos skirstymo paslaugos kainų viršutines ribas naudotą procentinį dydį (normatyvinį arba faktinį, jeigu pastarasis mažesnis);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4) elektros energijos kiekį, kuris elektros energiją gaminančio vartotojo buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas savo reikmėms ir ūkio poreikiams;

5) Neteko galios nuo 2022-01-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

5¹. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai ir (ar) jos dalyviams už tą elektros energijos kiekį, kuris buvo pagamintas atsinaujinančių išteklių bendrijai priklausančiuose energijos gamybos įrenginiuose, buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir (ar) jos dalyvių reikmėms ir ūkio poreikiams, surinktos viešuosius interesus atitinkančių

paslaugų lėšos kompensuojamos Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

6. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos gali būti naudojamos tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

7. Rinkos dalyviai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudų apskaitą tvarko atskirai nuo visų kitų jų vykdomų veiklų sąnaudų apskaitos, vadovaudamiesi Tarybos patvirtintomis apskaitos atskyrimo taisyklėmis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

8. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriumi skiriama valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojama energetikos įmonė, atitinkanti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;

2) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš elektros energijos rinkos dalyvių, dalyvaujančių viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, gauti ir jiems siųsti;

3) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio lėšų surinkimo ir išmokėjimo galimiams neatitikimams padengti, įvertinamą pagal jos dvejų paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdė ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

4) įmonė privalo turėti darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, elektros energijos rinkos dalyviams, dalyvaujantiems viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, informuoti ir konsultuoti, skundams dėl vykdomos veiklos sąlygų nagrinėti;

5) įmonė negali būti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančiu asmeniu;

6) įmonė, kurią valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena energetikos įmonė ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

7) įmonės vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Įmonės vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų.

9. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo užtikrinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant numatytiems aplinkybių, kurios daro įtaką asmens atitikties viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip 5 darbo dienas, apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Energetikos ministerija, nustačiusi, kad viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Viešuosius interesus

atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtros ir skatinimo tvarkos aprašo ir kitų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus veiklą reglamentuojančių teisės aktų, įspėja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Jeigu viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius per nustatytą terminą nepašalina veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujo administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius funkcijas atlieka tol, kol bus paskirtas naujas administratorius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907

10. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų įrenginių ir jų pagamintos elektros energijos, asmenų savo ūkiniams poreikiams suvartotos elektros energijos kiekio kontrolę atlieka Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

11. Šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta viešuosius interesus atitinkanti paslauga yra skirta saugiam ir patikimam elektros energetikos sistemos veikimui, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme įtvirtintos nacionaliniam saugumui ir elektros energijai gaminti skirtos infrastruktūros funkcionavimui užtikrinti ir galimiems elektros energijos pasiūlos didmeninėje elektros energijos rinkoje trūkumams pašalinti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

12. Asmuo ar asmenys, kurie yra įpareigoti teikti šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, šiai paslaugai teikti Vyriausybės nustatyto dydžio elektros energijos gamybos pajėgumus ar dalį jų gali naudoti tik elektros energetikos sistemos adekvatumui užtikrinti ir paskirtajam rinkos operatoriui ir (ar) perdavimo sistemos operatoriui pateikus informaciją apie elektros energijos pasiūlos didmeninėje elektros energijos rinkoje trūkumą privalo užtikrinti Vyriausybės nustatyto dydžio elektros energijos gamybos pajėgumų prieinamumą elektros energijos pasiūlos trūkumui padengti. Susidarius elektros energijos gamybos pajėgumų trūkumui elektros energijos rinkoje ir (ar) esant nepakankamam jungiamųjų linijų pralaidumui, kada negali būti patenkinamas visas elektros energijos vartojimo poreikis ir nėra kitų patikimų šaltinių užtikrinti gamybos ir vartojimo balansą elektros energetikos sistemoje, perdavimo sistemos operatorius kreipiasi į asmenį ar asmenis, kuris (kurie) yra įpareigotas (įpareigoti) teikti šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, kad jis (jie), įvertinęs (įvertinę) visas elektros energijos gamybos sąnaudas, išskyrus pelno normą (maržą), pateiktų ne mažesnės, negu apibrėžta įrenginio technologinėse charakteristikose, minimalios gamybos apimties pasiūlymus dėl elektros energijos pardavimo kitos paros prekybos elektros biržoje. Be to, asmuo ar asmenys, kuris (kurie) yra įpareigotas (įpareigoti) teikti šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, gali teikti pasiūlymus ir dėl balansavimo paslaugų teikimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

74¹ straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina

1. Taryba, atsižvelgdama į šio straipsnio nuostatas, nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal šio įstatymo 74 straipsnio 2 dalyje nustatytą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2. Vartotojai, atitinkantys šio straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, iki kiekvienų metų liepos 1 dienos už vartotojo suvartotą elektros energijos kiekį, viršijantį 1 GWh per praėjusius kalendorinius metus, turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka už praėjusius kalendorinius metus susigrąžinti 85 procentus sumokėtos Tarybos nustatytos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies, susijusios su elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies susigrąžinimo tvarka, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies administravimo ir elektros energijos naudojimo intensyvumo bendrojoje pridėtinėje vertėje apskaičiavimo tvarka taikoma vartotojams, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

1) pagrindinę veiklą vykdo Vyriausybės patvirtintuose elektros energiją intensyviai naudojančiuose sektoriuose, kaip jie apibrėžti 2014 m. birželio 28 d. Europos Komisijos komunikato „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (2014/C 200/01) 3 priede. Vyriausybė nustato kitus sektorius, kaip jie apibrėžti 2014 m. birželio 28 d. Europos Komisijos komunikato „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (2014/C 200/01) 5 priede, kuriuose pagrindinę veiklą vykdančiams vartotojams taikoma šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, jeigu jų elektros energijos naudojimo intensyvumas yra ne mažesnis kaip 20 procentų bendrosios pridėtinės vertės;

2) per kalendorinius metus suvartoja ne mažiau kaip 1 GWh elektros energijos;

3) neturi pradelstų mokėjimų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

4) Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo nustatyta tvarka pateikia energijos vartojimo audito ataskaitą ir sudaro šio straipsnio 5 dalyje nurodytą sutartį su Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kuria įsipareigoja pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne rečiau kaip kas 4 metai po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito, ir numato šio straipsnio 5 dalyje nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimo tvarką;

5) yra įsidiegę energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytas geriausias esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones arba jas diegia šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka;

6) nėra priskiriami sunkumų patiriančios įmonės kategorijai, kaip tai apibrėžta 2004 m. spalio 1 d. Europos Komisijos komunikate „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (2004/C 244/02);

7) jiems nėra išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal Europos Komisijos sprendimą, kuriame valstybės pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies susigrąžinimo tvarka negali būti taikoma tol, kol nebus sugrąžinta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka gauta valstybės pagalba.

4. Vartotojų atitikties šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinimą atlieka Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantys vartotojai, kurie nėra įsidiegę energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytų geriausių esamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir kuriems atliktose energijos vartojimo audito ataskaitose nustatytos rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje nustatyta teise, jeigu su Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga sudaro sutartį, kuria įsipareigoja geriausioms esamoms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms įsidiegti per 4 metų laikotarpį nuo sutarties sudarymo skirti ne mažiau kaip 75

procentus šio straipsnio 2 dalies pagrindu galimos susigrąžintos sumos ir ne mažiau kaip pusę jos investuoti per laikotarpio pirmuosius 2 metus.

6. Vartotojai, neatitinkantys nors vieno iš šio straipsnio 3 dalyje numatytų reikalavimų, ir (ar) vartotojai, kurie šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka neįsidedia geriausių esamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, moka visą pagal šio straipsnio 1 dalį Tarybos nustatytą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą. Vartotojai privalo Energetikos ministerijos įgaliotai institucijai ar įstaigai per 60 kalendorinių dienų nuo jos pareikalavimo grąžinti šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka geriausioms esamoms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms diegti skirtą, bet nepanaudotą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų dalį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

7. Elektros energiją intensyviai naudojančių sektorių sąrašą, sektorių, kuriuose veikiantiems vartotojams taip pat taikoma šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, sąrašą, pagal šį straipsnį nustatytos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies administravimo, susigrąžinimo ir elektros energijos naudojimo intensyvumo bendrojoje pridėtinėje vertėje apskaičiavimo, kuriuos atlieka Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, tvarką nustato Vyriausybė.

TAR pastaba. 74^l straipsnio nuostatos taikomos gavus Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, bet ne anksčiau kaip 2019 m. sausio 1 d.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

75 straipsnis. Žemės naudojimas elektros energetikos objektams

1. Elektros energetikos objektai ir įrenginiai, išskyrus nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, statomi Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energetikos objektai ir įrenginiai projektuojami, įrengiami ir informacija apie įrengtus objektus ir įrenginius (techniniai ir buvimo vietos duomenys) skelbiama viešai Energetikos ministerijos nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

2. Elektros energijos persiuntimui skirtos žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijos, oro kabelių linijos, požeminių ir povandeninių kabelių linijos ir jų technologiniai priklausiniai, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtus įrenginius, požeminių kabelių kanalus, linijas laikančias atramas ir kitus technologinius priklausinius, taip pat vartotojo elektros įrenginiai, laikomi kilnojamaisiais daiktais, išskyrus elektros energetikos objektus, kurie pagal Statybos įstatymą laikytini pastatais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių nustatytų (nustatomų) apsaugos zonų ribose. Tinklų operatoriai tiesti perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriumi nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo elektros tinklams įrengti ir (ar) elektros tinklų apsaugos zonoms nustatyti (kai įstatymuose nurodyta, kad privaloma gauti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šių zonų

nustatymo) tinklų operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl apribojimų dėl servituto nustatymo ar nuostoliams, patiriamiems dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šioje dalyje nurodytų elektros tinklų apsaugos zonose, atlyginti. Kai sudarius nurodytas sutartis toje pačioje teritorijoje patiriama nuostolių dėl apribojimų dėl servituto nustatymo ir dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo, žemės savininko pasirinkimu jam išmokama viena iš kompensacijų sutampantiems nuostoliams atlyginti. Tuo atveju, kai nuostoliai, patiriami dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo toje pačioje teritorijoje jau buvo atlyginti ar su žemės savininku susitarta kitaip, kompensacija už nuostolius dėl servituto nustatymo mažinama atitinkama dalimi. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirsto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo. Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami pagal Vyriausybės patvirtintą Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodiką arba Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojamąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės servitutu, nustatymo metodiką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Tinklų operatoriai turi teisę nekliudomi prieiti, privažiuoti ar kitaip patekti prie jiems priklausančių ar jų eksploatuojamų elektros tinklų, esančių kito žemės ar kito nekilnojamojo daikto savininko ar naudotojo teritorijoje, teisės aktų nustatyta tvarka atlikti jų remonto, techninės priežiūros, eksploatavimo, medžių ir krūmų kirtimo (dėl iškirstos medienos naudojimo sprendžia žemės savininkai), rekonstravimo ar modernizavimo darbus, taip pat įrengti naujus elektros energetikos objektus, neišplečiant esamų apsaugos zonų ribų. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas (turėtojai) turi teisę projektuoti, tiesti, prižiūrėti ir naudoti Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje plėtojamoms atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti reikalingus elektros tinklus žemės sklypuose, kuriuose tinklų operatorių naudai įstatymu ir (arba) administraciniu aktu nustatytas servitutas, įgyvendindamas (įgyvendindami) visus tinklų operatoriaus nustatytus reikalavimus dėl tokių elektros tinklų tiesimo bei atstumo tarp elektros tinklų. Elektros tinklų, jungiančių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines su sausumos teritorijoje esančiais tinklais, techninės priežiūros, remonto, rekonstravimo ir modernizavimo tvarką leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ir tinklų operatoriai nustato tarpusavio susitarimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251

5. Tinklų operatorių vykdomą veiklą elektros tinklų apsaugos zonose, jose esančių proskynų plotį, mažiausius leistinus atstumus nuo elektros tinklų iki statinių, žemės ir vandens paviršiaus nustato energetikos ministro patvirtintos elektros tinklų apsaugos taisyklės ir elektros įrenginių įrengimo taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

6. Neteko galios nuo 2017-11-01.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7. Žala, kurią dėl naujų perdavimo ar skirstomųjų tinklų tiesimo ir kitų elektros įrenginių įrengimo bei elektros energetikos asmenų veiklos aptarnaujant šiuos elektros tinklus ir įrenginius patiria žemės savininkas ar jos naudotojas, turi būti atlyginta įstatymų nustatyta tvarka.

8. Jeigu nustačius žemės servitutus naujiems perdavimo ar skirstomiesiems tinklams tiesti ar kitiems elektros įrenginiams įrengti iš esmės apriojamas naudojimasis žemės sklypu ir ši apribojimą patvirtina Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaryta komisija, perdavimo sistemos operatorius ar skirstomųjų tinklų operatorius žemės sklypo savininko reikalavimu privalo įstatymų nustatyta tvarka išpirkti tokį žemės sklypą kartu su jame esančiu nekilnojamuoju turtu.

9. Asmuo, pageidaujantis rekonstruoti ar perkelti skirstomuosius tinklus, kliudančius statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, turi teisę Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi, rekonstruoti ar perkelti šiuos elektros tinklus ir organizuoti jų rekonstravimo ar perkėlimo darbus. Šiuo atveju asmuo, kuris pageidauja rekonstruoti ar perkelti skirstomuosius tinklus, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų rekonstravimo ar perkėlimo sąnaudų, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nurodytus atvejus. Rekonstruotų ar perkeltų skirstomųjų tinklų nuosavybė nekeičiama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

10. Tuo atveju, kai asmuo pageidauja rekonstruoti ar perkelti skirstomųjų tinklų operatoriumi priklausančias anksčiau kaip prieš 20 metų įrengtas 0,4–10 kV įtampos elektros oro linijas ir (ar) oro kabelių linijas, išskyrus transformatorių pastotes, transformatorines, skirstomuosius punktus, kliudančias statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, šis asmuo apmoka skirstomųjų tinklų operatoriumi 50 procentų visų operatoriaus išlaidų, patirtų rekonstruojant ar perkeltiant šiuos objektus. Rekonstruotų ar perkeltų skirstomųjų tinklų nuosavybė nekeičiama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

11. Tuo atveju, kai asmuo pageidauja rekonstruoti ar perkelti skirstomųjų tinklų operatoriumi priklausančias anksčiau kaip prieš 20 metų įrengtas 0,4–10 kV įtampos elektros oro linijas ir (ar) oro kabelių linijas, išskyrus transformatorių pastotes, transformatorines, skirstomuosius punktus, šių objektų rekonstravimo ar perkėlimo darbams rengiamas kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas ir tokių darbų sąnaudos yra ne mažiau kaip 10 procentų mažesnės, negu apskaičiuotos skirstomųjų tinklų operatoriaus, asmuo turi teisę vykdyti ir (ar) organizuoti šių objektų rekonstravimą ar perkėlimą Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi. Šiuo atveju skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka padengia 50 procentų skirstomųjų tinklų rekonstravimo ar perkėlimo sąnaudų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

75¹ straipsnis. Teisė būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotoju. Projektuotojo teisės ir pareigos

1. Būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, nurodytų šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje, projektuotoju turi teisę:

1) Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintys ne mažiau negu vieną šios dalies 2 punkte nurodytus reikalavimus atitinkantį darbuotoją;

2) Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo, įgijęs ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių arba jam prilygintą inžinerijos mokslų studijų krypties grupės elektros inžinerijos krypties išsilavinimą.

2. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas privalo:

1) užsakovo pavedimu, vadovaudamasis šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatomis, parengti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą;

2) pasirašyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą (privalo pasirašyti juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas kitas darbuotojas ir projektą rengęs darbuotojas, o kai projektuotojas yra fizinis asmuo, – tik šis asmuo), tuo prisiimdamas atsakomybę, kad kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas atitinka teisės aktų nuostatas;

3) teisės aktų nustatyta tvarka suderinti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą su kompetentingomis institucijomis ir (ar) asmenimis, išspręsti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimui reikalingos žemės naudojimo klausimą šiame įstatyme nurodytais būdais ir sąlygomis, parengti visus kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimui būtinus dokumentus;

4) pataisyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą pagal užsakovo pastabas, jeigu jos neprieštaruoja teisės aktų reikalavimams;

5) pataisyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą pagal šį projektą derinančių institucijų, subjektų (jų padalinių) pastabas;

6) pagal sutartį atlikti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekto vykdymo priežiūrą;

7) jeigu kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo darbai atliekami pažeidžiant kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą, nedelsdamas informuoti užsakovą, o tais atvejais, kai nustatoma avarijos grėsmė, – užsakovą ir Tarybą.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas turi teisę kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo metu įrengimo vietoje patikrinti, kaip laikomasi kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekto sprendinių.

4. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas turi ir kitų teisių ir pareigų, numatytų Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas) ir kituose įstatymuose.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

75² straipsnis. Teisė būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovu. Rangovo teisės ir pareigos

1. Būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, nurodytų šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje, išskyrus vartotojo elektros įrenginius, įrengimo rangovu turi teisę Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintys Tarybos Energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotą elektros įrenginių įrengimo veiklos atestatą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2. Būti šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytų vartotojo elektros įrenginių, išskyrus vartotojo elektros įrenginius ypatinguosiuose statiniuose, įrengimo rangovu turi teisę Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo ir juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintys Tarybos Energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotą elektros įrenginių įrengimo veiklos atestatą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Įrengti šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytus vartotojo elektros įrenginius statiniuose turi teisę Statybos įstatyme nurodyti asmenys, kuriems suteikta teisė būti ypatingųjų statinių statybos rangovais ir vykdyti statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimo darbus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

4. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas privalo:

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

1) vykdyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo darbus pagal kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatas;

2) pagal rangos sutartį iš užsakovo gavęs kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą, nuvykti į elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo vietą, įvertinti projekto sprendinių įgyvendinimo galimybes ir prireikus pateikti pastabas užsakovui dėl projekto sprendinių įgyvendinimo. Jeigu per rangos sutartyje nustatytą terminą kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas pastabų nepateikia, laikoma, kad kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekte nurodyti sprendiniai galimi įgyvendinti;

3) vykdyti viešojo administravimo subjektų, atliekančių kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo valstybinę priežiūrą, reikalavimus;

4) užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, gaisrinę saugą ir aplinkos apsaugą kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo vietoje bei įrengiamame elektros energetikos objekte ar įrenginyje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo vietoje ir šalia jos esančių žmonių apsaugą nuo įrengimo darbų keliamo pavojaus;

5) prieš pradėdamas žemės darbus inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų ir kitų objektų apsaugos zonose, teisės aktų nustatyta tvarka gauti savivaldybės leidimą (rašytinį pritarimą) žemės darbams vykdyti, gauti žemės darbų vykdymo vietoje esančių požeminių statinių, susisiekimo komunikacijų, kitų inžinerinių tinklų savininkų (naudotojų, valdytojų) rašytinius sutikimus, teisės aktuose nustatytais atvejais organizuoti inžinerinių tinklų savininkų (naudotojų, valdytojų) atstovų dalyvavimą vykdant žemės darbus;

6) gauti skirstomųjų tinklų operatoriaus leidimą, suteikiantį teisę vykdyti darbus skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros įrenginiuose.

5. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas turi teisę:

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

1) pasitelkti savo prievolėms įvykdyti kitus asmenis (subrangovus), jeigu kiti įstatymai ar rangos sutartis nenustato, kad užduotį privalo įvykdyti pats rangovas;

2) gauti iš užsakovo kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą.

6. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas turi ir kitų teisių ir pareigų, numatytų Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

76 straipsnis. Bendradarbiavimas su užsienio valstybių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis elektros energetikos sektoriuje

1. Taryba bendradarbiauja su užsienio valstybių nacionalinėmis energetikos sektoriaus reguliavimo institucijomis:

1) skatinant nacionalinės rinkos integravimą Europos Sąjungos ir regionų lygmeniu ir siekiant sujungti nacionalinius elektros tinklus su užsienio valstybių elektros tinklais;

2) užtikrinant, kad perdavimo sistemos operatorius turėtų vieną ar daugiau regionų lygmeniu integruotų pajėgumų paskirstymo ir elektros tinklo saugumo užtikrinimo sistemų, apimančių vieną ar daugiau valstybių narių;

3) rengiant eksploatacines priemones, skirtas optimalaus elektros tinklo valdymo sąlygoms sudaryti;

4) skatinant bendros elektros biržos kūrimą;

5) skatinant tarpvalstybinių pajėgumų paskirstymą ir elektros tinklo saugumo užtikrinimo sistemų sukūrimą;

6) sudarant sąlygas tinkamam sujungimo pajėgumų, įskaitant naujas jungiamąsias linijas, lygiui užtikrinti, siekiant plėtoti veiksmingą konkurenciją ir gerinti tiekimo saugumą nediskriminuojant valstybių narių tiekėjų;

7) koordinuojant visų elektros tinklo kodeksų atitinkamiems perdavimo sistemos operatoriams ir kitiems rinkos dalyviams rengimą;

8) koordinuojant perkrovos valdymo taisyklių rengimą;

9) koordinuojant bendrą subjektų, Europos Sąjungos reglamentuose nustatyta tvarka ir sąlygomis atliekančių funkcijas regionų lygmeniu, priežiūrą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

10) koordinuojant bendrą elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimą nacionaliniu, regioniniu ir Europos lygmeniu priežiūrą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

11) kitais elektros energetikos sektoriaus reguliavimo tikslais.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

2. Taryba gali sudaryti bendradarbiavimo elektros energetikos sektoriuje susitarimus su kitų valstybių nacionalinėmis energetikos sektoriaus reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje.

3. Taryba pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros veikloje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

4. Taryba, bendradarbiaudama su Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra ir užsienio valstybių nacionalinėmis energetikos sektoriaus reguliavimo institucijomis, keičiasi informacija, reikalinga Tarybos veiklos tikslams pasiekti. Taryba užtikrina gautos informacijos konfidencialumą.

5. Taryba, bendradarbiaudama su kitų valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis elektros energetikos sektoriuje, užtikrina, kad Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas (ENTSO-E), veikiantis pagal Reglamentą (ES) 2019/943 (toliau – Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas), ir skirstomųjų tinklų operatorių Europos Sąjungoje organizacija, veikianti pagal Reglamentą (ES) 2019/943, vykdytų Reglamente (ES) 2019/943, tinklo kodeksuose ir gairėse, kituose Europos Sąjungos reglamentuose ir (ar) kituose teisės aktuose, įskaitant teisės aktus, reglamentuojančius tarpvalstybinius santykius, taip pat Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros privalomuose sprendimuose nustatytas pareigas, ir konsultuojasi su nurodytomis institucijomis siekdama kartu nustatyti atvejus, kai šios organizacijos nevykdo joms priskirtų pareigų. Jeigu nacionalinėms reguliavimo institucijoms nepavyksta susitarti per 4 mėnesių laikotarpį nuo konsultacijų pradžios siekiant kartu

nustatyti atvejus, kai šios organizacijos nevykdo joms priskirtų pareigų, klausimas perduodamas svarstyti Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

6. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus Taryba vykdo konsultuodamasi su kitomis kompetentingomis Lietuvos Respublikos institucijomis, nedarydama poveikio teisės aktuose nustatytai jų kompetencijai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

77 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais

1. Perdavimo sistemos operatorius bendradarbiauja su valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais siekdamas sukurti konkurencingą elektros energijos vidaus rinką:

- 1) sprendamas tarpvalstybinius elektros energetikos sektoriaus klausimus;
- 2) derindamas techninius elektros energijos perdavimo reikalavimus;
- 3) užtikrindamas elektros energetikos sistemos darbo saugumą nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu, įskaitant avarijų prevenciją, jų padarinių šalinimą ir sistemos veikimo atkūrimą;
- 4) įgyvendindamas strateginius elektros energetikos sektoriaus projektus, priskirtus perdavimo sistemos operatoriaus kompetencijai;
- 5) kitais elektros energetikos sistemos valdymo ir organizavimo tikslais.

2. Perdavimo sistemos operatorius su valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais bendradarbiauja Europos Sąjungos ir regioniniu lygmeniu.

3. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, nepažeisdamas nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų gali sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su kitų valstybių perdavimo sistemos operatoriais, reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje.

4. Perdavimo sistemos operatorius dalyvauja Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo veikloje.

5. Perdavimo sistemos operatorius kartu su kitais valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais dalyvauja steigiant Baltijos regioninio koordinavimo centrą ir jo veikloje, vadovaudamasis Reglamente (ES) 2019/943 nustatytais reikalavimais.

6. Perdavimo sistemos operatorius kartu su kitais valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais dalyvauja bendrosiose Reglamente (ES) 2016/1719 ir Reglamente (ES) 2017/2195 nurodytose platformose, sukurtose ir veikiančiose šiuose reglamentuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

7. Perdavimo sistemos operatorius, dalyvaudamas Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo veikloje ir bendradarbiaudamas su valstybių narių perdavimo sistemos operatoriais, vadovaujasi Reglamento (ES) Nr. 2019/943 34 straipsnio nuostatomis.

8. Taryba vykdo perdavimo sistemos operatoriaus techninio bendradarbiavimo su valstybių narių ir trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatoriais stebėseną užtikrindama atitiktį šiame įstatyme, Reglamente (ES) 2019/943, kituose Europos Sąjungos reglamentuose ir kituose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

77¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus bendradarbiavimas su užsienio valstybių skirstomųjų tinklų operatoriais

1. Skirstomųjų tinklų operatorius su valstybių narių skirstomųjų tinklų operatoriais bendradarbiauja Europos Sąjungos ir regioniniu lygmeniu, siekdamas skatinti užbaigti kurti

Europos Sąjungos elektros energijos vidaus rinką ir skatinti jos veikimą bei optimalų skirstymo ir perdavimo sistemų valdymą ir koordinuotą eksploatavimą.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, nepažeisdamas nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų gali sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su kitų valstybių skirstomųjų tinklų operatoriais, reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę dalyvauti, o skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, dalyvauja skirstomųjų tinklų operatorių Europos Sąjungoje organizacijos, veikiančios pagal Reglamentą (ES) 2019/943, veikloje. Skirstomųjų tinklų operatoriaus, kuris yra skirstomųjų tinklų operatorių Europos Sąjungoje organizacijos, veikiančios pagal Reglamentą (ES) 2019/943, registruotas narys, pagrįstos ir proporcingos išlaidos, susijusios su dalyvavimu šios organizacijos veikloje, Tarybos nustatyta tvarka įvertinamos nustatant ar koreguojant skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS IR ATSAKOMYBĖ

78 straipsnis. Ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Skundų nagrinėjimas

1. Vartotojų ir elektros energetikos įmonių ginčai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Taryba išankstine privaloma ne teismo tvarka nagrinėja ginčus tarp asmenų ir perdavimo sistemos operatoriaus, kurie kyla dėl:

1) asmenų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitikties Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams;

2) pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo ar atsisakymo ją sudaryti, jos vykdymo ir (ar) nutraukimo.

3. Tarybos sprendimai, priimti išnagrinėjus asmenų ir perdavimo sistemos operatorių ginčus, įsigalioja ir yra privalomi vykdyti, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 dienų nuo Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

4. Asmenų skundai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2090](#), 2015-11-26, paskelbta TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19368

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

79 straipsnis. Atsakomybė

Asmenys, nesilaikantys ar nevykdantys šio įstatymo reikalavimų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

80 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

81 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

82 straipsnis. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

83 straipsnis. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

84 straipsnis. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

85 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 27 straipsnis įsigalioja 2013 m. kovo 3 d.

2. Šio įstatymo 53 straipsnio 1 dalis taikoma perdavimo sistemos operatoriaus veiklos atskyrimui iki visiško perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimo nuo vertikaliai integruotos įmonės šio įstatymo 53 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytais sąlygomis.

3. Naujos branduolinės (atominės) elektrinės, nurodytos Branduolinės (atominės) elektrinės įstatyme, projektą ir su juo susijusius klausimus reglamentuoja Branduolinės (atominės) elektrinės įstatymas. Šio įstatymo normos santykiams, susijusiems su naujos branduolinės (atominės) elektrinės projektu ir su juo susijusiais klausimais, taikomos tiek, kiek jų nereglamentuoja Branduolinės (atominės) elektrinės įstatymas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-2086](#), 2012-06-21, *Žin.*, 2012, Nr. 76-3930 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2086

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

IGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1364/2006/EB, nustatantis gaires transeuropiniams energetikos tinklams ir panaikinantį Sprendimą 96/391/EB ir Sprendimą Nr. 1229/2003/EB.

2. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB, su pakeitimais, padarytais 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513.

3. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/54/EB.

4. 2010 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 617/2010 dėl pranešimo Komisijai apie energetikos infrastruktūros investicinius projektus Europos Sąjungoje ir dėl Reglamento (EB) Nr. 736/96 panaikinimo.

5. 2010 m. rugsėjo 23 d. Europos Komisijos reglamentas (ES) Nr. 838/2010 dėl perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmo ir bendro perdavimo mokesčių reguliavimo metodo taikymo gairių nustatymo.

6. 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo.

7. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944.

8. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo su pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2018/674.

9. 2015 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1222, kuriuo nustatomos pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gairės.

10. 2016 m. balandžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/631 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai.

11. 2016 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1388 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi apkrovos prijungimo reikalavimai.

12. 2016 m. rugpjūčio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1447 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi aukštosios įtampos nuolatinės srovės sistemų ir nuolatinės srovės linija jungiamų elektros jėgainių parko modulių prijungimo prie tinklo reikalavimai.

13. 2016 m. rugsėjo 26 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1719, kuriuo nustatomos prognozuojamo pralaidumo paskirstymo gairės.

14. 2017 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros energijos perdavimo sistemos eksploatavimo gairės.

15. 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/2195, kuriuo nustatomos elektros energijos balansavimo gairės.

16. 2017 m. lapkričio 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/2196 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi elektros sistemos avarijų šalinimo ir veikimo atkūrimo reikalavimai.

17. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją.

18. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB.

19. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra.

20. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos.

21. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES.

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-97](#), 2000-12-20, Žin., 2000, Nr. 113-3606 (2000-12-30), i. k. 1001010ISTA000IX-97

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2, 7, 8, 13, 16, 17, 18, 20, 21, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 38, 39, 45, 46, 47 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-408](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 56-1983 (2001-06-30), i. k. 1011010ISTA00IX-408

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 31, 46, 47 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2307](#), 2004-07-01, Žin., 2004, Nr. 107-3964 (2004-07-10), i. k. 1041010ISTA0IX-2307

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-131](#), 2009-01-12, Žin., 2009, Nr. 10-353 (2009-01-27), i. k. 1091010ISTA00XI-131

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-198](#), 2009-03-19, Žin., 2009, Nr. 38-1437 (2009-04-04), i. k. 1091010ISTA00XI-198

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2, 5, 6, 43, 44 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-345](#), 2009-07-15, Žin., 2009, Nr. 91-3912 (2009-07-31), i. k. 1091010ISTA00XI-345

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 42, 44 straipsnių papildymo ir pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-641](#), 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 154-6962 (2009-12-28), i. k. 1091010ISTA00XI-641

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2, 5, 6, 10, 14, 22, 23, 24, 25, 28, 32, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 45 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 42-1 straipsniu įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

2010-09-29, Žin., 2010, Nr. 117-5967 (2010-10-02), i. k. 1101000NUTARG108199

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (2004 m. liepos 1 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1919](#), 2012-01-17, Žin., 2012, Nr. 17-752 (2012-02-07), i. k. 1121010ISTA0XI-1919

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2086](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 76-3930 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2086

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 85 straipsnio papildymo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2095](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 76-3938 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2095

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-171](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-562 (2013-02-01), i. k. 1131010ISTA0XII-171

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 30, 31, 33, 49, 57 ir 67 straipsnių pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 18, 20, 70 straipsnių pakeitimo ir 21 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2090](#), 2015-11-26, paskelbta TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19368

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 78 straipsnio pakeitimo įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 75 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 75-1, 75-2 straipsniais įstatymas

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-554](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12057

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 6, 9, 55 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 16, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39-1 straipsniu įstatymas

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-614](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12337

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-996](#), 2018-01-12, paskelbta TAR 2018-01-23, i. k. 2018-01008

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 27 straipsnio pakeitimo įstatymas

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1079](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-24, i. k. 2018-06509

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 straipsnio pakeitimo įstatymas

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 12, 15, 23, 38, 39, 39-1, 40, 41, 43, 44, 46, 51, 58, 61, 67, 68, 69, 74, 75, 75-2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 74-1 straipsniu įstatymas

26.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT24-N14/2018](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21226

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 1 punkto, 7 dalies, 24 dalies 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 22, 34, 40, 46, 67, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21-1 straipsniu įstatymas

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 15, 16, 56 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymas

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymas

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 20, 67, 68, 69, 71 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymas

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 75 straipsnio pakeitimo įstatymas

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 21-1, 22, 31, 39, 41, 48, 49, 51, 69, 71, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46-1 ir 71-1 straipsniais įstatymas

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymas

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 12, 16, 17, 30, 31, 33, 35, 39-1, 41, 59, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61-1 straipsniu įstatymas

37.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31, 33, 78 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju-1 skirsniu įstatymas

38.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 3, 6, 7 straipsnių, vienuoliktojo skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73-1 straipsniu įstatymas

39.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 39, 67 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymas

40.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju-1 skirsniu įstatymas

41.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 34, 43, 44, 45, 46, 46-1, 47, 49, 51, 52 ir 60 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46-2 ir 52-1 straipsniais įstatymas

42.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-604](#), 2021-11-04, paskelbta TAR 2021-11-12, i. k. 2021-23526

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymas

43.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-631](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24223

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

44.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-627](#), 2021-11-11, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24219
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymas

45.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1002](#), 2022-03-31, paskelbta TAR 2022-04-07, i. k. 2022-07251
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15, 16, 17, 21-1, 22 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymas

46.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1096](#), 2022-05-12, paskelbta TAR 2022-05-16, i. k. 2022-10295
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymas

47.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1170](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14907
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21-1, 22, 22-2, 23, 31, 39, 41, 41-1, 48-2, 48-3, 48-4, 49, 58, 59, 67, 71-1, 72, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20-1, 73-2 straipsniais įstatymas

48.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1441](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20972
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 42, 43, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymas

49.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1443](#), 2022-10-10, paskelbta TAR 2022-10-14, i. k. 2022-20974
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 64 straipsnio pakeitimo įstatymas

50.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1667](#), 2022-12-13, paskelbta TAR 2022-12-21, i. k. 2022-26105
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72-1, 75-1 straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46-3 ir 72-1 straipsniais ir 71-1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

51.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1247](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-07, i. k. 2022-14914
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 20 straipsnio pakeitimo įstatymas

52.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1297](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15626
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymas